

kario maldos vadovas

LIETUVOS
KARIUOMENĖS
ORDINARIATAS
VILNIUS
2003

UDK 23/28

Ka427

Sudarytojas

kun. ARTŪRAS KAZLAUSKAS

Teksto redaktoriai

PETRAS KIMBRYŠ

DAINA PARULSKIENĖ

Gaidų redaktorius

MODESTAS PITRĖNAS

Dailininkas

KUNOTAS VILDŽIŪNAS

Maketuotoja

SIGRIDA ŠIMKŪNIENĖ

Gaidas kompiuteriu rinko

VIOLETA BARKAUSKAITĖ,

DONATAS ZAKARAS

Korektorė

ASTA PETRAITYTĖ

© Artūras Kazlauskas(sudarymas), 2003

© Lietuvos kariuomenės ordinariatas
(leidyba), 2003

ISBN 9955-9606-0-4

ŠIO MALDOS VADOVO SAVININKAS YRA

(karinis laipsnis, vardas, pavardė)

(adresas, telefono numeris)

Tikiu į Dievą — Tėvą ir Sūnų, ir Šventąją Dvasią.

Šiuo vardu buvau pakrikštytas,

Jį išpažįstu,

Juo pasitikiu,

Jame visos mano viltys.

Visas mano gyvenimas tegul teikia

garbę Jo Vardui!

NIHIL OBSTAT:

Canonicus honorarius, S. T. Lic.,
colonnellus legatus Juozas Gražulis,
Vicarius generalis Ordinarii exercitus Lituaniae,
Cappellanus supremus militaris
Vilnius, die 3 martii 2003

IMPRIMATUR:

+ Eugenijus Bartulis,
Episcopus Siaulensis,
Ordinarius exercitus Lituaniae
Vilnius, die 4 martii 2003
Nr. 0001/03

Brangus Lietuvos Kary,

1935 metais buvo išleista pirmoji maldaknygė Lietuvos kariams. Džiaugiuosi šiandien galėdamas pristatyti Tau naują *Maldos vadovą*. Jis skirtas Tau, Tavo asmeniniam ryšiui su Dievu, kai drauge su Dievo

tauta – Bažnyčia būni prie Viešpaties altoriaus. Malda – tiltas, kuriuo Viešpaties meilė pasiekia žemę. Maldos uždavinys – ištarti „taip“, kai į širdies duris beldžiasi Dievas, ir, plačiai jas atvėrus, kurti pasaulyje meilės, tiesos bei šventumo karalystę.

Apaštalas Paulius mokė krikščionis melstis be paliovos.

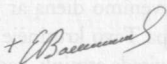
Susirinkusi draugėn Dievo tauta viena širdimi ir vieningais žodžiais šlovina Dievą už didžius Jo darbus pasaulyje. Tada ji atmena Viešpaties žodžius, kad Jis yra ten, kur du ar trys susirenka Jo vardu. Tada, kai pradėdi dar vieną savo gyvenimo dieną ar ją užbaigi, tada, kai džiaugsmas netelpa Tavo krūtinėje ar skausmo aimana veržiasi iš širdies, visada atmink, kad Dievas yra kartu su Tavimi. Ir dar atmink, kad Viešpats leidžiasi randamas, kai Jo ieškai, Jis atsiliepia, kai Jo šaukiesi.

Šioje knygelėje esančios maldos, mąstymai, giesmės padės Tau ir drauge su Tavimi besimeldžiantiems pažinti Dievą ir su Juo bendrauti. Ne tik čia esančios maldos,

bet ir kiekviena Tavo mintis, kiekvienas žodis bei darbas tebus malda – ryšys, bendravimas ir bendradarbiavimas su Dievu.

Noriu nuoširdžiai padėkoti savo generaliniam vikarui, vyriausiajam kariuomenės kapelionui kanauninkui plk. lt. Juozui Gražuliui, sumaniusiam, o kunigui Artūriui Kazlauskui, parengusiam šią knygą. Dėkoju redaktoriams Petriui Kimbriui ir Dainai Parulskienei, dailininkui Kunotui Vildžiūnui, maketuotojai Sigridai Šimkūnienei, maestro Modestui Pitrenui, Violetai Barkauskaitei ir Donatui Zakarui (už kompiuteriu surinktas giesmių gaidas). Nuoširdžiai dėkoju mūsų geradariams: Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministerijai, Vokietijos kariuomenės Ordinariui, Eichšteto (Eichstaett) vyskupui Walter Mixa, o ypač Berlyno (Vokietija) kariniam dekanui monsinjorui Walter Theis, p. Nerijui Numavičiui, p. Mindaugui Marcinkevičiui ir visiems visiems, kurių pastangomis šis *Maldos vadovas* šiandien yra Tavo, brangus mano Kary, rankose.

Visus nuoširdžiai laiminu ir lydžiu žemiško gyvenimo kelionėje apaštalo Pauliaus žodžiais: „Tvirtai stovėkite Viešpatyje, mylimieji!“ (Fil 4, 1).

+ Eugenijus Bartulis

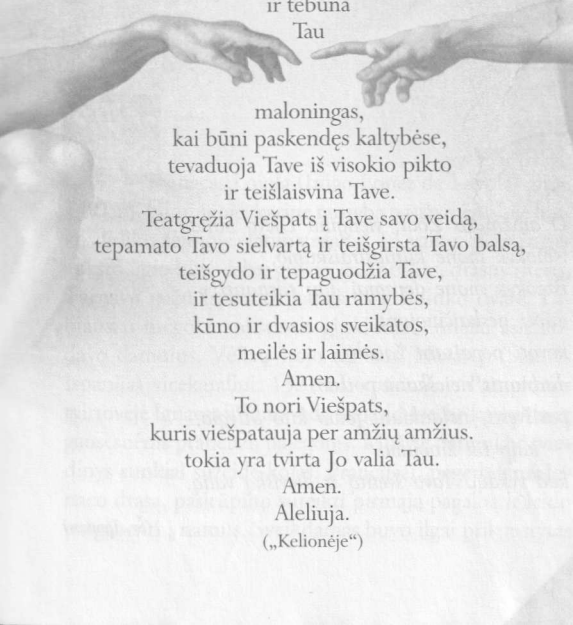
Šiaulių vyskupas,

Lietuvos kariuomenės ordinaras

Vilnius, 2003 m. kovo 4 d.,

Lietuvos ir jos jaunimo globėjo šv. Kazimiero šventė

Viešpats, visa ko priežastis ir Kūrėjas,
telaimina Tave,
tedovanoja Tau klestėjimą ir augimą,
išsipildymą Tavo lūkesčiams,
vaisių Tavo triūsui
ir tesaugo Tave nuo visokio blogio,
tebūna apsauga pavojuje ir prieglobstis baimėje.
Viešpaties veidas tešviečia Tau
kaip žemei saulė,
teikianti šilumos sustingusiam
ir džiuginanti gyvybingą,
ir tebūna
Tau

maloningas,
kai būni paskendęs kaltybėse,
tevaduoja Tave iš visokio pikto
ir teišlaisvina Tave.

Teatgręžia Viešpats į Tave savo veidą,
tepamato Tavo sielvartą ir teišgirsta Tavo balsą,
teišgydo ir tepaguodžia Tave,
ir tesuteikia Tau ramybės,
kūno ir dvasios sveikatos,
meilės ir laimės.

Amen.

To nori Viešpats,
kuris viešpatauja per amžių amžius.
tokia yra tvirta Jo valia Tau.

Amen.

Aleliuja.

(„Kelionėje“)

O amžinasis Žodi, viengimi Dievo Sūnau,
išmokyk mane kilniaširdiškumo,
išmokyk mane deramai Tau tarnauti:
duoti neskaičiuojant,
kovoti nepaisant žaizdų,
darbuotis neieškant poilsio,
pasišvęsti, nelaukiant jokio kito atlygio,
kaip tik žinojimo,
kad vykdaau Tavo šventą ir dievišką valią.

(Šv. Ignacas)

Lietuvos kariuomenės ordinariato globėjas šventasis Ignacas Lojola

gnacas Lojola (Íñigo Lopez de Loyola) gimė 1491 m. kilmingoje, karine tarnyba pasižymėjusioje basų didikų šeimoje. Jauniausias iš 13 vaikų, nors ir neaukšto ūgio buvo labai guvus, galantiškas, drąsus riteris. Tarnavo pažu Ispanijos karaliaus išdininko dvare. Labiausiai mėgo mankštintis ginkluotas, mielai asistavo damoms. Vėliau stojo tarnauti Navaros (Šiaurės Ispanija) vicekaraliui. 1521 m. apsiaustoje Pamplonos tvirtovėje Ignacas įtikino vadą nepasiduoti be kovos daug gausesnėms prancūzų pajėgoms. Mūšyje patrankos sviedinys sunkiai sužeidė kojas. Prancūzai, pagerbdami Ignaco drąsą, pasirūpino suteikti pirmąją pagalbą ir leido pargabenti į namus. Sveikdamas buvo ilgai prikaustytas

prie lovos. Nuobodžiaudamas ėmė skaitinėti knygas: Jokūbo Voraginiečio knygą apie šventuosius „Aukso legenda“ ir Liudolfo Sakso „Jėzaus gyvenimas“. Skaitymas sukrėtė Ignacą, jis suvokė tuščiai leidęs laiką. Vos tik pasveikęs (nors išliko raišas visam gyvenimui), nukeliavo į Dievo Motinos šventovę. Čia puošnius didiko drabužius pakeitė keliaujančio maldininko rūbais, o ginklus paliko prie Mergelės Marijos paveikslo.

Manrezoje netoli Barselonos Ignacas apsigyveno grotoje kaip atgailaujantis nusidėjėlis. Jis uoliai meldėsi, kasdien dalyvaudavo Mišiose, tačiau vidinė kova nebuvo lengva ir kartais net vedė iki minčių apie savižudybę. Vis dėlto nugalėjęs vidinius sunkumus, jis įgavo daug dvasinės patirties. Pasinaudodamas šia patirtimi, Ignacas parašė „Dvasinės pratybas“ – įžvalgius ir gilius dvasinius patarimus. Elgetaudamas ir dirbdamas atsitiktinius darbus, 1523 m. šventasis atvyksta į Palestiną ir nori joje pasilikti. Pranciškonų vyresnysis liepia jam grįžti atgal. Po daugybės nuotykių Ignacas pasiekia Barseloną, čia pradeda mokytis lotynų kalbos. Gyvendamas Alkaloje studijuoja filosofiją, bet kartu patarnauja ligoniams, moko varguomenę tikėjimo. Neįprasta gyven-sena ir veikla sukelia įtarimų inkvizicijai. Ignacas patenka į kalėjimą, bet įtarimams nepasitvirtinus greitai paleidžiamas. Toliau studijas tęsia Salamankoje, tačiau ir čia užkliūva inkvizicijai. Jam uždraudžiama mokyti kitus, kol pats nebaigs studijų. 1528 m. Ignacas atkeliauja į Paryžių. Remiamas geradarių studijuoja filosofiją ir teologiją, gauna magistro laipsnį. Paryžiuje susibi-

čiuliauja su Pranciškumi Ksaveru ir aplink save suburia bendraminčių būrį.

1534 m. rugpjūčio 15 d. Šv. Dionyzo koplyčioje Ignacas su bičiuliais duoda neturto įžadus ir pasiryžta keliauti į Šventąją Žemę. 1537 m. Venecijoje išventinamas kunigu. Planuotai kelionei nepavykus, visi nuvyksta į Romą ir pasiveda popiežiaus žiniai, priima jo duodamas užduotis. Norėdami išlikti

vieningi ir sėkmingiau dirbantis, nusprendžia kurti naują vienuoliją. Taip gimsta jėzuitų ordinas – Jėzaus draugija, Bažnyčios oficialiai pripažintas 1540 m. Išrinktas pirmuoju ordino generaliniu vyresniuoju, Ignacas vadovavo jėzuitų veiklai ir rašė konstitucijas, pagal kurias vienuoliai turėjo tvarkytis ir gyventi.

Ignacas Lojola mirė 1556 m. liepos 31 d. Romoje. Šventuoju paskelbtas 1622 m. kartu su Pranciškumi Ksaveru.

Į Lietuvą jėzuitus 1569 m. pasikvietė Vilniaus vyskupas Valerijonas Protasevičius. Pradžioje jėzuitai veikė Vilniuje, paskui įsikūrė ir kituose miestuose. Steigė kolegijas, vadovavo Vilniaus ir Varnių kunigų seminarijoms, leido knygas lietuvių kalba. 1579 m. įsteigė Vilniaus akademiją – universitetą.

Pagal Ignaco mintį jėzuitai įvairiuose kraštuose dirba mokyklose ir universitetuose, visuomeninėse informaci-

jos priemonėse, parapijose. Jie darbuojasi spaudoje, užsiima moksliniais tyrinėjimais, skelbia Kristų misijų kraštuose, vadovauja rekolekcijų namams, padeda pabėgėliams. Jėzuitams rūpi dialogas su kitomis religijomis ir kultūromis, su visais nuoširdžiai ieškančiais tiesos.

Ignacas ir jo sekėjai kovojo ne ginklu, o malda ir žodžiu. Viliamės, kad šventasis Ignacas, globojęs savo brolius jų kovoje, globos ir Lietuvos kariuomenę, ginklu, malda ir kilnia širdimi saugančią ir ginančią savo Tėvynę ir jos žmones.

I SKYRIUS

pagrindinės maldos 1–13

dienos maldos 14–15

maldos prie stalo 16–17

tikėjimo maldos 18

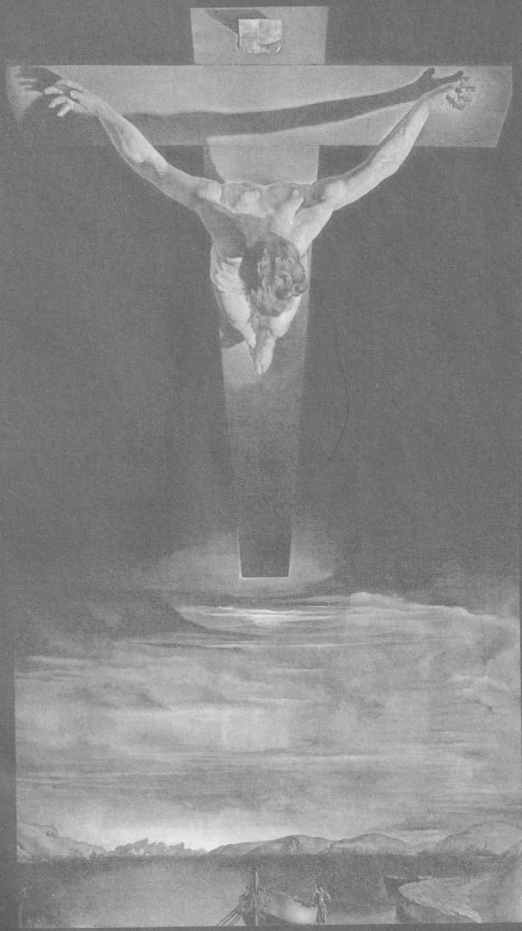
maldos už gyvenimą 19–23

maldos už Bažnyčią, Dievo tautą
24–32

maldos už pasaulį 33–36

kario maldos 37–54

šeimos maldos 55–65

mogus ieško Dievo. Visos religijos liudija, kad žmogui esminga ieškoti Dievo, pašaukusio jį būti. Net per savo nuodėmę praradęs panašumą į Dievą, žmogus lieka savo Kūrėjo paveikslas.

Dievas pirmas pašaukia žmogų. Nors žmogus ir pamiršta savo Kūrėją ar slepiasi nuo Jo veido, vaikosi savų stabų ar kaltina Dievą, Dievas kiekvieną nenuilstamai kviečia susitikti su Juo maldoje. Maldoje visada pirmas su meile kreipiasi Dievas, o žmogaus kreipimasis visada tėra atsakymas.

Maldos tikrovę tobulai apreiškė Jėzus – Žodis, tapęs kūnu ir gyvenęs tarp mūsų. Jėzus moko melstis pats melsdamasis. Dažniausiai Jėzus meldžiasi nuošalume, slaptoje. Jėzaus malda – tai meilės kupinas atsidavimas Tėvo valiai ir visiškas pasitikėjimas, žinojimas, jog bus išklaustas. Jėzus kaip išmintingas auklėtojas priima mus tokius, kokie esame, ir žingsnis po žingsnio veda prie Tėvo. Jėzus moko savo mokinius melstis tyra širdimi, su gyvu ir ištvermingu tikėjimu, su vaiko drąsa. Jis ragina melstis Jo vardu: „Iki šiol jūs nieko neprašėte mano vardu. Prašykite ir gausite, kad jūsų džiaugsmui nieko netrūktų“ (Jn 16, 24).

Šventoji Dvasia moko Bažnyčią ir primena visa, ką Jėzus buvo pasakęs, vadovauja ir maldos gyvenimui. Ji įkvepia vis naujas maldas, nors formos ir išlieka tos pačios: laiminimas, prašymas, užtarimas, dėkojimas ir šlovinimas.

Dievas laimina, tad ir žmogaus širdis gali šlovinti Tą, kuris yra visokios palaimos šaltinis.

Prašymo maldoje meldžiame atleidimo, ieškome Dievo karalystės, taip pat meldžiamės dėl kiekvieno teisingo reikalo.

Užtarimo maldoje ko nors prašome kitiems. Šiai maldai nėra ribų. Ja meldžiamasi net už priešus.

Kiekvienas džiaugsmas ir kiekvienas sielvartas, kiekvienas įvykis ir kiekvienas reikalas gali būti dingstis dėkojimui, kuris, sujungtas su Kristaus dėkojimu, turi užpildyti visą krikščionio gyvenimą: „Už viską dėkokite“ (1 Tes 5, 18).

Visiškai nesavanaudiška šlovinimo malda kyla į Dievą; ji šlovina Jį dėl Jo paties, Jį garbina ne dėl to, ką Jis daro, bet dėl to, kad Jis yra.

Maldos šaltiniai yra Dievo žodis, Bažnyčios liturgija, tikėjimo, vilties ir meilės dorybės. Bažnyčia tikinčiuosius ragina melstis nuolat; tam skirtos kasdienės maldos, Valandų liturgija, sekmadienio Eucharistija, liturginių metų šventės.

Krikščioniškojoje tradicijoje žinomos trys svarbiausios maldos gyvenimo formos: žodinė malda, mąstymas ir kontempliacija. Joms visoms būdingas širdies susikau-pimas.

Žodinė malda, pagrįsta žmogaus kūno ir dvasios vienybe, į vidinę širdies maldą įjungia ir kūną. Tokiai maldai pavyzdį duoda Kristus, kuris meldžiasi Tėvui ir savo mokinius moko „Tėve mūsų“ maldos.

Mąstymas yra ieškanti malda, kuri žadina mintį, vaizduotę, jausmus, troškimus. Mąstymo tikslas – apmąstomą dalyką susieti su mūsų gyvenimo tikrove ir pritaikyti pagal tikėjimo dvasią.

Mintinė kontempliacija yra į Jėzų nukreiptas tikėjimo žvilgsnis, Dievo žodžio klausymasis, nebyli meilė. Leisdama dalyvauti Kristaus slėpinyje, kontempliacija mus vienija su Kristaus malda.

pagrindinės maldos

Tikėjimo išpažinimas

Tikėjimas yra žmogaus atsakymas Dievui, kuris apsireiškia ir atsiduoda, gausiai teikdamas šviesos galutinės savo gyvenimo prasmės ieškančiam žmogui. Bažnyčia visą savo tikėjimo esmę norėjo sutelkti į organiškas ir darnias santraukas, pirmiausia skirtas besirengiantiems Krikštui. Šv. Kirilas Jeruzalietis sako, kad „ši tikėjimo sintezė nėra sudaryta pagal žmonių nuomones; iš viso Šventojo Rašto buvo išsirinkta tai, kas svarbiausia, kad būtų sudaryta vieninga tikėjimo doktrina“. Šios tikėjimo

santraukos vadinamos *tikėjimo išpažinimais*, nes glaustai išreiškia krikščionių išpažįstamą tikėjimą. Jos vadinamos „Credo“ („Tikiu“), nes paprastai prasideda šiuo lotyniškuoju žodžiu. Jos vadinamos ir *tikėjimo simboliais*, nes yra tikinčiųjų atpažinimo ir bendrumo ženklas.

Pirmą kartą tikėjimas išpažįstamas Krikšto metu. Tad *tikėjimo simbolis* pirmiausia yra Krikšto simbolis. Kadangi krikštijama „vardan Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios“ (Mt 28, 19), Krikšto metu išpažįstamos tiesos yra išdėstytos pagal ryšį su trimis Švenčiausiosios Treybės Asmenimis.

Kalbėti „Credo“ tikint – tai bendrauti su Dievu – Tėvu, Sūnumi ir Šventąja Dvasia. Taip pat tai bendravimas su visa Bažnyčia, kuri mums perduoda tikėjimą ir kurios prieglobstyje mes tikime.

Bažnyčios gyvenimui ypač svarbūs du simboliai.

Apaštalų simbolis taip vadinamas dėl to, kad jis laikomas tikslia apaštalų tikėjimo santrauka. Tai senas Romos Bažnyčios tikėjimo simbolis, perduodamas Krikšto valandą:

1

TIKIU Į DIEVĄ Tėvą visagalį,
dangaus ir žemės Kūrėją;
ir į Jėzų Kristų, vienatinį Jo Sūnų, mūsų
Viešpatį,
(nusilenkiame) kuris prasidėjo iš Šventosios
Dvasios,

gimė iš Mergelės Marijos, (atsitiesiame)
kentėjo prie Poncijaus Piloto,
buvo prikalta prie kryžiaus,
numiręs ir palaidotas;
nužengė į pragarus;
trečiąją dieną kėlėsi iš numirusių;
įžengė į dangų; sėdi visagalio Dievo Tėvo
dešinėje,
iš ten ateis gyvųjų ir mirusiųjų teisti.
Tikiu į Šventąją Dvasią,
šventąją visuotinę Bažnyčią,
šventųjų bendravimą,
nuodėmių atleidimą,
kūno iš numirusių prisikėlimą
ir amžinąjį gyvenimą. Amen.

Nikėjos–Konstantinopolio simbolis yra dviejų pirmųjų
visuotinių Bažnyčios Susirinkimų (325 ir 381 m.)
vaisius. Ir šiandien jis yra bendras visoms didžiosioms
Rytų ir Vakarų Bažnyčioms:

2

TIKIU Į VIENĄ DIEVĄ, visagalį Tėvą,
dangaus ir žemės, regimosios ir neregimosios
visatos Kūrėją.

Tikiu į vieną Viešpatį Jėzų Kristų, vienatinį
Dievo Sūnų,
prieš visus amžius gimusį iš Tėvo:
Dievą iš Dievo, šviesą iš šviesos, tikrą Dievą
iš tikro Dievo;
gimusį, bet ne sukurtą, esantį vienos
prigimties su Tėvu.
Per jį visa yra padaryta.
Jis dėl mūsų, žmonių, dėl mūsų išganymo
nužengė iš dangaus.
(nusilenkiame) Šventosios Dvasios veikimu
priėmė kūną iš Mergelės Marijos ir tapo
žmogumi. (atsitiesiame)
Valdant Poncijui Pilotui,
jis dėl mūsų buvo prikaltas prie kryžiaus,
nukankintas ir palaidotas.
Kaip Šventajame Rašte išpranašauta,
trečiąją dieną prisikėlė iš numirusių.
Įžengė į dangų ir sėdi Dievo Tėvo dešinėje.
Jis vėl garbingai ateis gyvųjų ir mirusiųjų teisti
ir viešpataus per amžius.
Tikiu į Šventąją Dvasią, Viešpatį Gaivintoją,
kylančią iš Tėvo ir Sūnaus,
su Tėvu ir Sūnumi garbinamą ir šlovinamą,
kalbėjusią per pranašus.

Tikiu vieną, šventą, visuotinę, apaštališką
Bažnyčią.

Pripažįstu vieną Krikštą nuodėmėms atleisti.
Laukiu mirusiųjų prisikėlimo
ir būsimo amžinojo gyvenimo. Amen.

Kryžiaus ženklas

Vardan Triasmenio Dievo buvome pakrikštyti, vardan Dievo gyvename, judame, esame. Kryžiaus ženklas, kuriuo ženkliname ir laiminame save, yra krikščionio tikėjimo išpažinimas: per Kryžių esame išgelbėti. Kiekviena diena, kiekviena malda, kiekvienas darbas tegul prasideda ir baigiasi:

3

VARDAN DIEVO – Tėvo + ir Sūnaus,
ir Šventosios Dvasios. Amen.

Viešpaties malda

Atsiliepdamas į savo mokinių prašymą: „Viešpatie, išmokyk mus melstis“ (Lk 11, 1), Jėzus jiems patikėjo pagrindinę krikščionių maldą – „Tėve mūsų“. Bažny-

čios tėvai Viešpaties maldą vadino trumpa visos Evangelijos santrauka. Kadangi šią maldą esame gavę iš Viešpaties Jėzaus – mūsų maldos mokytojo ir pavyzdžio, vadiname ją „Viešpaties malda“. Jėzus sakė: „Kai melsitės, sakykite“:

4

TÈVE MŪSŲ, kuris esi danguje!

Teesie šventas Tavo vardas,
teateinie Tavo karalystė,
teesie Tavo valia kaip danguje, taip ir žemėje.
Kasdienės mūsų duonos duok mums šiandien
ir atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes
atleidžiame savo kaltininkams.

Ir neleisk mūsų gundyti,
bet gelbėk mus nuo pikto.

Amen.

Nesakyk: „Tėve“, jei kiekvieną dieną nesielgi kaip sūnus.

Nesakyk: „Mūsų“, jei esi užsisklendęs savo egoizme.

Nesakyk: „Kuris esi danguje“, jeigu galvoji tikrai apie žemiškus dalykus.

Nesakyk: „Teesie šventas Tavo vardas“, jeigu jo negerbi.

Nesakyk: „Teateinie Tavo karalystė“, jeigu esi susirūpinęs materialiniu gėriu.

Nesakyk: „Teesie Tavo valia“, jeigu nepriimi to, kas skaudu.

Nesakyk „Kasdienės mūsų duonos“, jei nesirūpini žmonėmis, kurie alksta.

Nesakyk: „Atleisk mūsų kaltes“, jei laikai širdyje priešškumą broliui.

Nesakyk: „Gelbėk nuo pikto“, jei nesi apsisprendęs kovoti su blogiu.

Nesakyk: „Amen“, jei nesupratai ar rimtai nepriėmei „Tėve mūsų“ maldos žodžių.

(„Sandora“)

Dievo pagarbinimas

Šitaip garbiname Dievą,
kurio vardu buvome
pakrikštyti ir šitaip tapę
Jo nuosavybe:

5

GARBĖ DIEVUI –

Tėvui ir Sūnui,

ir Šventajai

Dvasiai. Kaip

buvo pradžioje, dabar ir

visados, ir per amžius.

Amen.

Malda vienybėje su Švenčiausiąja Dievo Motina

Nuo pat Marijos sutikimo, kuri Apreiškimo metu tikėdama ji davė ir nesvyruodama liko jam ištikima po Kryžiumi, jos motinystė apima ir mus, jos Sūnaus brolius ir seseris. Jėzus, vienintelis Tarpininkas, yra mūsų maldos kelias. Marija, Jo Motina ir mūsų Motina, yra Kelrodė, to kelio „Ženklas“.

Angelo pasveikinimas

Maldoje „Sveika, Marija“ (pažodžiui: „Džiaukis, Marija“) pakartojama Evangelijoje pagal Luką aprašyta istorija (Lk 1, 26–56). Pats Dievas per savo angelą sveikina Mariją. Maldoje drįstame pakartoti sveikinimą Marijai, žvelgdami į ją taip, kaip Dievas pažvelgė į savo nuolankią tarnaitę, ir ja džiaugtis taip, kaip džiaugiasi Dievas. „Tu pagirta

tarp moterų“ – Elzbietos sveikinimas Marijai. Ji pagirta, nes patikėjo, kad Viešpaties žodžiai išsipildys. Dėl savo tikėjimo ji tapo tikinčiųjų Motina; jos dėka visos žemės tautos gauna Tą, kuris pats yra Dievo palaiminimas: „pagirtas tavo Sūnus („iščių vaisius“) – Jėzus“. Prašydami Mariją melsti už mus, mes prisipažįstame, kad esame nusidėjėliai ir kreipiamės į Galestingumo Motiną tiek dabar, tiek pavesdami jai save mirties valandą.

6

SVEIKA, MARIJA,

malonės pilnoji!

Viešpats su Tavimi.

Tu pagirta tarp moterų,
ir pagirtas Tavo Sūnus Jėzus.

Šventoji Marija, Dievo

Motina, melsk už mus
nusidėjėlius dabar ir
mūsų mirties valandą.

Amen.

Marijos giesmė

Kartu su Marija šloviname
Dievą už „didžius dalykus“, kurių
Jis padarė nuolankiai tarnatei,
o per ją ir visiems žmonėms:

MANO SIELA ŠLOVINA VIEŠPATI,
 mano dvasia džiaugiasi Dievu,
 savo Gelbėtoju,
 nes jis pažvelgė į nuolankią savo tarnaitę.
 Štai nuo dabar palaiminta mane vadins visos
 kartos,
 nes didžių dalykų padarė man Viešpats,
 ir šventas yra jo vardas!
 Jis maloningas iš kartos į kartą
 tiems, kurie jo klauso.
 Jis parodo savo rankos galybę
 ir išsklaido išdidžios širdies žmones.
 Jis numeta galiūnus nuo sostų
 ir išaukština mažuosius.
 Alkstančius gėrybėmis apdovanoja,
 turtuolius tuščiomis paleidžia.
 Jis ištiesė pagalbos ranką savo tarnui
 Izraeliui,
 kad minėtų jo gailestingumą,
 kaip buvo žadėjęs mūsų protėviams –
 Abraomui ir jo palikuonims per amžius.

(Lk 1, 46–55)

„Viešpaties angelas“

Tai malda, kuria apmąstome Dievo įsikūnijimo
įvykį (plg. Lk 1, 26–56):

8

VIEŠPATIES ANGELAS apreiškė Marijai:

„Tu pradėsi iš Šventosios Dvasios“.

Sveika, Marija...

„Štai aš Viešpaties tarnaitė,
teesie man pagal Tavo žodį“.

Sveika Marija...

Ir Žodis tapo kūnu,
ir gyveno tarp mūsų.

Sveika Marija...

Melski už mus, Šventoji Dievo Gimdytoja,
kad taptume verti Kristaus pažadų.

Meldžiame Tave, Viešpatie,
įlieti į mūsų širdis savo malonės,
kad, Angelui apreiškus, pažinę Tavo Sūnaus
įsikūnijimą,

būtume per Jo kančią ir kryžių nuvesti
į prisikėlimo garbę.

Per Kristų, mūsų Viešpatį.

Amen.

„Dangaus Karaliene“

Savo kančia ir prisikėlimu Kristus išgelbėjo pasaulį,
įvykdė savo misiją. Dievo Motina, išgyvenusi
savo Sūnaus kančios ir mirties siaubą, kviečiama
džiūgauti kartu su Bažnyčia. Velykų laiku vietoj
„Viešpaties angelas“ skamba:

9

DANGAUS KARALIENE, džiūgauki,
aleliuja,
nes tas, kurį turėjai garbės nešioti, aleliuja,
prisikėlė, kaip buvo sakęs, aleliuja.
Melski už mus Dievą, aleliuja!

Džiūgauk ir linksminkis, Mergele Marija,
aleliuja!

Nes Viešpats tikrai prisikėlė, aleliuja!

Dieve,

pradžiuginęs pasaulį savo Sūnaus,
mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus prisikėlimu,
leisk Mergelei Marijai, Jo Motinai, užtariant
pasiekti amžinojo gyvenimo džiaugsmą.

Per Kristų, mūsų Viešpatį.

Amen.

10

SVEIKA, KARALIENE,

gailestingoji Motina,

mūsų gyvybe, paguoda ir viltie, sveika!

Tavęs šaukiamės ištremtieji Ievos vaikai,

Tavęs ilgimės, verkdami ir vaitodami šiame
ašarų klonyje.

Todėl Tu, mūsų Užtarėja, savo gailestingas
akis į mus atkreipki

ir Jėzų, garbingą mylimąjį Sūnų, mums po šios
tremties parodyk.

O geroji, o malonioji, o mieliausioji
Mergelė Marija!

1 1

ATSIMINK, maloningoji Mergelė Marija, jog
amžiais nėra girdėta, kad apleistum bent vieną,
kas bėga prie Tavęs, šaukiasi Tavo pagalbos ir
prašosi užtariamas. Šitokio pasitikėjimo kupi-
ni, ir mes skubame prie Tavęs, Mergelių Mer-
gele ir Motina! Mes einame pas Tave ir, būda-
mi nusidėjėliai, su gailesčiu puolame prie Ta-
vo kojų. Tu, įsikūnijusio Žodžio Motina, ne-
paniekink mūsų žodžių, bet maloningai išgirsk
ir išklausk.

(Šv. Bernardas)

1 2

O MARIJA, Gailestingumo Motina, budėk prie
visų, kad Kristaus kryžius neliktų be galios, kad
žmogus nepamestų gėrio kelio, neprarastų nuo-
dėmės supratimo, mokėtų vis labiau viltis Die-
vu, kuris „apstus gailestingumo“ (Ef 2, 4), laisva

valia darytų gerus darbus, kuriuos Dievas iš anksto paskyrė atlikti (plg. Ef 2, 10), ir visą laiką gyventų „Jo didybės šlovei“ (Ef 2, 12). Amen.

(Jonas Paulius II)

13

MARIJA, JĖZAUS IR VISŲ MOTINA,

Tu mums dovanojai savo Sūnų.

Tu Jį nešei žmonėms –

Su meile tarnaudama Elzbietai,

Onai ir Simeonui, laukiantiems Išgelbėtojo.

Šventosios Dvasios belaukiant,

Tu vienijaisi maldoje su savo Sūnaus
apaštalais.

Jo Dvasia juos išskleidė po visą pasaulį
skelbti išgelbėjimą visiems žmonėms.

Padėk ir man šiandien nešti Jo meilę.

Padėk prašyti Šventosios Dvasios,

kad duotų man jėgų dalyvauti kuriant

Tavo Sūnaus karalystę,
teisingumo, meilės ir taikos karalystę.

Padėk, kad visi žmonės pažintų

Tavo Sūnų –
Išgelbėtoją, Kelią, Tiesą ir Gyvenimą. Amen.

dienos maldos

14

Ryto malda

a

Kartu su Zachariju kartoju:

ŠLOVĖ VIEŠPAČIUI, Izraelio Dievui,
kad aplankė savo tautą ir atnešė jai išvadavimą.
Jis pažadino gelbėtoją mums galingą savo
tarno Dovydo namuose,
kaip nuo senų senovės buvo skelbęs savo
šventųjų pranašų lūpomis,
jog mus išgelbės nuo priešų
ir iš rankos tų, kurie mūsų nekenčia.
Tuo jis rodo mūsų protėviams gailestingumą
ir atsimena savo šventąją sandorą –
priesaiką, duotą mūsų tėvui Abraomui,
jog leis mums, išvaduotiems iš priešų rankos,
be baimės jam tarnauti per visą gyvenimą

šventumu ir teisumu jo akyse. –
O tu, vaikeli, būsi vadinamas Aukščiausiojo
pranašu,
nes tu eisi pirma Viešpaties jam kelio nutiesti;
tu mokysi jo žmones pažinti išganymą
iš nuodėmių atleidimo.
Dėl širdingiausio mūsų Dievo gailestingumo
mus aplankė šviesa iš aukštybių,
kad apšviestų tūnančius tamsoje ir mirties
ūksmėje,
kad mūsų žingsnius pakreiptų į ramybės
kelį. (Lk 1, 67–79)

b
VIEŠPATIE, PADARYK MANE savosios ra-
mybės pasiuntiniu ir leisk man nešti meilę, kur
siaučia neapykanta; santaiką, kur vyrauja bar-
niai; vienybę, kur yra skilimas; tikėjimą, kur
kankina abejonės; tiesą, kur viešpatauja klaida;
viltį, kur braunasi nusiminimas; džiaugsmą, kur
slegia liūdesys; šviesą, kur užgulusios tamsybės.
Mokytojau, padaryk, kad aš trokščiau kitus pa-
guosti, o ne pats būti guodžiamas; kitus supras-
ti, o ne pats būti suprastas; kitus mylėti, o ne
pats būti mylimas, nes kas duoda – gauna, kas

atleidžia, tam atleidžiama, kas miršta, tas gimsta
amžinai gyventi. Amen.

(Šv. Pranciškus Asyžietis)

C

TAU REIKIA ŽMONIŲ, Tau reikia akių,
imk mano akis – matyti vargą ir neteisybę.
Tau reikia rankų,
imk mano rankas – daryti gera.
Tau reikia kojų,
imk mano kojas – eiti pas vargstančius.
Tau reikia lūpų,
imk mano lūpas – kalbėti apie Tavo
gailestingumą.

d

LEISK TAVE MATYTI, Viešpatie,
kai nubundame.
Leisk Tave matyti, Viešpatie,
kai yra duonos ant mūsų stalo
ir čia pat yra žmonių, su kuriais galime
ją valgyti.
Leisk Tave matyti, Viešpatie,
kai einame gatve

ir mus supa pasaulio šurmuly.
Leisk Tave matyti, Viešpatie,
mūsų darbuose, gaivinančiuose ir sunkiuose.
Leisk Tave matyti, Viešpatie,
mylinčiuose, kelio į ateitį
ieškančiuose.

Leisk Tave matyti,
Viešpatie,
ligoniuose ir seneliuose,
kuriems reikia
mūsų pagalbos.

Iš visur Tu kalbi mums,
kviesdamas, ragindamas, drąsindamas.
Viešpatie, Tu esi tuose, kurie šalia mūsų.

VIEŠPATIE JĖZAU KRISTAU,

Tu esi pasakęs:
„Kas seka manimi, nebevaikščios tamsybėse,
bet turės gyvenimo šviesą“.

Kas palieka viską dėl Tavęs,
tas gaus šimteriopai ir paveldės amžinąjį
gyvenimą.

Kas ima savo kryžių ir seka Tavimi,
tas dalyvaus prisikėlime.

e

Viešpatie, leisk mums pažinti šią tiesą,
parodyk mums kelią, kad galėtume
juo eiti.

Kas priima artimą lyg brolių kaip Tu,
turės gyvenimo šviesą.

Kas aukojasi dėl Dievo karalystės
kaip Tu,
paveldės amžinąjį gyvenimą.

Viešpatie, kas nori eiti paskui Tave,
turi išsižadėti savęs.

Kas prideda ranką prie arklo, neturi
žvalgytis atgal.

Tu reikalauji palikti viską,
kas trukdo mums sekti Tavimi.

Tu nori, kad mes nuo visko būtume laisvi
Tikėjimui ir Meilei.

Mes prašome Tave suteikti mums jėgų.
Be Tavęs mes nieko negalime.

Padėk mums ne tik klausytis Tavo žodžių,
bet jais vadovautis gyvenime.

f

ATEIK, TĖVO IR SŪNAUS DVASIA,
Meilės, švelnumo ir taikos Dvasia.
Vilties, tvirtumo ir džiaugsmo Dvasia.

Ateik, paslaptingoji paguodos Dvasia, pasaulio
ašarose,

Tu – triumfuojantis gyvenimas žemės mirty,

Tu – vargstančiųjų Tėvas ir prislėgtųjų
pagalba,

Tu – tiesos šviesa,

Tu – meilė, išlieta mūsų širdyje.

Ateik kasdien vis naujai ir vis gausiau.

Myliu Tave, nes Tu esi Meilė.

Gyvenk manyje, Šventoji Dvasia,

būk gyvojo Dievo atspaudu manyje,

kad būčiau Jo nuosavybė.

Nei gyvenimo kovoje,

nei jo pabaigoje, kai visi mane apleis,

neapleisk manęs.

Ateik, Šventoji Dvasia.

g

DANGAUS TĖVE,

teesie Tau šlovė ir padėka už nakties ramybę,

teesie Tau šlovė ir padėka už naują dieną,

teesie Tau šlovė ir padėka už visokeriopą

Tavo meilę,

gerumą ir ištikimybę, parodytą mano

gyvenime.

Tu suteikei man daug gera;
leisk priimti iš Tavo rankų ir sunkumus.
Tu neuždėsi man daugiau, negu galiu panešti.
Tavo vaikams viskas išeina į gera.

(Dietrich Bonhoefer)

h VIEŠPATIE, KASDIEN JAUČIU TAVO MEILĘ.

Tu rūpiniesi manimi ir niekada neapleidi.
Leisk man šiandien dalyti Tavo meilę
kitiems –

kiekvienam sutiktam žmogui.

Padaryk mane džiaugsmo šaltiniu

liūdintiems,

tiltu, sujungiančiu besikivirčijančius,
vilties šviesa tiems, kuriuos apleido drąsa.

Viešpatie, padaryk mane savo meilės
pasiuntiniu.

Vakaro malda

a

Kartu su seneliu
Simeonu sakau Tau:

DABAR GALI, VALDOVE,
kaip buvai žadėjęs, leisti savo tarnui ramiai
iškeliauti,
nes mano akys išvydo
tavo išgelbėjimą,
kurį tu prirengi visų tautų akivaizdoje:
šviesą pagonims apšviesti
ir tavosios Izraelio tautos garbę.

(Lk 2, 29–32)

b

SU SAVO DIENA ATEINU pas Tave
ir sudedu į Tavo rankas visus jos
sunkumus ir džiaugsmus.
Ateinu iš nerimo į Tavo ramybę, iš triukšmo
į Tavo tylą.

Priimk visa, ką šiandien išgyvenau ir nuveikiau.

Visi džiaugsmas, visi nemalonumai, visi skausmai yra Tavo.

Leisk man pamatyti, kaip Tavo akimis atrodo mano diena. Tu man sakei:

„...nuo manęs atsiskyre, jūs negalite nieko nuveikti“ (Jn 15, 5).

„Jūs žemės druska. [...] Jūs pasaulio šviesa“ (Mt 5, 13.14).

„...visa, ko norite, kad jums darytų žmonės, ir jūs patys jiems darykite...“ (Mt 7, 12).

„...kas išsigins manęs žmonių akivaizdoje, ir aš jo išsiginsiu savo dangiškojo Tėvo akivaizdoje“ (Mt 10, 33).

„...mylėkite savo priešus, darykite gera tiems, kurie jūsų nekenčia“ (Lk 6, 27).

„Kas užgauna tave per vieną skruostą, atsuk ir antrąjį; kas atima iš tavęs apsiaustą, negink ir marškinių“ (Lk 6, 29).

„Duok kiekvienam, kuris prašo, duok ir nereikalauk atgal iš to, kuris tavo paėmė“ (Lk 6, 30).

„Neteiskite ir nebūsite teisiami; nesmerkite ir nebūsite pasmerkti; atleiskite, ir jums bus atleista“ (Lk 6, 37).

Prisipažinsiu Tau nusidėjęs ir Tu man atleisi
nelemtą kaltybę...

Ištark ir man: „Noriu, būk švarus!“

Padėk rytoj man viską pradėti iš naujo.

Leisk man ilsėtis Tavo ramybėje.

C

TU SU MANIMI, – ko man bijoti?

Kai niekas mano alkio neramina,
Tu maitini mano dvasią ir širdį.

Kai viskas sunyksta kaip smėlis tarp pirštų,

Tu mane palaikai,

duodi vandens, kuris troškulį malšina,
gyvenimo troškulį.

Tu mane vedi saugiai, parodai man kelią.

Tu vedi mane,

kai žibintai užgęsta,

kai tamsa ateina,

kai vienišas esu,

kai lieku be meilės žmonėms ir Tau –

Tu esi su manimi.

Tavo kryžius man yra ženklas,

kad Tu mane myli,

kad Tu su mumis.

d

SUTEIK VISIEMS

ŽMONĖMS saugią naktį.

Leisk mums ilsėtis

Tavo meilėje.

Leisk man miegoti Tavo ramybėje

ir džiugiai pradėt rytojų.

e

VIEŠPATIE, išmokyk pastebėti

Tavo kančią kituose ir jiems padėti.

Išmokyk pamilti artimą taip, kad per mane
pamiltų Tave ir kiti.

Atitolink negalią, jei tai netrukdo Tavo
planams.

Išmokyk priimti negandas – lai jos mane
grūdina.

Ačiū už siųstą netektį – lai priartina tai mane
prie Tavęs.

Ačiū už siųstą nesėkmę man, o ne kitam,
tik būk mano nuolatinė atrama.

Ačiū už patirtą sėkmę. Tapatiria ją ir kiti!

Ačiū už suteiktą pagalbą – suteik ją per mane
ir kitiems to stokojantiems!

Ačiū už visokeriopus išbandymus – teišgrynina
jie mane!

f

DĖKOJAME TAU, nes esi meilės Dievas,

Tu myli ir tada, kai mes, žmonės,
mylėti negalime, ir duodi jėgų mylėti.

Dėkojame Tau, nes esi ištikimybės Dievas,
nes saugai mus, palaikai ir duodi jėgų
būti ištikimiams.

Dėkojame Tau, nes esi džiaugsmo Dievas
ir davei mums šią dieną Tavo džiaugsmo
atrasti save.

Dėkojame Tau, nes esi žmonių Dievas,
ir Tavo keliai veda žmones vieną prie kito
ir prie Tavęs.

g

DĖKOJU TAU už kiekvieną žmogų,
kuris šiandien man ir mano artimiesiems bu-
vo draugiškas. Dėkoju už visus, kuriuos my-
liu ir kurie myli mane; už visus, su kuriais
gerai sugyvenu.

Dėkoju Tau už visus, kurie dėl manęs turėjo
darbuotis, už visus, su kuriais mane sieja

draugystės ryšiai, už visus, nuo kurių mane skiria nesantaika ir abejingumas.

Padėk mums visiems surasti daugiau kelių vienam pas kitą ir duok mums taiką, kurią tik Tu vienas gali dovanoti.

h

PASILIK SU MUMIS, – jau artinasi vakaras, diena jau baigiasi.

Pasilik su mumis, su visa savo Bažnyčia.

Pasilik su mumis dienos vakarą, gyvenimo vakarą, pasaulio vakarą.

Pasilik su mumis su savo malone ir gerumu, savo paguoda, savo palaima.

Pasilik su tais žmonėmis, kurie šalia manęs, su kuriais kartu dirbu ir kartu gyvenu, su tais, kurie mane supranta, kurie manimi rūpinasi ir kurie man patikėti.

Pasilik su ligoniais ligoninėse, kariais sargyboje ir su tais žmonėmis, kurie miršta vieniši.

Pasilik su viso pasaulio įkalintaisiais, paniekintaisiais, pažemintaisiais ir nuskriaustaisiais.

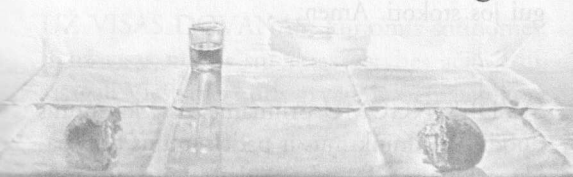
Pasilik su mumis, kai apima baimė, nusivylimas, vienatvė.

Pasilik su mumis.

maldos prie stalo

16

Prieš valgant

a

PALAIMINK, VIEŠPATIE, mus ir šias dovanas, kuriomis stiprinsimės iš Tavo dosnumo. Mokyk mus dalytis Tavo dovanomis – meile ir duona – su visais Tavo vaikais. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

b

VISIEMS REIKIA TAVEŠ, o Viešpatie; reikiamu metu Tu duodi mums maisto. Tu ištiesi savo dosniąją ranką, laimindamas visa, kas gyva. Amen.

C

PENKIAIS KEPALĖLIAIS duonos ir dviem žu-
vimis Tu pasotinai didžiulę minią. Palaimink
*kasdienę mūsų duoną ir neleisk nė vienam žmo-
gui jos stokoti. Amen.*

d

SU DĖKINGUMU priimame visa, ką mums
duodi. Palaimink mus ir padėk mums būti pa-
laima kitiems. Tu esi pažadėjęs būti tarp mū-
sų, tarsi sėdėtum su mumis už stalo. Leisk,
mums būti viena. Amen.

e

DOSNUSIS TÈVE, Tu mums
dovanojai tiek daug.
Dar vieno prašome Tave – dėkingos širdies.
Per Kristų, mūsų Viešpatį.
Amen.

Pavalgius

a

UŽ VISAS DOVANAS, kuriomis sotinomės, ir už visas mums suteiktas gėrybes ačiū Tau, visagali Viešpatie, kuris gyveni ir viešpatauji per amžius. Amen.

b

ŠĮ MAISTĄ GAVOME IŠ TAVEŠ, nes Tu visa sukūrei dėl žmogaus. Padėk mums įgyti jėgų darbuotis žmonijos labui, kad per mus visi patirtų, jog Tu juos myli. Amen.

c

MELDŽIAME TAVE, VIEŠPATIE, priimti mūsų padėką už šias ir visas Tavo dovanas. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

d

DĖKOJAME TAU, Viešpatie Dieve, kad davei mums valgio ir gėrimo. Leisk mums dalyvauti amžinojoje puotoje prie Tavo stalo. Amen.

Į AMŽINOJO GYVENIMO PUOTĄ
tenuveda mus garbės Karalius. Amen.

tikėjimo maldos

18

a

MANO TIKĖJIMAS

yra nusilpęs ir menkas –
aš negaliu melstis,
vienas nepajėgiu.

Paimk mane į savo rankas
kaip vaiką, kuriam reikalingas Tėvas.

Tada užmerksiu akis ir apie
nieką kitą negalvosiu,
tik kad esu pas Tave.

Tu esi čia, nors aš ir nutolęs.

Priimk mane tokį, koks esu.

KODĖL PALIEKI MANE VIENA?

Mano Dieve, mano Dieve,
kodėl palieki mane vieną?

Abejojantį Tavimi ir savimi?

Nesakyk: „Vien tikėk!“ –

Pernelyg dažnai tai girdėjau.

Tapau mažatikiu,
nes buvau silpnatikis.

Per daug buvau mokomas tikėti,
nepaisant kylančių abejonių.

Mano Dieve, mano Dieve,
nepalik manęs vieno, nes mano pažinimas
pilnas klaidų ir suklydimų.

Negi Tu turėtum užkamšyti visas pažinimo
spragas?

Mano Dieve, mano Dieve,
mokyk mane tikėti,
mokyk mane mąstyti.

Mokyk mane mylėti, –
galbūt tai tikrasis kelias tikėti.

(Paulius Rotas)

TIKIU Į TAVE, Dieve Tėve.

Šiame pasaulyje matau:
badą ir karą,
baimę ir kančią,
neapykantą ir žiaurumą.

Bet tikiu, kad viskas Tavo galioje.

Tikiu į Tave, Jėzau Kristau, vienatini

Dievo Sūnau, mūsų Viešpatie.

Savo gyvenime matau:

savimeilę ir negailestingumą,

paviršutiniškumą ir tuštybę,

troškimus ir pageidavimus.

Bet aš tikiu, kad Tu esi Viešpats.

Tikiu į Tave, Šventoji Dvasia.

Savyje matau:

abejingumą ir netikrumą,

nepasitenkinimą ir prieštaravimą,

išdidumą ir tingumą.

Bet aš tikiu, kad Tu, Dievo Dvasia,

gali nuskaidrinti mano mintis.

d

TIKĖJIMAS, VILTIS, MEILĖ

Tikiu į Tave, – sustiprink mano tikėjimą.
Pasitikiu Tavimi, – padidink mano viltį.

Myliu Tave, – leisk man vis labiau

Tave mylėti.

Gailiuosi, – padėk man nuoširdžiai gailėtis.

Tau pašvenčiau savo mintis,

kad apie Tave mąstyčiau;

savo žodžius,

kad apie Tave kalbėčiau;

savo darbus,

kad juos kreipčiau į Tave;

savo kentėjimus,

kad kentėčiau iš meilės Tau.

Aš noriu, ko nori Tu,

kadangi Tu to nori,

taip, kaip nori Tu,

kiek nori Tu.

e

TIKIU Į ŠVENTĄJĄ DVASIĄ. Tikiu, kad
Ji griaua išankstinius mano nusistatymus, kei-
čia mano įpročius, įveikia mano abejingumą.

Tikiu, kad Ji duoda man vaizduotės mylėti, įspėja apie blogį. Tikiu, kad Ji duoda man drąsos gėriui, įveikia mano liūdesį, dovanoja meilę Dievo žodžiui. Tikiu, kad Ji neleidžia apimti mane menkavertiškumo jausmui, kad suteikia man jėgų gyventi, kad palydovais man dovanoja brolių ir seserį. Tikiu, kad Ji persmelkia mano būtį.

(Karl Rahner)

f
TIKIME Į DIEVĄ, iš kurio ir per kurį
yra visi dalykai. Jis palaiko mūsų būtį,
nes myli savo kūriniją.

Tikime, kad Jėzus Kristus prisikėlė ir gyvena.
Jis mūsų gyvenimo matas ir tikslas.

Tikime, kad Šventoji Dvasia gali pakeisti Žemės veidą. Ji suteikia mums drąsos stoti taikos ir teisingumo gynybon.

Tikime, kad Dievas surenka savo Bažnyčią iš visų tautų bei šalių. Ji yra ženklas, kad artėja Dievo karalystė.

Tikime, kad žmogaus ateitis yra Dievo rankose. Dievo meilė nugalės blogio galią.

Teesie Jo karalystė ir galybė, ir didybė. Amen.

g

TIKIME Į DIEVĄ, kuris eina su mumis visais keliais, kuris neša mus, kai pavargsta mūsų kojos, kuris veda mus už rankos, kai supa erškėčiai.

Tikime į Jėzų Kristų, Dievo Sūnų, kuris gyvena ir kentėjo dėl mūsų, mirė ir dėl mūsų prisikėlė.

Tikime į Šventąją Dvasią – balsą mumyse, kuris prabyla garsiai, kai pametame iš akių Dievo pėdsaką, vedantį prie durų, kurias Jis atidaro. Amen.

h

TIKIU Į DIEVĄ, kuris įžengė į mūsų pasaulį per Jėzų.

Jis – mūsų gyvenimo pradžių pradžia.

Jis – mūsų prasmė ir viltis.

Tikiu į Jėzų Kristų.
Jis yra Dievo Sūnus.
Jis nusizemino ir tapo visų žmonių tarnu.
Jis parodė, kas mums yra Dievas.
Jis buvo atstumtas, nes rodė, ko nori Dievas.
Jis turėjo mirti, nes mylėjo.
Tačiau Dievas patvirtino, kad Jo kelias
buvo teisus.
Jis prikėlė Jį gyventi ir padarė Jį Naujojo
Pasaulio pirmgimiu.
Tikiu į Naują Dvasią,
kuri atėjo į pasaulį su Jėzumi Kristumi.
Tai pagrindas tikėti, kai apima neviltis,
mylėti, kai nekenti,
imtis permainų tada, kai norisi likti
prie seno.
Tikiu ir tikiuosi,
kad mes, Jo Bažnyčia, turime ateitį,
jei eisime ten, kur Jis mus siunčia.
Tikiu ir tikiuosi,
kad Dievas nori, jog žmogus ne mirtų,
o gyventų ir būtų laimingas.
Tikiu ir tikiuosi,
kad Jis su mumis, ieškančiaisiais,
dabar ir visados. Amen.

maldos už gyvenimą

19

a

MANO VALANDŲ,
DIENŲ IR METŲ VIEŠ-
PATIE, Tu davei laiką.

Jis jau praėjo, jis dar at-

eis. Jis buvo mano ir bus mano. Tai –Tavo dovana. Dėkoju Tau už kiekvieną laikrodžio dūžį, už kiekvieną rytmetį, už kiekvieną vakarą. Neprašau Tavęs daugiau laiko, bet prašau ramybės, kad galėčiau kiekvieną valandą padaryti prasmingą. Prašau Tavęs, kad man liktų laiko nuo įsakymų ir pareigų, truputis laiko tylai, truputis laiko žaidimui, truputis – žmonėms, prisilietusiems prie mano gyvenimo, ir tiems, kuriems reikia pagalbos ir paguodos. Prašau Tavęs rūpestingumo, kad neužmušinėčiau savo laiko, nestumčiau jo, nešvaistyčiau. Kiekviena valanda – tai dirva. Mintimis, žodžiais ir darbais norėčiau ją išpurenti, pasėti meilę, užauginti vaisių. Palaimink mano laiką.

VIEŠPATIE, PAŽIŪRĖK KOKS MANO

GYVENIMAS: pilkas, bespalvis,

be paguodos.

Vienišas einu savo keliu, apimtas ilgesio –
ilgiuosi šilumos, šviesos, vilties.

Esu panašus į medį be lapų.

O Viešpatie,

norėčiau šaknimis giliai įsiskverbti į

Tavo meilės žemę.

Kai manim pratekės Tavo dvasios jėga,
mano sustingimas atlėgs, prasidės gyvenimas,
kurio net nenujaučiau;

ir tai, ką dabar suvokiu kaip nepramušamą
pilkumą, bus apšviesta.

Aš vėl galėsiu kvėpuoti, nes Tu dovanosi
man gyvenimą.

TU ESI VIRŠ VISOS KŪRINIJO,

kaip man Tave aukštinti?

Kaip Tave gali šlovinti žodžiai?

Kaip gali Tave suvokti protas?

Tik Tu vienas neištariamas žodžiais,

tačiau visa, kas gali kalbėti, yra Tavo sukurta.
Tik Tavęs vieno neįmanoma pažinti,
tačiau visa, ką galima pažinti, yra Tavo
sukurta.

Visi kūriniai Tave šlovina: ir tie, kurie kalba,
ir kalbėti negalintieji.

Visi kūriniai Tave garbina: ir tie, kurie
mąsto, ir mąstyti negalintieji.

Prieš Tave susitelkia visų žmonių troškimai
ir kančios.

Visi kūriniai Tau meldžiasi,
kiekviena būtybė, mokanti skaityti Tavo
ženklus,

prisijungia prie šlovinimo giesmės.

(Grigalius Nazianzietis, 300–390)

d

VIEŠPATIE, TEĮVYKSTA SU MANIMI
TAI, KO TU NORI.

Aš eisiu tuo keliu, kurio Tu nori.

Tik padėk suprasti Tavo valią.

Viešpatie, kai panorėsi, bus metas.

Kai Tu norėsi, aš būsiu pasirengęs.

Ir šiandien, ir per amžių amžius.

Viešpatie, priimsiu visa, ką Tu norėsi duoti.
Mano laimė bus tai, ko Tu norėsi.
Man pakanka, kad Tau priklausau.
Viešpatie, jei Tu taip nori, taip ir bus.
Jei taip nori Tu, aš turėsiu drąsos.
Mano širdis atiduota į Tavo rankas.

(Rupert Mayer SJ)

e
DIEVE,
duok man ramybės priimti tai, ko negaliu
pakeisti,
drąsos pakeisti tai, ką galiu,
ir išminties atskirti viena nuo kita.

(Friedrich Oetinger)

f
MANO DIEVE,
nesugebu pagrįsti Tavo minčių ir nesuprantu
kelio, kuriuo mane vedi.
Neleisk man abejoti Tavo meile.
Suteik man kantrybės ir atsidavimo
Tavo dieviškajai valiai.

Sustiprink manyje pasitikėjimą,
kad neužkrausi man naštos, kurios
nepadėsi nešti.

Apsaugok mano širdį nuo kartėlio.
Tavo akivaizdoje jokia kančia nėra beprasmė;
Tu palaimini ir tokį gyvenimą, kuris atrodo
bevertis.

Padaryk, kad ir aš patirčiau ir pažinčiau
Tavo palaiminimą.

Leisk man matyti Tavo veidą dabar ir per
amžių amžius. Amen.

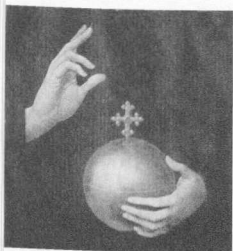
g

VIEŠPATIE, DIEVE MŪSŲ,

dėkojame Tau, kad mus matai,
kad lydi kiekvieną mūsų žingsnį;
žinai kiekvieną žodį, kurio dar nespėjome
ištarti.

Dėkojame Tau, kad parodei mums kelią.
Ne atsitiktinumas, ne žvaigždės, kurių
kai kas klausinėja,
ir ne nepažįstamos jėgos, vadinamos likimu...
Tik Tu vienas mus vedi.

Dėkojame Tau už kiekvieną naują dieną.
Ją pasiimame iš mylinčių Tavo rankų.

h

VIEŠPATIE, ŽEMĖ

YRA TIK MAŽA

ŽVAIGŽDELĖ visatoje, tačiau jai Tu dovanojai gyvybės paslaptį. Viskas čia Tavo sukurta, tačiau Tu perdavei

mums rūpestį dėl Žemės, patikėjai mums gyvūnus ir augalus, orą, vandenį ir dirvą. Suteik mums drąsos ir įžvalgumo, kad išmintingai panaudotume Tavo dovanas ir neleistume išnykti gyvybei Žemėje. Palaimink mus ir mūsų pastangas, kad mūsų vaikai ir vaikų vaikai rastų gyvas visas Žemės būtybes. Amen.

i

VIEŠPATIE, TU PAŠAUKEI MUS

DŽIAUGSMUI.

Vien darbas negali mūsų užpildyti.

Leisk mums pajusti šventės ir iškilmės
džiaugsmą

sportuojant ir poilsiaujant,
mokantis ir ugdantis,
būnant drauge su bičiuliais,

mylinčiais ir laukiančiais mūsų,
pasiilgusiais mūsų artumo.

Viešpatie, Tu pašaukei mus džiaugsmui.
Suteik mums džiaugsmo Tavyje pilnatvę.

Amen.

VIEŠPATIE DIEVE, DANGIŠKASIS
MŪSŲ TÈVE,

pašaukęs mane bendradarbiauti

Tavo pasaulio kūrime,
dėkoju Tau už pasitikėjimą,
už man suteiktas galimybes ir patikėtus
talentus.

Padėk man kasdien Tau tarnauti
gerais darbais ir džiugia pagalba,
supratimu ir geru žodžiu,
gera nuotaika ir giedru žvilgsniu.

Savo pavyzdžiu padėsiu
išspręsti prieštaravimus,
išsklaidyti nepasitikėjimą, išsaugoti santarvę.

Taip prisidėsiu prie artimo gerovės
ir prie gražesnio pasaulio kūrimo.

Visu gyvenimu šlovinsiu Tave, kuriantį ir
atnaujinantį žemės veidą! Amen.

k

VIEŠPATIE, MŪSŲ DIEVE,

mūsų gyvybės Tėve,
 prašydami Tavęs duonos pasauliui,
 prašome Tavo Dvasios,
 kuri išmokytų mus taip naudotis žemės
 gėrybėmis,
 kad būtų sotus kiekvienas žmogus;
 prašome Tave teisingumo,
 kad vis daugiau žmonių, valstybių ir
 vyriausybių suprastų,
 jog turtingos tautos yra atsakingos už
 neturtingas, sotieji už alkanuosius.
 Viešpatie, sustiprink mūsų troškimą
 nesitaikstyti su nelygybe tarp turtingų ir
 neturtingų valstybių.
 Duok mums jėgų prisidėti prie skurdo
 įveikimo ir geresnio pasaulio kūrimo.
 Amen.

1

AŠ ESU JAUNAS,

trokštu gyventi šiandien ir rytoj
 drauge su kitais jaunais žmonėmis

mano mieste ir visuose pasaulio miestuose.
Su visais, kurie jauni, aš šaukiuosi:
Parodyk mums kelią į Tavo pasaulį,
kur žodžiai tikri, o rankos ištiestos priimti
kitą žmogų.

Parodyk mums kelią į Tavo pasaulį,
kuriame viešpatauja taika, o meilė nugali
smurtą.

Parodyk mums kelią į Tavo pasaulį,
kur džiaugsmas sunaikina baimę, o kūdikiai
turės ateitį.

Parodyk mums kelią į Tavo pasaulį,
kur visiems yra vietos, o prislėgtieji gali
atsikvėpti.

Parodyk mums kelią į Tavo pasaulį,
kur gyvenimas turi prasmę, o žemė – ateitį.

Viešpatie,

Tu esi mūsų kelias,

Tu esi mūsų prasmė,

Tu esi mūsų ateitis,

Tu esi mūsų gyvenimas!

Išgirsk mūsų troškimus!

Amen.

VIEŠPATIE, PADARYK MANE

TOKIU ŽMOGUMI,

kuris energingai imasi darbo, neaušindamas
burnos kalboms.

Viešpatie,

padaryk mane tokiu žmogumi,

kuris padeda mažmožiuose, o prireikus
tiesiog būna šalia.

Viešpatie, padaryk mane tokiu žmogumi,

kuris moka šypsotis ir nevaikšto ištįsusių
veidu.

Viešpatie,

padaryk mane tokiu žmogumi,

kuris drąsiai eina pas kitą ir išsigandęs
nepabėga.

Viešpatie,

padaryk mane tokiu žmogumi,

kuris uždega šviesą, užuot keikęs tamsą.

Viešpatie,

padaryk mane tokiu žmogumi,

kuris tiki gyvenimu ir ateitimi ir nedūsta
nuo nerimo ir nevilties.

Amen.

n
VIEŠPATIE JĒZAU,
neleisk man tylēti,
kai ženklai rodo
audrā ir ateina
metas kalbēti.
Viešpatie Jēzau,
neleisk man miegoti
ir likti budriu.

Viešpatie Jēzau,
neleisk mums sudēti
ranku, kai mūsu reikia
ir kai laikas veikti.
Viešpatie Jēzau,
padēk mums neprarasti drāšos ir kai ateina
metas stoti už tiesą. Amen.

O
VIEŠPATIE, MANO DIEVE, būna dienu, kai
viskas išsenka: džiaugsmas, viltis, tikėjimas,
drąsa. Būna dienu, kai nebepajėgiu nešti man
skirtos naštos: ligos, vienatvės, neišspęstų klau-
simų, nesėkmių. Viešpatie, mano Dieve, leisk
mano tokią dieną patirti, kad neprivalau išsi-

laikyti tik savo jėgomis, kad dykumos vidury iš
Tavo šulinio aš numalšinsiu didžiulį savo troš-
kulį. Leisk man patirti, kad Tu turi visa ir esi
visa, ko man gali reikėti. Leisk man tikėti, kad
mano dykumą Tu gali paversti derlinga žeme.

p
JĖZAU, TU ESI MANO VILTIS.

Pasikliauju Tavimi ir Tavo planais.
Tu buvai žmogus tarp žmonių.

Verta Tavimi sekti.

Savo gyvenimu Tu parodei,

ką reiškia būti žmogumi.

Tu aukštini vargšus ir apleistuosius

ir mus kvieti

guosti nuliūdusius,

lankyti įkalintuosius,

pamaitinti alkanuosius.

Neįmanomus dalykus Tu padarai įmanomus:

aklieji praregi,

raišieji ima vaikščioti,

mirusieji prikeliami gyventi.

Pasitikiu Tavimi, Viešpatie.

Tavo mirtis ir priskėlimas

yra mano viltis, mano gyvenimas. Amen.

AŠ BIJAU, DAŽNAI, VIS IŠ NAUJO.

Tau galiu tai pasakyti, Dieve. Klausimai, į kuriuos nežinau atsakymo, problemos, iš kurių nematau išeities, žmonės, kurių nesuprantu...

Jaučiu, kad tai man per sunki našta. Padėk man. Prašau Tave, Dieve, išvaduoti mane iš baimės. Duok man širdies ramybę ir minčių skaidrumą. Noriu kalbėti ir veikti, tylėti ir kentėti Tavo jėga. Leisk man atrasti prieglobstį Tavo ramybėje. Amen.

JAU SAVAITGALIS, VIEŠPATIE.

Daug ketinu padaryti per šias dienas.
Būk su manim ir vesk mane, kad
neiššvaistyčiau laiko,
būčiau dėmesingas bičiuliams,
parodyčiau savo draugei (draugui),
kad ją (jį) myliu,
pabūčiau ilgiau su tėvais.
Lydėk mane gyvą ir sveiką sugrįžtantį
(sugrįžtančią) atgal į tarnybą. Amen.

SAVAITGALIS JAU BAIGĖSI, VIEŠPATIE.

Jis buvo puikus, bet ne viskas buvo taip,

kaip būti galėjo...

Nereikėjo kivirčytis su bičiuliu...

Ir žodžiais įskaudinti draugės (draugo)...

Ir vėl neužteko laiko tėvams...

Kitą kartą labiau stengsiuosi...

Su Tavo pagalba! Amen.

20

Palaiminimo maldavimas

VIEŠPATIE, PALAIMINK mano rankas, kad jos būtų atsargios, kad galėtų laikyti, bet nesu-pančiotų, kad galėtų duoti be išskaičiavimo, kad galėtų guosti ir laiminti.

Viešpatie, palaimink mano ausis, kad jos girdėtų Tavo balsą, kad sugebėtų išgirsti pagalbos prašymą, kad neapkurstų triukšme ir žodžių

gausybėje, kad būtų jautrios tam, ką nors ir nemalonu, bet būtina išgirsti.

Viešpatie, palaimink mano akis, kad jos išvystų vargą, kad pamatytų tai, ko iškart nematyti, kad žvelgtų plačiai ir giliai, kad pajutę mano žvilgsnį kiti nesijaustų nejaukiai.

Viešpatie, palaimink mano lūpas, kad jos liudytų Tave, kad neištartų nieko, kas žeidžia ar griauja, kad bylotų gydančius žodžius, kad saugotų tai, kas man patikėta.

Viešpatie, palaimink mano širdį, kad ji būtų Tavo Dvasios buveinė, kad mokėtų saugoti ir dovanoti šilumą, kad nestokotų atlaidumo, kad mokėtų pasidalyti džiaugsmu ir skausmu.

21

Palaiminimo malda

TEBŪNA VIEŠPATS šalia tavęs, kad
apsaugotų tave nuo piktų žmonių
klastos.

Tebūna Viešpats po tavimi,
kad pagautų tave krintantį ir ištrauktų
tave iš spąstų.

Tebūna Viešpats tavyje,
kad paguostų tave, kai būsi liūdnas.

Tebūna Viešpats aplink tave,
kad apgintų tave, kai būsi užpultas.

Tebūna Viešpats virš tavęs,
kad palaimintų tave.

Telaimina tave gerasis Dievas.

(Pirmųjų krikščionių
palaiminimo malda)

22

Palaiminimas kelionei

DIEVAS Tēvas,
kuriam dēkojame už šį
pasauli ir savo gyvenimā,
tebūna su jumis ir jus telaimina. Amen.

Jēzus Kristus,
esantis su mumis per visas dienas iki
pasaulio pabaigos,
telydi ir tesaugo jus nuo pavojų ir nelaimių.
Amen.

Šventoji Dvasia,
per kuriā mumyse gyvena Dievo meilē,
tesuteikia jums jēgų būti geriems ir
maloniems su žmonėmis. Amen.

Sėkmingai keliauti ir laimingai sugrįžti
teleidžia jums
visagalis Dievas – Tēvas + ir Sūnus,
ir Šventoji Dvasia. Amen.

Angelui Sargui

ŠVENTASIS ANGELE SARGE, Dievo meilė ir rūpestis davė tave mano palydovu. Tu esi Jo kreipimasis į mano sąžinę – padėk man priimti aiškų sprendimą. Tu esi Jo kelią rodantis pirštas – būk su manimi dieną ir naktį. Tu esi Jo galinga ranka – kovok su manimi už Jo karalystę. Amen.

**maldos už
Bažnyčią,
Dievo tautą**

24

a

DIEVE, svajoju
apie Bažnyčią,
ieškančią vis naujų
kelių į žmogų ir
kūrybingai juos
išmėginančią,

apie Bažnyčią, kuri išsaugo Gerąją Naujieną
gaivią ir gyvybingą.

Svajoju apie Bažnyčią,
atvirą Kristaus minčiai
ir todėl besidominčią žmonių gyvenimu
ir pasaulio atnaujinimu Jėzaus dvasia.

Svajoju apie Bažnyčią,
kalbančią kalba, kurią supranta visi –
ir vaikai, ir jaunimas.

Apie Bažnyčią, kurioje jaunimas galėtų
save išreikšti,
kur atvira erdvė iniciatyvai ir bendriems
sprendimams.

Svajoju apie Bažnyčią,
kuri pranašauja ir sako visą tiesą,
kuri išdrįsta prabilti apie tai, ko nenorime
girdėti,
ir kuri be baimės ieško žmonių laimės.

Svajoju apie Bažnyčią,
kuri turi viltį,
kuri tiki žmogaus gerumu
ir baimės bei nevilties kupiname pasaulyje

džiaugsmingai tiki, kad jai
vadovauja Dievas.

Dieve,
leisk man prisidėti prie tokios Bažnyčios
kūrimo! Amen.

b
DIEVE, Tu savo nuostabia apvaizda sieki,
kad visoje žemėje išsiplėstų Tavo
karalystė ir visi žmonės taptų atpirkimo
dalyviais;
suteik malonę,
kad visiems Tavo Bažnyčia būtų išganymo
sakramentas
ir skelbtų bei vykdytų Tavo meilę žmonijai.
Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

c
DIEVE, Tu kiekvienoje parapijoje
ir vyskupijoje
apreiški vieną, šventą, visuotinę ir apaštališką
Bažnyčią;
suteik malonės kiekvienai savo tautos daliai
būti taip prisirišusiai prie savo ganytojų,

o per Evangeliją ir Eucharistiją tokiai
vieningai Šventojoje Dvasioje,
kad deramai atspindėtų Tavo tautos
visuotinumą
ir kad Kristus per ją galėtų toliau darbuotis
pasaulyje.
Jis gyvena ir viešpatauja per amžius.
Amen.

d
TEATEINIE TAVO KARALYSTĖ!

Prisimink, Viešpatie, savo Bažnyčią,
gink ją nuo visokio pikto, išstobulink ją
savo meile
ir surink ją nuo keturių vėjų,
pašvęsk ją savo karalystėje, kurią esi
parengęs,
nes Tavo yra galybė ir šlovė per amžius!
Teateina malonė ir tepraeina šis pasaulis!
Osana Dovydo Dievui!
Kas šventas, teateinie,
o kas toks nėra, tegul atsiverčia.
Ateik, mūsų Viešpatie!
Amen.

(Didachė)

VISAGALI AMŽINASIS DIEVE,

Tu surenki išsklaidytus ir saugai surinktus;
pažvelk į savo Sūnaus kaimenę
ir suvienyk tikėjimo pilnatvę ir meilės

ryšiais visus,

kuriuos yra pašventinęs vienas Krikštas.

Per Kristų, mūsų Viešpatį.

Amen.

VIEŠPATIE, LAIKŲ PILNATVĖJE Tu įstei-
gei savo Bažnyčią, kad joje mes galėtume turėti
savo dvasinę Tėvynę. Surink ir įmūryk mus
lyg gyvus akmenis į savo Bažnyčią; pažadink
mumyse tikrą broliškumą, kad vienas kitam
pašventintoje meilėje tarnautume, Tave išpa-
žintume ir savo gyvenimu Tave liudytume. Vi-
sus, Tavo vardu paženklintus, pripildyk karšto
troškimo vienytis tikėjime ir gyvenime, viltyje
ir meilėje. Tramdyk mūsų išorines galias ir norą
viešpatauti, duok nuolankią širdį ir pasiryžimą
tarnauti.

KOMUNIJOS MALDA

Mes priėmėme vienybės ženklą.
 Ši Duona, surinkta iš daugybės grūdelių,
 išsisklaidžiusių laukuose, yra viena.
 Tu kvieti žmones prie savo stalo ir maitini
 juos šia Duona.
 Padėk mums sukurti bendruomenę,
 stiprink ją, kad mes, vienas kitą paremdami,
 vieningai bendradarbiaudami, būtume viena.
 Teateinie Tavo karalystė!

DIEVE, šiame pasaulyje gyvenu ne vienas,
 ne vienas priklausau Bažnyčiai,
 priklausau kitiems, o kiti priklauso Tau.
 Parodyk man,
 kad galiu būti krikščionis tik kitų
 krikščionių bendrijoje.
 Parodyk man, kaip turiu dirbuotis
 bendruomenės labui.
 Leisk man pajusti bendrijos jėgą,
 kai susitinkame,

kai kartu švenčiame,
kai kartu meldžiamės,
kai kartu dalyvaujame Eucharistijoje.

į

VIEŠPATIE
JĖZAU,

atverk mūsų širdis savo buvimui tarp mūsų. Viešpatie Jėzau, Tu ištikimai laikaisi savo pažado būti su mumis iki pasaulio pabaigos. Tu esi tarp mūsų nuolat ir įvairiausiais būdais.

Viešpatie Jėzau, esi tarp mūsų, nes pažadėjai: „kur du ar trys susirenka mano vardu, ten ir aš esu“. Iš-

mokyk mus visuomet Tave atpažinti savo broliuose ir seseryse ir taip Tave pasitikti. Viešpatie Jėzau, esi gyvas savo Žodyje, nes pats kalbi ir skelbi Gerąją Naujieną, kai Bažny-

čioje skaitomas Šventasis Raštas. Tegul mūsų ausys ir mūsų protas atpažįsta Tavo balsą ir kasdienį Tavo mokymą.

Viešpatie Jėzau, esi tarp mūsų per savo tarnus, ir šiandien per jų tarnystę aukodamas save, kaip kadaise save paaukojai ant kryžiaus. Atverk mūsų tikėjimo akis, kad visuomet atpažintume Tave vyskupuose ir kuniguose. Pripildyk jų širdis savo malone, kad jie būtų panašūs į Tave.

Viešpatie Jėzau, ypatingu būdu esi tarp mūsų toje Duonoje ir tame Vyne, kurį aukojame. Tu esi mūsų maistas ir gėrimas. Palaikyk nuostabą prieš tą slėpinį, kad laužydami duoną Tave atpažintume, vis giliau pažintume, vis artimiau su Tavimi susivienytume ir gyventume – Tu mumyse ir mes Tavyje.

Viešpatie Jėzau, švenčiame Eucharistiją, kol vėl ateisi. Tegul Tavo pridengtas buvimas čia mus rengia Tavo garbingam atėjimui, kai regėsime Tave ne per ženklus ir uždangas, bet veidas į veidą. Kai vėl ateisi, rask mus pasiruošusius ir budinčius kaip ištikimus tarnus.

Amen. Ateik, Viešpatie Jėzau!

25

Už popiežių

DIEVE, savo išmintimi Bažnyčią pastatęs ant Petro uolos, saugok ir remk mūsų popiežių N., kurį išsirinkai Petro įpėdiniu; padaryk, kad Tavo tautai jis būtų regimas tikėjimo ir meilės bendrystės pagrindas. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

26

Už vyskupą (kariuomenės ordinarą)

VIEŠPATIE JĖZAU KRISTAU,
savosios Bažnyčios Ganytojau ir Vadove,
savo palaimos galybe sustiprink mūsų
vyskupą N.,
kad jis savo uolumu mus uždegtų,
savo elgesiu būtų mums pavyzdys,
savo meile mus keltų,

savo kantrybe mus stiprintų,
Šventosios Dvasios džiaugsme mus išlaikytų,
savo malda mus laimintų,
savo žodžiu mus mokytų,
Dvasioje ir Tiesoje vienytų mus į šventąją
Tavo tautą tikram tarnavimui Dievui.
Amen.

27

Už kunigus (kapelionus)

VIEŠPATIE, MES MELDŽIAME

TAVE UŽ KUNIGUS, UŽ MŪSŲ
KAPELIONUS.

Tegu jie patiria Tavo slėpiningąjį artumą, kad
galėtų stiprinti savo brolių tikėjimą.

Duok jiems išminties, kad kiekvienam klau-
siančiam duotų teisingą atsakymą apie mū-
sų vilties pagrindus.

Tegu iš jų gyvenimo būna matyti, kad Tavo
Evangelijos branduolys yra meilė, kuri pada-
ro mus laisvais žmonėmis. Amen.

Už pašaukimą tarnauti Dievo tautai, Bažnyčiai

a

DIEVE, Tu nenorėjai palikti savo tautos be ganytojų,

todėl paskleisk Bažnyčioje maldingumo bei ryžtingumo dvasią,

kuri pažadintų tinkamų tarnų Tavo altoriui ir padarytų juos stropiais bei patraukliais Evangelijos skelbėjais.

Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

b

VIEŠPATIE, Tu esi pasakęs: „Pjūtis didelė, o darbininkų maža. Melskite pjūties šeimininką, kad atsiųstų darbininkų į savo pjūtį“.

Leisk man nenurimti, nelūkuriuoti ir nenusivilti, bet ieškoti kelių, siekiant geresnio pasaulio.

Leisk man neramumu degti, nevengti sprendimų, bet kartu būti atsakingam už tokį pasaulį, kokio nori Tu.

Amen.

C

GYVASIS DIEVE, Tavo Sūnus Jėzus Kristus pasakė: „Pjūtis didelė, o darbininkų maža. Prašykite pjūties šeimininką, kad atsiųstų darbininkų į savo pjūtį“. Mes meldžiame Tave darbininkų Bažnyčios vynuogynui. Tu žinai, kad mes, Tavo žmonės, esame silpni ir bejėgiai, kai susiduriame su gyvenimo iššūkiais, bet pajėgiame juos priimti, kai mus veda ir stiprina Tavo Dvasia. Kupini pasitikėjimo į Tavo rankas pavedame Bažnyčios tarnus. Tu palieti širdį ir sutvirtini abejojančius. Tu esi mūsų viltis ir stiprybė dabar ir per amžių amžius.

Amen.

d

VIEŠPATIE, PRADĖK NUO MANĖS.

Viešpatie, atnaujink savo Bažnyčią ir tai pradėk nuo manės.

Viešpatie, sukurk savo Bendruomenę
ir tai pradėk nuo manęs.

Viešpatie, leisk taikai viešpatauti visoje
žemėje

ir tai pradėk nuo manęs.

Viešpatie, suteik meilę ir tiesą visiems
žmonėms

ir tai pradėk nuo manęs.

Amen.

29

Už vienuolius

DIEVE, gerų pasiryžimų įkvėpėjau
ir ugdytojau,
vesk savo pašauktuosius amžinojo išganymo
keliu

ir padaryk tikrais Kristaus sekėjais tuos,
kurie viską palikę Tau pasišventė;

tegul jie, laikydamiesi neturto dvasios bei
širdies nuolankumo

ir neieškodami žemiškos naudos,
ištikimai tarnauja Tau ir savo broliams bei
seserims.

Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

30

Už krikščionių susivienijimą a

VIEŠPATIE JĖZAU KRISTAU,

Tu meldeisi: „Tegu visi būna viena,
kaip Tu, Tėve, esi manyje, o aš – Tavyje“.

Mes meldžiame Tave vienybės Bažnyčiai.

Sugriauk mus skiriančias sienas.

Sustiprink tai, kas mus vienija, ir sugriauk
tai, kas mus skiria. Suteik mums jėgų,

kad ieškotume mus suartinančių kelių. Teateis
ta diena, kai galėsime Tave
aukštinti ir šlovinti visų tikinčiųjų
bendrijoje. Amen.

b

VISAGALI AMŽINASIS DIEVE,

Tu išsklaidytus surenki ir surinktus saugai;
pažvelk į savo Sūnaus kaimenę
ir suvienyk tikėjimo pilnybe ir meilės
ryšiais visus,

kuriuos yra pašventinęs vienas Krikštas.
Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

c

MALONIAI PAŽVELK, VIEŠPATIE,

į savo žmones
ir gausiai teik jiems Šventosios Dvasios
dovanų,
kad kuo labiau mylėtų tiesą
ir žodžiu bei darbu siektų visiškos
krikščionių vienybės.

Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

31

Už persekiojamus krikščionis

DIEVE, neištiriamuose
savo planuose
Tu Bažnyčiai skiri dalį
savo Sūnaus kančioje;
suteik šiandien dėl Tavęs
persekiojamiems tikintiesiems
kantrumo ir meilės dvasios,

kad jie būtų patikimi ir tikri Tavo pažadų
liudytojai.

Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

32

Už misijas

VIEŠPATIE JĖZAU KRISTAU,

Tu pasiuntei mus: „Eikite į visą pasaulį ir pa-
darykite mano mokinius visų tautų žmones“.
Tu nori, kad Tavo Bažnyčia būtų išganymo žen-
klas visose tautose, kad ji tęstų Tavo darbą per

visas dienas. Pažadink visuose, kurie tiki, gyvą rūpestį dėl žmonių išganymo. Įkvėpk drąsos jauniems vyrams ir moterims susivienyti su vargstančiaisiais ir taip parodyti Tavo meilę bei Tavo dovanų gausą. Pašauk misionierių iš viso pasaulio, kad Tavo Evangelijos turtai atsivertų visoms tautos bei kultūroms ir visi žmonės per Tave garbintų Tėvą. Amen.

maldos už pasaulį

33

Už taiką, teisingumą
ir ramybę pasaulyje

a

VISAGALI DIEVE TÈVE,
per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų Tave garbina-
me, Tau dėkojame už didžius Tavo darbus
pasaulyje.

Nors prieštaravimai ir nesantaika drasko žmo-
niją, bet jaučiame, kaip Tu lenki žmones
ilgėtis vienybės.

Šventoji Dvasia juk žadina širdis, kad priešai
tartis pradėtų, pykęsi vienas kitam ranką pa-
duotų, tautos santarvės siektų.

Tavo galybė padaro, kad taikos ilgesys vaidus
malšina, meilė neapykantą nugali, atleidimas
kerštą išrauna. Mes nepaliausime Tau dė-
koję! Amen.

b
VIEŠPATIE, MŪSŲ ŽEMĖ tėra maža žvaigž-
delė Visatoje. Mes privalome dirbuotis, kad
šios planetos gyventojų nealintų karai, nekan-

kintų badas ir baimė, nedraskytų beprasmiškai skirstymai pagal rasę, odos spalvą ar pasaulėžiūrą. Suteik mums drąsos ir įžvalgumo jau šandien pradėti šį darbą, kad mūsų vaikai ir vaikų vaikai galėtų išdidžiai vadintis žmonėmis. Amen.

(Jungtinių Tautų malda)

C

DIEVE, Tu taikos kūrėjus pavadinai
savo vaikais;
padėk mums visada laikytis teisingumo,
kuris vienintelis laiduoja tikrą ir tvirtą taiką.
Per Kristų, mūsų Viešpatį.
Amen.

d

DIEVE, mano gyvenime Tu esi gėris.
Leisk man spinduliuoti gerumą
šiam negerame pasaulyje...
Dieve,
mano gyvenime Tu esi meilė.
Leisk man skleisti meilę
šiam meilės stokojančiame pasaulyje.

Dieve,
mano gyvenime Tu esi viltis.
Leisk man būti viltimi
šiam beviltiškame pasaulyje.
Dieve,
mano gyvenime Tu esi džiaugsmas.
Leisk man skleisti linksmybę
šiam nelinksmame pasaulyje.
Amen.

e
DIEVE, TU NORI, kad žmonės tarpusavyje
gyventų taikiai. Prašome Tave parodyti politi-
niams vadovams, kaip panaikinti įtampą ir už-
kirsti kelią naujiems karams. Tegu derybos tarp
tautų tarnauja tarpusavio supratimui, tegu nusi-
ginklavimo pastangos būna sėkmingos. Prašo-
me Tave padėti surasti teisingus sprendimus
konfliktuose tarp Rytų ir Vakarų, Šiaurės ir Pie-
tų, tarp baltaodžių ir juodaodžių, tarp vargšų
ir turtingų. Neleisk mums būti ten, kur neapy-
kanta ir priešiškus nuteikia žmonės vienus
prieš kitus. Tu, kuris sudarei santarvės sando-
rą su mumis, padėk mums išsaugoti taiką pa-
saulyje. Amen.

ŽINAU, KAD TAIKA VISUOMET ĮMANOMA.

Bet ką aš galiu dėl jos padaryti?
Padėk man šiandien, Viešpatie,
pradėti taiką nuo mažų dalykų:
gerbti kitų nuomonę,
neatsakyti į grubų žodį,
kartais susitaikyti ir su trūkumais,
nepritarti neteisybei,
negalvoti pirmiausia apie save...
Taika įmanoma, tik ne visuomet lengva.
Norėčiau turėti drąsos pakeisti tai,
ką galiu pakeisti.
Suteik man šios drąsos, Viešpatie,
kad gerus mano norus šiandien lydėtų
darbai. Amen.

Už Tėvynę Lietuvą

a

DIEVE, Tavo nuostabi Apvaizda

viską rikiuoja;
maloningai priimk mūsų maldas už Tėvynę,
kad valdančiųjų išmintis ir piliečių kilnumas
garantuotų taiką, teisingumą ir nuolatinę
gerovę.

Per Kristų, mūsų Viešpatį.

Amen.

b

DIEVE, Tu leidai mūsų tautai

pakelti daug aukų,
bet Tu pažadinai joje ir kankinių dvasią.
Tu vienas, Viešpatie, žinai,
kiek mūsų tautiečių mirė dėl Tavo vardo ir
tautos laisvės.

Tu vienas žinai, kokiam jų būriui

Tu suteikei garbės vainiką.

Mes tikime, Viešpatie, kad jų užtarimu

Tu teiki mums ir visai mūsų tautai gausios
palaimos.

Leisk, Viešpatie, jų užtarimu
melsti globos mums ir mūsų Tėvynei.
Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

35

Už nelaisvėje esančius

DIEVE, Tu priėmei tarno išvaizdą,
norėdamas išgelbėti žmoniją iš nuodėmių
vergijos;

leisk šiandien nelaisvėje esantiems savo
vaikams pasiekti laisvę,
kuria naudotis skyrei visiems žmonėms.
Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

36

Už kalinius

VISAGALI AMŽINASIS DIEVE,

Tu pažįsti teisųjį ir gali išteisinti
pasmerktąjį,

nes Tau vienam žinomos širdžių paslaptys;
išklausk mūsų maldas už kalėjime esančius

Tavo žmones, –
suteik malonę, kad kantrybė ir viltis padėtų
jiems iškęsti vargus
ir sveikiems greičiau į namus sugrįžti.
Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

kario maldos

37

Kario tarnybą pradedant

DIEVE, dangaus ir
žemės Viešpatie,
iš tėvų namų pašaukęs
mane tarnauti Tėvynei.

Lenkiuosi Tavo šventajai valiai ir savo jaunystės metus dovanoju tautos ir visuomenės labui. Savo tarnybos pradžioje pirmiausia meldžiu Tavo palaiminimo.

Suteik naujam mano gyvenimo laikui savo malonės, kad būčiau be priekaišto Tavo ir žmonių akyse. Tebus šie tarnybos metai mano, žmogaus ir krikščionio, tobulėjimo ir visų Tavo dovanotų talentų skleidimosi laikas. Gelbėk mus nuo visokio blogio, suteik ramybę mūsų laikams.

Vardan Tavęs pradedu šią savo tarnybą. Dieve, padėk man! Dieve, padėk mums!

Amen.

38

Priesaikos dieną a

VISAGALI IR AMŽINASIS DIEVE,
kurį garbina dangus, žemė ir jūros,
išklausk mūsų maldą.
Savo priesaikos dieną,
atmindami auką visų tų, kurie žuvo,
kad mes gyventume laisvesniame ir
teisingesniame pasaulyje,

mes pažadėjome ištikimai ir su meile tarnauti
Tėvynei.

Duok, Viešpatie, jėgų saugoti ir ginti
neįkainojamą taikos lobį.

Ir – dvasios vienybėje su visais, kurie dirba
ir kenčia –

duok džiaugsmo prisidėti

prie šilumos mūsų namuose,

prie mūsų žemės vaisingumo,

prie Lietuvos gerovės. Amen.

b

VISAGALI DIEVE, savo Žodžiu sukūręs pa-
saulį ir savo Žodžiu, tapusiu Kūnu, jį atnau-
jinęs, pažvelk į mane, šiandien tariantį kario
priesaikos žodžius.

Prisiekdamas Tėvynei meldžiu Tavo pagalbos,
kad būčiau ištikimas savo žodžiams ir juos
ištesėčiau.

Tu esi mūsų gyvybės ir mirties Viešpats, Tu –
apsauga ir skydas pavojuose, Tu – ramybės
ir meilės šaltinis.

Dieve, padėk man per Tavo Žodį, tapusį Kū-
nu, mūsų Viešpatį Jėzų Kristų Šventojoje
Dvasioje! Amen.

Kareivio malda už taiką

VISAGALI TÈVE, PASAULIO KŪRĖJAU,

Tu paskyrei mus, karius,
tautų saugumo ir taikos tarnybai.

Pripildyk mus savo Šventosios Dvasios,
suteik mums jėgų ir drąsos laiduoti taiką,
kuri būtina, kad žmogus galėtų oriai gyventi.
„Teateinie Tavo karalystė“, – skelbiame mes,
mąstydami apie gražesnę pasaulį ir šviesius
žmones,

meile nugalinčius neapykantą,
protu – karą.

Leisk mums, kariams, įrodyti,

kad tokia yra Tavo valia –

kurti žmogišką tvarką,

kuri pagrįsta laisve ir taika,

tiesa ir teisingumu,

kuri skatina meilę Tau

ir žmonių tarpusavio meilę.

Amen.

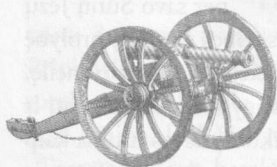
Pėstininkų malda

VIEŠPATIE DIEVE,
per savo Sūnų Jėzų
paskelbęs žmonių brolybę
ir pakvietęs į tarpusavio meilę,
daugybę Lietuvos sūnų ir
dukterų davęs mums kaip
pareigos, aukos bei Tėvynės
gynimo pavyzdį, leisk ir
mums, pėstininkams,
ugdyti šias dorybes.

Padaryk, kad jų gyvenimo įkvėpti bei
drąsinami
visada ir visur skelbtume savo tikėjimą;
kad ištikimi savo priesaikai, nepaisydami
sunkumų ir pavojų,
žengtume ten, kur pašauks Tėvynė.
Padaryk, kad mūsų gyvenimą paženklintų
garbė, ištikimybė ir pasiaukojimas,
tie bruožai, kuriuos turėjo mūsų tėvai ir
seneliai.

Tegul kiekvienas Lietuvos pėstininkas,
kad ir kur būdamas,
pagal Tavo Gerąją Naujieną neša taikos ir
teisingumo liudijimą.
Per Kristų, mūsų Viešpatį.
Amen.

41

Artileristų malda

Į TAVE, KAREIVIJŲ DIEVE,

amžinasis tautų Viešpatie,
mes, Lietuvos artileristai, keliame savo širdį.
Būk pašlovintas, Viešpatie,
už žemę, kurią dovanojai mums ir kurią
vadiname savo Tėvyne.

Tebus per ją pašlovintas Tavo vardas,
o tikėjimas į Tave teapšvies jos žmonių
gyvenimą.

Tebus mūsų pasididžiavimas, Viešpatie,
mūsų vėliava,
amžina mūsų didvyrių garbė,

Tavo šviesos apšviesta mūsų mirusiųjų
ramybė.

Meldžiame Tave, kad mūsų širdis būtų tvirta
kaip mūsų pabūklų smūgiai,
mūsų dvasia skaisti kaip ta ugnis, kuri juos
uždega.

Telydi mus mūsų žuvusiųjų dvasia;
teliepsnoja mūsų širdys, o siela tesidžiaugia
atlikta pareiga.

Saugok, Viešpatie, mūsų Tėvynę,
mūsų šeimas,
mūsų namus
ir visus mus, Tavimi pasitikinčius.
Palaimink mus!

42

Savanorių malda

VIEŠPATIE DIEVE,
panorėjęs žmonių šeimą
padalyti į daugybę tautų,

pažvelk į mus, palikusius savo namus ir
stojusius su ginklu rankoje tarnauti
Lietuvai.

Padėk, Viešpatie,
 kad Tavimi pasitikėdami nugalėtume visus
 pavojus ir sunkumus
 ir atnašautume nuoširdžią auką Tėvynei.
 Padėk mums kasdienės pareigos šaukime
 girdėti Tavo balso aidą;
 padėk mums būti ištikimybės Tavo įsakymams
 ir Tavo Bažnyčiai pavyzdžiu visiems mūsų
 valstybės piliečiams.
 Tegul santarve pasipuošusi mūsų Lietuva
 bus gerbiama ir vertinama pasaulyje,
 Tavo saugoma,
 Aušros Vartų Motinos globojama.
 Amen. Taip tebūna!

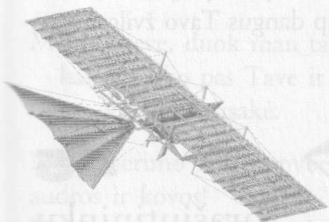

43

Jūrų laivyno karių maldą

Į TAVE, DIDIS AMŽINAS
 DIEVE, aukštybių ir gelmių Viešpatie,
 kuriam paklūsta vėjai ir bangos,

mes, Lietuvos jūreiviai, keliame savo širdis.
Saugok savo malone mūsų tautą.
Duok vertą garbę ir galią mūsų vėliavai,
paženklink ją pergale;
vėjai ir bangos tetarnauja jai,
apsuptai tvirtesnių už laivo metalą širdžių.
Palaimink, Viešpatie, tolimus mūsų namus
ir brangius žmones.
Palaimink ramų poilsį ir sėkmingus
darbus tų, kuriuos mes saugome jūroje.
Palaimink mus!

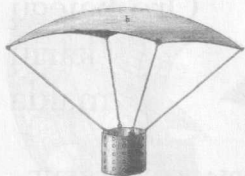

44

Oro pajėgų karių malda

AMŽINASIS, NEAPRĖPIAMASIS DIEVE,
kuris sukūrei neįžvelgiamas erdves
ir vienintelis žinai jų dydį,
pažvelk į mus, Lietuvos aviatorius,
pareigai pašaukus skrodžiančius Tavo dangų.

Mūsų gyvenimas yra Tavo rankose.
Mūsų prakaito ir kraujo lašai yra mūsų
pasiaukojimo ženklas.
Ir pakilę į dangų, ir nusileidę ant motinos
žemės,
mes esame savo Tėvynės, savo žmonių
gynėjai.
Tu juos saugok, Tu juos gink:
mūsų Tėvynę, mūsų šeimas, mūsų namus,
mūsų brangiuosius.
Nuo saulėtekio iki saulėlydžio jiems,
Viešpatie, tebus mūsų tarnyba,
o mums – gilus kaip dangus Tavo žvilgsnis!
Taip tebūna!

45

Parašiutininkų malda

KREIPIUOSI Į TAVE, MANO DIEVE,
nes Tu duodi tai,
ko mes patys negalime įsigyti.

Mano Dieve, duok man tai, kas dar liko
pas Tave ir Tavyje,
tai, ko niekas niekada neprašo.

Neprašau Tavęs poilsio
ar ramybės
nei savo širdžiai, nei savo kūnui.

Neprašau Tavęs turtų,
nei sėkmės, nei sveikatos.

Mano Dieve, viso to tiek prašoma,
kad bijau, jog man jau nebeliko.

Mano Dieve, duok man tai,
kas dar liko pas Tave ir Tavyje,
tai, ko kiti atsisakė.

Noriu nerimo ir neramybės,
audros ir kovos!

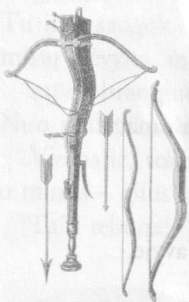
Duok jų, mano Dieve, visam mano laikui,
kad visada jų turėčiau,
nes ne visada išdrįsiu jų paprašyti.

Mano Dieve, duok man tai, kas dar liko
pas Tave ir Tavyje,
tai, ko niekas nenori.

Bet kartu duok ir drąsos,
ir jėgų, ir tikėjimo.

Nes Tu – vienintelis, galintis duoti tai,
ko mes patys negalime įsigyti. Amen.

(André Zirnheld, parašiutininkas,
žuvęs už Prancūziją Libijos
dykumoje 1942 m.)

46

Šaulių malda

DIEVE,
MŪSŲ TAUTOS TÈVE,

leisk dėkoti Tau už pašaukimą tarnauti
Tėvynei Lietuvai.

Gaivinki šaulišką mūsų dvasią,
šarvuok ją riteriškomis mūsų didvyrių
dorybėmis,

drąsink mus dabarties ir ateities žygiams.

Palaimink mus ir padėk nugalėti silpnybes.

Mes žinome, Viešpatie,
kad be Tavo pagalbos

ir didžiausios mūsų pastangos nebus
sėkmingos.

Suteik mums, Viešpatie, savo dieviškąją
palaimą,

kad sėkmingai gintume savo Tėvynę Lietuvą
bei dirbtume jos gerovei.

Stiprink mūsų vadus,

kad jų žodis ir pavyzdys vienytų mus
ir rodytų vienybės kelią visai mūsų tautai.

Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

47

Už pavaldinius

VIEŠPATIE DIEVE,

suteik man jėgų ir sugebėjimo teisingai ir
dorai elgtis su man pavestaisiais.

Tai ne visuomet lengva.

Kartais būna labai sunku su šalia esančiais.

Ne vieną kartą supratau,

kad sprendimus priimu pirmo įspūdžio
paveiktas.

Labai stengiuosi elgtis su visais teisingai.

Padėk man. Amen.

Už vadus

MANO DIEVE,
 nesusikalbu su savo
 viršininku,
 nežinau, ko jis prieš
 mane nusiteikęs.

Ar tikrai daug ką darau ne taip,
 o gal jis mane mato kitaip negu visus?

Ką man daryti?

Padėk man. Amen.

Aš mielai atlieku savo pareigas,
 bet jei taip bus ir toliau, tikrai nežinau,
 kas bus...

Ką man daryti?

Padėk man. Amen.

Gal reikėtų pabandyti
 su juo pasikalbėti?

Padėk man rasti reikalingų žodžių.

Padėk man sušvelninti situaciją.

Padėk man atrasti sutarimą.

Padėk man. Amen.

Už saviškius

ESU ČIA, TOLI nuo šeimos, namiškių,
bičiulių.

Negaliu patirti jų rūpesčių, bėdų ir džiaugsmų.

Kurį laiką negalėsiu būti su jais.

Būk su jais Tu, Viešpatie.

Lydek juos kasdienybėje.

Patikiu juos Tau.

Pasitikiu Tavim.

Tu viską pakreipsi į gera. Amen.

50

Prasidedant
tarnybos dienai

MŪSŲ VEIKSMUS, VIEŠPATIE,

savo įkvėpimu pradėk

ir savo pagalba lydek,

ir būk visos mūsų veiklos įkvėpėjas,

pradžia ir pabaiga.

Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Prieš pavojingą užduotį

TURIU ĮVYKDYTI pavojingą užduotį.

Ar aš jai tinkamas?

Ar užteks savitvardos?

Viešpatie, Tu žinai, kad turėsiu pereiti
pavojų.

Tu pažįsti mane.

Neleisk man nutrūktgalviškai ir
lengvabūdiškai rizikuoti savo ir
kitų gyvybe.

Suteik drąsos, ryžtingumo ir blaivumo mano
žingsniams.

Tesaugo Tavo ranka visus žmones. Amen.

Ligoje, kančioje,
sunkumuose,
pavojuose,
neviltyje,
baimėje

a

JI TAVO – visa pasiglemžianti mirtis.
Tavi šaltiniai, iš kurių gyvybė kyla.
Tavo garbė, Tavo malonė, ramybė ir tiesa.
Tu dvasią gaivini ir duodi supratimo, drąsos.
Ir mano širdį Tu nuramini, o Viešpatie...
Amen.

(Iš kino filmo „Plonytė raudona linija“)

b

MANO DIEVE, Tu matai mano
kūno silpnumą,
Tu žinai, kaip aš kenčiu.
Viešpatie, sugrąžink man sveikatą ir jėgas,
kad galėčiau vėl dirbuotis,
toliau jungtis į Tavo kūrybos darbą

ir džiaugtis gyvenimo dovana.
Suteik man kantrybės ir ištvermės
priimti visus nepatogumus ir savo kūno
trapumą.

Sustiprink mano tikėjimą ir viltį,
padėk man pasitikėti Tavo apvaizda
ir įžvelgti Tavo globą ir artumą.
Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

C
MANO VIEŠPATIE IR DIEVE,
atimk iš manęs viską, kas trukdo artėti
prie Tavęs!

Mano Viešpatie ir Dieve,
atimk mane iš manęs ir atiduok mane vien
tik Tau! Amen.

(Mikalojus iš Fliūės)

d
GYVASIS DIEVE,
mūsų tamsybėse Tu įžiebi negėstančią ugnį.
Kai aukštiname Tave, Tu išvaduoji mus
iš mūsų pačių.
Mums, Tavo beturčiams, Tu patikėjai
vilties paslaptį.

Į žmogaus trapumą įkvėpei dvasios jėgą,
kuri niekados nesibaigia, net tuomet,
kai jos nejaučiame.
Ji pasiliks, kad kviestų pirmyn.
Mūsų tamsoje Tu įžiebi negęstančią ugnį.
Amen.

(Brolis Roger iš Taizė)

e
GILIAI SUKRĖSTAS
kreipiuosi į Tave,
Viešpatie.

Aš bijau ir labai nerimauju.
Ir prašau Tavo artumo ir
Tavo pagalbos.

Visada galėjau pasikliauti
savo jėgomis ir savo sveikata,
visada maniau, kad manęs liga pakirsti negali.
O dabar susirgau.

Duok man sugebėjimą pripažinti tai.

Leisk man išmokti, ką reiškia būti
reikalingam pagalbos.

Leisk tapti žmogumi, kuris gali priimti.

Leisk man pastebėti kitus, kuriems tenka
kentėti labiau už mane.

Niekada neturėjau laiko ir ramybės.
Dabar privalau turėti laiko.
Kai ką ligi šiol sakiau ir dariau paviršutiniškai,
skubėdamas. Dabar turiu laiko apmąstyti.
Nepaisydamas visų negalavimų, dėkoju Tau už
viską,
kas mano kelyje buvo gera, gražu, nuostabu.
Už nenuoširdumą, klaidas ir kaltes atleisk man,
kaip ir aš stengsiuosi susitaikyti ir būti atlaidus
kitiems.
Nežinau, Viešpatie, ar pasveiksiu ir kada pa-
sveiksiu,
nors ir labai prašau Tavęs, kad mano skaus-
mai būtų pakeliami.
Tačiau kad ir kas būtų, suteik man tikrumo,
kad ranka, kuri man padės, bus Tavo ranka.
Amen.

DIDYSIS DIEVE,

pas Tave galiu ateiti toks, koks esu:
su savo džiaugsmu,
su savo rūpesčiu,
su savo tikėjimu,

su savo abejone.

Tau galiu viską pasakyti.

Tavęs galiu visko prašyti.

Tu žinai, ko man reikia.

Esi su manimi,

nors Tavęs ir nematau.

Būk su manim, nepalik manęs vieno. Amen.

g

VIEŠPATIE JĖZAU KRISTAU, Gyvojo

Dievo Sūnau, pasigailėk manęs, nusidėjėlio!

h

KYRIE, ELEISON – Viešpatie, pasigailėk!

i

VIEŠPATIE, būk man ir visiems gailestingas!

j

ATSIŪSK, VIEŠPATIE, SAVO DVASIĄ,

ir visa bus sukurta,

ir Tu atnaujinsi žemės veidą!

k

VIEŠPATIE, TU SU MUMIS,
ko mums bijoti?!

l

DIEVE, padēk man, Dieve, padēk mums!

m

GALYBIŲ VIEŠPATS mus gina, mus
Visagalis Dievas globoja!

n

TEPADEDA MUMS VIEŠPATS,
dangaus ir zemes Kūrējas!

o

MŪSŲ PAGALBA – Viešpaties Vardas!

Už sergančiuosius ir kenčiančiuosius

a

GAILESTINGASIS DIEVE, mes pasitikime Tavimi. Mylėdamas žmones Tu pasiuntei į pasaulį savo Sūnų, mūsų Išgelbėtoją. Jis gydė ligonius, aukštino vargšus, žadėjo laimę ir išganymą tiems, kurie Jį tiki. Prašome Tave palaiminti šį ligonį (šią ligonę) N. Nepalik jo (jos) vieno (vienos), būk šalia jo (jos), jei jį (ją) apleis drąsa.

Sustiprink jame (joje) viltį išgyti. Tegu jį (ją) saugo Tavo meilė, apsireiškusi per Tavo Sūnų Jėzų Kristų, kuris gyvena su Tavimi ir viešpatuoja per amžius.

Amen.

b

VIEŠPATIE JĖZAU KRISTAU,

Tu parodei savo meilę ir gailestingumą vargantiesiems ir prislėgtiesiems.

Prisiartinę prie Tavęs jie galėjo atsigaivinti ir pasisemti vilties.

Per Tave jie atrado sveikatą, ramybę ir sutaikinimą.

Meldžiame Tave, Viešpatie, ir šiandien būti su mumis.

Leisk pajusti laiminančią Tavo ranką ir išgelbėjimą.

Duok mums kantrybės ir jėgų ištverti šį laiką.

Neleisk prarasti viltį.

Padėk mums išnaudoti laiką geriems žodžiams ir meilės ženklams.

Atverk mūsų akis ir mūsų širdis Tavo stebuklams.

Laimink ir saugok mus, mūsu Viešpatie
Dieve,
per savo Sūnū Jēzū Kristu
Šventosios Dvasios jēga. Amen.

54

Už smurto,
nelaimingų
atsitikimų ir
katastrofų
aukas

GYVASIS DIEVE, daugelį žmonių mirtis pasiglemžia staiga ir negailestingai. Paskutinės jų gyvenimo akimirkos dažniausiai būna pripildytos stingdančios baimės ir neapsakomo skausmo. Meldžiame Tave už kritusius karuose, už terorizmo ir smurto aukas, už visus žuvusius gamtos stichijų ir nelaimingų atsitikimų metu. Leisk jiems patirti, kad ir gyvendami, ir mirdami jie priklauso Tau. Tegul Tavo meilė suteikia tai, ko jiems stinga, kad galėtų regėti Tave šventųjų bendrijoje. Amen.

šeimos maldos

55

Draugystės ir meilės ieškant

a

VIEŠPATIE, aš taip
trokštu žmogaus,
kuris mane suprastų,
kuriam galėčiau pasakyti viską...

Noriu žmogaus,

kuris mane tikrai mylėtų.

Leisk man sutikti tokį, kuris ne tik žaidžia
meilę.

Leisk man sutikti tokį, kuriam rūpi ir mano
širdis – ne tik lytis.

Leisk man rasti tokį, kuris ilgam praturtins
mano gyvenimą,

tokį, kuris nepaliks vieną dieną manęs apgaile-
tino ir sugniuždyto.

Padėk man įnešti džiaugsmo ir šviesos ir į to
žmogaus gyvenimą.

Padėk man surasti meilę, kuri būtų paženklinta
jėgos ir ištikimybės,
kaip ta meilė, kuria Tu mus myli. Amen.

b

NERAMIAI KLAIDŽIOJA AKYS, ar ties ma-
nimi nesustos žvilgsnis, nepalies ranka, nepa-
sieks kvapas. Neramiai klaidžioja akys.

Aš nerimastingai blaškausi po gatves ir aikštes,
parduotuves ir diskotekas, tikėdamasis, kad
ten manęs kas nors laukia. Aš nerimastingai
blaškausi.

Manyje krebžda nerimastingos mintys apie švel-
numą, meilę, prisilietimą ir laimę, aš ilgiuosi
pilnatvės. Manyje krebžda nerimastingos
mintys.

Neramiai plaka mano širdis, ar dovanosi tai
man Tu, Dieve, kuris esi meilės pradžia.
Neramiai plaka mano širdis. Amen.

c

O DIEVE, ATISISVEIKINTI BUVO SUNKU.

Mes dar taip trumpai pažįstami.
Jos (jo) rankos paspaudimas toks švelnus
ir šiltas.

Jos (jo) akyse regėjau liūdesį.
Atrodo, kad išsiskyrimo laikas niekada
nesibaigs.

Tokios mano mintys kelia šypseną.
O Dieve, tegu Tavo ranka saugo mus
ir mūsų meilę. Amen.

56

Sužadėtinio (sužadėtinės) malda

a

DĖKOJU TAU, Viešpatie Jėzau, kad leidi man
patirti meilę, kuri skatina veržtis prie kito,
praturtina ir padeda pamiršti save kito labui
taip, kaip Tu, Jėzau, dovanojai save iš meilės
mums.

Suteik man malonės trokšti savo sužadėtinei
(sužadėtiniui) gėrio ir tiesos, savo žodžiais
bei veiksmais nepažeisti nei jo (jos) laisvės,
nei orumo, bet visada gyventi teisumu. Visa-
gali Dieve, Tau pavedu savo širdį ir valią.

Suteik ryžto, drąsos ir ištikimybės laikytis priesaikos, kurią ištarsiu Tavo akivaizdoje. Amen.

b

TU NESI PIRMOJI MANO MINTIS, DIEVE, nes mano mintys ten, kur neša širdis, ten, kur jaučiu kitą širdį, plakančią man. Žvelgiu į akis, ieškančias manęs, girdžiu balsą, mane sušildantį, mėgaujuosi rankomis, liečiančiomis mane.

Tu nesi pirmoji mano mintis, Dieve, nes mano mintys ten, kur neša širdis. Tačiau tų rankų švelnume, to balso skambėjime, tų akių žvilgsnyje, tos širdies plakime – visur jaučiu Tavo meilę, Dieve. Amen.

57

Sutuoktinių malda

a

IŠ MEILĖS IŠTARTAS „Taip“ tapo ištikimybė. Dieve, leisk mums ištesėti pažadą, kurį davė-

me vienas kitam – gerais ir blogais laikais, sveikatoje ir ligoje – vienas kitą mylėti, saugoti ir gerbti. Jei vienas kitą įžeisime, duok mums erdvės atsitraukti, jei imsime tolti vienas nuo kito, suvesk mus draugėn. Jei tapsime vienas kitam mįsle, duok mums pasitikėjimo, kad mes Tavo rankose. O džiaugsmas, kurį teikiame vienas kitam, tebūnie ženklas, kad verta viską grįsti meile, per kurią mes esame Tavo, Dieve, atvaizdas. Amen.

b

DĖKOJU TAU, Viešpatie, kad mes
suradome vienas kitą.

Dėkoju už kūno sveikatą. Mes galime
džiaugtis.

Dėkoju už protą. Mes galime planuoti ir
susivaldyti.

Dėkoju už akis. Mes galime su meile žvelgti
vienas į kitą.

Dėkoju už lūpas. Mes galime bučiuoti vienas
kitą.

Dėkoju už liežuvį. Mes galime kalbėti apie
meilę.

Dėkoju už lytį. Mus traukia vieną prie kito.
Dėkoju už mūsų meilę. Ji neapsakoma.
Amen.

C

GERASIS DIEVE,
aš esu laimingas.

Yra žmogus, kuris
mane myli.

Jis pasitinka mane.

Jis žvelgia į mane.

Jis mane apkabina.

Jis klausosi manęs.

Jis atsako man.

Jis kalba man.

Gerasis Dieve,

aš esu laimingas.

Yra žmogus, kurį aš myliu.

Iš lėto prieš mane iškylo jo paveikslas,
su šviesa ir šešėliais.

Turiu tam žmogui daug vardų.

Pasitikiu juo.

Su juo jaučiuosi saugiai.

Atsiduodu jam.

Gerasis Dieve, aš esu laimingas.

Yra žmogus, kurį aš myliu.
Noriu daryti jam gera.
Nenoriu jo niekada įskaudinti.
Noriu jo paties labui, kad savo meilėje
jis būtų laisvas,
pasitikintis savimi ir tiesus.
Prašau Tave
nepalikti mūsų vienu meilėje.
Mūsų laimės niekas netemdys tik tuomet,
kai su mumis būsi Tu.
Saugok mus. Amen.

58

Sutuoktinių malda sunkumuose

DANGIŠKASIS TÈVE, niekada nemaniau, kad
mudu galėtume taip vienas kitą apsunkinti. Vis
giliau suvokiu, kaip sunku mylėti ir kokie esame
silpni. Kai mums sunku vienam kitą suprasti,
atleisk; kai esame neteisūs, padėk prisipažinti;
kai pasielgiame netinkamai, suteik nuolankumo
atsiprašyti. Padėk kaskart naujai atrasti tai, kas
mus jungia. Neleisk mūsų meilei pražūti, bran-

dink ją. Viešpatie, išmokyk mus mylėti ir atleisti, kaip Tu mus myli ir mums atleidi.
Amen.

59

Malda už dar negimusius vaikus

DIEVE, GYVYBĖS KŪRĖJAU,

Tu padarei mus laimingus, per mus dovandamas pasauliui naują gyvybę.

Atverk mūsų širdis ir protus, kad pripažintume Tavo ypatingą dovaną – vaikus ir didžiulę Tavo meilę kiekvienam iš mūsų, sukurtam pagal Tavo paveikslą ir panašumą. Iš meilės mums Tu pasiuntei savo Sūnų Jėzų mus atpirkti. Iš meilės mums Jis atėjo į pasaulį per Motinos Marijos iščias.

Dieve, gyvybės palaikytojau, globok ir saugok nekaltus dar negimusius vaikus, o motinoms suteik stiprybės, meilės ir motinystės džiaugsmą. Amen.

Tėvų malda

a

TĖVE, gerasis Tėve, amžinasis Dieve, Tu leidai mums tapti vyru ir žmona ir sukurti šeimą. Mums patikėjai mūsų vaikus. Mes Tau dėkojame ir dėliaugiamės galėdami juos auginti ir auklėti. Norime jiems padėti tapti tokiems, kokius Tu juos trokšti matyti. Mums skaudu, kai jie kelia rūpesčių. Meldžiame Tave, Viešpatie, leisti jiems pažinti Tave, kad galėtų kasdien savo gyvenimą į Tavo rankas atiduoti.

Vesk juos to pašaukimo linkui, kuris jiems neštų džiaugsmą ir juos subrandintų. Duok jiems draugų, kurie juos suprastų ir padėtų. Apsaugok juos nuo blogio, klaidingų pasirinkimų ir suteik jiems malonę atpažinti tiesą ir nuolankiai ją priimti. Amen.

b

GERASIS DIEVE, Kūrėjau, padovanojęs mums šį vaiką. Jo veide slypi Tavo prisilietimas. Dė-

kojame Tau už šį pasaulio stebuklą. Mus lydi gilus džiaugsmas ir nuostaba, tačiau kartu ir netikrumas, ir bejėgiškumas. Patikėjai šį vaiką mums, bet jis lieka Tavo vaikas. Padaryk taip, kad sugebėtume suteikti jam laisvės, kai laiko būvyje jam vis labiau reikės eiti savo keliu. Lydėk jį ir leisk mums tikėti, kad visuomet būsi su juo. Amen.

61

Tėvų palaiminimas vaikams

Laiminama svarbesniais gyvenimo atvejais: vaikui einant pirmąkart į mokyklą, paliekant namus ilgesniam laikui (atostogaujant ar keliaujant), stojant tarnauti kariuomenėje, išvykstant mokytis, pasirenkant pašaukimą – einant į vienuolyną ar į kunigų seminariją, priimant Santuokos sakramentą. Labai gražu vaikus palaiminti einant nakties poilsio. Taip pat dera juos laiminti, kai tėvas ar motina patys išvyksta iš namų ilgesnei kelionei ar švenčia šeimos gyvenimo 25-erių ar 50 metų sukaktį, ypač – sunkioje ligoje ir prieš mirtį.

Laiminama kryžiaus ženkle, daromu virš galvos visa ranka arba tik kaktoje nykščiu. Prieš darant kryžiaus

ženklą, ant vaiko galvos uždedamos rankos (plaštakos) ir kalbama malda:

DIEVE, kuris vaikams įsakei gerbti savo tėvus ir šio įsakymo besilaikantiems pažadėjai savo palaiminimą, teikis palaiminti mano mylimą sūnų (dukterį) N. ir apsaugok jį (ją) nuo visokio blogio. Amen.

Telaimina tave Dievas – Tėvas + ir Sūnus, ir Šventoji Dvasia.

Arba: Visagalio Dievo – Tėvo + ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios palaima tenužengia ant tavęs ir visuomet tepasilieka.

Sūnus (duktė) atsako: Amen.

62

Vaikų malda

DIEVE, Tu įsakei gerbti ir mylėti savo gimdytojus. Išklausk mano maldą – suteik mano tėvams kūno ir sielos sveikatos, sėkmės darbuose, tegu mylinti jų širdis moko mane gyvenimo išminties.

Atleisk, Viešpatie, kad kartais elgiausi su jais nemandagiai ir nekantriai. Leisk nuo šiol reikšti

jiems meilę, jų širdis pradžiuginti, jų rūpesčius palengvinti.

Padėk man, Viešpatie, šventai įvykdyti Tavo įsakymą per Kristų, Tavo Sūnų, kuris čia, žemėje, buvo klusnus savo globėjui šv. Juozapui ir Motinai Marijai. Amen.

63

Malda vienatvėje

DANGAUS TĖVE, kai išgyvenu vienišumą, leisk pajusti Tavo artumą; kai jaučiuosi kitų apleistas, primink man, kad Tu nuolat esi drauge ir niekada manęs neapleidi. Viešpatie, atverk mano širdį kitiems, kad mano meilė netaptų šykšti, kad savanaudiškumas neužgožtų jautrumo kitiems. Kai šalia negirdžiu kalbančio, kurio žodis man būtų brangus, arba nepatiriu žvilgsnio, kuris manąjį sutiktų, nei kito kūno, kuris mane priglaustų, ramink ir pripildyk savimi, nes Tu esi didžiausias kiekvieno mūsų lobis ir gyvenimo pilnatvė. Duok malonės patirti, kad Tu esi mano gyvenimo turtas. Amen.

Kai mirtis išskiria a

IŠSISKIRTI RAMYBĖJE įmanoma tik tada, kai žinai kodėl... Senoji malda išreiškia viltį, kad mūsų mirusieji neišnyksta. Jų laukia ramybė, ir Tu – mūsų Dievas. Prisimenant pro mirties vartus iškeliavusį mylimą žmogų ši malda suteikė paguodą daugeliui žmonių. Mirties tamsumoje spindi šviesa. Dievas mus susiranda amžinybei.

Viešpatie, suteik mūsų mirusiesiems amžiną atilsį, ir amžinoji šviesa jiems tešviečia. Tegu ilsisi ramybėje. Amen.

b
DIEVE, MŪSŲ LIKIMAS – Tavo mylinčiose rankose. Bejėgiškai žvelgiame į mylimo žmogaus mirtį. Mums sunku suvokti Tavo planus ir juos priimti. Mums liūdna matyti užmerktas mūsų

mylimo žmogaus akis ir atšalusias rankas. Mes pasitikime Tavo žodžiu, kad niekas negali atskirti nuo Tavo meilės. Palaikyk mumyse šį tikėjimą ir priimk mūsų mirusiųuosius naujam gyvenimui. Amen.

C
DĖKOJU TAVO APVAIZDAI, kad mano gyvenimą apdovanojai ryšiais su man brangiais šeimos nariais, draugais ir bendradarbiais. Palaimingo bendravimo, sunkumų bei kryžiaus kelyje mus vienijo meilė ir susiklausymas, skausmai, rūpesčiai ir viltingi siekiai. Neleisk paskęsti nei sielvarte, nei netekties skausme; padėk suvokti, kad niekas iš manęs neatims to, ką esame patyrę kartu praeityje ir kas mane brandino, turtino, augino. Dėkoju Tau už mano (vyro, žmonos, vaiko, giminaičio, bičiulio...) gyvenimą. Viešpatie, suteik vilties ateičiai, gydyk mano sugrudusią širdį, suteik jėgų ir drąsos toliau gyventi. Padėk įprasminti savo likusias gyvenimo dienas jautrumu bei atida kitiems ir Tau. Amen.

d

DIEVE, MES GEDIME mylimo žmogaus.
 Jo mums labai truks. Bet atiduodami jį į Tavo
 rankas žinome, kad jis bus pripildytas Tavo
 meilės. Mes bijome mirties. Paguosk mus mū-
 sų kančioje. Paguosk mus, kai mums reikės
 iškeliauti. Juk Tu palaikai mus ir niekuomet
 neapleidi saviškių. Amen.

e

VIEŠPATIE, nesuprantu mirties
 matydamas mirusįjį.

Žinau, ir man teks mirti
 kada nors arba visai netrukus...

Baugina šis suvokimas.

Tavo žodis žada amžinąjį gyvenimą tiems,
 kurie Tave tiki.

Nesuprantu šito.

Bet norėčiau tikėti,

norėčiau pasitikėti,

norėčiau gyventi!

Viešpatie, teesie Tavo valia.

Amen.

Malda už šeimos mirusius

a

DIEVE, be galo gailestingas Viešpatie, priimk maloningai šias maldas už mirusius mūsų šeimos narius.

Lenkiame savo galvas prieš Tavo Apvaizdą ir atiduodame mūsų šeimos mirusiuosius į tėviškas Tavo rankas. Duok, kad jie regėtų Tavo garbę ir džiaugtųsi Tavo ramybės prieglobsčiu, o mus pačius tvirtai vesk savo keliais, kad susitiktume su savo brangiaisiais begaliniame dangaus džiaugsme.

Amžinājā atilsī duok mirusiems, Viešpatie, ir
amžinoji šviesa jiems tešviečia. Tegul ilsisi
ramybėje. Amen.

b
VIEŠPATIE, mūsu draugas (draugē) N. mirē.
Negalime suvokti to, kas atsitiko. Mes sukrēs-
ti. Būk su mumis ir su visais, kuriems truks
N. Suteik ramybės ir šviesos mūsu bičiuliui ir
mums. Tešviečia mums visiems Tavo šviesa.
Čia ir Ten. Amen.

Kāpēc Tave rīd?

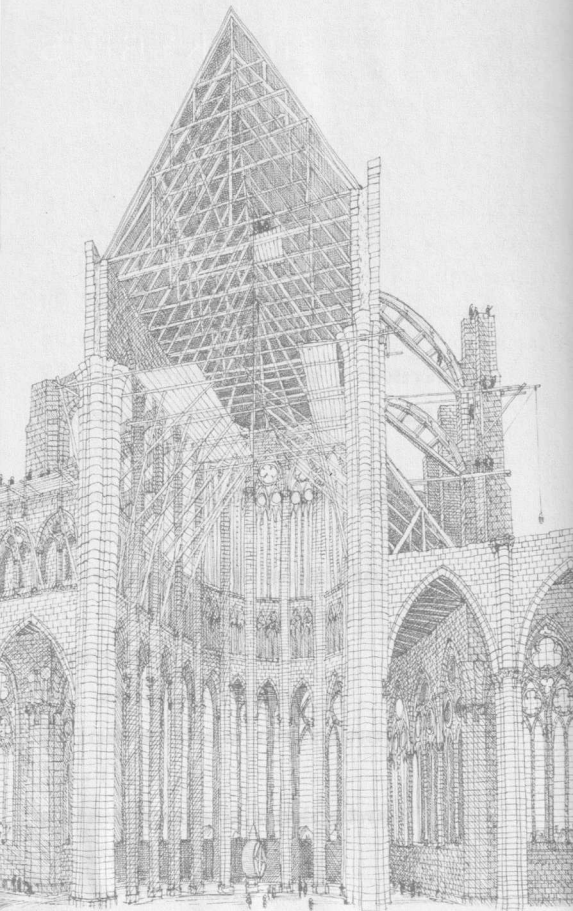
Nepazītu šo

Bet nolēmu rīdēt

Nepazīstamam cilvēkam.

II SKYRIUS

Bažnyčios liturgija	66
Įkrikščioninimas	67
Krikšto sakramentas	68–88
Sutvirtinimo sakramentas	89–97
Eucharistijos sakramentas	98–163
Atgailos ir Sutaikinimo sakramentas	164–169
Ligonų patepimo sakramentas	170
Išventinimo sakramentas	171–172
Santuokos sakramentas	173–187

Bažnyčios liturgija

66

Bažnyčia yra Dievo tauta, krikščionių bendrija, išpažįstanti, kad Jėzus iš Nazareto yra Viešpats (graikiškai *Kyrios*) – Išgelbėtojas, Atpirkėjas. Jis atpirko žmones ir tobulai pagarbino Dievą savo Velykų slėpiniu: savo kančia, prisikėlimu iš numirusių ir įžengimu į dangų. Kristaus Velykų slėpinį Bažnyčia skelbia ir švenčia savo liturgijoje, kad tikintieji juo gyventų ir jį liudytų pasaulyje. Graikiškos sąvokos *liturgija* pirminė reikšmė yra „viešas darbas“, „liaudies tarnyba, tarnavimas liaudžiai“. Krikščionys šia sąvoka nori pasakyti, kad Dievo tauta dalyvauja Dievo darbe. Liturgijos metu Kristus, mūsų Atpirkėjas ir Vyriausiasis Kunigas, savo Bažnyčioje, su ja ir per ją tęsia mūsų atpirkimo darbą. Naujajame Testamente ši sąvoka vartojama ne tik viešajam Dievo garbinimui (Apd 13, 2), bet ir Evangelijos skelbimui (Rom 15, 16) bei veikliai meilei (Rom 15, 27) nusakyti. Čia kalbama apie tarnavimą Dievui ir žmonėms. Švęsdama liturgiją Bažnyčia yra tarnaitė, sekanti savo Viešpačiu – vieninteliu Liturgu, tai yra Didžiuoju Kunigu: kultu ji dalyvauja Jo kunigiškojoje tarnystėje, žodžio skelbimu – pranašiškojoje, o meilės darbas – karališkojoje tarnystėje.

Būdama Kristaus veikimas, liturgija yra ir Jo Bažnyčios veikla. Ji įkūnija Bažnyčią ir rodo ją kaip regimą

Dievo ir žmonių bendrystės Kristuje ženklą. Ji įtraukia tikinčiuosius į naują bendrystės gyvenimą, kad visi dalyvautų liturgijoje „sąmoningai, aktyviai ir vaisingai“. Liturgija – krikščionių gyvenimo centras ir šaltinis. Ji neišsemia viso Bažnyčios veikimo; pirmiau turi eiti evangelizavimas, įtikėjimas ir atsivertimas; tik tada ji gali duoti vaisių tikinčiųjų gyvenime.

Viso liturginio Bažnyčios gyvenimo centras yra eucharistinė auka ir sakramentai. Sakramentai – tai Dievo malonės ženklas, Dievo priesaika man ir mano priesaika Dievui, tai įėjimas į Dievo dovanojamą gyvenimą. Septyni Bažnyčios sakramentai apima visus svarbiuosius krikščionio, kartu ir Bažnyčios, gyvenimo tarpsnius ir momentus; jie įdiegia ir ugdo krikščionių tikėjimo gyvenimą, gydo jį ir skiria jam užduotis.

Įkrikščioninimas

67

Įkrikščioninimas – įvesdinimas į krikščionybę. Trys sakramentai – Krikštas, Sutvirtinimas ir Eucharistija padeda pamatus visam krikščionio gyvenimui. Per Krikštą atgimę krikščionys sustiprinami Sutvirtinimo sakramentu, o Eucharistijoje maitinami amžinojo gyvenimo duona. Lygiai taip gyvenime – žmogus gimsta, auga ir stiprėja.

Norint tapti krikščioniu, jau nuo apaštalų laikų reikėjo pereiti keletą įvadinių tarpsnių: žodžio paskelbi-

mą, atsivertimo lydimą Evangelijos priėmimą, tikėjimo išpažinimą, Krikštą, Šventosios Dvasios suteikimą ir vieningumą Eucharistijoje.

Suaugusiųjų įkrikščioninimas pradedamas katechumenų (besirengiančiųjų) katechumenatu (rengimusi, mokymu) ir baigiamas iš karto trijų sakramentų – Krikšto, Sutvirtinimo ir Eucharistijos, – šventimu.

Kūdikių ir vaikų įkrikščioninimas, pradedamas Krikštu, tęsiasi katechezės (mokymo) metais ir tik vėliau pasiekia viršūnę, švenčiant Sutvirtinimą ir Eucharistiją. Tai vadinamasis katechumenatas po Krikšto. Tai ne tik noras apmokyti vaikus, bet būtinybė, kad drauge su bręstančia vaiko asmenybe išsiskleistų Krikšto malonė.

Krikšto sakramentas

68

Kristus pasiuntė savo mokinius: „Eikite ir padarykite mano mokiniiais visų tautų žmones, krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios, mokydami laikytis visko, ką tik esu jums įsakęs“ (Mt 28, 19–20).

Šventasis Krikštas yra viso krikščioniškojo gyvenimo pamatas, vartai į gyvenimą Dvasioje ir durys į kitus sakramentus. Krikšto pavadinimas kilęs iš esminės jo apeigos – krikštyti (gaikiškai *baptizein*) reiškia „panardinti“,

„panerti“. „Panardinimas į vandenį“ simbolizuoja krikštijamojo palaidojimą Kristaus mirtyje, iš kurios jis priskelia drauge su Kristumi kaip naujas kūrinys.

Šis sakramentas dar vadinamas Šventosios Dvasios atgimdančiu ir atnaujinančiu nuplovimu, nes jis ženklina ir įvykdo tą gimimą iš vandens ir Dvasios, be kurio niekas „neįeis į Dievo karalystę“, kaip skelbia Kristus.

Šv. Grigalius Nazianzietis taip sako: „Krikštas yra gražiausia ir brangiausia iš visų Dievo dovanų [...]. Mes jį vadiname dovana, malone, [...] patepimu, apšvietimu, negendamumo drabužiu, atgimdančia maudykle, antspaudu, pagaliau viskuo, kas tik yra vertingiausia. Dovana, nes jis suteikiamas tiems, kurie nieko neatsineša; malone, nes jį gauna ir kaltieji; Krikštu, nes nuodėmė palaidojama vandenyje; patepimu, nes Krikštas šventas ir karališkas (tokie yra pateptieji), apšvietimu, nes jis yra spindinti šviesa; drabužiu, nes uždengia mūsų gėdą; maudykle, nes nuplauna; antspaudu, nes jis yra mūsų apsauga ir Dievo viešpatavimo ženklas“.

Krikšto vaisiai, arba Krikšto malonė, yra labai gausūs: gimtosios nuodėmės (pirmųjų tėvų neklusnumo Dievui) ir visų asmeninių nuodėmių atleidimas, gimimas naujam gyvenimui, žmogui tampant Tėvo įvaikiu, Kristaus nariu, Šventosios Dvasios šventove. Kartu pakrikštytasis įjungiamas į Bažnyčią, Kristaus kūną, ir tampa Kristaus kunigystės dalininku.

Krikštas įspaudžia sieloje neišdildomą dvasinę žymę, antspaudą (charakterį), kuris pašventina pakrikštytąjį. Dėl šio antspauda Krikštas negali būti kartojamas.

Krikštija vyskupas, kunigai ir diakonai. Bažnyčia mano, kad Krikštas yra būtinas išgelbėjimui, o Dievas trokšta išgelbėti visus žmones, tad, reikalui esant, krikštyti gali kiekvienas žmogus, net nekrikštytas, jei tik jis nori atlikti tai, ką krikštydama atlieka Bažnyčia, ir ištaria trejybinių formulę. Kiekvienas krikščionis turėtų mokėti pakrikštyti (žr. Nr. 82).

Tėvų, pasiryžusių vaikus auklėti krikščioniškai, kūdikiai krikštijami pirmosiomis savaitėmis po gimimo. Su savo kunigu (kapelionu) dėl jų Krikšto tariamasi iš anksto, kad tiek tėvai, tiek krikstatėviai galėtų deramai jam pasirengti.

Pagal seniausią Bažnyčios paprotį, tiek suaugęs (kad paliudytų jo tikėjimą), tiek kūdikis (kad drauge su tėvais išpažintų Bažnyčios tikėjimą, kuriame jis krikštijamas) turi krikstatėvius, pasirenkamus iš krikščionių. Suaugusiojo krikstatėviai turi būti įsipareigoję rūpintis, kad krikštavaikis ir vėliau būtų tikintis ir krikščioniškai gyventų. Krikštijant kūdikius krikstatėviai atstovauja tiek dvasinei krikštijamojo šeimai, tiek ir Motinai Bažnyčiai, o paskui padeda tėvams, kad vaikas gerai pažintų tikėjimą ir pagal jį gyventų. Krikstatėviai turi įsipareigoti tinkamai atlikti savo pareigas; jie turi būti pakankamai subrendę šioms pareigoms ir turėti nors 16 metų; būti įkrikščioninti – priėmę Krikšto, Sutvirtinimo ir Eucharistijos sakramentus, patys krikščioniškai gyventi ir padėti krikštavaikiui to siekti. Krikstatėvis gali būti vienas – arba Krikšto tėvas, arba Krikšto motina, arba abu. Jie turi būti katalikai, kad Bažnyčios teisė jiems ne-

draustų atlikti šią pareigą. Krikščionis, bet ne katalikas, tėvų pageidavimu gali būti kartu su kataliku, tačiau tik kaip Krikšto liudytojas.

Krikšto sakramento prasmę ir malonę atskleidžia jo šventimo apeigos. Dėmesingai jose dalyvaudami galime pajusti, kokius lobius šis sakramentas ženklina ir perduoda kiekvienam žmogui.

kūdikių Krikštas

69

Kūdikių pasitikimas

Krikštas paprastai švenčiamas sekmadienį (arba jo išvakarėse), nes tą dieną Bažnyčia švenčia Velykų slėpinį. Visi tą dieną kūdikiai krikštijami drauge.

Per Krikštą aktyviai dalyvauja ne tik tėvai, krikstatėviai, bet ir visi tikintieji, ypač giminės, draugai, kaimynai.

Kūdikius krikštui atneša tėvai arba krikstatėviai. Tradiciškai berniukus laiko Krikšto tėvai, mergaites – Krikšto motinos. Kūdikio galva ant dešinės laikančiojo rankos, antrasis krikstatėvis stovi kairėje. Abu tėvai atsis-toja dešinėje.

Uždegus Velykų žvakę – paschalą, krikštytojas ateina prie netoli durų ar kitur bažnyčioje susirinkusių tėvų bei krikštátėvių su kūdikiais. Gali būti giedama psalmė arba giesmė.

Priėjęs prie susirinkusiųjų krikštytojas pasveikina juos, ypač tėvus, besidžiaugiančius kūdikiais, kurių sulaukė kaip visokios gyvybės davėjo Dievo dovanos, o dabar nori juos padaryti dieviško gyvenimo dalyviais.

70

Krikšto apeigos pradedamos kryžiaus ženklu:

Krikštytojas: VARDAN DIEVO – Tėvo + ir
Sūnaus, ir Šventosios Dvasios.

Visi: Amen.

Krikštytojas sveikinas: Garbė Jėzui Kristui.

Visi: Per amžius. Amen.

Arba:

Krikštytojas: Malonė jums ir ramybė nuo Dievo
Tėvo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus.

Visi: Amen.

Tada visi glaustai įvedami į Krikšto liturgiją.

71

Krikštytojas klausia kūdikių tėvus:
Kokius vardus išrinkote šiems kūdikiams?

Tēvai pasako savo kūdikio vardą (vardus).

Krikštytojas klausia:

Ko jiems prašote iš Dievo Bažnyčios?

Tēvai: Krikšto.

72

Krikštytojas toliau kreipiasi į tėvus:

Ar jūs, gerbiamieji tėvai, žinote, jog prašydami savo kūdikiams Krikšto, prisiimate ir pareigą išauklėti juos tikinčius, kad visada laikytųsi Dievo įsakymų, mylėtų Dievą ir žmones, kaip moko Kristus?

Tėvai: Žinome.

Tada krikštytojas kreipiasi į krikštatėvius šiais ar panašiais žodžiais:

Ar jūs, gerbiamieji krikštatėviai, esate pasirengę kūdikius globoti ir padėti tėvams juos tikinčius išauklėti?

Krikštatėviai: Esame pasirengę.

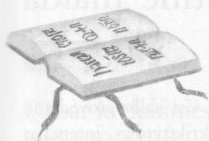
73

Paskui krikštytojas sako:

Šiandien krikščionių bendruomenė su džiaugsmu sutinka jus. Jos vardu ženklinu jus kryžiumi

ir linkiu, kad, tapę krikščionimis, šio ženkle niekada nepaniekintumėte. Netrukus ir jūsų tėvai bei krikštėviai pažymės jus tuo pačiu ženklu.

Dabar krikštytojas dešinės rankos nykščiu daro kryžiaus ženklą ant kiekvieno kūdikio kaktos. Paskui tą patį daro tėvai bei krikštėviai. Kryžiaus ženklas paženkлина Kristaus antspaudu tą, kuris jam priklausys, ir reiškia Kristaus kryžiumi mums dovanotą atpirkimo malonę.

Žodžio liturgija

74

Krikštytojas pakviečia visus dalyvauti Žodžio liturgijoje, klausytis Šventojo Rašto žodžiais mums kalbančio Viešpaties ir melstis, prašant Dievo malonės kūdikiams ir jų artimiesiems.

Jeigu apeigos buvo ne krikštykloje, dabar iškilmingai einama į Žodžio liturgijai numatytą vietą, giedant psalmę ar kitą giesmę. Jeigu Žodžio liturgija numatyta ilgesnė, kol ji pasibaigs, kūdikius galima išnešti į kitą patalpą ir pavesti kitų priežiūrai.

Galima atsisėsti. Dievo žodžio skelbimas apšviečia Dievo tiesa krikštijamuosius ir visus apeigų dalyvius, žadindamas nuo Krikšto neatsiejamo tikėjimo atsaką. Krikštas – tikėjimo sakramentas. Per jį sakramentiniai

būdu įžengiama į tikėjimo gyvenimą. Skaitoma viena arba dvi Šventojo Rašto ištraukos. Jas perskaityti tinka tėvams ar krikštatėviams. Evangeliją visuomet skaito diakonas ar kunigas. Po skaitinių krikštytojas trumpai aptaria skaitytas mintis, primena Krikštu gaunamas malones ir paragina tėvus bei krikštatėvius uoliai atlikti jiems tenkančias pareigas. Po homilijos turėtų būti susikaupiama – išgirstų žodžių apmąstymui ir malдай.

Visuotinė malda

75

Visuotinę maldą visi kalba stovėdami.
Malдай pakviečia krikštytojas, intencijas
gali skelbti kas nors iš dalyvių.

Krikštytojas: Dabar melskime Dievą gailestingumo malonės šiems kūdikiams, jų tėvams, krikštatėviams ir visiems krikščionims.

Kreipinys: Šiuos kūdikius Krikštu atgimdyti ir į savo šventąją Bažnyčią priimti teikis.

Atsakas: Prašom Tave, Viešpatie!

K.: Tegu Krikštu ir Sutvirtinimu šie kūdikiai tampa ištikimais Kristaus mokiniiais ir Jo Evangelijos liudytojais. – A.

K.: Tegu savo gyvenimo šventumu jie būna verti dangaus karalystės džiaugsmo. – A.

K.: Tegu jų tėvai ir krikštateviai būna jiems krikščioniško gyvenimo pavyzdžiai. – A.

K.: Tegu visų mūsų šeimos išlieka tavo meilėje. – A.

K.: Teatsinaujina visuose mumyse Krikšto malonė. – A.

Jeigu kūdikiai buvo išnešti, dabar jie vėl atnešami ir perduodami krikštateviams. Tada krikštytojas visus paragina kreiptis į šventuosius:

76

Dabar kreipkimės į šventuosius, ypač į šių kūdikių globėjus bei mūsų užtarėjus danguje, nes Krikštas įveda mus į jų šeimą – visuotinę Bažnyčią.

K.: Šventoji Marija, Dievo Motina!

Visi: Melski už mus!

K.: Šventasis Juozapai! – Visi: Melski už mus!

K.: Šventasis Jonai Krikštytojau! –

Visi: Melski už mus!

K.: Šventasis Petrai ir Pauliau! –

Visi: Melskite už mus.

K.: Šventasis Kazimierai! – Visi: Melski už mus!

(K.: Šventieji šių kūdikių globėjai! –

Visi: Melskite už mus.)

(K.: Šventasis N., šios bažnyčios globėjau! –
Visi: Melski už mus!)

K.: Visi Dievo šventieji ir šventosios! –
Visi: Melskite už mus.

Egzorcizmas ir patepimas katechumenų aliejumi

77

Kadangi Krikštas reiškia
išvadavimą iš nuodėmės ir jos
kurstytojo velnio, kalbamas
egzorcizmas:

VISAGALI AMŽINASIS DIEVE,

Tu atsiuntei į pasaulį savo Sūnų,
kad sunaikintų mummyse piktosios dvasios
galybę
ir iš tamsybių išvaduotus žmones
nuvestų į nuostabiąją Tavo šviesos
karalystę.

Išvaduok dabar šiuos kūdikius iš
gimtosios nuodėmės pančių

ir padaryk juos savo didybės šventovėmis,
kad juose gyventų Šventoji Dvasia.

Per Kristų, mūsų Viešpatį.

Visi: Amen.

78

Krikštytojas tęsia:

TESUSTIPRINA JUS

mūsų Išganytojas Jėzus Kristus,
kurio vardu patepame išganymo aliejumi
ir kuris gyvena ir viešpatauja per amžius.

Visi: Amen.

Krikštytojas krikštijamųjų krūtinę patepa katechumenų
aliejumi.

Krikšto liturgija

Visi eina prie Krikšto vandens. Jei krikštykla yra atskiroje koplyčioje, visi eina procesija, giedodami giesmę ar psalmę. Jei Krikšto vanduo yra gerai matomoje vietoje, prie jo prisiartina tiktai krikštytojas ir tėvai bei krikštavėniai su kūdikiais; kiti pasilieka savo vietose.

Priešęs prie Krikšto vandens krikštytojas trumpai pri-
mena nuostabų Dievo nutarimą vandeniui pašventinti
žmogų bei pakviečia melstis, kad Viešpats atvertų Krikš-
to šaltinį krikštijamiesiems.

Vandens palaiminimas

79

Krikštytojas kalba maldą:

DIEVE, TU PANORĖJAI
savo neregimąja galia
per regimus sakramentus
daryti nuostabius darbus
ir sukūrei vandenį
tokių savybių,

kurios gražiai ženklina Krikšto malonę.

Dieve, pačioje pasaulio pradžioje

Tavo Dvasia viršum vandenų pleveno,

teikdama vandens prigimčiai šventinimo galią.

Dieve, Tu mūsų atgimimo Krikštą

pavaizdavai ir tvano vandeniu,

kai ta pati stichija turėjo sunaikinti nuodėmes
ir duoti pradžią dorybėms.

Dieve, Tu Abraomo vaikams

leidai sausomis kojomis pereiti Raudonąją jūrą,

kad iš faraono vergijos išvaduota tauta

būtų krikščionijos pirmavaizdis.

Dieve, Tavo Sūnus Jėzus Kristus,

Jono pakrikštytas Jordano vandeniū,
buvo pateptas Šventąja Dvasia,
o kybodamas ant kryžiaus,
iš savo perdurto šono kartu su krauju vandenį
išliejo.

Prisikėlęs iš numirusių, Jis savo mokiniams įsakė:
„Eikite ir padarykite mano mokinius visų tau-
tų žmones,
krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus, ir
Šventosios Dvasios“.

Būk tad, Viešpatie, maloningas savo Bažnyčiai
ir teikis atverti jai Krikšto šaltinį.

Tegul šis vanduo iš Šventosios Dvasios gauna
Tavo vienatinio Sūnaus malonę,
kad pagal Tavo paveikslą sukurtasis žmogus,
Krikšto sakramentu nuo visų praeities nešva-
rumų nuplautas,
iš vandens Šventosios Dvasios galia prisikeltų
į naują nekaltumą.

Krikštytojas, dešine ranka liesdamas vandenį,
tęsia:

Tenužengia, Viešpatie, per Tavo Sūnų į šį
vandenį Šventosios Dvasios galybę,
kad visi Krikštu mirusieji ir palaidotieji su
Kristumi

kartu su Juo prisikeltų gyventi.

Per Kristų, mūsų Viešpatį.

Visi: Amen.

Nuodėmės atsižadėjimas ir tikėjimo išpažinimas

Krikštytojas kreipiasi į tėvus
ir krikštatėvius, kviesdamas

juos, pasiryžusius auklėti savo vaikus tikėjime, prisiminti savo Krikštą, atsižadėti visokio blogio ir išpažinti Kristaus tikėjimą, kurį skelbia Bažnyčia ir kurį gauna krikštijami kūdikiai.

80

Krikštytojas klausia tėvus ir
krikštatėvius:

Ar atsižadate piktosios dvasios?

Tėvai, krikštatėviai ir visi dalyviai: Atsižadu!

K.: Ar atsižadate visų jos darbų?

Visi: Atsižadu!

K.: Ar atsižadate visų jos vilionių?

Visi: Atsižadu!

Arba:

K.: Ar esate pasiryžę niekada nepritarti
nuodėmei?

Visi: Taip! (Esu.)

K.: Ar esate pasiryžę visada laikytis Dievo ir
Bažnyčios įsakymų?

Visi: Taip! (Esu.)

K.: Ar esate pasiryžę gyventi santūriai,
teisingai ir maldingai?

Visi: Taip! (Esu.)

81

Po to klausia:

K.: Ar tikite į visagalį Dievą Tėvą, dangaus ir
žemės Kūrėją?

Visi: Tikiu!

K.: Ar tikite į Jėzų Kristų, vienatinį Jo Sūnų,
mūsų Viešpatį, kuris gimė iš Mergelės Ma-
rijos, buvo nukankintas ir palaidotas, prisikė-
lė iš numirusių ir sėdi Tėvo dešinėje?

Visi: Tikiu!

K.: Ar tikite į Šventąją Dvasią, Šventąją visuo-
tinę Bažnyčią, šventųjų bendravimą, nuodė-
mių atleidimą, kūno iš numirusių prisikėli-
mą ir amžinąjį gyvenimą?

Visi: Tikiu!

Šiam Tikėjimo išpažinimui pritaria krikštytojas
ir visi dalyviai:

Taip tiki Katalikų Bažnyčia! – Taip mes visi
tikime!

Ir garbiname mūsų Viešpatį Jėzų Kristų!

Visi: Amen.

Krikštas

Tai – esminė sakramento apeiga.

Krikštas reiškia ir
neša mirtį nuodėmei, įtraukia į
Kristaus Velykų slėpinį ir taip
įveda į Švenčiausiosios Trejybės
gyvenimą. Geriausiai Krikštas
išreiškiamas, krikštijamąjį
triskart panardinant Krikšto
vandenyje. Tačiau nuo seniausių
laikų Krikštas gali būti teikiamas
ir triskart užpilant vandens
ant krikštijamojo galvos. Vienam
krikštatevių laikant kūdikį,
krikštytojas kiekvieną
šeimą atskirai pakviečia ateiti
prie Krikšto vandens ir juos klausia:

Ar norite, kad N. būtų pakrikštytas tuo Bažny-
čios tikėjimu, kurį ką tik išpažinome?

Tėvai ir krikštateviai: Norime!

Krikštytojas krikštija, triskart užpildamas
vandens ir tardamas:

N., AŠ TAVE KRIKŠTIJU VARDAN

DIEVO – TĖVO (užpila vandens)

IR SŪNAUS (antrąkart užpila vandens),

IR ŠVENTOSIOS DVASIOS (trečiąkart užpila
vandens).

Visi gali atsiliepti:

GARBĖ DIEVUI – Tėvui ir Sūnui, ir Šventa-
jai Dvasiai!

Patepimas krizma

Patepimas krizma – kvapniu vyskupo pašventintu
aliejumi – reiškia Šventosios Dvasios dovaną pakrikštyta-
jam. Jis tapo krikščioniu, tai yra Šventosios Dvasios
„pateptuoju“, suvienytu su Kristumi, kuris yra pateptasis
kunigas, pranašas ir karalius.

Krikštytojas sako:

VISAGALIS DIEVAS, mūsų Viešpaties Jėzaus
Kristaus Tėvas, vandens nuplovimu ir Švento-

sios Dvasios galia išvadavo jus iš nuodėmės ir atgimdė naujam, malonės gyvenimui. Tegul Jis dabar patepa jus išganymo aliejumi, kad įsijungę į Jo Tautą dalyvautumėte Kristaus kunigystėje, liudytumėte Jį pasauliui, plėstumėte Jo karalystę ir užsitarnautumėte amžinąjį gyvenimą. Visi: Amen.

Krikštytojas kūdikio galvą patepa krizma.

Balto drabužio įteikimas

Baltas drabužis simbolizuoja, kad pakrikštytasis apsivilko Kristumi, tai yra prisikėlė drauge su Kristumi.

84

Krikštytojas kreipiasi į pakrikštytuosius:

Per Krikštą jūs tapote naujais Dievo kūriniais, panašiais į Kristų. Šis baltas drabužis tebus jūsų nepaprasto išaukštinimo ir nekaltumo ženklas. Jūsų artimieji temoko jus žodžiu, teskatina geru pavyzdžiu, kad nekalti ir šventi laimėtumėte amžinąjį gyvenimą.

Visi: Amen.

Krikštytojas kiekvienam kūdikiui uždeda tėvų ar krikštatėvių parengtą baltą drabužį.

Degančios žvakės įteikimas

85

Kiekvienas pakrikštytasis yra Kristaus šviesos apšviestasis ir Kristuje yra pasaulio šviesa, todėl krikštytojas pakviečia krikštatėvius nuo Velykų žvakės (paschalo) užsidegti savo žvakes (arba pats padalija kiekvienam pakrikštytajam po degančią žvakę), tardamas:

Deganti žvakė tegul primena jums Kristų – mūsų šviesą!

Jums, tėvai ir krikštatėviai, pavedu globoti tikėjimo šviesą šiuose kūdikiuose. Rūpinkitės, kad jie, dabar apšviesti Kristaus tikėjimo, nuolat gyventų kaip šviesos vaikai ir tvirtai tikėdami taptų verti amžinojo džiaugsmo Dievo ir šventųjų draugėje.

Apeigų pabaiga

Pakrikštytųjų kūdikių įteikimas tėvams

86

Krikštytojas kreipiasi į tėvus:

Gerbiamieji tėvai! Jūs čia atnešėte savo brangius kūdikius ir prašėte pakrikštyti. Krikštas juos padarė Dievo vaikais ir dangaus paveldėtojais. Jūsų pareiga juos tokius išauklėti. Ar pasižadate pakrikštytuosius taip auklėti, kad jie mylėtų Dievą ir žmones?

Tėvai: Pasižadame!

Krikštytojas: Imkite šiuos kūdikius – dabar jau Dievo vaikus. Užauginkite juos tokius, kad jie būtų Dievui garbė, o žmonėms džiaugsmas.

Jeigu Krikšto apeigos vyko ne presbiterijoje, dabar procesija eina prie altoriaus.

Viešpaties malda

87

Krikštytojas prie altoriaus kreipiasi į visus
apeigų dalyvius šiais ar panašiais žodžiais:

Broliai ir seserys Kristuje! Šie kūdikiai Krikštu
tapo naujais žmonėmis – tikrais Dievo vaikais.
Vėliau, paaugę, jie Dievą vadins savo Tėvu,
dalyvaus Kristaus Aukos puotoje, o Sutvirtini-
mu gaus Šventosios Dvasios dovanų gausą. Da-
bar prašykime Dievo palaimos šiems kūdikiams
ir visi melskimės, kaip Viešpats Jėzus išmokė.
Kalbama Viešpaties malda „Tėve mūsų“.

Palaiminimas

88

Krikštytojas laimina stovinčius tėvus
ir visus apeigų dalyvius:

(Motinas): Visagali Viešpatie Dieve, Tu per savo
Sūnų, gimusį iš Mergelės Marijos, duodi
krikščionims džiugią viltį regėti savo vaikus
amžinai laimingus. Palaimink šias Tavo duo-
tais kūdikiais besidžiaugiančias motinas ir

suteik malonę, kad jos su savo vaikais visuo-
met Tau dėkotų per Jėzų Kristų, mūsų Vieš-
patį.

Visi: Amen.

(Tėvus): Visagali Viešpatie Dieve, iš Tavo rankų
mes gauname savo žemiškąją būtį ir dangaus
gyvenimą. Palaimink šiuos tėvus, kad jie iš-
vien su šių kūdikių motinomis žodžiu ir elge-
siu rodytų savo vaikams gražų tikėjimo pa-
vyzdį. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį.

Visi: Amen.

(Visus): Visagali Viešpatie Dieve, Krikšto sakra-
mentu Tu mums davei dievišką gyvenimą ir
pašaukei į amžinąją laimę. Gausiai palaimink
čia susirinkusiuosius, kad jie būtų gyvi Ta-
vo Tautos nariai, atrama pakrikštytiesiems
ir galėtų džiaugtis ramybe per Jėzų Kristų,
mūsų Viešpatį.

Visi: Amen.

TEPALAIMINA JUS visagalis Dievas – Tė-
vas + ir Sūnus, ir Šventoji Dvasia.

Visi: Amen.

Krikštytojas: Telydi jus Viešpaties ramybė!

Visi: Dėkojame Dievui.

Sutvirtinimo sakramentas

89

Sutvirtinimo sakramentas atbaigia Krikšto malonę: pakrikštytieji tobuliau sujungiami su Bažnyčia, praturtinami ypatinga Šventosios Dvasios jėga, todėl dar labiau įpareigojami kaip tikri Kristaus liudytojai žodžiu bei darbu skleisti ir ginti tikėjimą. Per Sutvirtinimą krikščionys, tai yra pateptieji, labiau įsijungia į Jėzaus Kristaus pasiuntinybę ir tampa kupini Šventosios Dvasios, kurios ir Jis buvo kupinas, kad visu savo gyvenimu skleistų „malonų Kristaus kvapą“.

Patepimas krizma yra esminis Sutvirtinimo sakramento ženklas. Šiuo patepimu krikščionis gauna „žymę“, Šventosios Dvasios antspaudą. Antspaudas yra asmens simbolis, jo pavaldumo, jo priklausomybės ženklas (senovėje kariai būdavo žymimi jų vado, o vergai – jų šeimininko antspaudu). Antspaudas patvirtina juridinį aktą arba dokumentą, kartais jį ir įslaptina.

Kristus sakė esąs pažymėtas savo Tėvo antspaudu (Jn 6, 27). Krikščionis taip pat yra juo pažymėtas: „juk Dievas mus ir jus sutvirtino ir patepė Kristui; Jis pažymėjo mus savo antspaudu ir siuntė į mūsų širdis Dvasios laidą“ (2 Kor 1, 22). Šis Šventosios Dvasios antspaudas ženklina visišką priklausomybę Kristui, amžiną tarnavi-

mą Jam, drauge ir dieviškosios globėjos pažadą didžiajame paskutiniųjų laikų išmėginime (žr. Apr 7, 2–3; 9, 4).

Pirmaeilis Sutvirtinimo teikėjas yra vyskupas – apaštalų įpėdinis, nes Sutvirtinimas siejamas su pirmuoju Šventosios Dvasios išliejimu Sekminių dieną. Tada apaštalai, rankų uždėjimu pripildyti Šventosios Dvasios, patys ją perdavė tikintiesiems. Taigi Šventosios Dvasios priėmimas iš vyskupo rankų parodo glaudų sutvirtintųjų ryšį su Bažnyčia ir apaštalams duotą įsakymą liudyti žmonėms Kristų.

Suaugusieji katechumenai ir katechetiniame amžiuje krikštijami vaikai Sutvirtinimą ir Eucharistiją priima tuoj po Krikšto. Vaikams Sutvirtinimas teikiamas sulaukus sąmoningo amžiaus. Lietuvos Vyskupų Konferencijos nutarimu, sutvirtinamieji turi būti sulaukę bent 12 metų amžiaus. Sutvirtinimą gali priimti tik pakrikštytas žmogus. Be to, tikintysis turi būti pašvenčiamojame malonėje, atitinkamai pasirengęs ir sugebąs atnaujinti Krikšto pažadus.

Sutvirtinimo sakramentui rengiamasi iš anksto. Visi kandidatai priimti Sutvirtinimo susirenka kartu. Dalyvauti šiose iškilmėse kviečiami ir sutvirtinamųjų giminės, bičiuliai bei vietos bendruomenės nariai, kad jie atstovautų visai Dievo tautai ir parodytų, kokius tikėjimo vaisius joje subrandino Šventoji Dvasia.

Sutvirtinimo apeigų nuostatai nereikalauja, kad sutvirtinamieji šalia Krikšto vardo dar pasirinktų Sutvirtinimo vardą; jei jie pasirenka atskirą Sutvirtinimo vardą, tai turi būti šventojo vardas. Kiekvienas sutvirtinamasis

paprastai turi Sutvirtinimo globėją, kuris atves jį šio sakramento priimti ir pristatys vyskupui patepti krizma, o paskui padės jam ištikimai vykdyti Krikšto pažadus, laikytis gautos Šventosios Dvasios. Pageidaujama, kad Sutvirtinimo globėjas (globėja) būtų krikštatėvis (krikštamotė). Šitaip geriau išreiškiamas Krikšto ir Sutvirtinimo ryšys, o krikštatėviai gali sėkmingiau atlikti savo pareigas. Tačiau nedraudžiama pasirinkti ir atskirą Sutvirtinimo globėją. Sutvirtinimo globėjas turi būti dvasiniu atžvilgiu tinkamas šioms pareigoms, tai yra sulaukęs šešiolikos metų amžiaus, katalikas, jau priėmęs Sutvirtinimą bei Eucharistijos sakramentą, gyvenantis pagal tikėjimą bei norintis šias pareigas prisiimti.

Sutvirtinimas Mišių metu

Žodžio liturgija

90

Žodžio liturgija – kaip įprasta. Po Evangelijos vyskupas (ir jam talkinantys kunigai) atsisdė parengtoje vietoje. Klebonas, kapelionas arba kitas kunigas, diakonas ar katechetas pristato sutvirtinamuosius. Jeigu įmanoma, kiekvienas šaukiamas atskirai vardu bei pavarde. Pakviestieji ateina į presbiteriją; jei sutvirtinami vaikai,

juos atveda vienas iš Sutvirtinimo globėjų ar gimdytojų ir sustato priešais vyskupą.

Jei sutvirtinamųjų labai daug, vardais jie nešaukiami, o tik sustoja tinkamoje vietoje priešais vyskupą.

Homilija

91

Vyskupas sako trumpą homiliją, paaiškindamas skaitytus Šventojo Rašto tekstus, tarsi už rankos vedamas sutvirtinamuosius, jų sakramentinius globėjus, tėvus ir visus tikinčiuosius į geresnį Sutvirtinimo supratimą.

Krikšto pažadų atnaujinimas

92

Prieš priimdami Šventąją Dvasią, prisimename tikėjimą, kurį mes arba mūsų tėvai bei krikštatėviai drauge su Bažnyčia esame išpažinę per mūsų Krikštą.

Vyskupas klausia stovinčius sutvirtinamuosius:

Ar atsižadate piktosios dvasios, jos darbų ir vilionių?

Sutvirtinamieji visi kartu, bet kiekvienas už save, atsako:
Atsižadu.

Vyskupas: Ar tikite į Dievą Tėvą visagalį,
dangaus ir žemės Kūrėją?

Sutvirtinamieji: Tikiu.

Vyskupas: Ar tikite į Jėzų Kristų, vienatinį Jo
Sūnų, mūsų Viešpatį, gimusį iš Mergelės
Marijos, nukankintą ir palaidotą, prisikėlu-
sį iš numirusių ir sėdintį Tėvo dešinėje?

Sutvirtinamieji: Tikiu.

Vyskupas: Ar tikite į Šventąją Dvasią, Viešpatį
Gaivintoją, kuri jums Sutvirtinimo sakra-
mentu bus suteikta?

Sutvirtinamieji: Tikiu.

Vyskupas: Ar tikite šventąją visuotinę Bažnyčią,
šventųjų bendravimą, nuodėmių atleidimą,
kūno iš numirusių prisikėlimą ir amžinąjį gy-
venimą?

Sutvirtinamieji: Tikiu.

Vyskupas: Toks yra mūsų tikėjimas. Toks yra
Katalikų Bažnyčios tikėjimas, kurį skelbiame
džiūgaudami Jėzuje Kristuje mūsų Viešpa-
tyje.

Visi: Amen.

Sutvirtinimo liturgija

Rankų ištiesimas

93

Vyskupas visus pakviečia melsti visagali Dievą Tėvą, kad šiems savo vaikams, Krikštu jau atgimusiems amžinajam gyvenimui, atsiųstų Šventąją Dvasią, kuri sustiprintų juos gausiomis dovanomis ir savo patepimu padarytų panašius į Dievo Sūnų Jėzų Kristų.

Vyskupas (ir jam talkinantys kunigai) ištisia rankas virš visų sutvirtinamųjų.

Vyskupas kalba maldą:

VISAGALI DIEVE, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėve,

kuris šiuos savo tarnus atgimdei iš vandens ir Šventosios Dvasios,

išlaisvindamas juos iš nuodėmės,

įkvėpk jiems Šventąją Dvasią Gaivintoją

ir suteik jiems išminties ir supratimo dvasią,

patarimo ir tvirtumo dvasią,

pažinimo, maldingumo ir pagarbios Tavęs baimės dvasią.

Per Kristų, mūsų Viešpatį.

Visi: Amen.

Patepimas krizma

94

Diakonas atneša vyskupui krizmos. Kiekvienas sutvirtinamasis prieina prie vyskupo arba pats vyskupas eina prie kiekvieno sutvirtinamojo. Pristatantysis Sutvirtinimui uždeda dešinę ranką ant sutvirtinamojo peties ir pasako vyskupui jo vardą. Jį gali pasakyti ir pats sutvirtinamasis.

Vyskupas, padažęs krizmoje savo dešinės rankos nykštį, kryžiaus ženklų patepa sutvirtinamojo kaktą, sakydamas:

N., ŠIUO ŽENKLU PRIIMK
ŠVENTOSIOS DVASIOS DOVANĄ.

Sutvirtintasis atsako: Amen.

Vyskupas pasveikina sutvirtintąjį, tardamas: Ramybė tau.

Sutvirtintasis atsako: Ir tau, Ganytojai.

Visuotinė malda

95

Maldos intencijas dera skaityti
vienam iš sutvirtintųjų.

Vyskupas pakviečia maldai:

Broliai ir seserys, nuoširdžiai melskime visagalią Dievą Tėvą. Tebūna vieninga ši mūsų malda, kaip vieną tikėjimą, viltį ir meilę mums įkvėpia Jo Šventoji Dvasia.

Diakonas arba vienas iš sutvirtintųjų ištaria kreipinį:

Maldaukime Viešpatį Dievą už tikinčiuosius, kuriuos šiandien sutvirtino Šventoji Dvasia, kad gaiviu tikėjimu ir veiklia meile jie visuomet liudytų Viešpatį Kristų.

Atsakas: Tave meldžiame išklaudyti mus, Viešpatie!

K.: Maldaukime Viešpatį Dievą už tėvus ir globėjus, kad tuos, už kurių tikėjimą jie laidavo, žodžiu ir pavyzdžiu nesiliautų skatinę žengti Kristaus pramintu taku. – A.

K.: Maldaukime Viešpatį Dievą už Jo šventąją Bažnyčią drauge su popiežiumi N., mūsų vyskupu N. ir visais vyskupais, kad ji, Šventosios Dvasios globojama, tikėjimo ir meilės

vienybėje augtų ir klestėtų, kol vėl ateis Viešpats. – A.

K.: Maldaukime Viešpatį Dievą už visą pasaulį, kad visi žmonės, būdami vieno Kūrėjo ir Tėvo vaikai, be rasės ir tautybės skirtumo, suprastų esą broliai seserys ir nuoširdžiai siektų Dievo karalystės, nes ji yra taika ir džiaugsmas Šventojoje Dvasioje. – A.

Vyskupas užbaigia maldą:

DIEVE, Tu savo apaštalams davei Šventąją Dvasią ir norėjai, kad jie ir jų įpėdiniai perduotų Ją visiems tikintiesiems.

Išklausyk mūsų maldas ir suteik malonę, kad tai, ką Evangelijos skelbimo pradžioje įvykdė Tavo kilniaširdiškumas, ir dabar per tikinčiųjų širdis pasklistų.

Per Kristų, mūsų Viešpatį.

Visi: Amen.

96

Eucharistijos liturgija – kaip įprasta. Atnašų procesijoje tinka dalyvauti ir kam nors iš sutvirtintųjų. Komuniją sutvirtinamieji, jų tėvai, globėjai, sutuoktiniai bei katechetai gali priimti abiem – Kūno ir Kraujo pavidalais.

Palaiminimas

97

Mišių pabaigoje vietoj įprasto palaiminimo
vyskupas gali laiminti taip:

Tepalaimina ir savo tėviška meile tesaugo jus
visagalis Dievas Tėvas,
kuris atgimdė jus Krikšto vandeniui bei Šventąja
Dvasia ir padarė savo vaikais.

Visi: Amen.

Tepalaimina ir savo malone testiprina jus tik-
rame tikėjime

vienatinis Dievo Sūnus, kuris pažadėjo,
kad Bažnyčioje visada pasiliks Tiesos Dvasia.

Visi: Amen.

Tepalaimina jus ir į Dievo karalystės džiaugs-
mą visus tesuveda Šventoji Dvasia,
kuri mokinių širdyse uždegė meilės ugnį.

Visi: Amen.

Vyskupas priduria:

TEPALAIMINA jus visagalis Dievas –
+ Tėvas ir + Sūnus, ir + Šventoji Dvasia.

Visi: Amen.

Eucharistijos sakramentas

98

Šventoji Eucharistija užbaigia įvesdinimą į krikščionybę. Žmonės, Krikšto iškelti į karališkosios kunigystės garbę ir per Sutvirtinimą tapę dar panašesni į Kristų, drauge su visa bendruomene dalyvauja Viešpaties Jėzaus aukoje eucharistiniu būdu.

Eucharistija yra viso krikščioniško gyvenimo versmė ir viršūnė. Ištikima Viešpaties nurodymui Bažnyčia iki pat Kristaus atėjimo nepaliauja dariusi to, ką Jis darė savo kančios išvakarėse, kai mylėdamas savuosius parodė savo meilę iki galo. Norėdamas visada pasilikti su savaisiais ir padaryti juos savo prisikėlimo dalininkais, Jis įsteigė Eucharistiją, duodamas valgyti Duoną – savo Kūną ir gerti iš Vyno taurės – iš savo Kraujo taurės. „Tai darykite mano atminimui“, – sakė Jis.

Eucharistija išreiškia ir ugdo bendravimą su Dievu ir Dievo tautos vienybę, o tai padaro Bažnyčią tuo, kas ji iš tiesų yra. Eucharistija yra Dievo veikimo, kuriuo Jis Kris-

tuje pašventina pasaulį, viršūnė; taip pat joje krikščionys Šventojoje Dvasioje teikia didžiausią garbę Kristui, o su Juo ir Tėvui. Švęsdami Eucharistiją, mes jau dabar jungiamės su dangaus liturgija ir iš anksto ragaujame amžinojo gyvenimo, kuriame Dievas bus viskas visame kame.

Bažnyčia nuo pat pradžių ištikimai vykdė Viešpaties įsakymą apaštalams švęsti Eucharistiją iki Jam sugrižtant. Ypač sekmadienį, Jėzaus prisikėlimo dieną, krikščionys renkasi „laužyti duonos“.

Susirinkę draugėn, klausomės Jo žodžio, dėkojame už visus Jo darbus žmonijos istorijoje, susivienijame su Juo ir su visais Bažnyčios nariais, valgydami prie Jo aukos ir puotos stalo.

Šis sakramentas turi daugybę pavadinimų, vis kitu atžvilgiu nusakančių jo turtus:

- Eucharistija, nes tai dėkojimas Dievui; graikiški žodžiai *eucharistein* ir *eulogein* primena žydų laiminimo maldas, kuriomis, ypač valgant prie stalo, skelbiami Dievo darbai žmonijos istorijoje;
- Viešpaties vakarienė, nes tai Paskutinė vakarienė, kurią Viešpats valgė su savo mokiniais kančios išvakarėse; šia vakariene iš anksto švenčiamas Avinėlio vestuvių pokylis dangiškojoje Jeruzalėje;
- Duonos laužymas, nes šį žydų valgymo paprotį Jėzus panaudojo, laimindamas ir dalydamas duoną kaip stalo šeimininkas, ypač per Paskutinę vakarienę; iš duonos laužymo mokiniai atpažino Jį prisikėlusį; duonos laužymu pirmieji krikščionys vadino savo eucharistinius susirinkimus; tuo norėta pasakyti, kad

visi, kurie valgo tą laužytą duoną – Kristų, vienijasi su Juo ir sudaro su Juo vieną kūną;

- Eucharistinis susirinkimas, nes Eucharistija švenčiama tikinčiųjų susirinkime, kuris regimai išreiškia Bažnyčią;
- Viešpaties kančios, mirties ir prisikėlimo atminimas;
- Šventoji auka, nes ji sudabartina vienintelę Kristaus auką ant kryžiaus; ji taip pat vadinama šventąja Mišių auka, šlovinimo auka, dvasine auka, tyra ir šventa auka, nes atbaigia ir pranoksta visas Senosios Sendoros aukas;
- Šventoji ir dieviškoji liturgija, nes jos šventimas yra visos Bažnyčios liturgijos centras ir jos tobuliausia išraiška; tokia pat prasme sakramentas vadinamas ir šventųjų slėpinių liturgija;
- Švenčiausiasis Sakramentas, nes tai – sakramentų sakramentas; taip vadinama ir eucharistinė Duona, laikoma tabernakulyje;
- Komunija, nes mes vienijamės su Kristumi, kuris mus padaro savo Kūno ir Kraujo dalininkais, kad su Juo sudarytume vieną Kūną. (Sunki nuodėmė atskiria mus nuo Dievo ir nuo Bažnyčios, tad jei kas jaučiasi sunkiai nusidėjęs, negali dalyvauti Eucharistijos Komunijoje, pirmiau negavęs atleidimo Atgailos ir sutaikinimo sakramentu.);
- Šventosios Mišios, nes liturgija baigiasi tikinčiųjų pasiuntimu (lotyniškai *missio*), kad jie vykdytų Dievo valią savo kasdieniame gyvenime ir tęstų tai, ką švęsdami Eucharistiją yra pradėję.

Krikščionys sueina į vieną eucharistinio susirinkimo vietą. Jų priekyje – pats Kristus, kuris yra pagrindinis

Eucharistijos veikėjas. Jis yra Naujosios Sandoros Vyriausiasis Kunigas ir pats neregimai vadovauja kiekvienam Eucharistijos šventimui. Vyskupas ar kunigas vadinamas vadovu, nes atstovauja Vadovui Kristui, priima atnašas ir kalba Eucharistijos maldą. Visi aktyviai dalyvauja apeigose, kiekvienas – kaip jam dera: skaitovai, atnašų nešėjai, Komunijos dalytojai ir visi susirinkusieji – atsakydami *Amen*, o tai reiškia *Taip tebūna, tikiu, pritariu*. Kiekvienas toks atsakymas maldos pabaigoje reiškia, kad malda yra mano, kad aš trokštu, kad taip būtų.

Eucharistijos šventimas

Ižangos apeigos

99

Visi stovi. Vadovas prie altoriaus, kuris yra Bažnyčios ir bažnyčios pastato centras, ženklinantis Kristų, ateina procesija, kurios priekyje – kryžius. Šitaip išreiškiama Dievo tautos kelionė, kuriai vadovauja Kristus, žemės keliais į dangaus pokylį. Giedama giesmė, skirta pradėti šventąjį susirinkimą ir jį suvienyti (Nr. 130–134 arba advento laiku – Nr. 190–193; Kalėdų laiku – Nr. 196–

200; Gavėnios laiku – Nr. **204–208;** Velykų laiku – Nr. **216–219;** Dievo Motinos šventėse – Nr. **245–250).**

Procesijai atėjus, pabučiavimu ir (iškilmingais atvejais) smilkymu pagerbiamas altorius. Smilkalai liturgijoje reiškia mūsų maldą bei Dievo garbinimą ir dėkojimą. Vienoje psalmėje giedama: „Kaip smilkalo dūmai tekyla aukštytyn mano maldos“. Smilkalų dūmai kildami aukštytyn sujungia žemę su dangumi, žmogų su Dievu, malonus kvapas kaip geri mūsų darbai džiugina Dievo širdį ir mūsų širdį.

100

Eucharistija pradedama Kryžiaus ženkle. Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios vardan esame susirinkę draugėn. Šitaip išreiškiame ir savo tikėjimą į Dievą – Tėvą ir Sūnų, ir Šventąją Dvasią. Šiuo vardu mes esame pakrikštyti, šį vardą kartojame, šiuo vardu didžiujamės.

Vadovas: **VARDAN DIEVO – Tėvo + ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios.**

Visi (kartu su vadovu tyliai padarę kryžiaus ženklą):

Amen.

101

Vadovas sveikinas, išreikšdamas susirinkimo slėpinį, jog Viešpats yra pasakęs: „Kur du ar trys susirenka mano vardu, ten ir aš esu tarp jų“:

Viešpats su jumis.

Arba: Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė, Dievo
Tėvo meilė ir Šventosios Dvasios bendrystė
tebūna su jumis visais.

Arba: Dievo, mūsų Tėvo, ramybė, Viešpaties
Jėzaus Kristaus malonė ir Šventosios Dvasios
paguoda tebūna su jumis visais.

Visi: Ir su tavimi.

Atgailos aktas

102

Mes – žmonės, todėl esame klystantys.
Mes, krikščionys, esame šventi, tačiau
nusidėjėliai. Todėl pirmiausia prisipa-
žįstame Dievui ir vieni kitiems, kad esa-
me nusidėjėliai ir kad ryžtamės kasdien iš naujo pradėti
atsivertimo kelią – Gerosios Naujienos kelią.

Vadovas ragina gailėtis dėl nuodėmių (trumpa tyla).

a

Visi kartu: PRISIPAŽĪSTU visagaliai Dievui ir
jums, broliai seserys,
kad labai nusidėjau mintimis, žodžiais, darbais
ir apsileidimais.

(Mušdamiesi į krūtinę) Esu kaltas, esu kaltas, esu labai kaltas.

Todėl prašau Švenčiausiąją Mergelę Mariją, visus angelus ir šventuosius ir jus, broliai seserys, melsti už mane Viešpatį Dievą.

Vad.: Tepasigaili mūsų visagalis Dievas ir, atleidęs kaltes, tenuveda mus į amžinąjį gyvenimą.

Visi: Amen.

Arba:

b

Vad.: Broliai seserys, ruošdamiesi Dievo žodžio klausytis ir Kristaus aukoje dalyvauti, prašykime Dievą nuodėmių atleidimo.

Po trumpos tylos:

Kreipinys: VIEŠPATIE, ESAME TAU NUSIDĖJĘ.

Atsakas: Pasigailėk mūsų!

K.: Viešpatie, būk mums gailestingas.

A.: Suteik mums išganymą.

K.: Teatleidžia, tedovanoja ir tepanaikina mums nuodėmes visagalis ir gailestingas Viešpats.

A.: Amen.

Vad.: Pradėdami šventąsias Mišias, prisiminkime savo kaltes ir melskime Dievą atleidimo.

Po trumpos tylos:

K.: SIŪSTAS GYDYTI nuodėmės sužeistų širdžių, Viešpatie, pasigailėk!

A.: Viešpatie, pasigailėk!

K.: Atėjęs šaukti į atgailą nusidėjėlių, Kristau, pasigailėk!

A.: Kristau, pasigailėk!

K.: Įžengęs pas Tėvą mūsų užtarti, Viešpatie, pasigailėk!

A.: Viešpatie, pasigailėk!

K.: Tepasigaili mūsų visagalis Dievas ir teatleiddžia mums nuodėmes, kad tyra širdimi dalyvautume šioje šventoje aukoje.

A.: Amen

Po pastarosios atgailos formulės praleidžiami maldavimai „Kyrie, eleison – Viešpatie, pasigailėk“.

Sekmadieniais, Viešpaties prisikėlimo dieną, vietoj gailesčio akto gali būti atmenamas Krikštas, per kurį dalyvaujame Velykų slėpinyje. Laiminamas Krikštui priminti skirtas vanduo ir juo šlakstoma.

Giesmė – Nr. 135.

Maldavimai

103

Labiau negu meldami pasigailėjimo, dabar sveikinkime Kristų, graikiškai jį vadindami *Kyrios*, savo Viešpačiu, mūsų gyvenimo Viešpačiu.

Vadovas ir visas susirinkimas gieda ar kalba maldavimus (graikiškai arba lietuviškai, gaidos – Nr. 136):

KYRIE, eleison! Kyrie, eleison!

Christe, eleison! Christe, eleison!

Kyrie, eleison! Kyrie, eleison!

Arba:

VIEŠPATIE, pasigailėk! Viešpatie,
pasigailėk!

Kristau, pasigailėk! Kristau, pasigailėk!

Viešpatie, pasigailėk! Viešpatie, pasigailėk!

Garbės himnas

104

Sekmadieniais (išskyrus adventą ir gavėnią), iškilmių bei švenčių dienomis giedamas (arba kalbamas) garbės himnas, kuriuo šlovinamas Dievas – Tėvas ir Sūnus, ir Šventoji Dvasia. Pirmasis himno žodžiais, iš angelų lūpų skam-

bėjusiais Betliejaus piemenims, skelbiama garbė Dievui ir ramybė žmonėms, kuriuos Dievas myli. Iš mūsų širdies teskamba šis himnas (Gaidos – Nr. 137):

GARBĖ DIEVUI AUKŠTYBĖSE,

o žemėje ramybė geros valios žmonėms!
Šloviname Tave, aukštiname Tave, lenkiamės

Tau, garbiname Tave;
gėrimės Tavo didžia garbe,
Viešpatie Dieve, dangaus Valdove, visagali
Dieve Tėve!

Viešpatie vienatini Sūnau, Jėzau Kristau,
Viešpatie Dieve, Dievo Avinėli,
Tėvo Sūnau!

Tu naikini pasaulio nuodėmes –
pasigailėk mūsų!

Tu naikini pasaulio nuodėmes –
priimk mūsų maldavimus!

Tu sėdi Dievo Tėvo dešinėje –
pasigailėk mūsų!

Tu vienas Šventas,

Tu – vienatinis Viešpats,

Tu – pats didingiausias, Jėzau Kristau,
su Šventąja Dvasia

Dievo Tėvo garbei. Amen.

Pradžios (surinkimo) malda

105

Ižangos apeigos baigiamos pradžios arba surinkimo malda. Vadovas pakviečia melstis:

Melskimės.

Visi kurį laiką tyliai meldžiasi. Po to vadovas gieda ar skaito maldą. Eucharistijos metu vadovas dažnai kalba maldą išskėstomis rankomis. Katakombų piešiniuose vaizduojama ypatinga Bažnyčios laikysena – kaip besimeldžiančios, plačiai rankas iškėlusios moters. Kaip Kristus, kuris ant kryžiaus ištiesė rankas, Bažnyčia per Jį, su Juo ir Jame aukojasi už visus žmones ir juos užtaria. Maldą padarome mūsų malda, atsakydami:

Amen.

Žodžio liturgija

Atsisėdame. Klausysimės Dievo žodžio. Susėdame tarsi prie Dievo žodžio stalo, prie kurio Jis nori pamaitinti savo tautą.

Skaitiniai

106

Skaitovas iš sakyklos skaito Šventojo Rašto ištrauką, pradžioje paskelbęs, iš kokios knygos skaitoma.

Baigęs skaitovas priduria:

Tai Dievo žodis.

Visi: Dėkojame Dievui.

107

Giedama psalmė; visi kartoja priegiesmį.

Sekmadieniais ir švenčių dienomis skaitomas antras skaitinys.

Baigus skaityti priduriama:

Tai Dievo žodis.

Visi: Dėkojame Dievui.

Evangelija

Atsistojame ir pasiruošiame Evangelijos skelbimui. Mūsų giedamas „Aleliuja“ (hebrajiškas šūkis „šlovinkime Viešpatį“) sveikina Prisikėlusį mūsų Viešpatį Kristų, Dievo Žodį, tapusį Kūnu ir mums paskelbusį savo Gerąją Naujieną (graikiškai *euangelion*). Gaidos – Nr. 138.

Diakonas ar kunigas sveikinas:

Viešpats su jumis.

Visi: Ir su tavimi.

Diak. ar kun.: Pasiklausykite šventosios Evangelijos pagal Matą (Morkų, Luką, Joną).

Visi: Garbė Tau, Viešpatie!

Atsakydami dešinės rankos nykščiu darome kryželius ant kaktos, lūpų ir krūtinės, šitaip išreikšdami, kad priimame Dievo žodį protu, lūpomis jį išpažįstame ir gyvename pagal jį.

Baigęs skaityti diakonas priduria:
Girdėjote Viešpaties žodį.
Visi: Šlovė Tau, Kristau!

Vėl gali būti giedamas „Aleliuja“, vyskupas gali palaiminti susirinkimą Evangelijų knyga.

Homilija

110

Atsisėdame. Vadovas sako homiliją. Graikiškai tai reiškia „nuoširdus pasikalbėjimas“ apie girdėtą Dievo žodį ir jo reikšmę mūsų gyvenimui. Po homilijos mąstome tyloje ir meldžiamės.

Tikėjimo išpažinimas

111

Po homilijos sekmadieniais ir šventėmis visi stovėdami gieda ar kalba Tikėjimo išpažinimą (žr. Nr. 1 arba 2).

Visuotinė, arba tikinčiųjų, malda

1 1 2

Visiems stovint, kalbama malda už Bažnyčios reikalus, pasaulio gerovę bei taiką, už visokių bėdų spaudžiamuosius ir vietos bendruomenę. Išklausę Dievo žodžio, dabar mes tariame Dievui savo žodžius, atsakinėdami į diakono ar kitų skelbiamas maldos intencijas.

Eucharistijos liturgija Atnašavimas

1 1 3

Atsisėdame. Išklausę Dievo žodį, parengiame altorių kaip Viešpaties vakarienės stalą. Paaukoti Dievui ir pašventinti procesija atnešamos Duonos ir Vyno dovanos Eucharistijai, dovanos įvairiems reikalams, renkami pinigai Bažnyčios reikmėms ir vargstantiesiems. Vadovas priima atnašas. Tuo metu giedama (giesmės – Nr. 139–142 arba advento laiku – Nr. 190–193; Kalėdų laiku – Nr. 196–200; Gavėnios laiku – Nr. 204–208; Velykų laiku – Nr. 216–219; Dievo Motinos šventėse – Nr. 245–250).

Dėdamas ant altoriaus duoną, vadovas kalba:

GARBĖ TAU, DIEVE, visatos Kūrėjau! Iš Tavo dosnumo turime duonos, kurią aukojame Tau. Tas žemės ir žmogaus darbo vaisius taps mums gyvybės duona.

Visi (jei negiedama): Garbė Tau, Dieve, per amžius!

Dėdamas ant altoriaus vyno taurę, vadovas kalba:

GARBĖ TAU, DIEVE, visatos Kūrėjau! Iš Tavo dosnumo turime vyno, kurį aukojame Tau. Tas vynuodžio ir žmogaus darbo vaisius taps mums dvasiniu gėrimu.

Visi (jei negiedama): Garbė Tau, Dieve, per amžius!

Gali būti smilkomos ant altoriaus sudėtos mūsų dovanos, altorius, vadovas ir kunigai, visas krikščionių susirinkimas. Mes juk esame išrinktoji giminė, karališkoji kunigystė, šventoji tauta, liaudis, kurią Dievas yra įsigijęs savo Sūnaus krauju.

Po to vadovas nusiplauna rankas, meldamas:

Nuplauk, Viešpatie, mano kaltybę, nuvalyk mano nuodėmes.

Vadovas kreipiasi į susirinkimą: Melskitės, broliai seserys, kad visagalis Dievas Tėvas maloniai priimtų mano ir jūsų auką.

Visi (atsistoję): TEPRIIMA VIEŠPATIS iš tavo rankų šią auką. Tegul ji teikia Jam garbę ir šlovę, o mums ir visai Bažnyčiai – dvasinę naudą.

114

Vadovas kalba atnašų malda, kuria prašoma, kad ir mes patys taptume gyva atnaša Dievui.

Visi atsiliepia: Amen.

Eucharistijos malda

115

Eucharistijos centras ir viršūnė yra Eucharistijos (padėkos ir konsekracijos, arba pašventinimo) malda. Ji – svarbiausioji malda, mūsų dėkojimo, Eucharistijos malda. Per Kristų su Kristumi ir Kristuje šloviname savo Dievą Tėvą su Šventąja Dvasia. Joje daug ženklų ir simbolių, didžios prasmės žodžių. Šią maldą gaubia šventoji tyla. Dievo Dvasia tepripildo pakylėtas mūsų širdis.

116

Ižanga

Dėkojimo giesmė

Vad.: Viešpats su jumis.

Visi: Ir su tavimi.

Vad.: Aukštyn širdis!

Visi: Keliame į Viešpatį.

Vad.: Dėkokime Viešpačiui Dievui.

Visi: Verta ir teisinga.

Vadovas gieda (arba kalba) dėkojimo giesmę, kuria Bažnyčia dėkoja Tėvui per Kristų Šventojoje Dvasioje už visus Jo darbus, už sukūrimą, atpirkimą ir pašventinimą; ją užbaigia visi kartu, giedodami Dievui taip, kaip Apreiškimo Jonui knygoje gieda angelų minios („Osana“ – šūksnis, kuriuo Jeruzalės minios sutiko ant asilo atjojantį Viešpatį):

ŠVENTAS, ŠVENTAS, ŠVENTAS Viešpats,
galybių Dievas!

Pilnas yra dangus ir žemė Jo garbės.

Osana aukštybėse!

Garbė Tam, kuris ateina Viešpaties vardu!

Osana aukštybėse!

Gaidos – Nr. 143.

Vadovas kalba Eucharistijos maldą. Visi klausosi.

117

Epiklezė (Šventosios Dvasios maldavimas)

Ištiesęs rankas virš mūsų atneštų duonos ir vyno, vadovas Bažnyčios vardu meldžia Tėvą atsiųsti Šventąją Dvasią, kad Jos galia duona ir vynas taptų Kristaus Kūnu ir

Krauju ir kad Eucharistijos dalyviai būtų vienas kūnas ir viena dvasia. (Atsiklaupiame)

118

Paskutinės vakarienės (Eucharistijos įsteigimo) pasakojimas

Kristaus žodžių bei veikimo jėga ir Šventosios Dvasios galia duona ir vynos tampa Kristaus Kūnu ir Krauju – sudabartinama (t. y. tampa mums reikšminga) vieną kartą ir visiems laikams Jo ant kryžiaus paaukotoji auka.

Kai savo noru turėjo būti kančiai išduotas, Jis paėmė duoną, dėkodamas ją laužė ir davė savo mokiniams, tardamas:

IMKITE IR VALGYKITE JOS VISI, NES TAI YRA MANO KŪNAS, KURIS UŽ JUS ATIDUODAMAS.

Vadovas parodo pašventintą Duoną. Jam priklaupiant, nusilenkiame.

Lygiai taip po vakarienės Jis, paėmęs ir taure
vyno, vėl dėkodamas davė mokiniams, tarda-
mas:

IMKITE IR GERKITE IŠ JOS VISI, NES TAI
YRA TAURĖ NAUJOSIOS IR AMŽINO-
SIOS SANDOROS, MANO KRAUJO, KU-
RIS UŽ JUS IR VISUS IŠLIEJAMAS NUO-
DĖMĖMS ATLEISTI.

TAI DARYKITE MANO ATMINIMUI.

Vadovas parodo Taurę. Jam priklaupiant, nusilenkiamė.
(Atsistojame)

119

Vad.: Tikėjimo slėpinys!

a

Visi: MES
SKELBIAME,
Viešpatie, Tavo mirtį
ir išpažįstame Tavo
prisikėlimą, laukdami Tavęs
ateinant.

b

Arba: KADA TIK VALGOME šią duoną ir geriame iš šios taurės, mes skelbiame, Viešpatie, Tavo mirtį, laukdami Tavęs ateinant.

c

Arba: IŠGELBĖK MUS, pasaulio Gelbėtojai, kuris savo kančia ir prisikėlimu mus atpirkai.

d

Arba: KRISTUS MIRĖ, Kristus kėlės, Kristus vėl ateis!

Vadovas tęsia Eucharistijos malda.

120

Anamnezė (atminimas)

Bažnyčia prisimena Kristaus kančią, mirtį, prisikėlimą ir garbingą įžengimą į dangų. Ji aukoja Tėvui Jo Sūnaus, kuris mus su Juo sutaikino, auką.

Užtarimas

Bažnyčia išsako tai, kad Eucharistija yra vieningai švenčiama su visa dangaus ir žemės, gyvųjų ir mirusiųjų Bažnyčia, taip pat vienybėje su Bažnyčios ganytojais – popiežiumi, vyskupijos vyskupu, jo kunigais bei diakonais ir su viso pasaulio vyskupais drauge su jų Bažnyčiomis.

122

Didžioji doksologija
(pagarbinimas)

Eucharistijos malda užbaigiama Dievo šloviniu:

Vad.: PER JĮ, SU JUO IR JAME Tau, visagali
Dieve Tėve, su Šventąja Dvasia visa garbė
ir šlovė per amžius.

Visi: Amen.

Komunija

Lotyniškai *Communio* – susivienijimas, vienybės pokylis. Valgydami tą pačią sulaužytą Duoną ir gerdami iš vienos Taurės, mes vienijamės su Dievu ir tarpusavy. Valgydami Kristaus Kūną, mes tampame Kristaus Kūnu – Bažnyčia.

Viešpaties malda

1 2 3

Apaštalas Paulius sako, kad Dievas atsiuntė į mūsų širdis savo Sūnaus Dvasią, kurioje šaukiame „Aba, Tėve“. Jėzus mus išmokė, kaip kreiptis į Dievą. Dievas savo Sūnuje priėmė mus kaip savo sūnus ir dukteris, todėl:

Vad.: Išganytojo pamokyti ir Jo liepiami, drįstame tarti:

Arba: Melskimės, kaip Viešpats Jėzus Kristus mus išmokė:

Visi: TĖVE MŪSŲ, kuris esi danguje!

Teesie šventas Tavo vardas,
teateinie Tavo karalystė,
teesie Tavo valia kaip danguje, taip ir žemėje.
Kasdienės mūsų duonos duok mums šiandien
ir atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams.

Ir neleisk mūsų gundyti,
bet gelbėk mus nuo pikto. Amen.

Gaidos – Nr. 144.

Paskutinyasis Viešpaties maldos prašymas išplėtojamas:

Vad.: GELBĖK MUS, Viešpatie, nuo visokio blogio. Suteik ramybę mūsų laikams. Gailes-

tingai padėk, kad mes, iš nuodėmių išvaduoti ir nuo neramumų apsaugoti, su palaiminiga viltimi lauktume mūsų Išganytojo Jėzaus Kristaus atėjimo.

Visi: TAVO VALDŽIA ir galybė, ir garbė per amžius!

Ramybės apeiga

124

Vad.: VIEŠPATIE JĖZAU KRISTAU,

Tu savo apaštalams esi pasakęs: „Aš palieku jums ramybę, duodu jums savo ramybę“. Žiūrėk tad ne mūsų nuodėmių, o savosios Bažnyčios tikėjimo, ir suteik jai žadėtą ramybę ir vienybę. Tu gyveni ir viešpatauji per amžius.

Visi: Amen.

Vadovas linki ramybės:

Viešpaties ramybė visada telydi jus.

Visi: Telydi ir tave.

Diakonas arba vadovas pakviečia:

Palinkėkite vieni kitiems ramybės.

Viši linki vienas kitam ramybės, pasižiūrėdami vieni kitiems į akis, paspausdami dešinę, pasakydami: „Ramybė tau“, atsa-
kydami: „Ir su tavimi“, „Ir tau“ ar pan.

Duonos laužymas

125

Po ramybės palinkėjimo vadovas laužo
Duoną visų Komunijos pokyliui.

Tuo metu giedama:

DIEVO AVINĖLI, kuris naikini

pasaulio nuodėmes, pasigailėk mūsų!

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodė-
mes, pasigailėk mūsų!

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodė-
mes, suteik mums ramybę!

Gaidos – Nr. 145.

Jei Duonos laužymas užtrunka, galima šį kreipinį giedoti ir
daugiau kartų. Paskutinį kartą visada sakoma: „suteik mums
ramybę“.

Komunijos dalijimas

126

Pradėdamas Komunijos pokylį, vadovas,
visiems rodydamas priimamą Duoną, taria:

ŠTAI DIEVO AVINĖLIS,

kuris naikina pasaulio nuodėmes.

Laimingi, kurie yra pakviesti į Avinėlio puotą!

Visi: VIEŠPATIE, NESU VERTAS (verta),

kad ateitum į mano širdį,

bet tik tark žodį

ir mano siela pasveiks.

Rikiuojasi Komunijos procesija. Nepriimantieji Komunijos ir priėmusieji sėdi. Komunijos laikas – mūsų bendrumo, mūsų unikalios vienybės, kiekvienam išlaikant savo skirtingumą, valanda. Šitaip telkiama Bažnyčia. Vienas Bažnyčios tėvų yra pasakęs: „Kaip laukuose surinkti grūdai tampa duona, taip mes daugelis tampame vienu kūnu – Bažnyčia“. Bažnyčia valgo ką tik sulaužytą Duoną, gali būti geriama ir iš Kristaus Kraujo taurės. Šitaip atsiliepiame į Viešpaties kvietimą „imkite ir valgykite, tai mano Kūnas, kuris už jus atiduodamas, imkite ir gerkite, tai Naujosios ir amžinosios Sandomos taurė. Tai darykite mano atminimui“. Kartu su apaštalu Pauliumi tariame: „Kada tik valgome šitą duoną ir geriame iš šios taurės, mes skelbiame Viešpaties mirtį, kol jis ateis“. Mes neverti šio pokylio, bet Dievas skelbia ramybę savo žmonėms, savo bičiuliams.

Giesmės – Nr. 146–152 arba advento laiku – Nr. 190–193; Kalėdų laiku – Nr. 196–200; Gavėnios laiku – Nr. 204–208; Velykų laiku – Nr. 216–219; Dievo Motinos šventėse – Nr. 245–250.

Komunijos dalytojas, parodydamas Duoną, sako:

Kristaus Kūnas.

Priimantysis pažvelgia į Ją ir sako:

Amen.

Jei priimamas ir Kristaus Kraujas, Komunijos dalytojas, parodydamas Taurę, sako:

Kristaus Kraujas

Priimantysis pažvelgia į Ją ir sako:

Amen.

Baigus dalyti Komunią, susitelkiama tyliai padėkos maldai arba giedama šlovinimo giesmė (giesmės – Nr. 153–158).

127

Vadovas gieda ar kalba maldą po Komunijos.

Visi stovi, o kunigui pabaigus maldą, atsako: **Amen.**

Pabaigos apeigos

128

Trumpai paskelbiami pranešimai. Po jų vadovas laimina susirinkimą.

Vad.: Viešpats su jumis.

Visi: Ir su tavimi. (Stovime. Palenkiame galvą palaiminimui.)

Vadovas laimina susirinkimą:

TEPALAIMINA jus visagalis Dievas – Tėvas
+ ir Sūnus, ir Šventoji Dvasia.

Visi padarę kryžiaus ženklą atsako: Amen.

129

Diakonas arba vadovas paleidžia susirinkimą šiais ar panašiais žodžiais:

Telydi jus Viešpaties malonė.

Visi: Dėkojame Dievui.

Eucharistija baigiasi. Išeidami nė vienas nesame tokie, kokie atėjome. Dievo Dvasia, gauta per Krikštą bei Sutvirtinimą, sutelkusi mus į vieną Bažnyčią, dabar mūsų gyvenime tęs tai, ką čia išreiškėme ženklais ir simboliais. Mes būsimė duona, sulaužyta pasauliui, vynu, išlietu savo Dievui ir Tėvui, broliams bei seserims iš meilės.

Tai buvo mūsų kelionė ženklais ir žodžiais. Tai buvo Eucharistija, pasibaigusi pasiuntinybe: „Eikite, esate pasiųsti“, – taip reikėtų suprasti paskutinius diakono žodžius. Išiname į pasaulį tęsti tai, ką čia pradėjome, kartoti tai, ką čia išmokome.

Giesmės – Nr. 159–163 arba advento laiku – Nr. 190–193; Kalėdų laiku – Nr. 196–200; Gavėnios laiku – Nr. 204–208; Velykų laiku – Nr. 216–219; Dievo Motinos šventėse – Nr. 245–250.

giesmės Eucharistijai

Ižangai

130

Laimink, Dieve, mūsų surinkimą

♩ = 76

D A7

Lai - mink, Die - ve, mū - sų su - rin -

Hm7 G Em

ki - mą, ti - ki-me, e - si tarp mū - sų

2. Laimink, Dieve, šiandien mūsų stalą,
Laiminki, Švenčiausias, mus visus.
Duona šia dalintis mes privalome
Ir vandenių, kuriuo Tu girdai mus.

3. Laiminki, nes meilė visagalė,
Niekas neatleis – atleisi Tu.
Jėzau, Tu esi gyvenimas, tiesa
Ir kelias – žmogui eiti juo sunku.

4. Laimink, Dieve, šiandien mūsų kelią,
Laiminki, Švenčiausias, mus visus.
Meilę Tavo nešti mes privalome
Širdim tyra į kiekvienus namus.

Sustokim, pagarbinkime Jį

$\text{♩} = 86$

D **A**

Su - sto - kim, pa -

Hm7

gar - bin - ki - me Jį, nu - si -

G **Em7**

len - kim Vieš - pa - čiuī Kū -

A **A7** **D**

rė - jui, nes Jis mū - sų

Hm7 **G**

Tė - vas ir uo - la At - pir -

Em7 **A** **Em7**

kė - jas, o mes Jo - jo

ran - kos ve - da - mi. *Fine*

Jei da - bar gir - di ma - ne,

ne - už - kie - tink šir - dies, bet

at - si-verk ir pri - imk ma - ne,

aš tau duo-siu gy - vy - bės. /vy - bės. Šu -

Sustokim, pagarbinkime Jį,
 Nusilenkim Viešpačiui Kūrėjui,
 Nes Jis mūsų Tėvas ir uola Atpirkėjas,
 O mes Jojo rankos vedami.

Jei dabar girdi mane,
 Neužkietink širdies,
 Bet atsiverk ir priimk mane,
 Aš tau duosiu gyvybės.

O Kristau, pasaulio Valdove

♩ = 88

O Kris - tau, pa - sau - lio Val - do -

ve, ir žė-mės, ir aukš-to dan-gaus! Tau am-žiais ir

gar - bė, ir šlo - vė var - pai šir-dy -

se mū-sų gaus. Kaip pa-va-sa-rio žy-din-čioj šven-tėj

žy-di Kris-taus švie-si vė-lia-va. Su Ta-vim ei-na

tau-tos gy-ven-ti, su Ta-vim eis vi - sa Lie-tu-va.

2. O Kristau, o meilės šaltini,
Gyvenk mūs šeimoj, ją pašvęsk!
Kaip brolius į džiaugsmo tėvynę
Šventoj Eucharistijoj vesk.

Kaip pavasario žydinčioj šventėj
Žydi Kristaus šviesi vėliava.
Su Tavim eina tautos gyventi,
Su Tavim eis visa Lietuva! (2×2)

133

Sutelk visus

$\text{♩} = 86$

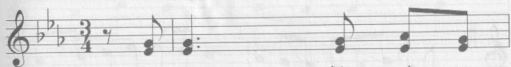
Su - telk vi - sus šven-toj rim - ty, Sū-naus au -
koj, šir - džių tai - koj Ta - ve pa -
gar - bint, Vieš-pa - tie.

2. Sutelk jausmus, sutelk mintis
Sūnaus aukoj, širdžių taikoj
Tave pagarbint, Viešpatie.

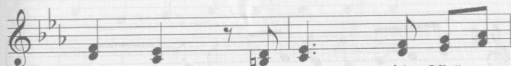
3. Ir leisk visiems jautria širdim,
Sūnaus dvasia, širdžių taika
Tave pagarbint, Viešpatie.

134

Giedokit visos tautos

Gie - do - kit vi - sos
Lau - da - te om - nes

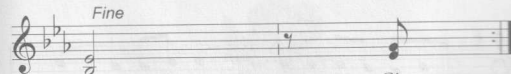
tau - tos, gie - do - kit Vieš - pa -
gen - tes lau - da - te Do - mi -

čiui. Gie - do - kit vi - sos
num. Lau - da - te om - nes

tau - tos, gie - do - kit Vieš - pa -
gen - tes, lau - da - te Do - mi

Fine
čiui. Gie -
num. Lau -

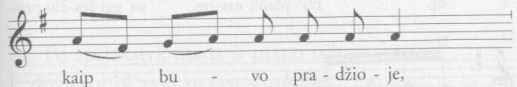
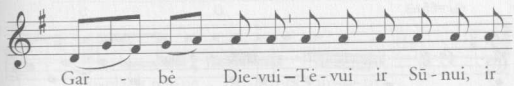
Apšlakstymui

135

a

Apšlakstyk mane

Vandens lašeliai

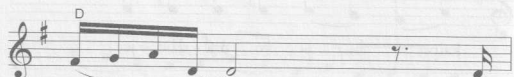
♩ = 65

Van-dens la - še-liai krin-ta man į šir -

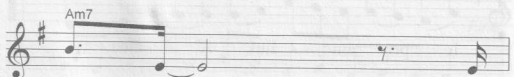
dį, nu-plauk ma-ne, su gai-les-čiu pra-

šau. Nuo -

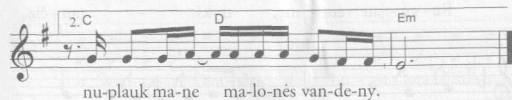
lan - kią ma - no mal - dą Vieš - pats

gir - di, at -

leis, jei ką ap-lei-dau, už-mir-šau.

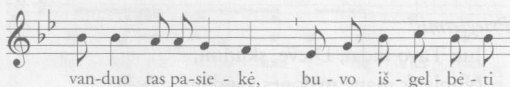
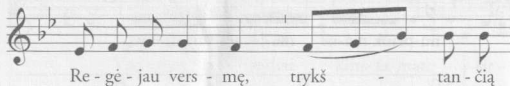
2. Tu apšlakstyk mane ir mano rūbas
Balčiau už tyrą sniegą suspindės.
Širdis gyvenimo audroj sugrubus
Atgims iš naujo ir nenusidės.

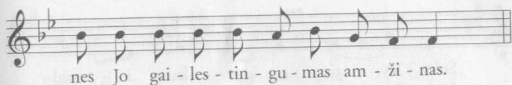
Priegiesmis:

Juk Tavo indai, Dieve, sklidinai,
Nuplauk mane malonės vandenį. (2×2)

Apšlakstymui Velykų laiku

136

Kyrie

Solo: Ky - ri - e, e - le - i - son!
Visi: Ky - ri - e, e - le - i - son!

Solo: Chris - te, e - le - i - son!
Visi: Chris - te, e - le - i - son!

Solo: Ky - ri - e, e - le - i - son!

Visi: Ky - ri - e, e - le - i - son!

137

Garbē Dievui aukštybēse

Gar - bē Die - vui aukš - ty - bē - se, o

že - mē - je ra - my - bē Jo myli - miems žmo - nēms,

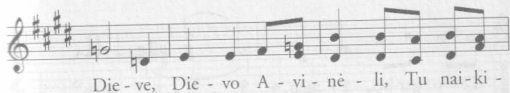
/že - mē - je ra - my - bē Jo žmo - nēms. Šlo - vi - nam Ta - ve,

aukš - ti - nam Ta - ve, len - kia - mēs Tau, gar - bi - nam Ta - ve,

gē - ri - mēs Ta - vim ir Ta - vo gar - be, Vieš - pa - tie Die - ve, dan -

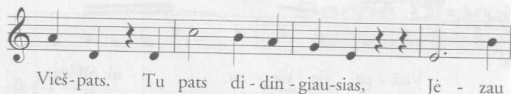

da - vi-mus, Tu sè - di Tè-vo de-ši-něj. Tik

Tempo primo

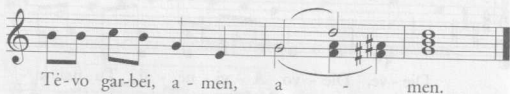
Tu vie-nas Šven - tas, Tu vie - na - ti-nis

Vieš-pats. Tu pats di - din - giau-sias, Jè - zau

Kris - tau, su Šven - tą - ja Dva-sia Die-vo

Tè-vo gar-bei, a - men, a - men.

138

Aleliuja

a

A-le-liu - ja, A-le-liu - ja, A-le - liu - ja.

b

c

d

e

f

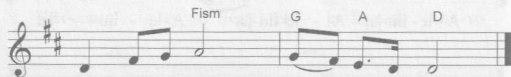
A - le-liu - ja, A - le - liu, A - le-liu-ja,

A - le-liu - ja, A - le - liu - ja. /-liu - ja.

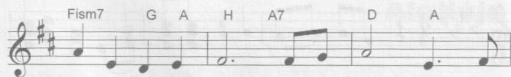
A - le - liu - ja, A - le - liu - ja,

A - le - liu - ja, A - le - liu - ja.

A - le - liu - ja, mes gie-dam, Jè-zau, Tau, A - le -

liu - ja, Glo - ri - ja. A - le - liu - ja, mes

gie-dam, Jè-zau, Tau, A - le - liu - ja, Glo - ri - ja.

$\text{♩} = 82$

Hm A Hm A

Gie-dam A - le - liu - ja Vieš - pa - čiui,

Hm A D Fis7

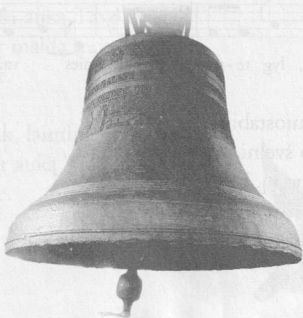
gie - dam A - le - liu - ja Vieš - pa - čiui.

Hm Fism7 G D

Gie-dam A-le-liu - ja, gie-dam A-le-liu - ja,

Hm A Hm Fis7

gie - dam A - le - liu - ja Vieš - pa - čiui.

Atnašavimui

139

Kaip ilgesingai

$\text{♩} = 68$

Kaip il - ge - sin - gai mus ren - gi, lyg tẽ - vas
sta - lą alks - tan - tiems den - gi, lyg tẽ - vas
rū - pi - nies vai - kais, o Kris - tau, mūs bui - ty ir mūs lai -
kais, lyg tẽ - vas rū - pi - nies vai - kais.

2. Kaip nuostabi širdis Tava,
Ir kaip švelni, lyg rytmečio rasa,
Kai žmogų, brolių gaivini,
Sava širdim gyvybę dalini,
Sava širdim mus gaivini.

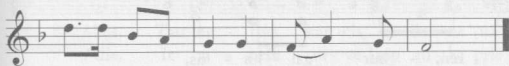
3. Ir kaip giliai pajus žmogus,
Kad jo buity atsiveria dangus;
Ir kaip džiugiai prabils širdis,
Tavim pripildyta, Tavim soti,
Prabils širdis Tavim soti.

140

Lydek mūs žingsnį

Ly-dek mūs žings-nį lig al-to-riaus, kai ne-šam

au-ka Ta-vo šlo-vei, Vieš - pa - tie.

2. Kai nešam auką Tavo šlovei,
Priimk ir maldą sesių, brolių,
Viešpatie.
3. Ir laimink, laimink ant altoriaus
Ir mus, ir auką Tavo šlovei,
Viešpatie.

Ten, kur gailēstis

Ten, kur gai - les - tis ir
 U - bi ca - ri - tas et ,

mei lē,
 a - mor,

ten, kur gai - les - tis,
 u - bi ca - ri - tas

Die - vas ten y - ra.
 De - us i - bi est.

Kelias jau pramintas

$\text{♩} = 60$ D Hm7

1. Ke - lias jau pra - min - tas, ne - bi -
 2. Ke - lias jau pra - min - tas,

Em7 1 A7

jok, šir - die, au - kos.
 mei - le dek, šir - die.

2 A7 Fism Hm7

/-kos. Tau ne - teks kan-čia di - des - nė už
 /-die. Ir at - nešk sa - ve kaip au - ką prie

Em7 A7 Fism Hm7

tą, ku - ri Gol - go - toj, ne - bus kan-čia di - des - nė už
 Vieš - pa - ties al - to - riaus, at - nešk sa - ve kaip au - ką prie

Em7 A7 Pabaigai.
 D

tą, ku - ri Gol - go - to - je.
 Vieš - pa - ties al - to - riaus at - nešk.

143

Šventas

$\text{♩} = 92$

Šven - tas, Šven - tas, Šven - tas,

Šven - tas Vieš-pats Die - vas

Vieš - pats Die - vas.

144

Tėve mūsų

Tė - ve mūsų, ku-ris e - si dan-gu-je, te - e - sie šven-tas

Ta-vo var-das, te - a - tei - nie Ta - vo ka-ra-lys - tė, te - e - sie

Ta-vo va-lia kaip dan-gu-je, taip ir žė-mė - je. Kas - die - nės

mū-sų duo-nos duok mums šian-dien ir at-leisk mums mū-sų kal-tes,

kaip ir mes at-lei-džia-me sa-vo kal-ti-nin-kams, ir ne-

leisk mū-sų gun-dy-ti, bet gel-bėk mus nuo pik-to.

145

Dievo avinėli

a

Die - vo A - vi - nė - li,

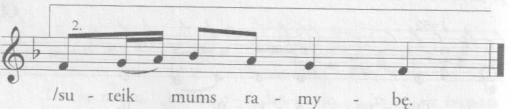

pa - si - gai - lėk mū - sų.

/su - teik mums ra - my - bę.

b

Komunijai

146

Pajust kelyje Tavo žvilgsnį

$\text{♩} = 52$ C Dm7

Pa - just ke - ly - je Ta - vo žvilgs - nį, iš -

G7 C

sau - go - ti de - gan - čią švie - są, o

Am7 Dm7 G7

Vieš - pa - tie, ma - ne mo - kyk my - lė - ti ir būt my - li -

C F

mą. Pa - žvelgt į Ta - ve a - be - jo - nį, iš -

G7 C Am7

nykt Ta - vo bal - so ai - de, grū - dui ap - mi - rus virst

Dm7 G7 C

duo - na ir ei - ti pas - kui Ta - ve.

2. Kai pelenus vėjas kedena,
Ieškoti ugnies Tavyje,
Sugrįžti lyg vaikui bedaliui,
Nes lauki ir stovi šalia.

Atverti duris kuomet beldi,
Baimės miglas išsklaidyt,
Mylėt ir priimt Tavo meilę,
Budėt, Tavim pasilikt.

147

Nors dulkės ir kaitra

♩ = 64

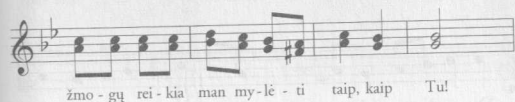
1. Nors dul-kės ir kait-ra, Tu dy-ku-mų ke-liais pra-ei-dams
2. O Mag-da-le-nos Tu iš-vy-dęs a-ša-ras, ži-no-jai,
3. Per dul-kes kait-ro-je ke-liau-jan-čius kaip Tu, iš-mo-kyk,

mo-kei, kaip at-leis-ti skriau-dą. Ir prie-šų Tau nė-ra: su nu-si-
kaip at-leis-ti, kaip ra-min-ti. Ir Ni-ko-de-mui Tu, pa-šven-tęs
kaip my-lėt, at-leis-ti skriau-dą, kaip bū-ti tai-ko-je, liū-dėt ir

dė-jė-liais Tu val-gei guos-dams tą, kurs kly-dęs rau-da. 1-3.O
va-ka-rą, jį mo-kei, kaip ma-lo-nė-je at-gim-ti.
verkt kar-tu, kaip guost ir pa-si-lenkt prie to, kurs rau-da.

Amžinoji šviesa šiandien kyla

♩ = 100

Am - ži - no - ji švie - sa šian - dien ky - la, mū - sų

Die - vo Jė - zaus švie - sa. - Ji pa - gy - dys jū - sų žai - z - das,

ap - lan - kys jū - sų šir - dis.

Die - vas taip pa - mi - lo pa - sau - lį, kad a -

ti - da - vė sa - vo Sū - nų, ir kiek - vie - nas, kurs

Jį ti - ki, jau ne - be - ma - tys mir - ties.

Priegiesmis:

Amžinoji šviesa šandien kyla,
Mūsų Dievo Jēzaus šviesa,
Ji pagydys jūsų žaizdas,
Aplankys jūsų širdis.

2. Jūs regēsīt Viešpaties garbę,
Visą mūsų Dievo didybę.
Tarkite sužeistoms širdims,
Kad jos džiūgautų nuo šiol.

Priegiesmis.

3. Kristus gelbēt mūsų ateina
Ir išlaisvint iš nuodėmės tavo,
Tad priimkime Viešpaties meilę,
Kviečiančią gyvent.

Priegiesmis.

Ateik, o Dieve, iš dangaus

$\text{♩} = 80$

A - teik, o Die-ve, iš dan-gaus, gy-vy-bės Duo-na

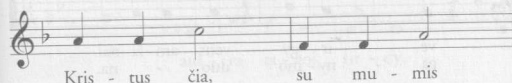
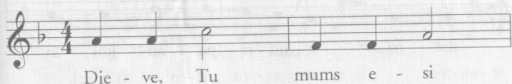
mus mai-tin - ti; su - teik ra-my-bės ir tai -

kos ir leisk sie - loj Ta - ve iš - vys - ti.

2. Ateik su brėkstančia aušra,
Pasotink ilgesį, o Kristau,
Kad nei šešelis, nei migla
Trapios širdies sudrumst nedrįstų.
3. Kaip brolis, glauski prie savęs,
Kaip Dievas, mus pašvęsk, o Kristau.
Mokink visus mylėt kilniai
Ir susijungt šventoj bendrystėj.
4. Įliek malonės ir vilties
Širdžių gilion gelmėn, o Kristau,
Kad džiaugsmas ir žavi giesmė
Visoj buityj skambėtų, trykštų.

Dieve, Tu mums esi

♩ = 90

ku - riuo gy - ve - na - me kas

die - ną, ir no - rą pa - au - kot sa -

ve Tau. Die - ve, leisk pa - jus - ti Ta -
Die - ve, Tu e - si mums iš -

ve ir gy - vent am - ži - nai.
ga - ny - mo duo - na.

Priegiesmis:

Dieve, Tu mums esi širdį šildanti meilės duona;
Kristus čia, su mumis – meilė amžina ir paguoda.

2. Tu ateini pas mus, kad guostum, atvertum neregį akis,
Esi šviesa, kurioj gyvenam, kai turime širdy Tave.
Dieve, leisk pajusti Tave ir gyvent amžinai.
Dieve, Tu esi mums išganymo duona.

Priegiesmis.

3. O Dangiškoji mūsų duona, būk mummyse Tu visada,
Suteiki šioj nakty tą viltį, kuria gyvensim Tavyje,
Dieve, leisk pajusti Tave ir gyvent amžinai.
Dieve, Tu esi mums išganymo duona.

4. Širdis atverkime Jam –
 Danguis ir žemės Kūrėjui.
 Per Jį, su Juo ir Jame
 Vien gyrius, šlovė, padėka Tau.

5.7. Mes garbinam Dievą beribį
 Globėjos Dvasios teikta srove.
 Garbė Jam tebūna per amžius.
 Garbė Jam amžina!

6. Duona kasdienė ant stalo,
 Atvėrusi amžinybę,
 Skleidžianti meilę ir šviesą
 Dangiška stiprybė.

152

Viešpats mano tautos stiprybė

Vieš - pats ma - no tau - tos stip - ry - bė, Vieš - pats

ma - no jė - ga, ma - no sky - das, ma - no vil -

tis, Jis mū - sų Die - vas, Jis su mu -

mis, Jis mū-sų Die-vas, Jis su mu - mis. Vieš-pats

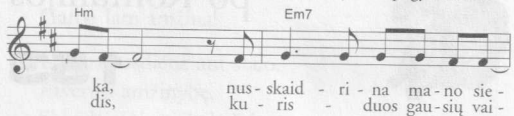
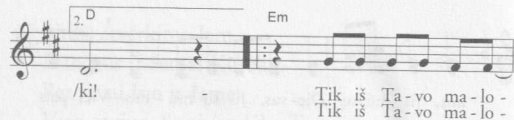
Šlovinimui po Komunijos

153

Aš - kaip žalias medis

2. Tavoji malonė

Mums kaip saulė šviečia.
Meilė, tekanti iš Tavęs,
Mano širdį liečia,
Meilė, tekanti iš Tavęs,
Mano širdį liečia.

Priegiesmis:

Tik iš Tavo malonės
Gyvybės vandenys teka,
Nuskaidrina mano
sielos gelmes, gelmes.
Tik iš Tavo malonės
Žaliuoju kaip gyvas
medis,
kuris duos gausių vaisių
Tavo šlovei.

154

Būk ramus

Gm Dm A7 Dm

Vieš - pats. Ma - ny - je at - si - gai - vink.

Gm

Aš gie - do - siu sa - vo Die - vui, aš gie -

Dm Gm

do - siu var - dui Jo, Iz - ra - e - lio Die - vą gar - bin - siu, o -

Dm A7

Jis man kal - bės.

Priegiesmis:

Būk ramus, žinok,
aš tavo Dievas.
Būk ramus, manos
ramybės pilnas.
Būk ramus, žinok,
aš tavo Viešpats,
Manyje atsigaivink.

3. Ieškok tik mano veido,
Tiesoje tvirtai stovėk,
Ir Šventoji Dvasia
Nusileis ant tavęs.

Priegiesmis.

2. Ateik, – šaukiu tave, –
Palikęs viską, kryžių imk,
O tavo naštas mes pasidalinsim.

Priegiesmis.

Būk su manim

2. Tu vienas būk manos širdies karalius,
Ją atgaivinęs kūnu ir krauju.
Tik Tau priklauso visos mano galios,
Gyvensiu Tau gyvenimu nauju.

Priegiesmis:

Būk su manim, nes vakaras arti,
Nes be Tavęs kančios taurė karti. (2×2)

3. Išdegink randus mano nedorybių
Negėstančia malonės ugnimi.
Būk su manim, kai vakaro tamsybių
Išgąsdinta širdis bus nerami.

Priegiesmis.

Kā padarēt vienam

$\text{♩} = 98$

D **Hm7**

Kā pa - da - rēt vie - nam iš ma -

Em **G** **Em7**

žiau - siņ - jū bro - liņ, tā pa -

A7 **D** *Fine*

da - rē - te man.

D **Em7** **A7**

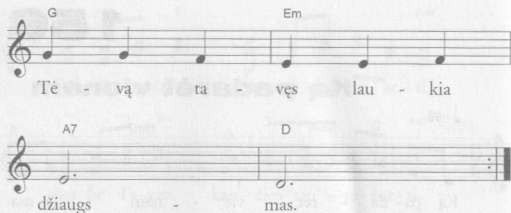
Bu - vau iš - troš - ķes, da - vei man van -

D **Fism** **Em**

dens, bu - vau iš - al - ķes pa -

A7 **D** **Hm**

val - gy - di - nai. Pas ma - no

Ką padarėt vienam iš mažiausiųjų brolių,
tą padarėte man.

2. Buvau benamis – duris atdarei,
buvau aš nuogas – man rūbą davei.
Pas mano Tėvą tavęs laukia džiaugsmas.
3. Buvau ligonis – mane tu slaugei,
buvau belaisvis – mane aplankei...
4. Buvau paklydęs – už rankos vedei,
buvau keleivis – nakvynę davei...
5. Buvau nuliūdęs – mane raminai,
širdgėla spaudė – mane supratai...
6. Praradau viltį – tu ją grąžinai,
nugalėt baimę mane mokinai...

Kiekviena diena

♩ = 75

D

Kiek-vie - na die-na man pra -

Em

G

si-de-da Ta-vim ir kiek-vie-nas va-ka-ras Ta-vim-už-

D

gęs - ta.

A

G

D

Toj mal-doj su-tilps ma-no vi-sas il - ge-sys

A

G

A

ir gies-mėj grau-džioj ma-no mei-lė ne-nu-rims, kolaš ma-tau

D

G

D

A

kiek-vie-ną auš - rą ir ži-nau, kad Tau dė-ko - ti y-ra

2. Tik skaisti šviesa man neleidžia pasiklysti,
 Tik tvirta ranka neleidžia man suklupti.
 Ir apakt kely man neduoda žiburys,
 Ir mylėt kiekvieną žmogų išmokina.

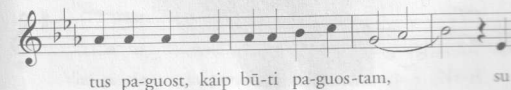
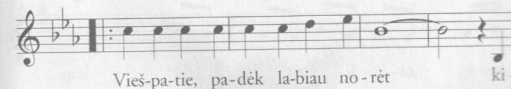
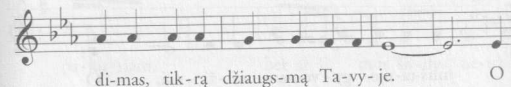
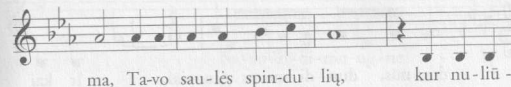
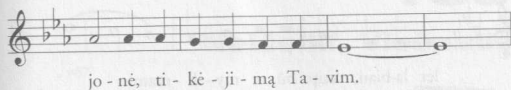
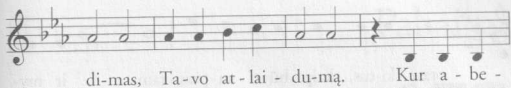
Priegiesmis:

Toj maldoj sutilps mano visas ilgesys
 Ir giesmėj gaudžioj mano meilė nenurims,
 Kol aš matau kiekvieną aušrą
 Ir žinau, kad Tau dėkoti yra laimė, laimė.

158

**Mes norim nešti
 Tavo taiką**

prast ki-tus, kaip bū-ti su-pras-tam, ir my-

lėt la-biau, kaip bū-ti my-li-mam.

Mes no-rim neš-ti Ta-vo tai-ką, nes kai at-

lei-džia-me, ir Tu at-lei-di mums. Kai bū-nam

dos-nūs, duo-di mums gau-siai. Ir kai

mirš-ta-me, gy-ve-nam am-ži-nai. O

Pabaigai

159

Neišeiki, Viešpatie

$\text{♩} = 67$

Ne - i - šei - ki, Vieš - pa - tie juk a - tei - na

va - ka - ras, kaip nak - ty mes bū - sim be Ta - vės.

Sa - vo ži - di - nio ug - ne - lę

pa - ku - riam, bet ar ji mus šil - dys, ne - už -

ges? Ne - iš - ei - ki, ne - iš - ei - ki, ge - ras

Vieš - pa - tie, 1. C Am7 D kaip mums bū - ti be Ta - vės. Ne - iš -

2. Su mumis pabūki, geras Viešpatie,
Kol nušvis rytai už tolimų kalnų.
Būk prie lopšio, būk audringam vieškely,
Būk prie kapo užmirštų dienų.

Priegiesmis:

Neišeiki, neišeiki, geras Viešpatie,
Kaip mums būti be Tavęs.
Neišeiki, neišeiki, geras Viešpatie,
Kol nušvis rytai už tolimų kalnų.

160

Džiūgaukit, širdys

Džiū-gau-kit, šir-dys, Die-vo tie-soj, Die-vo glo-boj.

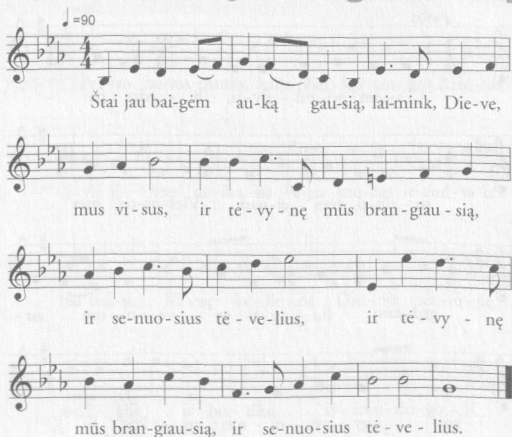

A - le - liu - ja, a - le - liu - ja.

2. Neškim pasauliui Kristaus šviesos,
Dievo taikos. Aleliuja, aleliuja.
3. Jauskimės broliais Dievo tautoj,
Kristaus šeimoj. Aleliuja, aleliuja.

Štai jau baigėm auką

$\text{♩} = 90$

Štai jau bai-gėm au-ką gau-sią, lai-mink, Die-ve,
 mus vi-sus, ir tė-vy-nę mūs bran-giau-sią,
 ir se-nuo-sius tė-ve-lius, ir tė-vy-nę
 mūs bran-giau-sią, ir se-nuo-sius tė-ve-lius.

2. Lai vienybė, meilė žydi mūsų brolių širdyse,
 Lai atgal sugrįžta klydę ir atgyja jų dvasia,
 Lai atgal sugrįžta klydę ir atgyja jų dvasia.

Tavim pripildyti

$\text{♩} = 100$

Ta-vim pri-pil - dy-ti, Ta - vim pa -

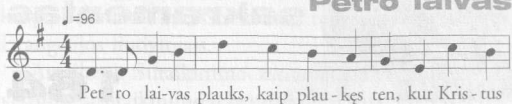
so - tin-ti, mes ei-nam, Vieš-pa-tie, mes

grįž-tam liu - dy-ti gy - ve - ni - mo au -

kos, gy - ve - ni - mo au - kos.

2. Mes einam liudyti, mes grįžtam naujinti,
O Kristau Viešpatie, jaunam pasaulyje
Naujos šventos aukos, naujos šventos aukos.
3. Tavim švytėdami, kitiems padėdami,
Mes einam, Viešpatie, mes grįžtam liudyti
Gyvenimo šviesos, gyvenimo šviesos.
4. Mes einam liudyti, mes grįžtam vykdyti,
O Kristau Viešpatie, audriam pasaulyje
Naujos šventos taikos, naujos šventos taikos.

Petro laivas

2. Džiaukis, Motina Lietuva,

Tu po Kristaus vėliava:

Šioj kelionėje nežūva Petro laivo igula.

Kristaus brangioji, liaudie šventoji,

N. vedama,

Jūra audringa plauk ištvermingai,

Laimen kviečiama.

Atgailos ir Sutaikinimo sakramentas

164

Per Krikštą tapęs nauju žmogumi, krikščionis turi gyventi naują gyvenimą. Deja, šis gyvenimas – „moliniuose induose“ (2 Kor 4, 7), kol kas mes tebesame atviri kentėjimams, ligai, mirčiai. Naujasis Dievo vaikų gyvenimas dėl nuodėmės gali nusilpti ar net būti prarastas.

Atsivertimas yra Evangelijos esmė. Jėzus pradėjo savo mokymą žodžiais: „Atėjo įvykdymo metas, Dievo karalystė čia pat. Atsiverskite ir tikėkite Evangelija“ (Mk 1, 15). Evangelija mums skelbia džiugią naujieną apie Dievo draugystę su žmogumi. Šios bičiulystės besąlygiška nuostata – atleisti ir pasigailėti. Jėzuje Kristuje atsispindi Dievo meilė kiekvienam žmogui, netgi nusidėjusiam. Jis yra viso gailestingumo, atleidimo ir susitaikinimo versmė.

Atsiliepdami į Dievo gailestingumą, pakrikštytieji turėtų gyventi kaip tie, kuriems atleista ir kurie patys atleidžia. Per Kristų patirtas gailestingumas įvairiais būdais pasireiškia kasdieniame gyvenime: atleidžiant vieni kitiems, nugalint savanaudiškumą, dalijantis viskuo vieniems su kitais, siekiant teisingumo ir taikos tarp žmonių.

Atgaila ir Sutaikinimu vadinamas Bažnyčios sakramentas, kuriuo atsiliepiame į Viešpaties kvietimą: „Atsiverskite ir tikėkite Evangelija“. Atsiversti – tai atsigręžti

į mūsų Tėvą Dievą, į mūsų brolius ir seseris, to paties Tėvo vaikus, ir į save kaip Tėvo sūnų ar dukterį. Atsiversti – tai pradėti vėl iš naujo eiti Evangelijos keliu, kurį prisiėmėme Krikšto dieną, tapę krikščionimis – Evangelijos liudytojais.

Atgailos ir Sutaikinimo sakramentas yra mūsų atsivertimo, susitaikinimo ir bendrystės šventė. Dievas, Gailestingumo Tėvas, Bažnyčia – brolių ir seserų bendruomenė – priima ir vėl priglaudžia savo mylimą žmogų, kai šis sugrįžta, gailisi dėl savo praeities ir vėl iš naujo ryžtasi gyventi pagal Evangeliją.

Atgailos ir Sutaikinimo sakramentas – tai ne tiek nuodėmių ir jų skaičiaus išvardijimas, kiek prisipažinimas Dievui ir sau pačiam: neteisingai gyvenau, atsisakiau gėrio, buvau savanaudiškas.

Nuodėmė pasirodo įvairiausiais pavidalais, kai pajungiamoje kitą savo užmačioms arba vengiame sutikti jį su meile. Nuodėmė žaloja ir asmens, ir visuomenės gyvenimą. Meilė – jos priešingybė – yra gyvenimas pagal Dievo įsakymus; ji mus pripildo troškimo būti vienybėje su kuriančiu, palaikančiu, atperkančiu Dievu, mūsų Tėvu.

Atgailos ir Sutaikinimo sakramentu Dievas gailestingai atleidžia Jam padarytus įžeidimus; drauge krikščionis sutaikinamas su Bažnyčia, kurią sužeidė savo nuodėmėmis ir kuri savo meile, pavyzdžiu ir malda padeda jam atsiversti.

Šis sakramentas vadinamas atsivertimo sakramentu, nes sakramentiniu būdu įvykdo Jėzaus raginimą atsiversti, atveria kelią sugrįžti į Tėvo, nuo kurio buvo nutolta per nuodėmę, namus.

Jis vadinamas Atgailos sakramentu, nes nusidėjusiam krikščioniui nurodo asmeninį ir Bažnyčios kelią atsi-
versti, gailėtis, atsilyginti.

Jis vadinamas išpažinties sakramentu, nes esminis jo elementas yra prisipažinimas – nuodėmių išpažinimas kunigui; giliaja prasme šis sakramentas taip pat yra Dievo šventumo ir Jo gailestingumo nusidėjėliui „išpažinimas“, pripažinimas ir pašlovinimas.

Jis vadinamas atleidimo sakramentu, nes kunigo sakramentiniu nuodėmių atleidimu Dievas atgailaujančiam suteikia „atleidimą ir ramybę“.

Jis vadinamas Sutaikinimo sakramentu, nes nusidėjėliui dovanoja sutaikinančią Dievo meilę. Kas gyvena gailestinga Dievo meile, tas yra pasirengęs atsiliepti į Viešpaties raginimą: „Eik pirmiau susitaikinti su broliu“ (Mt 5, 24).

Su Atgailos ir Sutaikinimo sakramento vaisiais artimai susijęs mokymas apie *atlaidus* ir jų praktika Bažnyčioje. *Kas yra atlaidai?* Kartu su popiežiumi Pauliumi VI Bažnyčia sako: „Atlaidai yra laikinosios bausmės už nuodėmes, kurių kaltė jau panaikinta, atleidimas Dievo aki-
vaizdoje. Jį gauna aiškiai nurodytomis sąlygomis tinkamai pasirengęs krikščionis, tarpininkaujant Bažnyčiai, kuri, būdama atpirkimo vaisių dalytoja, turi galios skirstyti ir teikti atsilyginimo malonę iš Kristaus ir Jo šventųjų nuopelnų lobyno“ (*Indulgentiarum doctrina*, 1). „Laikinosios bausmės“ sąvoka apima laikinus padarinius pačiam žmogui ar aplinkiniam pasauliui. Priimant Atgailos ir Sutaikinimo sakramentą, atleidžiamos tik nuodėmės, bet bausmės už jas galutinai neatšaukiamos. Mal-

dos, kuriomis Bažnyčia nuo pirmųjų amžių palydėdavo atgailautojus, nuo viduramžių tapo atlaidų praktikos pagrindu. Atlaidai būna daliniai arba visuotiniai, priklausomai nuo to, ar nuo laikinosios bausmės už nuodėmes atleidžiama iš dalies, ar visiškai. Atlaidus Bažnyčia teikia šiame pasaulyje tik juos laiminčiojo naudai, jų negalima skirti už kitus gyvuosius žmones. Tačiau atlaidai gali būti pritaikomi mirusiesiems užtarimo būdu. *Kaip laimimi atlaidai?* Gera atlikęs sakramentinę išpažintį tikintysis dalyvauja Eucharistijoje. Tiek išpažintis, tiek dalyvavimas Eucharistijoje kaip atlaidų kulminacija turi liudyti bendrystę su Bažnyčia. Ši bendrystė išreiškiama malda popiežiaus intencija („Tėve mūsų“, „Sveika, Marija“ ir „Garbė Dievui“ arba kita savita malda, pvz., už popiežių (Nr. 25)), taip pat artimo meilės ir atgailos aktais, pvz.: susilaikymu nuo rūkymo, svaigalų atsisakymu, pasninku arba santūra, Šventojo Rašto skaitymu, Kryžiaus kelio apmąstymu ar Mergelės Marijos rožiniu, dalyvavimu piligriminėje kelionėje, tam tikros sumos paaukojimu vargšams, svaria parama religinio ar socialinio pobūdžio darbams (ypač apleistų vaikų, vargstančio jaunimo, skurstančių senelių, užsieniečių, įvairiuose kraštuose ieškančių geresnių gyvenimo sąlygų, labui), savo laisvalaikio paskyrimu bendruomenės tarnybai ir kitomis asmeninės aukos formomis. Visi šie veiksmai turi išreikšti tikrą širdies atsivertimą, troškimą pakeisti gyvenimą.

Pasirengimas Atgailai ir Sutaikinimui

Kaip veikia Dievas mano gyvenime? Ar pastebiu Jo rūpinimąsi manimi? Kas yra mano troškimų, sumanymų, darbų šaltinis? Kokią vietą mano gyvenime užima mano broliai ir seserys, visi tie žmonės, kurie yra aplink mane?

165

Sąžinės patikrinimas

Šventoji Dvasia, apšviesk mano mintis, padėk man suprasti, kas mano širdyje.

Gailėkis ir ryžkis keisti savo gyvenimą. Čia pateiktos mintys gali padėti peržvelgti savo gyvenimą.

a

Visų pirma dera apsvarstyti šiuos dalykus:

- a) ar Atgailos ir Sutaikinimo sakramento ateinu nuoširdžiai trokšdamas apsivalyti, pasitaisyti ir atnaujinti gyvenimą, sustiprinti ben-

drystę su Dievu? O gal šio Sakramento ven-
giu ir jį priimu kaip sunkią našlą?

- b) gal buvau pamiršęs ar tyčia nutylėjau kokias
nors sunkias nuodėmes per ankstesnes išpa-
žintis?
- c) ar esu atlikęs paskirtą atgailą? Ar atlyginau
padarytas skriaudas? Ar stengiausi įvykdyti
tai, ką pasiryžau, kad pataisyčiau gyvenimą
pagal Evangelijos nurodymus?

Viešpaties žodžio šviesoje patikrinu
savo gyvenimą.

I. Viešpats Dievas sako: „Mylėsi savo Viešpatį
Dievą visa savo širdimi“.

- 1. Ar kreipiu savo širdį į Dievą taip, kad laikyčiausi Jo
įsakymų ir Jį mylėčiau labiau už viską, kaip vaikas
myli savo gimdytojus? O gal esu perdaug susirūpi-
nęs žemiškais dalykais? Ar mano darbų intencijos
geros?
- 2. Ar turiu stiprų tikėjimą į Dievą, kuris mums kalbėjo
per savo Sūnų Jėzų Kristų? Ar visiškai laikausi Baž-
nyčios mokymo? Ar rūpinuosi krikščionišku mokslu,
klausydamasis Dievo žodžio, dalyvaudamas katekiz-
mo aiškinimuose, saugodamasis tikėjimui kenksmin-
gų dalykų? Ar visada ir be baimės išpažinau tikėjimą
į Dievą ir Bažnyčią? Ar privačiame ir viešame gyveni-
me elgiausi, kaip dera krikščioniui?

3. Ar rytą ir vakarą meldžiausi? Ar mano malda buvo tikras proto ir širdies pokalbis su Dievu? Gal ji – bemintė ir vien išorinė apeiga?

Ar aukojau Dievui savo darbus, džiaugsmus ir skausmus? Ar gundymų metu kreipiausi į Dievą?

4. Ar gerbiu ir myliu Dievo vardą? O gal Dievui piktžodžiavau, neteisingai prisiekiau ar be reikalo minėdavau Dievo vardą? Ar neniekinau Mergelės Marijos bei kitų šventųjų?

5. Ar švenčiau sekmadienius ir Bažnyčios įsakytas šventes? Ar visiškai, aktyviai ir sąmoningai dalyvauju liturgijoje, ypač Eucharistijoje? Ar vykdžiau metinės išpažinties įsakymą ir dalyvavau Komunijoje?

6. Ar neturiu „kitų dievų“, tai yra kitų dalykų, kuriais labiau rūpīnuosi ir pasitikiu, negu Dievu, pavyzdžiui, turtu, prietaisais, spiritizmu, burtais, idėjomis, mokslais ir panašiais dalykais, kuriuos garbinu kaip Dievą?

II. Viešpats sako: „Mylėkite vienas kitą, kaip aš jus mylėjau“.

1. Ar tikrai myliu savo artimą? Gal savo tikslų siekdamas piktnaudžiauju artimo gerumu? Gal kitiems darau tai, ko nenoriu, kad jie man darytų? Ar neparodžiau artimui pavyzdžio savo blogais žodžiais, patarimais ir elgesiu, šitaip jį papiktindamas?

2. Ar kantriai ir su nuoširdžia meile duodu savo namiškiams gėrybių ir džiaugsmo?

Vaikams. Ar esu paklusnus tėvams? Ar gerbiu juos? Ar padedu dvasiniuose ir medžiaginiuose reikaluose? Ar

rūpinuosi jų ligoje ar senatvėje krikščionių sakramen-
tais, kaip būtinybe jų gyvenimui?

Tėvams. Ar pakankamai rūpinuosi krikščionišku vaikų
auklėjimu? Ar padedu jiems savo pavyzdžiu ir tėviš-
ku paraginiu?

Sutuoktiniams. Ar esu visur ir net mintyse ištikimas? Gal
mano santykiuose esama ir to, kas neteisinga?

3. Ar dalijuosi savo gėrybėmis su neturtingesniais pagal
galimybes? Ar ginu prispaustuosius, padedu nelai-
mingiems ir vargšams? Ar neniekinu artimo, ypač var-
gingesnio, silpnesnio, praeivio ir šiaip kitokio negu
aš žmogaus? Ar nesu egoistas?

4. Ar vykdaу per Sutvirtinimą prisiimtus įsipareigoji-
mus, dalyvaudamas Bažnyčios apaštalavimo ir meilės
darbuose, parapijos gyvenime? Ar padedu Bažnyčiai
ir visuomenei savo išgalėmis? Ar meldžiuosi už Baž-
nyčios vienybę, tautų pašventinimą, taiką ir teisingu-
mą, už visuotinę gerovę?

5. Ar rūpinuosi bendruomenės, kurioje gyvenu, gėriu
bei laime? Gal gyvenu vien sau ir tik savimi susirūpi-
nęs? Ar nuoširdžiai siekiu, kad žmonijoje klestėtų
teisingumas, geri papročiai, santaika, meilė? Ar atlie-
ku pilietines pareigas? Ar moku mokesčius?

6. Ar, atlikdamas pareigas, esu teisingas, darbštus, garbin-
gas? Ar nuoširdžiai atlieku savo pareigas bendruomenei?
Ar atidaviau teisingą užmokestį darbininkams ir man
patarnavusiems? Ar laikiausi savo pažadų bei sutarčių?

7. Ar buvau klusnus, pagarbus ir ištikimas teisėtai va-
dovybei?

8. Ar nepiktnaudžiauju savo pareigomis ir autoritetu?
Ar paslaugiai tarnauju kitų gėriui?
9. Ar laikausi tiesos ir teisingumo atlikdamas pareigas?
Gal kam nors pakenkiau meluodamas, šmeiždamas,
apkalbėdamas, be pagrindo įtarinėdamas, išduoda-
mas paslaptį, neteisingai skųsdamas?
10. Ar nepažeidžiau kitų gyvybės, sveikatos, gero vardo
ir garbės? Gal padariau jiems žalos? Gal patariau žu-
dyti ar žudžiau negimusią gyvybę? Gal kerštaudamas
ir neapkęsdamas persekiojau kitus? Gal atsiskyriau
nuo jų dėl barnių, nesantaikos, įžeidimų, pykčio ir
panašių dalykų? Gal dėl savimeilės, apsileidimo nesi-
stengiau paliudyti kitų nekaltumo?
11. Ar nepasisavinau svetimų gėrybių? Gal neteisėtai ir
neleistinai jų troškau? Gal kitiems padariau skriaus-
dą? Ar stengiausi atlyginti žalą ir sugrąžinti svetimas
gėrybes?

12. Jeigu esu nuskriaustas, ar sten-
giausi atleisti ir susitaikinti, kaip Kris-
tus moko? Gal esu pilnas neapykan-
tos ir keršto? Ar teisingumo siekiau
teisingais būdais?

III. Viešpats Kristus sako: „Būkite tobuli, kaip jūsų dangiškasis Tėvas“.

1. Kokia svarbiausia mano gyvenimo
kryptis? Ar tikiu amžinąjį gyvenimą?

Ar rūpinuosi dvasine pažanga, malda, Dievo žodžio skaitymu, mąstymu? Ar dalyvauju sakramentiniam Bažnyčios gyvenime?

Ar susivaldau? Ar nepataikauju savo negeriems norams ir jausmams? Ar susitvardau? Gal pavydžiu? Gal esu nesaikingas valgydamas ir gerdamas? Gal iš puikybės ir tuščio pasididžiavimo aukštinausi prieš Dievą ir niekinau kitus, save laikydamas pranašesniu už kitus? Gal kitiems primesdavau savo valią, nepaisydamas kitų laisvių bei teisių?

2. Kaip panaudojau laiką, jėgas ir kitas iš Dievo gautas dovanas bei talentus? Ar tam, kad diena po dienos daryčiau pažangą? Gal buvau tingus ir apsileidęs?
3. Ar kantriai pakėliau skausmus bei gyvenimo nepasisekimus? Gal visai nesirūpinau susivienyti su Kristumi kančioje ir sunkumuose, kad taip „papildyčiau, ko stinga Kristaus kančiai“? Ar nustatytomis dienomis pasninkavau?
4. Ar buvau kuklus ir saugojau skaisčius savo jausmus bei visą kūną, kaip Šventosios Dvasios buveinę, skirtą prisikėlimui ir garbei? Ar savo kūną laikiau Dievo žmogui duotu meilės ženklu, visiškai atsiskleidžiančiu tik santuokoje? Ar neišniekinau savo kūno paleistuvavimu, ištvirtavimu, nepadoriais žodžiais ir mintimis, norais bei veiksmais? Gal atsidaviau aistroms? Gal dalyvavau krikščionišką ir žmogišką kilnumą žeminančiose paskaitose, pokalbiuose ar pasilinksminimuose? Gal savo žodžiu ar elgesiu kitus gundžiau nusidėti? Ar santuokos gyvenime laikiausi sąžinės nurodymų bei krikščioniškosios moralės normų?

5. Gal gyvenime bijodamas ar veidmainiaudamas elgiausi prieš savo sąžinę?
6. Ar visada stengiausi gyventi kaip tikras Dievo vaikas ir elgtis pagal Šventosios Dvasios įkvėpimą? Gal esu savo norų ir aistrų vergas?

b

- I. *Neturėk kitų Dievų, tik tai mane vieną.* Tau, Viešpatie, visa mano pagarba, meilė ir dėkingumas. Neleisk, kad daiktai ir kasdieniai siekliai taptų svarbesni už Tave.
- II. *Netark Dievo vardo be reikalo.* Tavo varde slypi jėga ir galybė; neleisk juo piktnaudžiauti, mokyk minėti jį su pagarba, maldingai jį tarti ir su meile į Tave kreiptis.
- III. *Sekmadienį švęsk.* Viešpatie, Tu trokšti mums darnos, kuri ateina tada, kai skiriame Tau laiko, apmąstome Tavo mokymą ir su Tavimi bendraujame. Tavo meilingoje artumoje lengviau gyventi meilėje.
- IV. *Gerbk tėvą ir motiną.* Dieve, per mano tėvus ir kitus, kurie manimi rūpinasi, Tu pratęsi savo kūrybinę galią; leisk, kad visuomet tinkamai įvertinčiau, gerbčiau ir mylėčiau visus, kurie yra už mane atsakingi.

V. *Nežudyk*. Dieve, tavo suteikta gyvybė – nuostabus stebuklas ir paslaptis. Leisk, kad nei savo, nei kito gyvybės nenuvertinčiau ir neneigčiau. Padėk, kad visada sveikai ir tinkamai gyvenčiau ir padėčiau kitiems branginti gyvybę.

VI. *Nepaleistuvauk*. Jėzau, Tu parodei, kad ištikima meilė ir pagarba kitų santykiams yra mūsų tarpusavio bendravimo pagrindas. Neleisk, kad žodžiais ar veiksmais ardyčiau savo ar kitų ištikimybę šiam meilės įsakymui.

VII. *Nevok*. Viešpatie, padėk gerbti kiekvieno nuosavybę, džiaugtis tuo, ką turiu, ir teisėtu būdu, be sukčiavimo ar apgaudinėjimo, gerinti savo buitį.

VIII. *Nekalbėk netiesos*. Jėzau, Tu mokei, jog tiesa išlaisvina ir neša džiaugsmą. Neleisk, kad melas žleistų savigarbą ir pasitikėjimą.

IX–X. *Negeisk svetimo vyro (žmonos) ar svetimo daikto*. Meilė – didžiausia dovana, kurios niekas neturi teisės ardyti ar jai kenkti. Padėk tenkintis tuo, ką turiu, ir gintis nuo piktų ketinimų.

Arba galima peržvelgti savo gyvenimą pagal Nr. 15b.

166

Malda prieš išpažintį a

ATEIK,
ŠVENTOJI
DVASIA,
padėk pažinti savo
nuodėmes ir
dieviškąją
gailestingumą,
tikrą atgailą ir atvirą
išpažintį,
ir atsivertimą.
Viešpatie Jėzau
Kristau, ateinu
pas Tave ir kaip Evangelijos akklasis prašau:
„Viešpatie, padaryk,
kad regėčiau“.
O Tu man ištark: „Tavo nuodėmės tau
atleistos“.

VIEŠPATIE JĖZAU KRISTAU,

Tu žinai visas mano mintis, žinai, koks aš esu:
dažnai abejoju Tavo žodžiu,

elgiuosi ne kaip krikščionis,
nuolat pristingu drąsos pasielgti pagal tikėjimą.

Atleisk man, Viešpatie!

Tu žinai mano egoizmą.

Tu žinai, kad dažniau galvoju apie save negu
apie kitus.

Jei mano rankų ir jėgų reikia patekusiam į sun-
kią padėtį,

būnu nepatenkintas.

Aštriais ir neapgalvotais žodžiais bei grubiais
išpuoliais užgaunu kitą.

Atleisk man, Viešpatie!

Tu žinai mano blogas mintis, mano pavydą,
mano puikybę.

Atleisk man, Viešpatie,

kad Tavo įsakymus, sąmoningai ar nesąmonin-
gai, peržengiu.

Dėl visko nuoširdžiai gailiuosi.

Dažnai norėjau būti kitoks, bet jaučiu savo
silpnumą.

Atleisk man, Viešpatie, ir perkeisk mane!

Išpažintis

167

Atgailaujanciajam atėjus išpažinties,
kunigas jį pasveikina.

Atgailaujantysis daro kryžiaus ženklą:

VARDAN DIEVO – Tėvo + ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios. Amen.

Kunigas pakviečia atgailaujantįjį pasitikėti Dievu šiais ar panašiais žodžiais:

Dievas, kuris apšvietė mūsų širdis, tepadedą tau tikrai pažinti savo nuodėmes ir Jo gerumą.

Atgailaujantysis sako: Amen.

Tuomet kunigas gali paskaityti ištrauką iš Šventojo Rašto apie Dievo gailestingumą, kviečiantį atgailai bei sutaikinimui.

Po to atgailaujantysis išpažįsta nuodėmes. Išpažintį pradeda šiais ar panašiais žodžiais:

Išpažinties buvau (tada ir tada, prieš tiek ir tiek laiko), Gerajam Dievui vėl nusidėjau.

Tada pasako nuodėmes, apytikslį jų skaičių bei svarbias aplinkybes.

Paskui taria: Daugiau nuodėmių neatsimenu, gailiuosi ir žadu pasitaisyti. Prašau atgailos ir išrišimo.

Po to atidžiai išklauso kunigo ir išreiškia savo gailestį šiais ar panašiais žodžiais:

Dieve, pasigailėk manęs nusidėjėlio
(nusidėjėlės).

Išrišimas (nuodėmių atleidimas)

168

Kunigas ištiesia rankas virš
atgailaujančiojo
ir kalba išrišimo formulę:

DIEVAS, GAILESTINGUMO TĖVAS,
SAVO SŪNAUS MIRTIMI IR
PRISIKĖLIMU
SUTAIKINĖS PASAULĮ SU SAVIMI
IR ATSIUNTĖS ŠVENTĄJĄ DVASIĄ NUO-
DĖMĖMS ATLEISTI,
PER BAŽNYČIĄ TESUTEIKIA TAU ATLEI-
DIMĄ IR RAMYBĘ.
AŠ TAVĘ IŠRIŠU IŠ TAVO NUODĖMIŲ
VARDAN DIEVO –
TĖVO IR SŪNAUS, IR ŠVENTOSIOS
DVASIOS.

Tardamas paskutinį sakinį, kunigas kryžiaus ženklų paženkliną atgailaujantįjį. Šis taip pat daro kryžiaus ženklą ir atsako:

Amen.

Po to kunigas atsisveikina su atgailaujančiuoju šiais ar panašiais žodžiais:

Viešpats atleido tau nuodėmes. Eik ramybėje.

Atgailaujantysis atsako:

Dėkoju Dievui.

169

Dėkojimas po išpažinties

a

VESK MANE, VIEŠPATIE,
nes be Tavęs esu
gundomas įpročių,
apsileidimų,
suglebimo.

Vesk, mane, Viešpatie,
nes be Tavęs esu gundomas norėti vis
didesnio uždarbio,
reikšti vis didesnes pretenzijas,
atbukti artimo nelaimei.

Vesk mane, Viešpatie,
nes be Tavęs esu gundomas būti pavargęs
ir niūrus,
atkakliai laikytis griaunančios kritikos,
ieškoti vien savęs.
Mano Viešpatie ir mano Dieve, pasilik
su manimi,
kai aš būsiu gundomas.

b

TAM, KURIS GALI IŠLAIKYTI MUS
NENUPUOLUSIUS
ir savo šlovės akivaizdon pastatyti nesuteptus
ir džiaugsmingus,
vieninteliam Dievui,
mūsų Gelbėtojai,
per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų
tebūna šlovė, didybė,
galybė ir valdžia
prieš visus amžius ir dabar.
ir per visus amžių amžius!
Amen. (pagal Jud 24–25)

Ligonijų patepimo sakramentas

170

Liga ir kentėjimas visada buvo sunkiausi išmėginimai žmogaus gyvenime. Sirgdamas žmogus pajunta savo bejėgiškumą, ribotumą ir baigtinumą. Kiekviena liga gali priminti mirtį. Liga gali kelti nerimą, pastū-

mėti užsisklęsti savyje, kartais net prarasti viltį ir maištauti prieš Dievą. Bet taip pat ji gali padėti bręsti, išvelgti tai, kas gyvenime neesminga, ir atsigręžti į tai, kas esminga. Labai dažnai liga paskatina ieškoti Dievo ir prie Jo sugrįžti.

Savo kančia ir mirtimi ant kryžiaus Kristus suteikė kančiai naują prasmę; dabar ji gali padaryti mus panašius į Jį ir suvienyti su Jo atperkamąja kančia.

Šventuoju ligonių patepimu ir kunigų malda visa Bažnyčia paveda ligonius kenčiančiam ir pašlovintam Viešpačiui, kad juos sustiprintų ir gelbėtų; jie raginami savo noru jungtis su Kristaus kančia bei mirtimi ir šitaip prisidėti prie Dievo tautos gerovės.

Apaštalas Jokūbas rašo: „Kas nors pas jus serga? Tepasikviečia Bažnyčios vyresniusius, ir jie tesimeldžia už

jį, patepdami aliejumi Viešpaties vardu. Tikėjimo malda išgelbės ligonį, ir Viešpats jį pakels, o jeigu jis būtų nusikaltęs, jam bus atleista“ (Jok 5, 14–15).

Ligonių patepimo sakramentas teikiamas sunkiai sergantiems ligoniams, patepant jų kaktą ir delnus palaimintu alyvmedžio aliejumi, tariant sakramentinius žodžius:

ŠIUO ŠVENTUOJU PATEPIMU
DOSNUS IR GAILESTINGAS VIEŠPATS
TESUSTIPRINA TAVE ŠVENTOSIOS
DVASIOS MALONE
IR IŠVADUOTĄ IŠ NUODĖMIŲ
TEGELBSTI TAVE IR MALONINGAI
TEPAKELIA.

Iššventinimo sakramentas

171

Visa Bažnyčia yra kunigiškoji tauta. Gavę Krikštą, visi tikintieji dalyvauja Kristaus kunigystėje. Šis dalyvavimas vadinamas bendrąja tikinčiųjų kunigyste. Iš šios kyla tarnaujamoji kunigystė. Tai – Iššventinimo sakramentu perduodama tarnystė, kurios uždavinys yra tarnauti bendruomenėje Kristaus vardu ir atstovaujant Kristui Galvai. Tarnaujamoji kunigystė iš esmės skiriasi nuo bendrosios tikinčiųjų kuni-

gystės, nes jai suteikta šventa galia tarnauti tikintiesiems. Įšventintieji Dievo tautai tarnauja mokydami, vadovaudami Dievo garbinimo apeigoms ir pastoracijai.

Lotyniškai šis sakramentas vadinamas *ordinatio*. Lotyniškas žodis *ordo* romėnų senovės laikais reiškė tam tikrą civilinį, pirmiausia valdančiųjų luomą, *ordinatio* – įjungimą į tą luomą (*ordo*).

Kristaus apaštalams pavesta pasiuntinybė Įšventinimo sakramentu Bažnyčioje toliau tęsiama ligi amžių pabaigos; todėl šis sakramentas yra apaštališkos tarnystės sakramentas. Jis apima tris laipsnius: vyskupystę, kunigystę ir diakonystę.

Įjungimas į kiekvieną iš šių Bažnyčios luomų vyksta sakramentiniu veiksniu – įšventinimu. Tai daugiau negu paprastas bendruomenės išrinkimas, paskyrimas, įgaliojimas ar pavedimas. Šiuo sakramentiniu veiksniu suteikiama Šventosios Dvasios dovana – „šventoji galia“, kuri ateina iš Kristaus per Jo Bažnyčią. Įšventinimu pats Kristus pasiima asmenį ir įveda jį į Bažnyčios tarnybą. Vyskupo rankų uždėjimas ir įšventinimo malda yra regimas įšventinimo ženklas.

Vyskupai – apaštalu įpėdiniai. Apaštalai, gavę Šventąją Dvasią, rankų uždėjimu savo pagalbininkams perdavė dvasinę dovaną, kuri iki mūsų dienų nenutrūkstama grandine suteikiama vyskupo Įšventinimu. Jiems perduodama pareiga šventinti, mokyti bei valdyti. Rankų uždėjimu ir malda Šventosios Dvasios malonė yra taip suteikiama ir šventoji žymė taip išpaudžiama, kad vyskupai iškiliausiu ir regimu būdu perima paties Kristaus – Mokytojo, Ganytojo, Kunigo – pareigas ir veikia Jam atsto-

vaudami. Kiekvienas vyskupas kaip Kristaus vietininkas gauna Bažnyčios ganytojo pareigas jam pavestoje vietoje. Vyskupai yra vyskupų kolegijos nariai. Kiekvienas vyskupas kaip vietinės Bažnyčios galva šioje kolegijoje liudija visuotinės Bažnyčios vienybę bei su visais vyskupų kolegijos broliais rūpinasi visomis Bažnyčiomis. Eucharistija, vadovaujama vyskupo, yra ypač reikšminga; ji išreiškia Bažnyčią, susibūrusią aplink altorių ir vadovaujamą to, kuris regimai atstovauja Kristui, Gerajam Ganytojui ir savos Bažnyčios Galvai.

Kunigai – vyskupo bendradarbiai. Vyskupų tarnystės pareigos žemesniu lygiu buvo perduotos jiems pavaldiems kunigams, kad jie, kaip kunigų luomo nariai tinkamai atlikdami jiems pavestą apaštališką pasiuntinybę, būtų išmintingi vyskupų luomo bendradarbiai. Kunigai – vyskupo bendradarbiai, jų pagalbininkai ir įrankiai, pašaukti tarnauti Dievo tautai. Drauge su savo vyskupu yra viena, tik skirtingas pareigas užimanti kunigija (*presbyterium*). Kiekvienoje tikinčiųjų bendruomenėje kunigai atstovauja vyskupui, su juo vienijasi pasitikėdami ir atvira širdimi, perima dalį jo pareigų ir rūpesčių, kasdien tarnaudami tikintiesiems.

Diakonai – tarnai, iššventinami tarnauti Bažnyčios reikalams. Ant jų rankos uždedamos, idant jie ne kunigautų, o tarnautų. Iššventinant į diakonus rankas uždeda tik vyskupas, šitaip parodydamas, kad diakonas ypatingai susietas su vyskupu tarnavimo (diakonijos) reikaluose. Diakonas panašus į Kristų, atėjusį tarnauti ir būti visų tarnu. Jis neturi tarnaujamosios kunigystės, bet iššventinimu jam suteikiama teisė imtis svarbių užduočių: padėti skelbti

Dievo žodį, patarnauti Dievo garbinimo apeigose, vadovauti pastoracijai ir gailestingumo meilės darbams. Tiek vyskupai, tiek kunigai pirmiausia būna išventinami į diakonus, kad visų jų tarnyba būtų Kristaus, atėjusio tarnauti ir „savo gyvybės atiduoti už daugelį“, ženklui.

Diakonai gali būti ir vedę vyrai. Į kunigus išventinami tik tie vyrai, kurie yra laisvai pasiryžę rinktis celibatinį gyvenimą ir viešai įsipareigoję jo laikytis. Šitaip jie liudija meilę Dievo karalystei ir visišką atsidavimą žmonėms. Vyskupą iš kunigų išrenka popiežius, kuris, kaip Romos vyskupas, yra apaštalo Petro įpėdinis ir Bažnyčios vadovas. Popiežius renkamas iš kardinolų kolegijos.

172

Viešpats pakrantėj stovėjo

♩ = 112 D Hm

Vieš - pats pak-ran-tėj sto-vė - jo, mo - ki -

Em A

nių sau ieš - ko-dams žiū - rė - jo, kas Die-vo

D G A D D7

žo - džiais žve-jo - tų šir - dis. O

G D

Kris-tau, Tu ma-ne pas-te - bė - jai, sa - vo

Em A7 D D7

lū - pom ma-no var-dą iš - ta - ręs, sa - vo

G D

val - tį aš pa-li - kęs sku - bė - jau, kad per

Em A7 D

am - žius bū-čiau Ta - vo žve - ju.

2. Aš esu silpnas, nevertas,
Mano turtas: rankos darbui sutvertos,
Ir meile dega širdis krūtinėj.

Priegiesmis:

O Kristau, Tu mane pastebėjai,
Savo lūpom mano vardą ištaręs.
Savo valtį aš palikęs skubėjau,
Kad per amžius būčiau Tavo žveju.

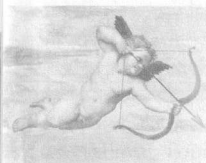
3. Tau reikalingos šios rankos
Ir uolumas niekada neišsenkęs,
Ir vienišumo gili kantrybė.

Priegiesmis.

4. Aš Tavo laivą irkluoju
Sielų žvejo keliu neramiuoju,
Užmetęs tinklą tiesos gilybėn.

Priegiesmis.

Santuokos sakramentas

173

Vyro ir moters santuokinė sutartis, kuria jie sukuria bendrą gyvenimą, kyla iš dieviškojo kūrimo pradžios. Tikinčiams Kristų ši sutartis tampa sakramentu. Santuoka sudaroma sutuoktinių sutartimi – abipusiu ir neatšaukiamu pasižadėjimu, kuriuo jie laisvai atsiduoda vienas kitam. Visiškos ištikimybės ir nesuardomo ryšio reikalauja tiek vyro ir žmonos sąjunga, tiek vaikų gerovė. Savo prigimtimi santuoka ir sutuoktinių meilė skirtos gimdyti ir auklėti vaikus, kurie yra tarsi ją atbaigiantis vainikas, nes vaikai – iš tikrųjų kilniausia santuokos dovana tėvams. Gyvendami Kūrėjo sukurtą ir palaimintą intymų gyvenimą ir bendraudami meilėje, sutuoktiniai tampa „jau nebe du, o vienas kūnas“.

Kristus, visa atkurdamas ir atnaujindamas, iškėlė Santuoką iki sakramento orumo, kad neišardoma sutuoktinių sutartis dar labiau išryškintų Kristaus meilę ir taptų Jo vienybės su Bažnyčia paveikslu. Per Krikštą – tikėji-

mo sakramentą – vyras ir moteris amžinai įsijungia į Kristaus ir Bažnyčios sąjungą. Santuokinis bendrumas naudojasi Kristaus meile ir apdovanojamas Jo aukos vaisiais. Santuokos sakramentu krikščionys išreiškia vienybės bei vaisingos Kristaus ir Bažnyčios meilės slėpinį ir tame slėpinyje dalyvauja. Todėl galiojanti pakrikštytųjų santuoka visada yra sakramentas.

Gyvendami santuokinį gyvenimą, susilaukdami vaikų ir juos auklėdami, sutuoktiniai padeda vienas kitam siekti šventumo. Kaip Kristus mylėjo Bažnyčią ir atidavė už ją save, taip ir krikščionys sutuoktiniai, gaivinami Šventosios Dvasios, stiprina ir brandina savo santuoką

abipusiu atsidavimu ir tvirta meile, sėkmėje ir negando-se jungdami tai, kas dieviška, ir tai, kas žmogiška, būdami vienas kitam ištikimi kūnu ir dvasia.

Viso šeimos gyvenimo pagrindas – santuokinė meilė yra krikščionių bendradarbiavimas su Kūrėju ir Išgelbėtoju, kuris per juos plečia ir turtina savo šeimą. Sutuoktiniai šlovina savo Kūrėją ir, jungdamiesi su Kristumi, siekia tobulumo, atsakingai naudodamiesi jiems dovanota kūrybos galia. Gyvendami vienybėje bei visur ją liudydami, sutuoktiniai kūrybiškai išreiškia Kristaus ir Bažnyčios vienybės slėpinį.

Štai koks dviejų vienos vilties, vienos drausmės ir tos pačios priklausomybės tikinčiųjų ryšys! Abu lygiateisiai, abu vienas kitam atsidavę, be jokių sielos ir kūno paslapčių. Tai iš tikrųjų du viename kūne, o kur vienas kūnas, ten ir dvasia viena.

Kristaus ir Bažnyčios meilę bei vienybę geriausiai išreiškia Eucharistijos sakramentas. Todėl Santuokos sakramentą labai dera švęsti Mišių metu.

Apsisprendimas priimti Santuokos sakramentą yra labai atsakingas uždavinys. Todėl Lietuvos Vyskupų Konferencija yra nustačiusi trijų mėnesių pasirengimo Santuokai laikotarpį, idant būtų ištirtas laisvas apsisprendimas bei tvirta valia, įsigilinta į santuokos bei šeimos gyvenimą, artimiau susipažinta su Bažnyčios mokymu.

Nusprendusieji tuoktis kreipiasi į savo kunigą (kapeleoną) likus bent trim mėnesiams iki numatomos Santuokos dienos.

jungtuvės ne Mišių metu

174

Pasitinkant sužadėtinius giedamas himnas „O Dvasia, Viešpatie, nuženk“ (Nr. 221). Vadovas (vyskupas, kunigas ar diakonas) ateina prie bažnyčios durų ar kitur pasitikti sužadėtinių ir pasveikina juos Bažnyčios vardu. Prie altoriaus į jungtuvėms skirtą vietą einama procesijos tvarka: patarnautojai, apeigų vadovas, sužadėtiniai, lydimi liudytojų, giminaičių ir kitų. Atėjus prie altoriaus, jis pagerbiamas nusilenkiant. Vadovas gali pasitikti ir pasveikinti sužadėtinius ir jungtuvėms skirtoje vietoje.

175

Apeigų vadovas ir visi daro
kryžiaus ženklą.

Vadovas visus pasveikina šiais ar kitais
Šventojo Rašto žodžiais:

Malonė jums ir ramybė nuo Dievo,
mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus! (1 Kor 1, 3)

Visi: Ir su tavimi!

Tada vadovas paragina susirinkusiuosius dalyvauti Santuokos sakramento apeigose.

Po to kalba maldą:

IŠKLAUSYK, VIEŠPATIE, mūsų
maldavimus ir ant šių savo tarnų
(N. ir N.) išliek savo malonių gausą. Tai,
ką Tavo altorius sujungs, testiprins jų tarpusavio meilę. Per Kristų, mūsų Viešpatį.

Visi: Amen.

Žodžio liturgija

Galima atsisėsti. Skaitomos ištraukos iš Šventojo Rašto, paskui apeigų vadovas aiškina skaitytus tekstus, primindamas krikščioniškosios santuokos svarbą, sutuoktinių meilės kilnumą, sakramento malonę ir įpareigojimus. Dera, kad Šventojo Rašto ištraukas, išskyrus Evangeliją, skaitytų sužadėtinių artimieji ar bičiuliai.

Santuokos apeigos

178

Jeigu tuokiasi dvi ar daugiau porų, kiekvienos jų atskirai klausama apie sutikimą tuoktis ir atskirai duodama priesaika.

Visiems stovint, vadovas kreipiasi į sužadėtinius:

Jūs atėjote į Dievo namus, kad Bažnyčios įgaliotinio ir čia esančių liudytojų akivaizdoje Viešpats užantspauduotų jūsų nutarimą susituokti.

Anksčiau Krikšto sakramentu Kristus jums suteikė pirmą ir būtiniausią išganymo malonę – jus paskyrė šventam gyvenimui. Šiandien Santuokos sakramentu jus sustiprins amžinai tarpusavio meilei ir ištikimybei tęsti bei kitoms garbingoms susituokusiųjų pareigoms atlikti ir praturtins naujomis dvasinėmis dovanomis.

Tad Bažnyčios vardu kiekvieną klašiu apie jūsų pasiryžimus.

Klausimai prieš priesaiką

179

Vadovas klausia sužadėtinius,
ar jie tuokiasi niekieno neverčiami
ir gerai apgalvoję.

Pirmiausia klausiamas sužadėtinis:

N., ar esi rimtai apsigalvojęs, niekieno neverčiamas ir tikrai pasiryžęs vesti šią savo sužadėtinę?

Sužadėtinis: Esu! (Taip!)

Vadovas kreipiasi į sužadėtinę:

N., ar esi rimtai apsigalvojusi, niekieno neverčiama ir tikrai pasiryžusi tekėti už šio savo sužadėtinio?

Sužadėtinė: Esu! (Taip!)

Vadovas klausia abu:

Ar pasižadate santuokos kelyje visą gyvenimą vienas kitą mylėti ir gerbti?

Kiekvienas atsako: Pasižadu! (Taip!)

V.: Ar sutinkate pagal Dievo valią susilaukti vaikų ir juos auklėti, kaip liepia Dievas ir Bažnyčia?

Sužadėtiniai: Sutinkame! (Taip!)

V.: Tesuteikia jums Dievas savo malonės, kad tai, ką pasižadate, būtų jūsų šeimos gyvenimo pagrindas.

Santuokinė priesaika

180

Vadovas sužadėtinius pakviečia:

Kadangi tikrai ryžtatės sudaryti šventą vyro ir moters sąjungą, paduokite vienas kitam dešinę ranką ir Dievo bei Bažnyčios akivaizdoje vienas kitam prisiekite.

Sužadėtiniai paduoda rankas. Kunigas ant jų uždeda stulą. Kiekvienas prisiekia atskirai.

Sužadėtinis sako:

AŠ, N., IMU TAVE, N., SAVO ŽMONA
IR PRISIEKIU VISADA BŪTI TAU

IŠTIKIMAS:

KAI LAIMĖ LYDĖS AR VARGAS SUSPAUS,
KAI SVEIKATA TVERS IR LIGOS
SUIMS –

VISĄ GYVENIMĄ TAVE MYLĖSIU
IR GERBSIU.

TEPADEDA MAN DIEVAS!

Sužadėtinė sako:

AŠ, N., IMU TAVE, N., SAVO VYRU
IR PRISIEKIU VISADA BŪTI TAU

IŠTIKIMA:

KAI LAIMĖ LYDĖS AR VARGAS SUSPAUS,
KAI SVEIKATA TVERS IR LIGOS SUIMS –
VISĄ GYVENIMĄ TAVE MYLĖSIU
IR GERBSIU.

TEPADEDA MAN DIEVAS!

Priesaikos patvirtinimas

181

Vadovas sako:

Šią jūsų priesaiką, duotą Bažnyčios akivaizdoje, testiprina Viešpats savo malone ir jus dosniai telaimina.

Kunigas sutuoktinius paženkliną kryžiaus ženkle. Paskui taria:
Ką Dievas sujungė, žmogus teneperskiria!

Arba:

Šią jūsų priesaiką, duotą Bažnyčios akivaizdoje, Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas, pirmuosius žmonijos tėvus – vyrą ir

moterį – rojuje sujungęs Dievas, Kristaus malone testiprina ir tepalaimina (ir kryžiaus ženklų paženkliną sutuoktinius). Ką Dievas sujungė, žmogus teneperskiria.

182

Vadovas kreipiasi į liudytojus:

Jūs, kurie čia esate, būsite liudytojai, kad ši santuoka sudaryta Dievo akivaizdoje ir palaiminta Bažnyčios.

Dabar visi garbiname Dievą:

GARBĖ DIEVUI – Tėvui ir Sūnui, ir Šventajai Dvasiai. Kaip buvo pradžioje, dabar ir visados, ir per amžius!

Žiedų palaiminimas ir įteikimas

183

Vadovas laimina žiedus (ir vainikėlių):

TEPALAIMINA + Viešpats šiuos žiedus, kuriuos vienas kitam įteiksite kaip meilės ir ištikimybės ženklą.

Žiedai (ir vainikėlis) gali būti pašlakstyti palaimintu vandeniu ir pasmilkyti, tada įteikiami jaunavedžiams. Šie juos užmauna vienas kitam ant dešinės rankos bevardžio piršto. Kiekvienas gali sakyti:

Sutuoktinis: N., imk šį žiedą – mano meilės ir ištikimybės tau ženklą – vardan Dievo – Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios.

Sutuoktinė: N., imk šį žiedą – mano meilės ir ištikimybės tau ženklą – vardan Dievo – Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios.

Visuotinė malda

184

Vadovas pirmiausia pakviečia visus melstis, po to skaitomi maldos prašymai, o jiems pritaria visi apeigų dalyviai. Dera, kad skaitytų sutuoktinių artimieji ar bičiuliai.

Jeigu sutuoktiniai nepriims Komunijos, po maldos kalbama „Tėve mūsų“.

Santuokos palaiminimas

185

Sutuoktiniai atsiklaupia. Vadovas pakviečia melstis. Visi meldžiasi tyliai.

Paskui vadovas, ištiesęs virš sutuoktinių rankas,
kalba šią ar kitą palaiminimo maldą:

DIEVE, TU SAVO GALYBE visa iš nieko sukūrei ir pasauliui išmintingus kelius nužymėjai. Sukūrei ir žmogų, į save panašų, sukūrei vyrą ir moterį ir paskelbei, kad jiedu jungsis į neišardomą šeimą ir drauge kurs savo laikinąjį ir amžinąjį likimą.

Dieve, šventąjį santuokos ryšį Tu pakėlei į sakramento garbę, kad jis vaizduotų tyrą ir vaisingą Kristaus ir Bažnyčios meilę.

Žmonijos aušroje įsteigęs vyro ir moters sąjungą, Dieve, ją tokia palaima apdovanojai, kad nė žmonių kaltės jos nepanaikino.

Pažvelk dabar meiliai į šiuos jaunavedžius, trokštančius Tavo palaimos! Siųsk jiems Šventosios Dvasios dovanų ir įliek savo meilės į jų širdis, kad santuokoje būtų vienas kitam ištikimi.

Papuošk jaunąją N. meilumu bei romumu! Tegul ji sau pavyzdžiu ima šventąsias moteris, kurių žygdarbius šlovina Raštai. Tegul jie visada pasitiki vienas kitu, tegerbia vienas kitą kaip lygiavertį žemės gyvenimo bendrakeleivį, pašauktą į Tavo malonę ir šventumą,

ir tegul vienas kitą taip myli, kaip Kristus myli Bažnyčią, o Bažnyčia – Kristų. Karštai meldžiame šioms sutuoktiniams, Viešpatie, Tavo malonės, kad jie visuomet vienas kitam meilūs ir ištikimi pasiliktų, o kitiems žmonėms duotų skausmingo gyvenimo pavyzdį ir Evangelijos įkvėpti garbingai liudytų Kristų. (Leisk jiems susilaukti įpėdinių, dorai juos išauklėti ir džiaugtis vaikų ir vaikaičių gerove.) Suteik jiems žemėje garbingą amžių, o danguje – nesibaigiančią laimę. Per Kristų, mūsų Viešpatį.

Visi: Amen.

Šventoji Komunija

186

Jeigu sutuoktiniai priims Komuniją, vadovas eina prie tabernakulio paima komuninę, pastato ją ant altoriaus ir šiais ar panašiais žodžiais paragina melstis:

Melskimės, kaip Viešpats Jėzus Kristus mus mokė.

Visi kalba „Tėve mūsų“.

Vadovui pakvietus, visi palinki vieni kitiems ramybės.

Tada vadovas, rodydamas eucharistinę Duoną, taria:

ŠTAI DIEVO AVINĖLIS,

kuris naikina pasaulio nuodėmes.

Laimingi, kurie yra pakviesti į Avinėlio
puotą!

Visi sako:

VIEŠPATIE, NESU VERTAS (verta),

kad ateitum į mano širdį,

bet tik tark žodį, ir mano siela pasveiks.

Vadovas eina prie sutuoktinių ir kiekvienam jų,
rodydamas eucharistinę Duoną, sako:

Kristaus Kūnas.

Priimantysis atsako:

Amen

ir priima.

Dera Komuniją priimti ir sutuoktinių artimiesiems bei bičiuliams. Dalijant Komuniją, gali būti giedamos eucharistinės giesmės (pvz., Nr. 146–152).

Baigus dalyti Komuniją, galima melstis tyloje ar pagiedoti garbinimo psalmę ar giesmę (pvz., Nr. 153–158).

Po to vadovas kalba šią ar kitą maldą:

PASISTIPRINĖ, Viešpatie, prie Tavo stalo,
meldžiame malonės, kad Santuokos sakra-

mentą šiądien priėmusieji visada laikytųsi
Tavojo kelio ir žmonėms skelbtų Tavo šven-
tajį vardą. Per Kristų, mūsų Viešpatį.

Visi: Amen.

Pabaiga

187

Jungtusių apeigos baigiamos
palaiminimu:

TEPALAIMINA jus visagalis Dievas – Tėvas
+ ir Sūnus, ir Šventoji Dvasia.

Visi: Amen.

Pabaigoje sutuoktiniai, liudytojai ir vadovas pasirašo San-
tuokų aktų knygoje.

Komunija

III SKYRIUS

liturginiai metai 188

adventas 189–194

Viešpaties gimimas (Kalėdos)

195–200

Viešpaties apsireiškimas

(Trys karaliai) 201–202

gavėnia 203–208

didžioji savaitė 209–210

Didysis Velykų Tridienis 211–214

Velykų laikas 215–219

Šventosios Dvasios atsiuntimas

(Sekminės) 220–223

Švenčiausiasis Kristaus Kūnas

ir Kraujas (Devintinės) 224

eilinis laikas 225

Iš Didžiojo Velykų tridienio, tarsi iš šviesos šaltinio, trykstantis Prisikėlimas nuskaidrina visus liturginius metus. Iki šio tridienio ir po jo diena iš dienos liturgija savaip rikiuoja metus. Jie yra „Viešpaties malonės metai“ (plg. Lk 4, 19). Liturginiai metai įvairiais požiūriais atskleidžia vieną ir tą patį Velykų slėpinį. Kiekvienas sekmadienis, „Viešpaties diena“, yra pagrindinė Eucharistijos šventimo diena, nes tai Viešpaties Prisikėlimo diena, ypatinga liturginės sueigos diena, krikščioniškos šeimos, džiaugsmo ir poilsio po darbų diena. Sekmadienis – savaitės Velykos – yra visų liturginių metų pagrindas ir branduolys.

Per ištisus metus Bažnyčia atskleidžia visą Kristaus slėpinį nuo Įsikūnijimo ir Gimimo iki Velykų, Žengimo į dangų, Šventosios Dvasios atsiuntimo ir su palaiminga viltimi laukiamo Viešpaties atėjimo.

Atitinkamomis liturginių metų dienomis minėdama šventuosius, pirmiausia Švenčiausiąją Dievo Motiną, apaštalus, kankinius ir kitus šventuosius, šios žemės Bažnyčia vienijasi su dangaus liturgija; ji šlovina Kristų už tai, kad Jis parodė savo išgelbėjimo vaisius išaukštintuose jos nariuose. Šventųjų pavyzdys drąsina ir stiprina Bažnyčią jos kelionėje į Tėvo namus.

Šiame skyriuje pateikiame liturginių metų laikų ir didžiausių iškilmių bei švenčių prasmę ir giesmes.

Pirmąjį advento sekmadienį prasideda nauji liturginiai metai. *Adventus* lotyniškai reiškia „atėjimas“. Tai beveik keturios savaitės prieš Kalėdas. Nuo pirmojo advento sekmadienio iki gruodžio 17 d. viltingai švenčiame Viešpaties žadėtajį antrąjį atėjimą (arba sugrįžimą) laikų pabaigoje. Likus aštuonioms dienoms iki Kalėdų, su džiaugiu viltimi laukiame Viešpaties gimimo iškilmės, Jo pirmojo atėjimo – gimimo Judėjos Betliejuje.

Tu ateini

Tempo: ♩ = 58

Chords: C, Am7, Dm7, G, F, C, Am7, Dm7

Lyrics:

Tu a - tei - ni, jau žings-niai gir -
 Šlo - vin - kim Jį, kas no - rit my -
 dėt, Die - vo tau - ta lėt!
 vis - ką iš - kęs, Jė - zau, Ka -

2. Kiek mums dar laukt Tu vienas žinai,
Bet tiems, kas myli, niekis juk tai!

Tu mums atleidai sunkiausias kaltes,
Jėzau, Karaliau, mes laukiam Tavęs! (2×2)

191

Atskamba balsas iš aukštai

Be - ri - be mei - le gim - stan - ti,
Žvaigžde ži - bėk pa - dan - gė - se,

gai - vin - ki šir - dis alks - tan - čias.
vil - tim nus - kai - drin - ki kan - čias.

2. Ateik greičiau, Sūnau Dangaus,

Ir amžių amžiais viešpatauk;
Malonės aušrą žemėn leisk,
Nušvieski saulės spinduliais.
Teskamba amžina garbė
Tau, Tėve, Sūnų siuntusiam,
Ir Sūnui nūn ateinančiam,
Ir Dvasiai, širdis guodžiančiai.
Amen.

192

O Dievo Žodi

$\text{♩} = 68$

O Die - vo Žo - di, iš - ei - naš iš Tė - vo

Am - ži - no gel - mių, kurs, ta - pęs

kū - nu, a - tei - ni at - pirk - ti

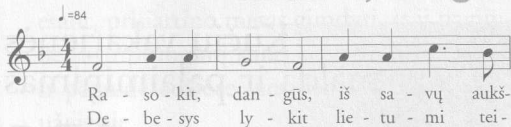
že - mēs nuo - dē - miņ.

2. Apšvieski mūsu krūtines,
Uždek jas meilēs ugnimi,
Kad, metus laikus džiaugsmus,
Širdis vis guostus dangumi.

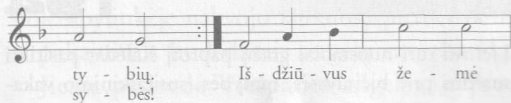
3. Garbē teaidi, Tēve, tau,
Taip pat ir Sūnui visados,
Ir Dvasiai Šventajai kartu
Jā amžņi amžņai tegiedos.

193

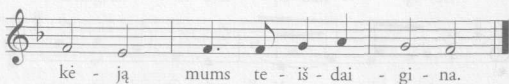
Rasokit, dangūs

Ra - so - kit, dan - gūs, iš sa - vų aukš-
De - be - sys ly - kit lie - tu - mi tei -

ty - biņ. Iš - džiu - vus že - mē
sy - bēs!

2. Kaip tamsią naktį klysdamas keleivis
Į dangų žvelgia, ar neprasiblaivęs,
Taip amžiais žmonės, klydę ir klajoję,
Dangaus pagalbos šauktis nenustoja.
3. Kaip ryto saulės laukia vyturėliai,
O Dieve, laukiame mes, akis pakėlę;
Šaukiam pagalbos žmonės nusidėję,
Meldžiame, prašom siųsti Atpirkėją.
4. O Dieve Tėve, geras, gailestingas,
Išgirsk maloniai maldą ilgesingą;
Siųsk savo Sūnų – mums teviešpatauja
Ir mūsų žemei duoda veidą naują.

Kūčių vakarienės malda ir palaiminimas

194

Lietuva turi nuostabiai gražų paprotį Kalėdas pasitikti
susėdus prie bičiulystės, ramybės, susitaikinimo vaka-

rienės stalo. Tai išreiškia Kūčių vakarienės metu pasidailijimas nerauginta duona – kalėdaičiu. Vakarienė pradedama šia ar kita malda, kuriai vadovauja šeimos tėvas, motina ar kas nors kitas.

Visi daro kryžiaus ženklą: Vardan Dievo – Tėvo + ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios. Amen.

Visiems stovint prie stalo skaitoma Evangelijos ištrauka.

Vadovas: Iš šventosios Evangelijos pagal Luką.

Anomis dienomis išėjo ciesoriaus Augusto įsakymas surašyti visus valstybės gyventojus. Toks pirmasis surašymas buvo padarytas Kvirinui valdant Siriją. Taigi visi keliavo užsirašyti, kiekvienas į savo miestą. Taip pat ir Juozapas ėjo iš Galilėjos miesto Nazareto į Judėją, į Dovydo miestą, vadinamą Betliejumi, nes buvo kilęs iš Dovydo namų ir giminės. Jis turėjo užsirašyti kartu su savo sužadėtine Marija, kuri buvo nėščia. Jiems tenai esant, prisiartino metas gimdyti, ir ji pagimdė savo pirmgimį sūnų, suvystė jį vystyklais ir paguldė ēdžiose, nes jiems nebuvo vietos užieigoje.

Toje apylinkėje nakvojo laukuose piemenys ir, pakaitomis budėdami, sergėjo savo bandą. Jiems pasirodė Viešpaties angelas, ir juos

nutvieskė Viešpaties šlovės šviesa. Jie labai išsigando, bet angelas jiems tarė: „Nebijokite! Štai aš skelbiu jums didį džiaugsmą, kuris bus visai tautai. Šiandien Dovydo mieste jums gimė Išganytojas. Jis yra Viešpats Mesijas. Ir štai jums ženklas: rasite kūdikį, suvystytą vystyklais ir paguldytą ēdžiose“. Ūmai prie angelo atsirado gausi dangaus kareivija. Ji garbino Dievą, giedodama: „Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje ramybė jo mylimiems žmonėms! (Lk 2, 1–14)

Vadovas: **VIEŠPATIE KRISTAU**, atnešęs žemei džiaugsmą ir išgelbėjimą! Laimink visus: didelius ir mažus, sveikus ir ligonius, liūdinčius ir besidžiaugiančius, čia susirinkusius ir negalėjusius atvykti. Būki mūsų ramintojas ir globėjas, duok mums vilties bei stiprybės. Mums, čia susirinkusiems, įkvėpk krikščioniškos meilės bei vienybės dvasios, kad visur ir visuomet jaustumės vieningi per Tave ir su Tavimi.

Duok amžinąjį atilsį mūsų šeimos, giminės ir bendruomenės mirusiesiems, amžinoji šviesa jiems tešviečia, tegul ilsisi ramybėje.

Palaimink, Dieve, šias Kūčių stalo gėrybes, kuriomis stiprinsimės šį vakarą Tavo dosnumo dėka per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Po palaiminimo laužiamas kalėdaitis, linkima ramybės ir valgoma Kūčių vakarienė.

Po vakarienės tinka pasimelsti.

Vadovas: KŪDIKĖLI JĖZAU, ramybę ir taiką žemėn atnešęs Dieve, duok mums malonės gyvenime įvykdyti tuos gerus užmojus, kuriuos Tu įkvėpei per šią vakarienę. Tu gyveni ir viešpatauji per amžius.

Visi: Amen. (Ir daro kryžiaus ženklą.)

Viešpaties gimimas (Kalėdos)

195

„Šiandien jums gimė Išganytojas“, – skelbia Kalėdų iškilmė. Iki IV a. pabaigos – V a. pradžios Viešpaties gimimas (Kalėdos) ir Viešpaties apsireiškimas (Trys Karaliai) buvo viena šventė, Vakaruose švenčiama gruodžio 25 d., Rytuose – sausio 6 d. Ši iškilmė kalba apie Žodį, kuris tapo kūnu ir apsi-

gyveno tarp mūsų. Dievas apsireiškia ir pasirodo mums kaip žmogus, toks pat, kaip kiekvienas iš moters gimęs kūdikis. Dievas tapo žmogumi ir dovanojo savo ramybę kiekvienam savo mylimam žmogui.

196

Sveikas, Jėzau gimusis

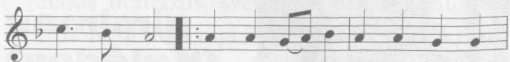
$\text{♩} = 88$

Svei-kas, Jė - zau gi - mu - sis, šven-tas Die - vo

Kū - di-ki! Bran-gią die - ną švęs-da - mi už - gi - mi-mo

Vieš - pa - ties, links-min - ki - mės ir džiau - ki - mės,

Die - vui gar-bę duo-da - mi gie - do - ki - me.

2. Kanklėmis kankliuokime, sutartinę traukime.
Brangią dieną švęsdami užgimimo Viešpaties,
Linksminkimės ir džiaukimės,
Dievui garbę duodami, giedokime.

3. Jau dangus mums artinas, žemėj žmonės
linksminas.

Brangią dieną švęsdami užgimimo Viešpaties,
Linksminkimės ir džiaukimės,
Dievui garbę duodami, giedokime.

197

**Tyliąją naktį
balsas sugaudė**

$\text{♩} = 80-90$

Ty - lią - ją nak - tį bal - sas su - gau -
dė. Pie - me-nys, kel-kit: Die-vas už - gi -
mė! Grei - tai ren - ki - tės ir bė - kit,
į Bet - lie - jų pa - sku - bė - kit
svei - kint Vieš - pa - ties!

2. Nuėję rado Jėzų ėdžiose,
Kaip pranašauta Dievo knygoje.
Jį Dievu jie pripažino,
Kaip juos angelas mokino
Ir pasveikino:
3. O Atpirkėjau, seniai laukiamas,
Tūkstančius metų žmonių meldžiamas!
Laukė pranašai, karaliai,
O Tu šią tiktai naktelę
Tepasirodei.
4. Mes irgi laukiam, Viešpatie, Tavęs;
O kai ateisi pas mus per Mišias,
Pulsim prieš Tave ant kelių,
Gyvą kiekvienoj dalelėj
Šventos Ostijos.

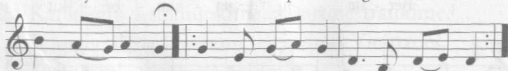
198

Didis džiaugsmas patekėjo

♩ = 95

Di-dis džiaugs-mas pa-te-kė-jo su žvaigž-de vir-
Šir-dys lai-me ė-mė plak-ti: gi-me Kris-tus

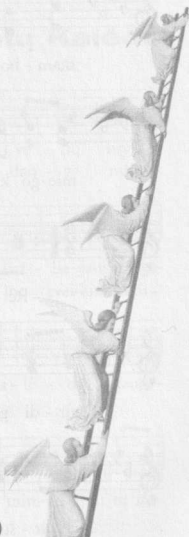
šum Bet-lie-jaus. Muš-kim būg-nais, tri-mi-tuo-kim,
mums šią nak-tį. Jė-zui gar-bę a-ti-duo-kim,

2. Angelai į žemę leidos,
Ir giesmės skambėjo aidas.
Nes kūtelėje Betliejaus
Šiąnakt gimė Atpirkėjas.
Muškim būgnais, trimituokim,
Jėzui garbę atiduokim.
Šiąnakt mums užgimusiam. (3×2)

3. Iš Rytų šalies karaliai
Nor matyti Visagalį,
Į Betliejų skuba, joja,
Jėzui dovanas aukoja.
Muškim būgnais, trimituokim,
Jėzui garbę atiduokim,
Šiąnakt mums užgimusiam. (3×2)

4. Mes Jam garbę, šlovę duokim
Ir linksmi visi giedokim:
Sveikas, brangus Kūdikėli,
Dangiškasis Mažutėli.
Muškim būgnais, trimituokim,
Jėzui garbę atiduokim,
Šiąnakt mums užgimusiam. (3×2)

Nakties tyloje

♩ = 70-80

Nak-ties ty-lo-je su -

skam - bo bal-sai, su - skam - bo bal-sai. Iš

mie-go ke-lias pie-me-nys žva - liai, žva - liai.

Re - gi nak - tį ste - buk-lin - gą,

gir - di gies-mę pas-lap - tin - gą

vir - šum Bet - lie - jaus.

2. Šventoji naktie, Kalėdų naktie,
Tavęs pasaulis laukė jau seniai,

Kad pasveikintų vaikelį,
Dievo amžino Sūnelį, dangaus svetelį. (2×2)

3. Nakties tyloje, kai skamba giesmė,
Suvargus klūpo visa žmonija.
Kūdikėli Visagali, Tu palaimink kryžių šalį,
O Dieve mūsų! (2×2)

200

Džiaugsmingų šventų Kalėdų

♩ = 102

Per snie - gą nu - bėgs a - ve - lių bry -
Auš - ri - nė žvaigž - dė pa - dan - gę nu -

dė, spin - dės pro eg - ly - ną Bet - lie - jaus žvaigž -
švies, ma - ži pie - me - nė - liai jos svei - kint sku -

dė. Džiaugs - min - gų šven - tų Ka - lė - dų, džiaugs -
bės.

min - gų šven - tų Ka - lė - dų, džiaugs - min - gų šven - tų Ka -

lė - dų ir Me - tų Nau - jų.

Viešpaties apsireiškimas (Trys karaliai)

201

Kristaus apsireiškimo įvairių tautų atstovams išskilmė skelbia Kalėdų naujieną – Dievas tapo žmogumi ir apsireiškė kiekvienam. Evangelijoje pasakojama apie išminčių paaukotas dovanas Jėzui. Jos turi simbolinę prasmę: auksas – Jėzui kaip Karaliui, smilakai – kaip Dievui, mirra – kentėti ir mirti at-

ėjusiam Žmogui. Ši išskilmė Lietuvoje švenčiama sekmadienį tarp sausio 2 ir 8 d.

Tą dieną laiminama kreida, kuria ant savo namų (butų) durų tikintieji užrašo tradicinius išminčių vardus: Kasparas, Merkelis, Baltazaras (pirmąsias raides † K † M † B ir metų skaitmenį). Tai reiškia, jog tuose namuose gyvena Žmogumi tapusio Dievo – Jėzaus Kristaus – išpažinėjai.

Kelkis ir nušvisk

♩ = 106

Em

H7

Kel - kis ir nu - švisk, nes tai Ta - vo švie - sa

Em

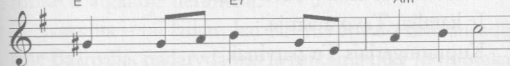

Vieš - pa - ties gar - bė tuoj už - te - kės!

E

E7

Am

Pa - kelk a - kis ir žiū - rėk ap-link,

D

Am

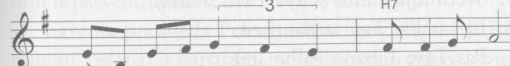
H7

kad Ta - vo šir - dis su - dre - bė - tų:

3

H7

štai Ta - vo sū - nūs, jie grįž - ta na - mo,

Em

E

Ta-vo duk-ros grįž-ta pas Ta - ve.

Je - ru - za - le,

2. Visos tautos eina į Tavo šviesą
 Ir karaliai Tavo aušroje.
 Kupranugariais Tu patvinai.
 Jie iš Efos ir Kedaro traukia,
 Sabos auksą, smilkalus nešdami,
 Kad šlovė ir gyrius Dievui kiltų.

Jeruzale...

3. Svetimųjų sūnūs statys Tavo sienas,
 Jų karaliai Tau tarnauti eis.
 Pas Tave Libano garbė ateis,
 Viešpaties miestu Tave vadins,
 Tavo dienos gedulo baigėsi,
 Tarp tautų Tu šlovinsi mane.

Jeruzale...

Keturiasdešimt dienų prieš Velykas yra gavėnios laikas – mūsų dalyvavimo Kristaus Velykų slėpinyje atnaujinimas. Apaštalas Paulius apie tai kalba taip: „Mes Dievo įpėdiniai ir Kristaus bendraįpėdiniai, jeigu su juo kenčiame, kad su juo būtume pagerbti“ (Rom 8, 17). Keturiasdešimt dienų ir naktų Kristus pasninkauja dykumoje. Mūsų atgailos darbai – malda, pasninkas ir išmalda – yra ženklas, kad mes dalyvaujame šiame Kristaus pasninke ir atgailoje dėl mūsų.

Gavėnia – tai laikas, kai Kristus apvalo savo sužadėtinę Bažnyčią, padarydamas ją tinkamą būti Jo nuotaka.

Gavėnia – laikas sugrįžti prie mūsų šaltinio Krikšto, kuriuo esame panardinti Kristaus mirtyje ir Jo prisikėlime.

Gavėnia – didžiojo Bažnyčios surinkimo draugėn laikas, laikas atsiduoti savo Viešpaties ir Gelbėtojo apvalymui ir pašventinimui.

Gavėnia prasideda Pelenų trečiadienį. Tą dieną laiminami pelenai ir barstomi ant krikščionio galvos, kviečiant prisiminti žmogaus trapumą ir priimti Viešpaties kvietimą atsiverti ir tikėti Evangelija – Gerąja Naujiena.

Tu Amžinasis! Nemarus!

Tu Am-ži-na-sis! Ne-ma-rus! Gy-vy-bės Tu vers-mė gau-si!

Pa-žvel-ki, Die-ve, čia į mus, nes Tė-vas mū-sų Tu e-si.

Nors mes ir mir-čiai pa-smerk-ti, būt no-rim prie Ta-vės ar-ti.

2. Mes turim ištarmę žūties
Už kaltę pirmojo žmogaus,
Pavirsim dulkėm po mirties,
Kaip auką žemė mus priglaus,
Nes mes iš dulkių sukurti,
Dėl išdidumo žūt verti.

3. Tačiau tas dvasinis pradmuo,
Kurį mums įkvėpei pradžioj,
Kaip nenuvystantis želmuo,
Nežus akimirkoj skaudžioj,
Kada mirtis mus palytės
Pirštu grėsmingos nebūties.

4. Prisikėlimo pažadai –
 Džiugi paguoda ir viltis,
 Nes Kristus pavyzdį matai,
 Juk pirmas prisikėlė Jis.
 Sugrįžęs gyvas iš mirties,
 Jį tikinčius dangun pakvies.

205

**Dieve Tėve
 galingiausias**

$\text{♩} = 60$

Die - ve Tė - ve ga - lin - giau - sias,

Tu bi - čiu - lis mūs ge - riau - sias:

sa - vo Sū - nui lei - dai mir - tį

už žmo - nių kal - tes pa - tir - ti.

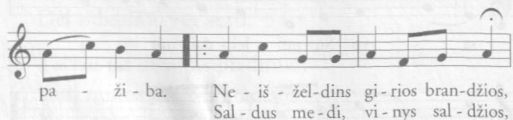
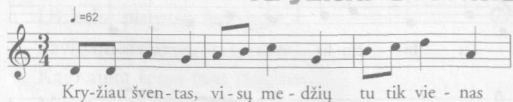
2. Jis prieš mirtį mūs' gailėjos,
Likti su mumis norėjo,
Vakarienėj paskutinėj
Rodė meilę begalinę.

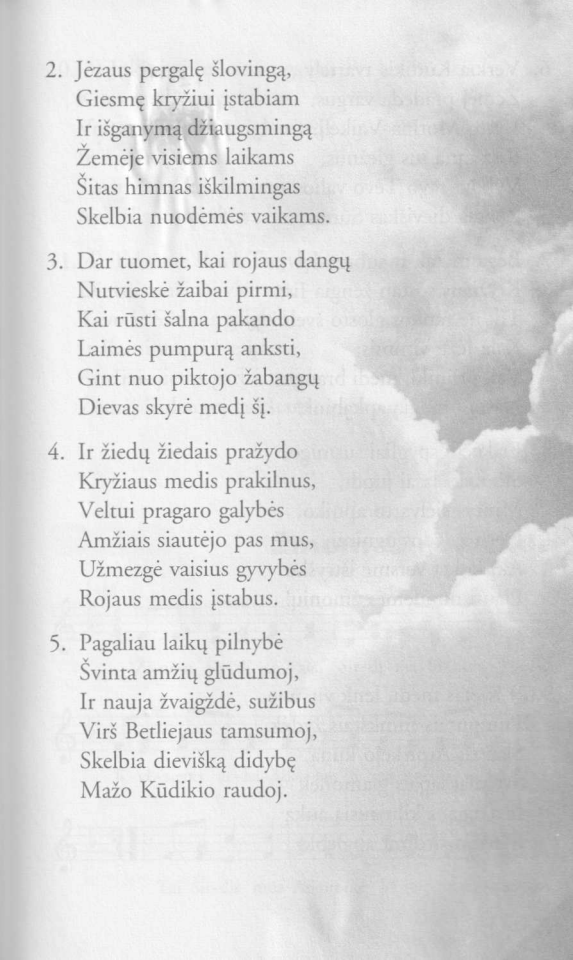
3. Duoną laimino, jos davė,
Kad suprastume, jos gavę,
Jog tai yra Sakramentas,
Jėzaus tikras Kūnas šventas.

4. Nūn priimki šitą auką
Ir palaimink mūsų tautą,
Kristus ją krauju atpirko,
Iškentėjęs karčią mirtį.

206

Kryžiau šventas

-
2. Jėzaus pergalę šlovingą,
Giesmę kryžiui įstabiam
Ir išganymą džiaugsmingą
Žemėje visiems laikams
Šitas himnas iškilmingas
Skelbia nuodėmės vaikams.
 3. Dar tuomet, kai rojaus dangų
Nutvieskė žaibai pirmi,
Kai rūsti šalna pakando
Laimės pumpurą anksti,
Gint nuo piktojo žabangų
Dievas skyrė medį šį.
 4. Ir žiedų žiedais pražydo
Kryžiaus medis prakilnus,
Veltui pragaro galybės
Amžiais siautėjo pas mus,
Užmezgė vaisius gyvybės
Rojaus medis įstabus.
 5. Pagaliau laikų pilnybė
Švinta amžių glūdumoj,
Ir nauja žvaigždė, sužibus
Virš Betliejaus tamsumoj,
Skelbia dievišką didybę
Mažo Kūdikio raudoj.

6. Verkia Kūdikis tvartely,
Žemėj pradeda vargus;
Vysto Motina Vaikelį,
Riša sąnarius gležnus,
Vykdyt savo Tėvo valios
Žengia dieviškas Sūnus.
7. Bėga metai, ir subrendęs
Kryžiaus sostan žengia Jis;
Tik ne rankos glosto švelnios, –
Kala Jėzų vinimis;
Vai, priimki, medi brangus,
Naštą brangią apkabink!
8. Erškėčių spygliai susmigo,
Sunkiasi lašai juodi,
Mintys sielvarto apniko,
Dega žaizdos ugnimi;
Ak, kokia versmė ištryško
Plauti nuodėmes žmonių!

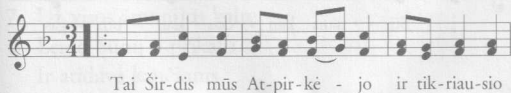
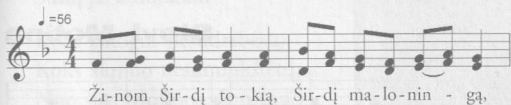
- 9.(2) Kietas medi, lenk viršūnę,
Pumpurais minkštais žydėk,
Skaistų Atpirkėjo kūną
Švelniai lapais glamonėk
Ir dangaus kilniausią auką
Medžio širdimi apglėbk!

10.(3) Jokioj girioj neišaugs jau
 Kitas medis toks kilnus,
 Vertas Viešpatį priglausti
 Ir išgelbėt mus visus...
 Tave vieną krauju prausė
 Avinėlis nuostabus.

11.(4) Tebūnie šlovė Trejybei –
 Dievui amžinai vienam, –
 Tėvo ir Sūnaus galybei,
 Ir Ramintojui šventam;
 Amžiais jiems garbė teaidi
 Žemėj ir danguj aukštam.

207

Žinom Širdį tokią

2. Ta Širdis brangesnē už visokį gerį,
Tobuliausia meile ir dorybėm žėri.
Kas pasaulis, jo tuštybės!
Sielos ras tikrą ramybę
Jėzaus Širdyje. (3×2)
3. Tegul, Jėzau mielas, Tavo kraujo švento
Bent lašelį vienas man į širdį krenta,
Tai bus siela atgaivinta
Ir malone padabinta
Dieviškos Širdies. (3×2)

208

Stovi Motina

žvel - gia ver - kian - čiom a - kim,

žvel - gia ver - kian - čiom a - kim.

2. Aimaną nuo kryžiaus girdi,
Baisus skausmas varsto širdį,
Kalavijo ašmenim.
3. Kiek tai kenčia išrinktoji
Jėzaus Motina mieloji,
Jam kovojant su mirtim.
4. Siaubas, širdgėla ir baimė
Atėmė Marijai laimę,
Sūnų jai atimdami.
5. Koks žmogus nesudrebėtų,
Koks akmuo nesuminkštėtų,
Nuo šios Motinos skausmų?!

6. Kas galėtų neliūdėti
Ir į ją ramiai žiūrėti,
Kai ji kenčia su Sūnum?
7. Už visos žmonijos kaltę
Leido Sūnų ji prikalti
Ir atidavė kančioms.

8. Matė mielą savo Sūnų,
Kenčiantį dvasia ir kūnu,
Mirštantį už mus visus.
9. Meilės Motina, Mergele,
Duok pajusti skausmo galią,
Kad liūdėčiau su Tavim.
10. Kad širdis manoji degtų,
Kad nuo šiol vien Dievui plaktų,
Kad mylėčiau vien tik Jį.
11. Kristaus Motina Šventoji,
Spausk giliai širdin manojon
Nukryžiuotojo žaizdas,
12. Tu neduok praeit pro šalį,
Jo Širdies skausmų bent dalį
Leisk iškęsti už kaltes.
13. Leisk prie kryžiaus apsisioti,
Su Tavim drauge raudoti,
Likti su Tavim kartu.
14. Aš po kryžiumi norėčiau
Su Tavim drauge stovėti,
Lieti ašaras gailias.
15. O skaisčiausioji Mergele,
Tavo meilės karčią dalį
Leisk apverkti gaudžiai man.

16. Leisk suprasti Kristaus mirtį,
Leiski kančią Jo patirti
Ir pajusti Jo žaizdas.

17. Žaizdos Jo tegul kankina,
Kryžius Jo teapsvaigina,
Tealpstu drauge su Juo!

18. Teismo dieną gink, Marija,
Nuo liepsnų, kurios praryja
Sielas nuodėmės vergų!

19. Kristau, kai kelionę baigsiu,
Palmę pergalės įteiksi
Man dėl Motinos maldų.

20. Dėl Tavų kančių baisiųjų,
Josios ašarų karčiųjų
Leisk gyventi amžinai.

Didžioji savaitė

209

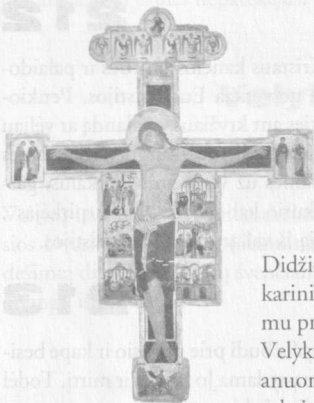
Kristaus kančios – Verbų sekmadienį prasižieda Didžioji savaitė. Nuo gavėnios pradžios atgaila ir artimo meilės darbais rengėme savo

širdis minėti Kristaus kančią ir Jo prisikėlimą. Tą dieną kartu su visa Bažnyčia pradedame švęsti didįjį Velykų slėpinį. Tą dieną Kristus įžengė į savo miestą – Jeruzalę, ten turės mirti ir prisikels. Tą dieną žmonės sveikino Jį kaip Dievo siųstąjį Mesiją, tiesė ant kelio drabužius, klojo palmių šakas. Šis įvykis minimas laiminamomis verbomis ir procesija į bažnyčią, kur švenčiama Eucharistija. Žengiame paskui Viešpatį kančios ir kryžiaus keliu, kad malonės remiami turėtume dalį ir Jo prisikėlime bei amžinajame gyvenime. Verbos mūsų rankose yra mūsų tikėjimo ženklas, mūsų išpažinimas, kad Jėzus iš Nazareto yra pasaulio ir mano Išgelbėtojas.

210

Didžiojo ketvirtadienio rytą į vyskupijos katedrą kunigai kartu su savo vyskupu renkasi švęsti krizmos Mišių, kurių metu vyskupas paruošia krizmą Krikšto, Sutvir-

tinimo bei Išventinimo sakramentams, palaimina katechumenų aliejų Krikštui bei Ligonių aliejų. Šįvakar, prasidėjus didžiajam Velykų tridieniui, bus atmenamas tarnaujamosios kunigystės įsteigimas, tad prieš išsiskirstydami švęsti Velykų į savo bendruomenes kunigai atnaujina kunigiškosios tarnystės pažadus.

Didysis Velykų Tridienis

211

Didžiojo ketvirtadienio vakariniu šventuoju susirinkimu pradedame švęsti Didįjį Velykų tridienį. Ir mes, kaip anuomet Jėzaus mokiniai, sukviečiami prie Velykų sto-

lo, kur prisimenamas Jis, besidalijantis tarpusavio meile (plaunantis kojas mokiniams) ir duona bei vyno taure. Ne tik Eucharistija, bet ir tarpusavio meilė yra Viešpaties atminimas pagal Jėzaus pavyzdį. Nuo to vakaro iki šiandien susirinkę draugai Viešpaties mokiniai, laužydami duoną ir dalydamiesi vyno taure bei mylėdami vienas kitą, liudija Viešpaties buvimą pasaulyje. Viešpats

mus kviečia mylėti, kaip Jis mylėjo. Mūsų pinigai, šią valandą skiriami vargstantiems ir stokojantiems, yra atsiliepimas į Viešpaties paliktą artimo meilės įsakymą. Eucharistija užbaigiama eucharistinės Duonos, skirtos rytdienos Komunijai, pernešimu į garbinimo vietą, ir ten ji bus adoruojama iki vidurnakčio – Didžiojo penktadienio pradžios.

212

Didįjį penktadienį, Kristaus kančios, mirties ir palaidojimo dieną, Bažnyčia nešvenčia Eucharistijos. Penkioliktą – Viešpaties mirties ant kryžiaus – valandą ar vėliau švenčiama Didžiojo penktadienio liturgija. Klausomės Dievo žodžio, meldžiamės už visuotinius reikalus, garbiname Kryžių, „ant kurio kabojo pasaulio Atpirkėjas“, ir priimame Komuniją iš vakarykštės Eucharistijos.

213

Didįjį šeštadienį Bažnyčia budi prie mirusio ir kape besilsinčio Viešpaties, apmąstydama Jo kančią ir mirtį. Todėl ji nešvenčia Eucharistijos ir kitų sakramentų.

214

Velykos – ne paprasta šventė, bet švenčių šventė, iškilmių iškilmė, kaip Eucharistija yra sakramentų sakramentas. Tai mūsų Viešpaties prisikėlimo iš numirusių iškilmė. Svarbiausia Velykų ir visų metų liturgija – Velykų

nakties budėjimas. Ši naktis pagal labai seną tradiciją pašvęsta Viešpačiui. Todėl tikintieji, Evangelijos pamokyti, su žiburiais rankose yra panašūs į žmones, laukiančius grįžtančio Šeimininko, kad parvykęs Jis rastų juos budinčius ir susodintų prie stalo. Šios nakties budėjimas turi keturias – Žiburių, Žodžio, Krikšto ir Eucharistijos – liturgijas. Velykų vigilija prasideda saulei nusileidus ir baigiasi saulei nepatekęs.

Velykų laikas

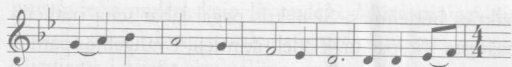
215

Velykų laikas tęsiasi penkiasdešimt dienų – iki Šventosios Dvasios atsiuntimo (Sekminių) iškilmės. Keturiasdešimtą dieną po Velykų švenčiama Viešpaties žengimo į dangų iškilmė.

216

Linksma diena mums nušvito

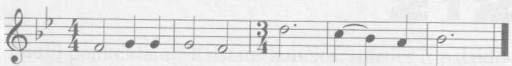

si troš- kom džiaugs - mo ši - to: kė - lės Kris -

tus, mir - tis kri - to. A - le - liu -

ja, a - le - liu - ja, a - le - liu - ja!

2. Geluonį mirties išrovė,
Nuodėmes mūsų nuplovė,
Pragaro vartus išgriovė. –
Aleliuja, aleliuja, aleliuja.
3. Gyvas savo galia tapo,
Nelietęs antspaudo kapo;
Sargai pabėgo be kvapo. –
Aleliuja, aleliuja, aleliuja.
4. Angelus siuntė šventuosius
Pas Mariją ir savuosius
Mokytinius mylimuosius. –
Aleliuja, aleliuja, aleliuja.
5. Veikiai patsai pas juos ėjo,
Didžia šviesybe žibėjo,

Sveikindamas juos kalbėjo. –
Aleliuja, aleliuja, aleliuja.

6. „Po jūsų skausmų kantrybės
Nūšvito diena linksmybės,
Dosni dangiškos ramybės“. –
Aleliuja, aleliuja, aleliuja.

7. Sveikas, Karaliau šviesybės,
Viešpatie didžios galybės,
Gelbėk ir mus iš tamsybės! –
Aleliuja, aleliuja, aleliuja.

8. Šventuoju prisikėlimu
Duok mums kalčių atleidimą,
Tegul ir mus džiaugsmas ima. –
Aleliuja, aleliuja, aleliuja.

217

Linksminkis, žeme

$\text{♩} = 112$

Links-min-kis, že - me, džiau-kis, žmo - ni - ja,
Skam - ba pa - sau - ly jau a - le - liu - ja,

nau-jas tau ry - tas te - ka skais-tus.
sklin-da per kai - mus klo-nius, lau - kus.

Lai - mė pri - pil - dė sie - las vi - sų,

džiau-gias su - lau - kę šven-čių di - džių.

Links-min-kis, že - me, džiau-kis, žmo - ni - ja,

nau - jas tau ry - tas te - ka skais-tus.

2. Mūsų Valdovas spindi kaip saulė,
Pergalės ženklą laiko aukštai.
Jis nugalėjo žalčio apgaulę,
Galvą sutrynė jo visiškai.

Priegiesmis:

Laimė pripildė sielas visų,
Džiaugias sulaukę švenčių didžių,
Linksminkis, žeme, džiaukis, žmonija,
Naujas tau rytas teka skaistus.

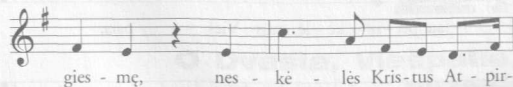
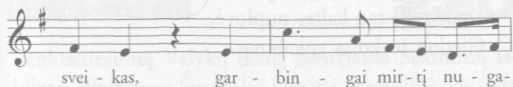
3. Tamsios padangės skaisčiai nušvito:
Varpai ir giesmės skamba linksmai.
Dievas laimėjo, pragaras krito –
Džiaukis, žmonija, jau amžinai.

Priegiesmis.

218

**Žmonijos Gelbėtojai,
sveikas**

$\text{♩} = 100$

2. Pasauli tu, kuris raudojai,
Ant Kryžiaus Viešpatį pažinęs, –
Kančia Jis tau kaltes nuplovė,
Giedok Jo kojas apkabinęs.

219

Viešpats prisikėlė

Kè - lè - si Kris - tus iš mir - ties.

A - le - liu - ja, A - le - liu - ja.

Šventosios Dvasios atsiuntimas (Sekminės)

220

Penkiasdešimtą Velykų dieną švenčiama Sekminių iškilmė. Nužengus Šventajai Dvasiai, pasauliui pasirodė Bažnyčia. Dvasios dovana pradeda naująjį laiką – Bažnyčios laiką. Šitaip Dievas, kaip yra žadėjęs, pasilieka su mumis iki pasaulio pabaigos.

221

O Dvasia, Viešpatie, nuženk

O Dva-sia, Vieš - pa - tie, nu - žen - k, sa - vų - jų sie -

2. Šventos ramybės sklidina,
Aukščiausio Dievo dovana,
Šaltinis meilės Tu esi
Ir žygiams dvasią įkvepi.
3. Septyniomis dovanomis
Sujungi Tėvą su mumis,
Sūnaus žadėta atėjai,
Kalbų daugybe prabilai.
4. Galingai protą mūs apšviesk
Ir širdis meile Tu paliesk.
Kad nepalūžtų mūs valia,
Ją stiprink amžina galia.
5. Tu blogį sielose naikink,
Vienybę, taiką vis gaivink,
Vesk mus tvirtai tiesos keliu,
Padėk išvengt skaudžių klaidų.
6. Mums Dievą Tėvą leisk pažint,
Jo Sūnų amžiną pamilt.

Dvasia Tu meilės Jų bendros, –
Tave tikėsim visados.

7. Mes Dievą Tėvą šlovinsim
Ir Sūnų prisikėlusį,
Ir Dvasiai Šventajai garbė
Per amžių amžius vis skambės.
Amen.

222

Dvasia, Viešpatie, ateik

2. Tėve vargstančių, nuženk,
Savo dovanas dalink.
Mūsų dvasią atgaivink!
3. Sielų Tu ramintojas,
Svečias atlankytojas,
Mielas atgaivintojas!
4. Darbuose Tu – poilsis,
Kaitroje Tu – atvėsis,
Tu – paguoda liūdesy!
5. O šviesybe amžina,
Skaidrink sielos gilumą,
Stiprinki tikėjimą.
6. Be Tavųjų dovanų
Viskas žmoguje skurdu,
Viskas – atvira žaizda.
7. Nuvalyk, kas sutepta,
Laistyk, kas išdeginta,
Gydyk tai, kas sužeista.
8. Atitrauk mus nuo klaidų,
Dvasios šalty duok jėgų,
Tiesink vingius mūsų takų!
9. Duok mums, mylintiems Tave,
Tikintiems Tava galia,
Dovanas septynerias!
10. Duok dorybių atpildą,
Siųsk laimingą pabaigą,
Kviesk į džiaugsmą amžiną!
Amen. Aleliuja.

Alsunki many, Šventoji Dvasia

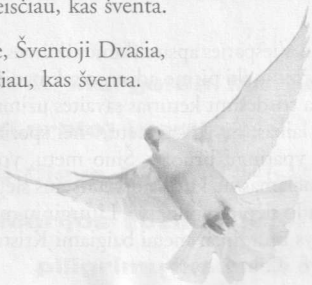

Al - suo - ki ma - ny, Šven-to-ji Dva - sia,

kad aš mąs - ty-čiau, kas šven - ta.

2. Uždeki mane, Šventoji Dvasia,
Kad aš daryčiau, kas šventa.
3. Patrauki mane, Šventoji Dvasia,
Kad aš mylėčiau, kas šventa.
4. Paremki mane, Šventoji Dvasia,
Kad aš vis skleisčiau, kas šventa.
5. Globoki mane, Šventoji Dvasia,
Kad neprarasčiau, kas šventa.

Švenčiausiasis Kristaus Kūnas ir Kraujas (Devintinės)

224

Devintą ketvirtadienį po Velykų (iš čia ir pavadinimas Devintinės) švenčiama Švenčiausiojo Kristaus Kūno ir Kraujo iškilmė, kurios metu iškilmingai šlovinamas Viešpats, per Paskutinę vakarienę (kurią minėjome Didįjį ketvirtadienį) dovanojęs mums save kaip maistą. Taip Bažnyčia išpažįsta tikėjimą Kristaus buvimu Eucharistijoje. Rengiamos iškilmingos procesijos miestų gatvėmis, per kurias nešama eucharistinė Duona. Lietuvoje Devintinės švenčiamos sekmadinį. (Žr. Nr. 226–234)

eilinis laikas

225

Nuo Viešpaties apsireiškimo iškilmės iki gavėnios ir nuo Sekminių iki pirmo advento sekmadienio trisdešimt tris arba trisdešimt keturias savaites užima vadinamasis eilinis laikas. Šis laikas neturi nei specialaus pavadinimo, nei ypatingų bruožų. Šiuo metu, ypač sekmadieniais, švenčiamas ne kuris nors Kristaus slėpinio aspektas, bet visa Jo slėpinio pilnatvė. Liturginių metų eilinis laikas ir patys liturginiai metai baigiami Kristaus – Visatos Valdovo iškilme.

IV SKYRIUS

pamaldos

Švenčiausiojo Sakramento

garbinimas 226–235

meditacijos 236–239

Kryžiaus kelias 240

Švč. Jėzaus Širdies litanija

241–242

Švč. Mergelės Marijos

(Loreto) litanija 243–245

giesmės Dievo Motinai 246–251

Mergelės Marijos rožinis 252–272

piligrimų kelionė 273

Švenčiausiojo Sakramento garbinimas

226

Visada, kai valgome Viešpaties duotą Duoną ir geriame iš Jo duotos Vyno taurės, mes skelbiame Viešpaties mirtį, kol Jis ateis. Tačiau dėl ligos, senatvės ar kitokių priežasčių ne visi krikščionys gali dalyvauti eucharistiniame pokylyje. Jiems paliekama eucharistinė Duona – Švenčiausiasis Sakramentas. Ji saugoma tabernakulyje (lotyniškai tai reiškia „palapinė“) ir nešama mirštantiesiems, ligoniams ir kitiems, negalintiems dalyvauti bendruomenės Eucharistijoje. Visi esame kviečiami prie šio Viešpaties Kūno melstis už tuos, kuriems Jis skirtas – už visus silpnuosius ir vargų prislėgtuosius.

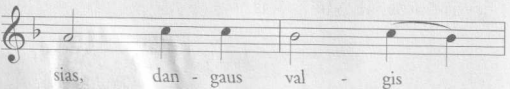
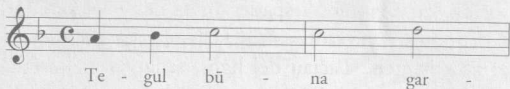
Dažnai rengiama iškilminga Švenčiausiojo Sakramento adoracija, pamaldos ir procesijos. Pagarbinimui eucharistinė Duona išstatoma monstrancijoje. Tai – mūsų tikėjimo Kristaus buvimu Eucharistijoje išraiška, su mumis pasilikusio Dievo šlovinimas, mūsų maldos už visos Dievo tautos vienybę laikas.

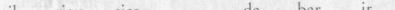

Išstatymas adoracijai

227

**Tegul būna
garbinamas**

vi - sa - dos, ir per am-žius. A - men.

228

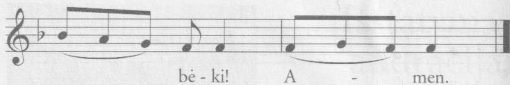
O dieviškoji Ostija

O die - viš-ko - ji Os - ti - ja,

mums dan - gu a - ti - da - ran - ti,

silp - ni mes dva - sios ko - vo - je,

tvir - tu - mo duok, pa - gel -

Vienam Trejbēj Viešpačiui
tebūna meilē ir garbē.
O mus Jis tenuves gyvent
per amžius laimēs tēvišķēj.
Amen.

Tau lenkiuos, o Dieve

$\text{♩} = 63$

Tau len-kiuos, o Die - ve, mums ne - re - gi - mas,
Os - ti - jos pa - veiks - le tik - rai e - sa - mas.

Tau aš sa - vo šir - dį duo - du vi - siš - kai,

nes ga - li ją ten - kint, Die - ve, Tu tik - tai.

2. Nei akis, nei skonis, nei lytėjimas, –
Liudyt čia tegali vien tikėjimas.
Tavo žodžiu, Dieve, aš tikiu tvirtai,
Nes tiesos tikresnės nerasiu tikrai.
3. Savąją dievystę kančioje dengei,
O čia ir žmogystę lygiai paslėpei.
Aš tikiu, o Dieve, gailiai meldamas
To, ko prašė latras atgailaudamas.
4. Aš žaizdų, kaip Tomas, Tavo neregium,
Kad Tu mano Dievas, draug su juo skelbiu.
Duoki man, o Jėzau, dar tikėt labiau,
Viltimi gyventi, meile degti Tau.

5. Brangus atminime Viešpaties mirties,
Tu gyvoji duona, versme gyvasties.
Mano sielai leiski poną Tavy rast,
Tavąjį gerumą arti savęs jaust.

230

**Maldavimai
Šventas Dieve**

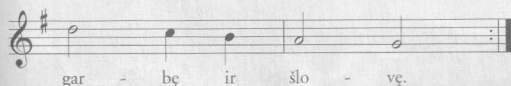
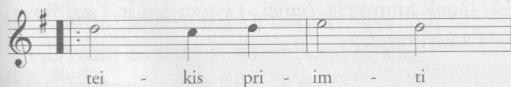
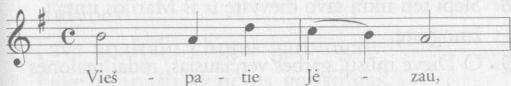
2. Nuo maro, bado, ugnies ir karo gelbėk mus,
Viešpatie!
3. Nuo staigios ir netikėtos mirties saugok mus,
Viešpatie!
4. Savo šventąją Bažnyčią valdyti ir laikyti teikis,
meldžiam Tave, Viešpatie!
5. Visai žmonijai taiką ir vienybę duoti teikis,
meldžiam Tave, Viešpatie!

6. Mus į tikrąją atgailą atvesti teikis, meldžiam Tave, Viešpatie!
7. Nuodėmės mums atleisti teikis, meldžiam Tave, Viešpatie!
8. Žemei vaisių duoti ir išlaikyti teikis, meldžiam Tave, Viešpatie!
9. O Jėzau, Jėzau, Jėzau, pasigailėk mūsų!
10. O Marija, Marija, Dievo Motina, užtarki mus!

Procesija

231

Viešpatie Jėzau

- VIEŠPATIE JĖZAU, mūsų Valdove,
teikis priimti garbę ir šlovę!
2. Gavę iš Tavo meilės gėrybių, giedam Tau giesmę,
Dieve galybių!
 3. Dovanas Tavo didžias atminę, Tau ačiū sakom
susigraudinę,
 4. Gimęs dėl mūsų vargus kentėjai ir nukryžiuotas
mirti turėjai.
 5. Davei prieš mirdams dovaną naują, mums savo
tikrą Kūną ir Kraują.
 6. Tai Sakramentas yra švenčiausias, dvasiai gaivinti
penas brangiausias.
 7. Tikime žodžiais, Viešpatie, Tavo, jog tai darai Tu
galybe savo,
 8. Slepi ten tikrą savo dievystę ir iš Marijos imtą
žmogystę.
 9. O Dieve mūsų, garbės verčiausias, rodai malonės
ženklus brangiausius.
 10. Atleisk mums didžią mūsų kaltybę, duok savo
meilės šventos gausybę.
 11. Valdyk mūs širdis, protą ir valią, laimink mūs
darbus ir mūsų šalį.
 12. Duok mums čia, žemėj, Tave mylėti ir Tavo šlovę
danguj regėti.

Padėkos himnas

- TAVE, DIEVE, GARBINAM, Tave,
 Viešpatie, išpažįstam.
- 2 Tave, amžinąjį Tėvą, štai garbina visa žemė.
 3 Tau visi angelai, Tau dangūs ir visos galybės,
 4 Tau cherubinais ir serafinais nepaliaujamu
 balsu gieda:
- 5 Šventas, šventas, šventas Viešpats, Galybių
 Dievas!
- 6 Pilnas yra dangus ir žemė Tavo garbės ir
 didybės.
- 7 Tave apaštalu choras garbingas,
 8 Tave pranašų skaičius gausingas,
 9 Tave spindinčios kankinių gretos šlovina.
- 10 Tave po visą pasaulį šventoji Bažnyčia
 išpažįsta:
- 11 Tėvą begalinės didybės,
 12 Garbingą ir tikrą vienatinį Tavo Sūnų,
 13 Dvasią Šventąją, ramybės Davėją.
- 14 Garbės Karalius Tu, Kristau.
- 15 Tu Tėvo Sūnus amžinasis.
- 16 Tu, ateidamas žmonių išvaduoti, gimei
 iš Mergelės Marijos.

- 17 Tu, mirties galybę sutrynęs, tikintiesiems
dangaus karalystę atvėrei.
- 18 Tu sėdi Dievo dešinėje, Tėvo garbėje.
- 19 Tikime, kad Tu mūsų teisti ateisi.
- 20 Todėl meldžiame Tave padėti savo žmonėms,
kuriuos brangiu krauju esi atpirkęs.
- 21 Pakvieski mus į amžinąją garbę su
šventaisiais.
- 22 Išgelbėk, Viešpatie, savo žmones ir laimink
savo tėvonystę!
- 23 Ir valdyki juos, ir išaukštinki juos amžini-
nybėj.
- 24 Kiekvieną dieną mes garbinam Tave.
- 25 Ir šlovinam Tavo vardą per amžius ir per
amžių amžius.
- 26 O Viešpatie, mus šiandieną be nuodėmės
išlaikyki.
- 27 Pasigailėk mūsų, Viešpatie, pasigailėk mūsų!
- 28 Būk mums, Viešpatie, gailestingas, nes Tu
vienas esi mūsų viltis.
- 29 Tavim mes pasitikim, Viešpatie:
nenusivilsim per amžius.

Vad.: Garbė Tau, Viešpatie, dangaus aukštybėse.

Visi: Tu garbingas ir šlovingas, ir aukštinamas
per amžius.

Vad.: Melskimės.

Tavo, Dieve, gailestingumas neišmatuojamas
ir gerumo lobynas neišsemiamas!

Mes dėkojame Tavo meilingajai didybei už su-
teiktas dovanas

ir nepaliaujame melsti Tavo maloningumą,
kad, mus, prašančius, išklausęs
toliau laikytum savo globoje
ir parengtum amžinajam atpildui
per Kristų, mūsų Viešpatį.

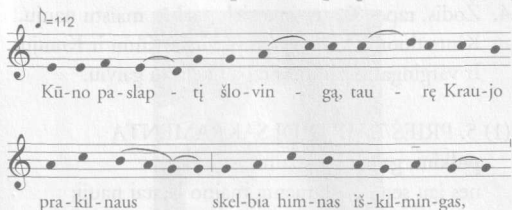
Visi: Amen.

Palaiminimas

233

Kūno paslaptį šlovingą

Kū-no pa-slap - tį šlo-vin - gą, tau - rę Krau-jo
pra-kil-naus skel-bia him-nas iš-kil-min-gas,

2. Tėvo siųstas mums, atėjęs iš Mergelės nekaltos, išganingą žodį sėjo žemės klystančios keliuos, tik kelionė Jo artėjo prie slaptingos pabaigos.
3. Paskutinę vakarienę su bičiuliais artimais pagal nuostatą kiekvieną atšvenčia ištikimai, o po to save kaip duoną teikia mokiniams Jisai.
4. Žodis, tapęs Kūnu, ima sieloms būt maistu nauju. Kinta duona, kinta vynas, – virsta Kūnu ir Krauju. Ir vargingas pažinimas taps tikėjimu gaiviu.

- (1) 5. PRIEŠ TAIP DIDĮ SAKRAMENTĄ
pulkim, galvas lenkdami,
nes jau seną Testamentą maino įstatai nauji;
tikim paslaptį tą šventą, Kristaus žodį gerbdami.

(2) 6. Dievui Tėvui Sukūrėjui teskamba džiugi giesmė,
Dievui Sūnui Atpirkėjui iš visos širdies garbė,
ir dangaus šviesos Nešėjai – Dvasiai amžina šlovė.
Amen.

234

Vad.: Maitini mus, Dieve, dangaus duona (Velykų
laiku: Aleliuja).

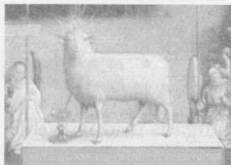
Visi: Kuri mums teikia tikrąjį džiaugsmą (Velykų
laiku: Aleliuja).

Vad.: Melskimės. Dieve, Švenčiausiuoju Sakra-
mentu palikęs mums savo kančios atminimą,
išmokyk mus taip garbinti šventąsias Tavo
Kūno ir Kraujo paslaptis, kad galėtume nuo-
lat naudotis atpirkimo vaisiais. Tu gyveni ir
viešpatauji per amžius.

Visi: Amen.

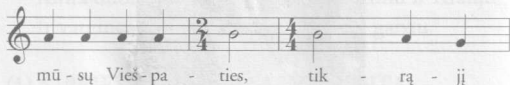
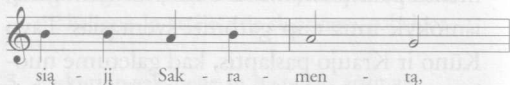
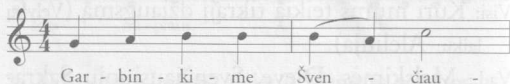

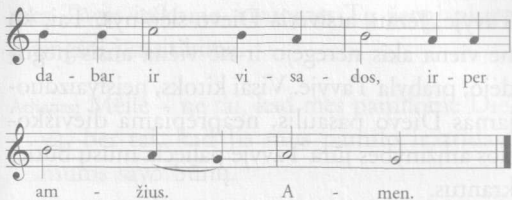
Laiminant Švenčiausiuoju Sakramentu,
klūpime ir darome kryžiaus ženklą.
Po palaiminimo giedame:

235

**Garbinkime
Švenčiausiąjį
Sakramentą**

meditacijos

Meditacijos skiriamos tiek bendruomeniniams susibūrimams, tiek asmeninei maldai.

236

kas yra mūsų Dievas

Dieve, visą gyvenimą ieškome Tavęs. Bandome atpažinti Tave meno kūrinuose ir žodžiuose. Jau kelis tūkstantmečius žmonės renka Tau vardus, tačiau Tavęs nepavyksta įvardyti. Tu visiškai kitoks. Pagaliau, atėjus laiko pilnatvei, Tu ištarei savo Žodį, ir Jis tapo Žmogumi. Nuo tada žinome Tavo vardą. Jis – Emanuelis – Dievas su mumis.

Atliepas: Žodis tapo kūnu ir gyvena tarp mūsų.
Jame regime Dievo Tėvo šlovę.

Tavyje, Jėzau, atsiveria Dievo slėpinys. Tai, ko nė viena akis neregėjo ir nė viena ausis negirdėjo, prabyla Tavyje. Visai kitoks, neįsivaizduojamas Dievo pasaulis, neapreipiama dieviškosios amžinybės jūra Tavyje paliečia mūsų būties krantus.

Atliepas: Dievo niekas niekada nėra matęs. Tik Sūnus, Tėvo prieglobstyje esantis, mums Jį apreiškė.

Dabar jau niekas negali sakyti, kad Dievas toli, kad Dievas nežino, ką reiškia būti žmogumi. Įvyko tai, ko negalima įsivaizduoti: Dievas tapo žmogumi – žmogumi, kaip mes visi, žmogumi, kuris moka juoktis ir verkti, žmogumi, kuris valgo ir geria, žmogumi, viskuo į mus panašiu, išskyrus nuodėmę.

Atliepas: Kiekviename, kuris išpažįsta, kad Jėzus yra Dievo Sūnus, yra Dievas, o jis Dieve pasilieka.

Tėve mūsų, kuris esi danguje, susitikdami su Jėzumi mes patiriame, kad Tu be ribų mus myli. Tu priimi mus be sąlygų ir išlygų. Nors

mes Tavęs ieškome, visuomet Tu žengi pirmą
jį žingsnį į susitikimą.

Atliepas: Meilė – ne tai, kad mes pamilome Die-
vą, bet tai, kad Jis mus pamilo ir atidavė
mums savo Sūnų.

Mes jaučiame, kad tik meilė mus gali išgelbė-
ti. Meilė išlaisvina, išskleidžia gyvenimą, su-
kuria bendrystę ir santarvę. Per Jėzų Tu taip
prisiartinai, kad tapai apčiuopiamas, išgelbin-
tis, išlaisvinantis ir skleidžiantis santarvę tarp
žmonių Dievas. Mes jaučiame, kad mūsų gyve-
nime daugiau laimės ir gelmės, kai leidžiamės
vedami Jėzaus ir sekame Jo pėdomis. Jame yra
visi atsakymai apie Tave.

Atliepas: Kai mylime vienas kitą, Tu pasilieki mu-
myse, o Tavo meilė mumyse tobula tampa.

Jėzus – tai Tavo žodis žmogui, o kartu ir žmo-
gaus atsakymas Tau. Tik dėl Jo galime vadinti
Tave Aba, Tėveliu. Per Jo Dvasią mūsų malda-
vimas tampa vaikiškai švelniu prašymu, šlovini-
mu ir garbinimu, kvietimu ir šauksmu, nuo ku-
rio Tu nenusigręši.

Atliepas: Iš to pažįstame, kad esame Dieve, o Jis yra mumyse, kad Jis davė mums savo Dvasią.

Gyvasis Dieve, per savo mylimą Sūnų Jėzų iš Nazareto dovanojęs viltį pasauliui ir kiekvienam žmogui, palaikyk ją mumyse ir įkvėpk mus nešti ją kiekvienam sutinkamam žmogui per Jėzų, Tavo Sūnų, mūsų Brolių ir mūsų Viešpatį.

Atliepas: Amen.

237

visa, kas Dievo sukurta, yra gera

Dieve, pasaulio Kūrėjau, Tu pašaukei būtin neišmatuojamus visatos tolius. Mes taip pat esame Tavo rankų kūrinys. Sukūrei mums Žemę, patikėjai ją mums, kad tęstume Tavo kūrybą.

Atliepas: Dėkojame Tau ir šloviname Tave!

Slėpinga kūrinijos tvarka, jos gyvybė ir įvairovė atspindi Tavo grožį. Tu esi gyvybės šaltinis, kuris niekuomet neišsenka ir yra stipresnis už mirties ir naikinimo galią.

Atliepas: Mes tikime, kad gyvenimas stipresnis už mirtį!

Tu nepatikėjai savo kūrinijos aklam likimui. Tu esi kartu su savo kūriniais ir tęsi juose savo gyvybingąjį darbą, o mus kvieti būti Tavo dieviškosios kūrybos bendradarbiais.

Atliepas: Dėkojame Tau už tokią didžią užduotį.

Kiekviena būtis yra iš Tavęs, kūrinija yra sklidiną Tavo meilės. Todėl visa, kas gyva, yra šventa. Mes pamiršome mums patikėtą didžiąją užduotį, ir gyvybei žemėje iškilo pavojus.

Atliepas: Padėk mums atsakingai elgtis su Tavo kūriniais.

Žmogus yra gyvosios kūrinių bendrijos narys. Mums, mylimiausiems savo kūriniais, Tu pavadei išsaugoti kūrinijos pilnatvę būsimoms kartoms. Tai – jų teisė.

Atliepas: Neleisk mums subjauroti kūrinijos veidą.

Gyvasis Dieve, Jėzaus santykiuose su šiuo pasauliu mes regime Tavo mintį. Jėzaus palygini-

muose pasaulis yra Dangaus karalystės skelbėjas. Šitaip Jėzus skelbia, kad Tu esi Tėvas, kuris rūpinasi visais žmonėmis ir gyvūnais, visais – geras ir blogais.

Atliepas: Duok mums gyvenimo džiaugsmo ir leisk dėkoti Tau už Tavo Apvaizdą.

Susitikdamas su ligos ir blogio paliestais žmonėmis, Jėzus gydo sužalotą kūriniją. Švelni Jo meilė kiekvienam kviečia šlovinti Tave, Kūrėją. Jis keičia gyvenimo ir išgy-

venimo dėsnius, užstodamas ir išaukštindamas mažiausius, silpniausius, neturtingiausius, labiausiai niekinamus.

Atliepas: Padėk mums būti teisingumo nešėjais kaip Jėzus.

Gyvasis Dieve, pasaulio Kūrėjau! Visa, kas yra, Tu pašaukei iš nieko. Sukūręs žmogų pagal savo paveikslą ir panašumą, Tu jam patikėjai savo kū-

riniją. Duok mums savo Sūnaus Dvasią, kad su pasauliu elgtumės taip, kaip Tu iš mūsų tikiesi.

Per Jėzų, Tavo Sūnų, mūsų Brolių ir mūsų Viešpatį.

Atliepas: Amen.

238

nėra taikos be teisingumo

Teisingumo ir Santarvės Dieve, mes trokštame teisingumo ir ilgimės taikos. Tačiau jaučiame pasauliui ir gyvenimui iškilusią grėsmę. Tai – neteisingumas ir karas. Už taiką ir teisingumą stoję vyrai ir moterys persekiojami ir žudomi. Daugybę konfliktų sprendžiame ne taikingomis derybomis, bet ginklo jėga. Todėl šaukiame Tavęs ir meldžiame.

Atliepas: Numalšink mumyse teisingumo troškulį ir taikos ilgesį.

Tavo Sūnus Jėzus savo Evangelija parodė mums, kokio teisingumo iš mūsų Tu tikiesi: teisingumo, akiai nesekančio įstatymu ar galia; teisingu-

mo, pripažįstančio visų žmonių orumą; teisingumo, kuris skleidžiamas kiekvienam žmogui kaip Tavo meilės ženklas.

Atliepas: Gailestingumo Tėve, pažadink mumyse tokio teisingumo troškulį.

Teisingumas yra kelias į santarvę. Santarvė su Tavimi yra taikos tarp mūsų, žmonių, šaltinis. Apie šitokią taiką Tavo Sūnus bylojo savo mokiniams: „Aš palieku jums ramybę, duodu jums savo ramybę“.

Atliepas: Ramybės Dieve, dėkojame Tau už taikos dovaną.

Dovanodamas ramybę Jėzus išvaduoja mus iš iliuzijos, jog taiką galima sukurti. Tačiau kartu Jis skatina mus kurti taikos sąlygas: garbingai spręsti konfliktus, pripažinti kaltes ir kiekvienam žmogui suteikti lygias galimybes reikštis.

Atliepas: Taikos Dieve, padaryk mus savo ramybės įrankiais.

Prisikėlusysis sveikino savuosius: „Ramybė jums!“ O apaštalas kviečia krikščionis: „Kristaus ramybė teviešpatauja jūsų širdyse; tam jūs ir esate pašaukti – būti vieno kūno nariais“. Su

prantame, Viešpatie, kad jei kentės vienas, tai kentės visi, o vieno džiaugsmu dalysis visi.

Atliepas: Dieve, padėk mums būti taikos ir santarvės nešėjais šeimose, bendruomenėse ir Bažnyčiose, tautose ir valstybėse.

Susitaikinimo Dieve, padėk mums ruoštis sugrįžimui į Tavo namus, kuriuose daug buveinių. Duok mums drąsos palikti taikos ir santarvės ženklus, kuriuos suprastų ir kuriais sektų kiti. Tuomet ir mums bus skirta tai, ką sakė Tavo Sūnus Jėzus: „Palaiminti taikdariai, jie bus vadinami Dievo vaikais“.

Atliepas: Dieve, padėk mums įtvirtinti santarvę.

Gyvybės Dieve, Tu žinai, kaip trokštame teisingumo, kaip ilgamės taikos. Mes nežinome, kaip tai pasiekti. Tavo Sūnus Jėzus dovanojo mums sutaikinimą ir ramybę. Atverk mūsų širdis, atmerk mūsų akis, sustiprink mūsų rankas. Įkvėpk mums savo Dvasios, pažadink mumyse jėgų, duok nuovokumo, kad pasaulyje viešpatautų teisingumas, taika ir ramybė. Per Jėzų, Tavo Sūnų, mūsų Brolį ir mūsų Viešpatį.

Atliepas: Amen.

mirusiųjų atminimas

Gyvasis Dieve, Tu esi visos gyvybės pradžia ir tikslas. Ir gyvendami, ir mirdami Tau priklausome. Kupini pasitikėjimo meldžiame už visus mirusiuosius, kuriuos mes mylime, ir visus mirusius nepažįstamuosius. Dovanok jiems už visa, kuo gyvendami žemėje Tau nusikalto. Tapatiria jie ištikimą amžinąją Tavo meilę.

Sustiprinti krikščionių tautos tikėjimą ir tarpusavio vienybę, meldžiame.

Atliepas: Tu esi prisikėlimas ir gyvenimas. Kiekvienas, kuris tiki Tave, gyvens per amžius.

Išgelbėti pasaulį nuo karų siaubo meldžiame.

Atliepas: Tu esi prisikėlimas ir gyvenimas. Kiekvienas, kuris tiki Tave, gyvens per amžius.

Apsireikšti kaip gailestingumo Tėvui mūsų broliams ir seserims, neturintiems maisto, darbo ir pastogės, meldžiame.

Atliepas: Tu esi prisikėlimas ir gyvenimas. Kiekvienas, kuris tiki Tave, gyvens per amžius.

Priimti į savo gyvenimą mūsų mirusius brolius ir seseris, per Krikštą įrašytus į Gyvenimo Knygą, meldžiame.

Atliepas: Tu esi prisikėlimas ir gyvenimas. Kiekvienas, kuris tiki Tave, gyvens per amžius.

Priimti į dangaus liturgiją savo tarnus kunigus, visą gyvenimą tarnavusius Tavo tautai, meldžiame.

Atliepas: Tu esi prisikėlimas ir gyvenimas. Kiekvienas, kuris tiki Tave, gyvens per amžius.

Atlyginti visiems mirusiems mūsų artimiesiems ir bičiuliams, kurių širdis ir rankos buvo mums Tavo dosnumo ženklai, meldžiame.

Atliepas: Tu esi prisikēlimas ir gyvenimas. Kiekvienas, kuris tiki Tave, gyvens per amžius.

Paguosti savo buvimu šalia visus, liūdinčius dėl iškeliavusių artimųjų, meldžiame.

Atliepas: Tu esi prisikēlimas ir gyvenimas. Kiekvienas, kuris tiki Tave, gyvens per amžius.

Surinkti mus visus į tobulos vienybės šventę savo buveinėje, kur viešpataus džiaugsmas ir linksmybė, meldžiame.

Atliepas: Tu esi prisikēlimas ir gyvenimas. Kiekvienas, kuris tiki Tave, gyvens per amžius.

Dieve, Kristaus Tėve ir mūsų Tėve, prikėlęs savo Sūnų, mūsų Viešpatį Kristų, prikalk visus mirusiųosius naujam gyvenimui ir suteik jiems savo ramybę.

Per Kristų, mūsų Viešpatį.

Atliepas: Amen.

Keturiolikos stočių Kryžiaus kelias gimė XVII a. Ispanijoje. Tai krikščionio troškimas įvertinti Kristaus kančios pamoką ir jos vaisius. Kaip Jeruzalės gatvėse, kurios mena Jėzaus su kryžiumi žingsnius, taip ir visame pasaulyje, eidami Kryžiaus keliu, krikščionys prisiliečia prie Kristaus kančios ir mirties, kartu išpažindami, kad kančia ir mirtis tokiu būdu Viešpaties buvo nugalėta amžiams.

Kryžiaus kelias bendruomeniškai einamas bažnyčioje, ypač gavėnios metu, tačiau jį galima eiti ir asmeniškai, mąstant. Čia pateikiami stočių apmąstymai, parašyti kun. Broniaus Bulikos, ir ištraukos iš Šventojo Rašto padės prisiliesti prie Kristaus išgelbėjimo esmės.

Ižanga

Vardan Dievo – Tėvo + ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios. Amen.

Iš šventojo apaštalo Pauliaus Laiško filipiečiams.

Jis [Jėzus Kristus], turėdamas Dievo prigimtį, godžiai nesilaikė savo lygybės su Dievu, bet apiplėšė pats save, priimdamas tarno išvaizdą ir tapdamas panašus į žmones.

Jis ir išore tapo kaip visi žmonės;
jis nusizemino,
tapdamas klusnus iki mirties, iki kryžiaus
mirties.

Todėl ir Dievas jį išaukštino
ir padovanojo jam vardą, kilniausią iš visų
vardų,
kad Jėzaus vardui priklaupytų kiekvienas kelis
danguje, žemėje ir po žeme
ir kiekvienos lūpos
Dievo Tėvo šlovei išpažintų:
„JĖZUS KRISTUS YRA VIEŠPATS!“

(Fil 2, 6–11)

Aštuoniais palaiminimais Jėzus pradėjo mus mokyti, o kančia ir mirtimi ant kryžiaus patvirtino savo žodžius. Paskutiniai Jėzaus žingsniai žemėje – kaip testamentas. Tegul jie sminga giliai širdin, tegu lieka amžiams atmintyje. Testamentiniai žingsniai – pabandykime juos atskleisti.

1. Piloto teisme

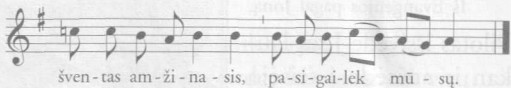
Garbiname Tave, Viešpatie Jėzau Kristau,
ir šloviname Tave.

Kad šventuoju kryžiumi
atpirkai pasaulį.

Iš Evangelijos pagal Joną.
Pilotas išsivedė Jėzų lau-
kan ir atsisėdo į teisėjo
krasę vietoje, pavadinto-
je „Akmeninis grindinys“, hebrajiškai Gaba-
ta. Buvo Velykų išvaka-
rės, apie šestą valandą.
Jis tarė žydams: „Štai jū-
sų karalius!“ Tie ėmė
šaukti: „Šalin, šalin! Ant
kryžiaus jį!“ Pilotas paklausė: „Nejaugi turiu
nukryžiuoti jūsų karalių?“ Aukštieji kunigai
atsakė „Mes neturime karaliaus, tikrai ciesorių“.
Tuomet Pilotas atidavė jiems jį nukryžiuoti.
Taigi jie pasiėmė Jėzų ir išsivedė. (Jn 19, 13–
16)

„– Nuteisiamas ir pasmerkiamas prašau jus bi-
joti sąžinės pasmerkimo ir Dievo teismo, o
žmonių nuomonės, gerumas ir prisirišimas kei-
čiasi ir mainosi kaip vėjas pavasarį“.

Šventas Dieve!
Šventas Galingasis!
Šventas Amžinasis!
Pasigailėk mūsų!

2. Kryžius ant pečių

Garbiname Tave...

Iš Evangelijos pagal Matą.

Jėzus bylojo: „Kas myli tėvą ar motiną labiau negu mane – nevertas manęs. Kas myli sūnų ar dukterį labiau negu mane – nevertas manęs. Kas neima savo kryžiaus ir neseka paskui mane – nevertas manęs. Kas išsaugo savo gyvybę, praras ją, o kas praranda savo gyvybę dėl manęs – atras ją“.

(Mt 10, 37–39)

„– Priimdamas kryžių, prašau jus saugotis, kad nepavirstumėte bailiais, išdavikais ir pabėgėliais, mylėti savo dalią, savo pašaukimą ir savo kryžių!“

Šventas Dieve!..

3. Pirmą kartą suklupus

Garbiname Tave...

Iš Evangelijos pagal Matą.

Jėzus bylojo: „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti: aš jus atgaivinsiu! Imkite ant savo pečių mano jungą ir mokykitės iš manęs, nes aš romus ir nuolankios širdies, ir jūs rasite savo sieloms atgaivą. Mano jungas švelnus, mano našta lengva“.

(Mt 11, 28–30)

„– Pirmą kartą suklupdamas po kryžiumi, prašau jus neapsigauti, svajojant apie lengvą ir puošnų gyvenimą. Be vargo, kančių ir aukos nieko gera nebus“. Šventas Dieve!..

4. Susitikimas su Motina

Garbiname Tave...

Iš Evangelijos pagal Matą.

Jam tebekalbant minioms, štai jo motina ir broliai stovėjo lauke ir norėjo su juo pasimatyti. O kažkas jam pranešė: „Štai tavo motina ir broliai stovi lauke, nori su tavim pasikalbėti“. Jis atsakė pranešusiam: „Kas gi mano motina ir kas mano broliai?“ Ir, ištiesęs ranką į mokinius, tarė: „Štai mano motina ir mano broliai! Kiekvienas, kas tik vykdo mano dangiškojo Tėvo valią, yra man ir brolis, ir sesuo, ir motina“. (Mt 12, 46–50)

„– Su Motina susitikdamas, prašau jus
nesustoti, kai sustoti nebegalima!
Ištikimieji – irgi nesustodami – ištikimai lydės!“

Šventas Dieve!..

5. Simono pagalba

Garbiname
Tave...

Iš Evangelijos pagal
Morkų.

Jie privertė vie-
ną grįžtantį iš
laukų praeivį –

Simoną Kirėnietį, Aleksandro ir Rufo tėvą –
panėšėti jo kryžių. (Mk 15, 21)

„– Kai Simonas padeda man, prašau jus
suprasti, kad atsakomybė visų lygiai vienoda:
ir tų, kurie liepia, ir tų, kurie daro,
ir tų, kurie draudžia, ir tų, kurie bijo!

Šventas Dieve!..

6. Veronikos paslauga

Garbiname Tave...

Iš Evangelijos pagal Joną.

Numazgojęs mokiniams
kojas, jis užsivilko drabu-
žius ir, sugrįžęs prie stalo,

paklausė: „Ar suprantate, ką jums padariau?
Jūs vadinate mane ‘Mokytoju’ ir ‘Viešpačiu’ ir
gerai sakote, nes aš toks ir esu. Jei tad aš –
Viešpats ir Mokytojas – numazgojau jums ko-
jas, tai ir jūs turite vieni kitiems kojas mazgo-
ti. Aš jums daviau pavyzdį, kad ir jūs darytu-
mėte, kaip aš jums dariau. (Jn 13, 12–15)

„– Kai Veronika man veidą nušluosto, prašau
jus žinoti, kad akmeninė širdis, durtuvo ašme-
nys ir velnio kvatojimas yra šiurpiausi dalykai
pasaulyje, bet tikėti, kad niekada nesate vieni
ir visiškai apleisti!“

Šventas Dieve!..

7. Antrasis suklupimas

Garbiname Tave...

Iš Apreiškimo Jonui.

Laodikėjos bendrijos angelui rašyk: „Tai skelbia Amen, ištikimasis bei tiesakalbis Liudytojas, Dievo kūrybos Pradžia. Žinau tavo darbus, jog nesi nei šaltas, nei karštas. O, kad būtum arba šaltas, arba karštas! Bet kadangi esi drungnas ir nei karštas, nei šaltas, aš išspjausiu tave iš savo burnos. Tu gi sakai: 'Aš esu turtingas ir pralobęs, ir nieko man nebereikia', – o nežinai, kad esi skurdžius, apgailėtinas, beturtis, aklas ir plikas“. (Apr 3, 14–17)

„– Antrą kartą suklupdamas po kryžium, prašau jus

saugotis pilkumo, būnant nei šiuo, nei tuo, būnant nei čia, nei ten. Nenorėkite gyventi be praeities ir be vilčių!

Apsispręskite, su kuo gyvensite, kaip gyvensite, kur gyvensite“.

Šventas Dieve!..

8. Moterų užuojauta

Garbiname Tave...

Iš Evangelijos pagal Luką.

Jį lydėjo didelis būrys žmonių, tarp jų ir daug moterų, kurios verkė jo ir aimanavo. Atsigręžęs į jas, Jėzus prabilo: „Jeruzalės dukros! Verkite ne manęs, bet verčiau savęs ir savo vaikų! Ateis dienos, kai sakys: ‘Laimingos nevaisingosios! Laimingos negimdžiusios ir nežindžiusios!’ Tada sakys kalnams: Griūkite ant mūsų! ir kalvoms: Pridenkite mus! Jeigu šitaip daro žaliai medžiui, tai kas gi laukia sausulio?“

(Lk 23, 27–31)

„– Kai moterys verkia manęs, prašau jus saugotis bejėgiškumo, klastos, vaidybos! Žinokite, kad brangūs tik tikri dalykai!“

Šventas Dieve!..

9. Trečią kartą parpuolus

Garbiname Tave...

Iš Izaijo knygos.

Jis buvo paniekintas, žmogaus vardo nevertas, skausmų vyras, apsipratęs su negalia, – toks, kuris prieš žmones užsidengia veidą. Jis buvo paniekintas, laikėme mes jį nieku. Tačiau jis mūsų negalias prisiėmė, mūsų skausmus sau užsikrovė. O mes laikėme jį raupsuotu, – Dievo nubaustu ir nuvargintu. Bet jis buvo sužalotas dėl mūsų nusižengimų, ant jo krito kirčiai už mūsų kaltes. Bausmė ant jo krito mūsų išganymui, mes buvome išgydyti jo žaizdomis.

(Iz 53, 3–5)

„– Trečią kartą suklupdamas po kryžiumi,
prašau jus

bijoti sustoti pusiaukelėj! Nepripraskite

ilsėtis nebaigę darbų ir
dienos!

Stenkitės pabaigti visa,
ką pradėjote!“

Šventas Dieve!..

10. Nuplėšus drabužius

Garbiname Tave...

Iš Pauliaus Laiško galatams.

Jūs visi tikėjimu esate
Dievo vaikai Kristuje Jė-
zuje. Ir visi, kurie esate
pakrikštyti Kristuje, ap-
sivilkote Kristumi. Nebė-
ra nei žydo, nei graiko;
nebėra nei vergo, nei laisvojo; nebėra nei vy-
ro, nei moters: visi jūs esate viena Kristuje Jė-
zuje!

(Gal 3, 26–28)

„– Nuvelkant man rūbus, prašau jus, kad
niekas nesuviliotų, nesurištų ir nenupirktų,
nepapirktų!

Tikram žmogui reikia labai nedaug žemės ir
labai daug – dangaus!“

Šventas Dieve!...

11. Prikaltas prie kryžiaus

Garbiname Tave...

Iš Evangelijos pagal
Matą.

Atėję į vietą, vadinamą Golgota (tai yra: „Kaukolės vieta“), davė jam gerti vyno, sumaišyto su tulžimi, bet Jėzus tik paragavo ir negėrė. Prikalę prie kryžiaus, pasidalijo jo drabužius, mesdami burtą, ir ten pat susėdę sergėjo jį.

Viršum jo galvos jie prisegė užrašytą jo kaltinimą: „Šitas yra Jėzus, žydų karalius“. Kartu su juo buvo nukryžiuoti du plėšikai, vienas iš dešinės, kitas iš kairės. Praeiviai užgauliojo Jėzų, kraipydami galvas ir sakydami: „Še tau, kuris sugriauni šventyklą ir per tris dienas atstatai; gelbėkis pats! Jei esi Dievo Sūnus, nuženk nuo kryžiaus!“ Taip pat tyčiojosi aukštieji kunigai su Rašto aiškintojais ir seniūnais, kalbėdami: „Kitus gelbėdavo, o pats negali išsigelbėti. Jeigu jis Izraelio karalius, tenužengia dabar nuo kryžiaus, ir mes juo tikėsime... Jis pasitikėjo Dievu, tad teisva-

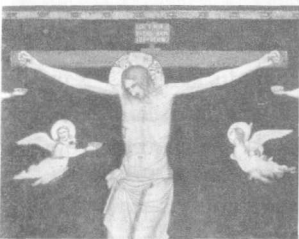
duoja jį dabar, jeigu juo rūpinasi, nes jis sakęs: Aš Dievo Sūnus“. Taip pat jį plūdo ir kartu nukryžiuoti plėšikai.

(Mt 27, 33–44)

„– Kalamas prie kryžiaus, prašau jus bijoti pastumdėlio ir vargšo dalios!

Kai yra „už ką“ ir „dėl ko“, žmogus gali labai daug iškentėti ir labai daug padaryti!“

Šventas Dieve!..

12. Mirtis

Garbiname Tave...

Iš Evangelijos pagal Joną.
Žinodamas, jog viskas įvykdyta, ir kad išsipildytų Raštas, Jėzus tarė: „Trokštu!“

Tenai stovėjo indas, pilnas perrūgusio vyno. Jie pakėlė ant yzopo vytelės kempinę, pamirkytą vyne, ir prinešė prie jo lūpų. Paragavęs to vyno, Jėzus tarė: „Atlikta!“ Ir, nuleidęs galvą, atidavė dvasią.

Kadangi buvo Prisirengimo diena ir žydai nenorėjo, kad kūnai liktų ant kryžiaus per šabą, – nes tas šabas buvo didelės šventės diena, – jie prašė Pilotą, kad nukryžiuotiesiems būtų sulaužyti blauzdikauliai ir kūnai nuimti. Tad atėjo kareiviai ir sulaužė blauzdas vienam ir antram, kurie buvo su juo nukryžiuoti. Priėję prie Jėzaus ir pamatę, kad jis jau miręs, jie nebelaužė jam blauzdų, tik vienas kareivis ietimi perdūrė jam šoną, ir tuojuo ištekėjo kraujo ir vandens. Regėjęs tai paliudijo, ir jo liudijimas teisingas; jis žino sąskaitą, kad ir jūs tikėtumėte. Taip įvyko, kad išsipildytų Raštas: Nė vienas jo kaulas nebus sulaužytas. Vėl kitoje vietoje Raštas sako: Jie žiūrės į tą, kurį perdūrė.

(Jn 19, 28–37)

„– Mirdamas ant kryžiaus, sakau jums:
„Trokštu“, kad neprapultumėte ir kitam
gyvenimo neardytumėte,
„Trokštu“, kad gyventumėte kaip galima
gražiau ir padėtumėte vieni kitiems!“

Šventas Dieve!..

13. Nuėmimas nuo kryžiaus

Garbiname Tave...

Iš Evangelijos pagal Luką.

Jo motina jam tarė:
„Vaikeli, kam mums

taip padarei?! Štai tavo tėvas ir aš su sielvartu
ieškome tavęs“. O jis atsakė: „Kam gi manęs
ieškojote? Argi nežinojote, kad man reikia bū-
ti savo Tėvo reikaluose?“

(Lk 2, 48–49)

„– Nuimamas nuo kryžiaus, prašau jus,
jei negalit palikti ko nors šviesaus ir gero,
tai tegu bent šventa kantrybė lieka tenai, kur
jūsų kruvinos pėdos praėjo!“

Šventas Dieve!..

14. Laidotuvės

Garbiname Tave...

Iš Evangelijos pagal Joną.

Po to Juozapas iš Arimatėjos, kuris buvo Jėzaus
mokinys, tik slaptas dėl žydų baimės, paprašė

Pilotą leisti nuimti Jėzaus kūną. Pilotas leido. Jis atėjo ir nuėmė kūną. Taip pat atvyko ir Nikodemas, kuris pirmiau buvo atėjęs pas Jėzų

nakčia. Jis atsigabeno apie šimtą svarų miros ir alavijo mišinio. Taigi jie paėmė Jėzaus kūną ir suvyniojo į drobules su kvėpalais, kaip reikalavo žydų laidojimo paprotys. Toje vietoje, kur buvo nukryžiuotas Jėzus, buvo sodas ir sode naujas kapo rūšys, kuriame dar niekas nebuvo laidotas. Ten jie ir paguldė Jėzų, nes buvo žydų Prisirengimo diena, o kapas arti.

(Jn 19, 38–42)

„– Laidojamas kape, prašau jus mokytiis džiaugtis, kol turite kuo džiaugtis, mokytiis mylėti, kol plaka širdis ir rankas dar pakeliat, mokytiis giedoti, kol giedoti galit!“
Šventas Dieve!..

... Nusileidžianti saulē paskelbia, koks bus
auštantis rytas.

... paskutiniai testamentiniai žingsniai –

– Pirmieji tiems, kurie Viešpatį myli.

– ... Paskutiniai testamentiniai žodžiai –
garantija,

kad Šventoji Dvasia juos įvykdys

per Šventąją Dievo Bažnyčią – Kristaus

Bendriją.

Iš Pauliaus Laiško romiečiams.

Argi nežinote, jog mes visi, pakrikštytieji Kristuje Jėzuje, esame pakrikštyti jo mirtyje? Tai gi krikštu mes esame kartu su juo palaidoti mirtyje, kad kaip Jėzus buvo prikeltas iš numirusių Tėvo šlovinga galia, taip ir mes pradėtume gyventi atnaujintą gyvenimą.

Jei esame suaugę su jo mirties paveikslu, būsimе suaugę ir su prisikėlimo. Mes žinome, jog mūsų senasis „aš“ yra nukryžiuotas kartu su juo, kad būtų sunaikintas nuodėmės kūnas ir kad daugiau nebevergautume nuodėmei. Juk kas miręs, tas išvaduotas iš nuodėmės.

(Rom 6, 3–7)

Litanijos yra saviti religinės poezijos kūriniai – daugybė kreipinių, dažniausiai paimtų iš Šventojo Rašto, su besikartojančiais atsakymais. Maldinga žmogaus širdis taip išlieja savo susižavėjimą Išganytojo darbais, šventųjų dorybėmis, kartu dėkoja ir maldauja.

Švč. Jėzaus Širdies litanija

Ši litanija birželio mėnesį
giedama kas vakarą.

241

Ky - ri - e, e - lei - son!
Kris - tau, iš - girsk mus!

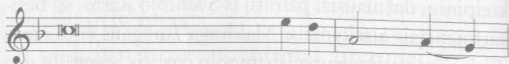
Chris - te, e - lei - son!
Kristau, iš - klau - syk mus!

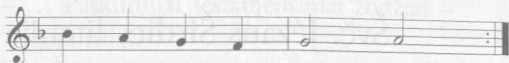
Ky - ri - e, e - lei - son!
Kris - tau, iš - klau - syk mus!

Tēve, Danguis Dieve, pasi-gai-lėk mū - sų!
Šventoji Dvasia Dieve, pasi-gai-lėk mū - sų!

Šūnau, pasaulio Atpir- kė-jau, Die - ve,
Šventoji Trejybė, vie-nas Die - ve,

pa - si - gai - lėk mū - sų!
pa - si - gai - lėk mū - sų!

Jė - zaus Šir - die,

Sūnaus amži- no-jo Tė - vo,

pa - si - gai - lėk mū - sų!

Kyrie, eleison! Christe, eleison!

Kyrie, eleison!

Kristau, išgirk mus! Kristau, išklausk mus!

Tėve, dangaus Dieve, pasigailėk mūsų!

Sūnau, pasaulio Atpirkėjau, Dieve,
pasigailėk mūsų!

Šventoji Dvasia, Dieve, pasigailėk mūsų!

Šventoji Trejybe, vienas Dieve,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, Sūnaus amžinojo Tėvo,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, Mergelėje Motinoje Šventosios
Dvasios sukurtoji, pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, su Dievo žodžiu esmingai
sujungtoji, pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, begalinės didybės,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, šventoji Dievo Bažnyčia,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, Aukščiausiojo padangte,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, Dievo namai ir dangaus vartai,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, liepsnojantis meilės židiny,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, teisingumo ir meilės buveine,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, gerumo ir meilės pilnoji,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, visų dorybių gelme,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, visokios pagarbos vertoji,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, visų širdžių valdove,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, išminties ir žinojimo lobyne,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, dievybės pilnatvė, pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, Tėvo mylimiausioji,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, visiems malonių teikiančioji,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, visos žmonijos išsiilgtoji,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, kantrioji ir gailestingoji,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, dosni Tavęs besišaukiantiems,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, gyvybės ir šventumo šaltini,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, permaldavime už mūsų
nuodėmes, pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, baisiai išniekintoji,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, mūsų nedorybių įskaudintoji,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, ligi mirties paklusnioji,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, ietimi pervertoji,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, paguodos šaltini,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, mūsų gyvenime ir prisikėlime,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, taikos ir ramybės davėja,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, nuodėmių auka, pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, Tavimi pasitikinčiųjų
išganyme, pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, mirštančiųjų viltie,
pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, visų šventųjų džiaugsme,
pasigailėk mūsų!

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio
nuodėmes, atleisk mums, Viešpatie!

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio
nuodėmes, išklausyk mus, Viešpatie!

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio
nuodėmes, pasigailėk mūsų!

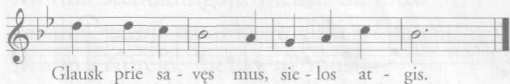
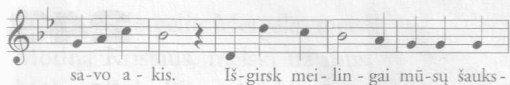
Jēzau, romusis ir nuolankiaširdi!
Padaryk mūsu širdi panašią į savo Širdį!
Melskimės.

Visagali amžinasis Dieve, pažvelk į savo myli-
mojo Sūnaus Širdį ir į tai, kaip ji Tave pa-
garbino ir kuo Tau už nusidėjėlius atsilygi-
no. Mūsų prašomas pasigailėti, maloniai
mums atleisk vardan savo Sūnaus Jėzaus Kris-
taus, kuris su Tavimi gyvena ir viešpatauja
per amžius. Amen.

242

Iš šios žemelės

Iš šios že - me - lės, a - ša - rū klo - nio,
į dan-gų ky - la mū-sų min-tis. Šir-die Šven -
čiau - sia, vers-me ma - lo - nių, į Ta - ve krei - piam

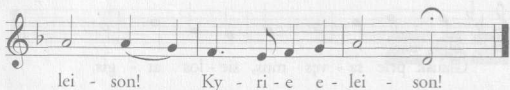

2. Brangusis Jėzau, amžių gėrybe,
Ištroškus meilės Tavo Širdis.
Leisk nugaleti mūsų silpnybę;
Tepasibaigia klaidų naktis.
Sustiprink valią, protą apšviesk,
Savo malone mus visus kviesk – Širdie
Švenčiausia...
3. Širdie Švenčiausia, išgirsk meldimą,
Priimk mūsų auką, skiriamą Tau.
Žmonijos dvasiai duok atgimimą, –
Tau visos tautos noriai tarnaus.
Surink į vieną būrį avis;
Jei Tu apleisi, kas išganys? – Širdie Švenčiausia...

Švč. Mergelės Marijos (Loreto) litanija

Ši litanija ypač giedama gegužės mėnesį.

Kyrie, eleison!

Christe, eleison! Kyrie, eleison!

Kristau, išgirsk mus! Kristau, išklausk mus!

Tėve, dangaus Dieve, pasigailėk mūsų!

Sūnau, pasaulio Atpirkėjau, Dieve,
pasigailėk mūsų!

Šventoji Dvasia, Dieve, pasigailėk mūsų!

Šventoji Trejybe, vienas Dieve, pasigailėk
mūsų!

Šventoji Marija, melski už mus!

Šventoji Dievo Gimdytoja, melski už mus!

Šventoji Mergelių Mergele, melski už mus!
Motina Kristaus, melski už mus!
Motina Bažnyčios, melski už mus!
Motina Dievo malonės, melski už mus!
Motina tyriausioji, melski už mus!
Motina skaisčiausioji, melski už mus!
Motina nepalytėtoji, melski už mus!
Motina nesuteptoji, melski už mus!
Motina meilingoji, melski už mus!
Motina stebuklingoji, melski už mus!
Motina geroji patarėja, melski už mus!
Motina Kūrėja, melski už mus!
Motina Išganytojo, melski už mus!
Mergele išmintingoji, melski už mus!
Mergele garbingoji, melski už mus!
Mergele šlovingoji, melski už mus!
Mergele galingoji, melski už mus!
Mergele maloningoji, melski už mus!
Mergele ištikimoji, melski už mus!
Teisybės paveiksle, melski už mus!
Išminties soste, melski už mus!
Mūsų linksmybės priežastie, melski už mus!
Dvasios inde, melski už mus!
Garbės inde, melski už mus!
Įstabusis maldingumo inde, melski už mus!

Paslaptingoji rože, melski už mus!
Dovydo bokšte, melski už mus!
Balčiausiasis bokšte, melski už mus!
Aukso namai, melski už mus!
Sandoros skrynias, melski už mus!
Dangaus vartai, melski už mus!
Aušros žvaigždė, melski už mus!
Ligonių sveikata, melski už mus!
Nusidėjėlių gynėja, melski už mus!
Nuliūdusiųjų paguoda, melski už mus!
Krikščionių pagalba, melski už mus!
Karaliene angelų, melski už mus!
Karaliene patriarchų, melski už mus!
Karaliene pranašų, melski už mus!
Karaliene apaštalų, melski už mus!
Karaliene kankinių, melski už mus!
Karaliene išpažinėjų, melski už mus!
Karaliene mergelių, melski už mus!
Karaliene visų šventųjų, melski už mus!
Karaliene be gimtosios nuodėmės pradėtoji,
melski už mus!
Karaliene į dangų paimtoji, melski už mus!
Karaliene šventojo rožinio, melski už mus!
Karaliene šeimos, melski už mus!
Karaliene taikos, melski už mus!

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio
nuodėmes,
atleisk mums, Viešpatie!
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio
nuodėmes,
išklausk mus, Viešpatie!
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio
nuodėmes,
pasigailėk mūsų!

244

TAVO APGYNIMO ŠAUKIAMĖS,
šventoji Dievo Gimdytoja!
Mūsų maldų neatmeski mūsų reikaluose,
bet nuo visokių pavojų mus visados gelbėk.
Mergelė garbingoji ir palaimintoji!

245

Melski už mus, šventoji Dievo Gimdytoja!
Kad taptume verti Kristaus pažadų!
Melskimės. Meldžiame Tave, Viešpatie Dieve,
Švenčiausiosios Mergelės Marijos užtarimu,
leisti mums, savo žmonėms, išsigelbėti iš da-
bartinių sielvartų, visados džiaugtis sielos bei

kūno sveikata ir gērētis amžinaja linksmybe.
Per Kristu, mūsu Viešpatī. Amen.

246

Marija, Motina Dievo

$\text{♩} = 70$

A Fism7 D E

Ma - ri - ja, Mo - ti - na Die - vo, Ma -

A Fism7 Hm7 E A E7

ri - ja, Mo - ti - na ma - no, Ma -

A Fism7 D E

ri - ja, mo - kyk my - lē - ti

A Fism7 Hm7 E A A7 D Hm7

sa - vo my - li - mą Sū - nų. Pa - guos - ki,

E Fism7 D Hm7

pri - glaus - ki, pas Sū - nų

1 E Fism 2 E Fism

nu - ves - ki. / nu - ves - ki.

2. Marija, Dvasios šventove,
 Marija, Motina vargšų,
 Marija, Aušros žvaigžde,
 Marija, Karaliene!

Priegiesmis:

Paguoski, priglauski,
 Pas Sūnų nuveski.

247

Ausk Marijai

$\text{♩} = 68$

Ausk Ma - ri - jai ro - žių gi - ją, ma - no sie - la
 Skelbk ge - ru - mą, pra - kil - nu - mą il - ge - sin - ga

ne - ra - mi. O Mer - gai - te, Ta - vo krai - tis
 šir - di - mi.

ne - kal - ty - bė nuos - ta - bi: Mums ža - vė - tis

ir gė - rė - tis leisk per am - žius Ta - vi - mi.

2. Susimąstę nešam našą savo nuodėmės didžios;
Tu, šventoji, nekaltoji, meldžiam, gelbėki iš jos!
Vargšai gimę mes nežinom prieбėgos, kaip Tu, kitos:
Rojaus vartuos užtarki vaikus tėviškės šviesios.
3. Tavo grožis mums kaip rožė, kaip lelija nekalta.
Tavo garbei ieškom vardo, neištarto niekada.
Ir maldaujam, nepaliaujam širdimi vis alkana:
Leisk išvysti karalystęj meile spindinčią Tave.

248

Dangaus Karaliene (Lurdo giesmė)

 Dan - gaus Ka - ra - lie - ne, Ma - ri - ja mei -
 Mes svei - ki - nam Ta - ve vi - sa šir - di -
 li. Svei - ka, svei - ka, svei - ka, Ma - ri -
 mi:
 ja! Svei - ka, svei - ka, svei - ka, Ma - ri - ja!

2. Kaip Lurdo šventovėj, taip ir Lietuvoj,
Laikyki, Marija, mus savo globoj.
Sveika, sveika, sveika, Marija... (1×2)

3. Kai audros mus blaško, keliauti sunku,
Padėki, Marija, tikru gerumu.

Sveika, sveika, sveika, Marija... (1×2)

4. Nurodyk žmonijai ramybės takus,
Globok mus, Marija, kaip savo vaikus.

Sveika, sveika, sveika, Marija... (1×2)

249

Marija, Marija

Ma - ri - ja, Ma - ri - ja, skais -
čiau - sia le - li - ja, Tu švie - ti aukš -
tai dan - gu - je. Pa - leng - vink ver -
gi - ją, pa - gel - bėk žmo - ni - ją, iš -
gel - bėk nuo prie - šo bai - saus.

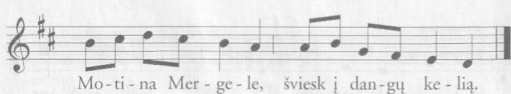
2. Mes, klystantys žmonės, maldaujam malonės,
Marija, maldų neatmesk!
Tarp verkiančių marių, šių žemiškų karių
Parkrintančius stiprink ir vesk.
3. Marija, Marija, skaisčiausia lelija,
Dangaus Karaliene šviesi!
Užstok prieš Aukščiausią Tu žmogų menkiausią,
Nes viską pas Dievą gali.

250

Sveika, Jūrų Žvaigžde

Svei-ka, Jū - rū Žvaigž - de, mū - sų lai - mės lai - de!

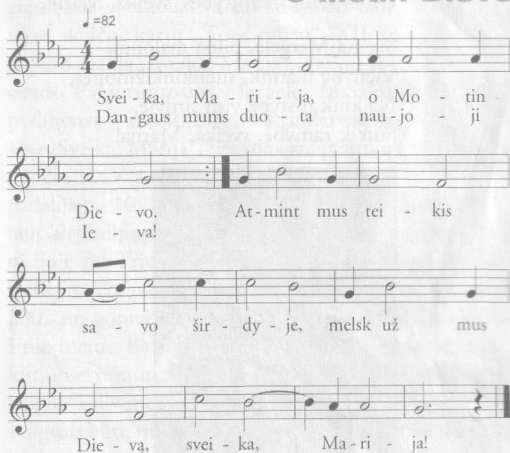
Mo - ti - na Mer - ge - le, šviesk į dan - gų ke - lią.

2. Apreiškimą gavus, sutikimą davus,
Gražinai Tu Dievui nepaklusnią Ievą.
3. Tu vartus atvėrei į Tėvynės gerį;
Melsk šviesos, stiprybės keltis iš kaltybių.
4. Motinišką širdį mums atskleisk: tegirdi
Jėzus mūs meldimą, Tavo užtarimą.

5. Įstabi Mergele, duok ir mums tą galią
Vis ugdyt skaistybę, sieloje ramybę.
6. Jėzui duok tarnauti, saugiai nukeliauti
Ten, kur Jį išvydę, jausim džiaugsmą didį.
7. Tau garbė, o Dieve – ir Sūnau, ir Tėve,
Ir Dvasia Šventoji! Trims garbė bendroji.
Amen.

251

Sveika, Marija, o Motin Dievo

$\text{♩} = 82$

Svei - ka, Ma - ri - ja, o Mo - tin
Dan - gaus mums duo - ta nau - jo - ji

Die - vo. At - mint mus tei - kis
le - va!

sa - vo šir - dy - je, melsk už mus

Die - vą, svei - ka, Ma - ri - ja!

2. Sveika, Mergele, nesuteptoji, –
Kančioj mus guodi, ligoj globoji;
O kvepiančioji dangaus lelija,
Duok sveiką orą, sveika, Marija!
3. Tu žemei Dievą gimdei, penėjai,
Dangaus Valdovą, mūs Atpirkėją;
Tegul mūs šaliai palaima lyja,
Gink mus nuo bado, sveika, Marija!
4. Tu mirtį savo Sūnaus regėjai,
Ašaras gaudžias po kryžium liejai;
Per savo kančią lyg kalvariją
Duok mums kantrybės, sveika, Marija!
5. Šventa Mergele, pilna malonės,
Vienybę platink, sutaikink žmones,
Naikink rūstybę visų širdyje,
Suteik ramybę, sveika, Marija!

Mergelės Marijos rožinis

252

Rožinio pavadinimo kilmė neaiški. Pagal vieną hipotezę jis kildinamas iš sanskrito žodžio *japamala*, kuris gali reikšti tiek rožių, tiek maldų eilę. Praktika kartoti tą pačią maldą tam tikrą skaičių kartų yra labai sena ir žinoma ne tik tarp krikščionių. Turime duomenų iš X a., kad nemokėję skaityti, todėl ir negalėję dalyvauti psalmių giedojime vienuoliai turėjo sukalbėti tam tikrą skaičių kartų „Tėve mūsų“. XII a. paplito malda „Sveika, Marija“. Paskui atsirado Palaimintosios Mergelės Marijos psalmynas – mūsiškis rožinis, sudarytas iš 150 „Sveika, Marija“, nes toks yra psalmių skaičius. XV a. kartūzų vienuoliai rožinį padalija po 10 „Sveika, Marija“ ir prie jų prijungia Kristaus slėpinių apmąstymus. Rožinis ypač paplinta Bažnyčioje po Tridento Susirinkimo. Norint palengvinti kalbėjimą, jis padalijamas į tris dalis po penkis slėpinius. 2002 m. popiežius Jonas Paulius II, paskelbdamas Rožinio metus, Bažnyčiai pasiūlė įtraukti šviesos slėpinius, kuriuose minima Jėzaus veikla pasaulyje. Rožinio pabaigoje kalbame maldą popiežiaus intencija, idant mūsų žvilgsnis būtų nukreiptas į platesnius Bažnyčios poreikių horizontus. Siekdama paskatinti rožinio bažnytinį atvi-

rumą, Bažnyčia panorą praturtinti jį atlaidais (Nr. 164) tiems, kurie jį kalba su reikiama nuostata.

Rožinis – tai meditacija, padedanti tapti vis panašesniems į Jėzų. Apmąstydami Viešpaties slėpinius rožinio pagalba, galime kalbėti visas dalis, vieną dalį arba tik vieną slėpinį.

Paprastai pirmadienį ir šeštadienį apmąstome džiaugsmo, antradienį ir penktadienį – kančios, trečiadienį ir sekmadienį – garbės, ketvirtadienį – šviesos slėpinius.

Rožinio vėrinys, kaip ir krikščionio gyvenimas, prasideda ir baigiasi kryžiumi; karoliukai ne tik palengvina „Sveika, Marija“ skaičiavimą, bet ir išreiškia krikščionių, keliaujančių žemės keliais, vienybę.

Rožinis kalbamas tiek bendruomeniškai, ypač spalio mėnesį, tiek asmeniškai.

Ižanga

Darome kryžiaus ženklą: Dieve, ateik man padėti. Viešpatie, skubėk manęs gelbėti.

„Tikiu į Dievą Tėvą“, „Tėve mūsų“, 3 „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“.

Kalbame ižangos maldą: Per angelą apreiškęs žmonėms savo Sūnaus įsikūnijimą, pripildyk mūsų širdis, Viešpatie, savo malonės ir palaimintosios Mergelės Marijos užtarimu Kristaus kančios bei kryžiaus galia vesk mus į prisikėlimo džiaugsmą. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Pirma dalis

DŽIAUGSMO SLĖPINIAI

1. Apreiškimas

253

Angelas Gabrielius buvo Dievo pasiųstas į Galilėjos miestą, kuris vadinasi Nazaretas, pas mergelę, sužadėtą su vyru, vardu Juozapas, iš Dovydo namų; o mergelės vardas buvo Marija. Atėjęs pas ją, angelas tarė: „Sveika, malonėmis apdovanojami! Viešpats su tavimi!“ Išgirdusi šiuos žodžius, ji sumišo ir galvojo sau, ką reiškia toks sveikinimas. O angelas jai tarė:

„Nebijok, Marija, tu radai malonę pas Dievą!

Štai tu pradėsi iščiose ir pagimdysi sūnų, kurį pavadinsi Jėzumi.

Jisai bus didis ir vadinsis Aukščiausiojo Sūnus.

Viešpats Dievas duos jam jo tėvo Dovydo sostą;

jis viešpataus Jokūbo namuose per amžius,
ir jo viešpatavimui nebus galo“.

Marija paklausė angelą: „Kaip tai įvyks, jeigu aš nepažįstu vyro?“ Angelas jai atsakė:

„Šventoji Dvasia nužengs ant tavęs,
ir Aukščiausiojo galybė pridengs tave savo
šešėliu; todėl ir tavo kūdikis bus šventas ir
vadinamas Dievo Sūnumi“.

Antai tavoji giminaite Elzbieta pradėjo sūnų
senatvėje, ir šis mėnuo yra šeštas tai, kuri bu-
vo laikoma nevaisinga, nes *Dievui nėra negali-
mų dalykų*“. Tada Marija atsakė: „Štai aš Vieš-
paties tarnaitė, tebūna man, kaip tu pasakei“. Ir angelas pasitraukė. (Lk 1, 26–38)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“.

Baigiamoji malda

Dieve, Tavo valia amžinasis Žodis prisiėmė
žmogaus kūną iš Mergelės Marijos, idant mus
atpirktų. Leisk tapti Jo dieviškosios prigimties
dalininkais visiems, kurie tiki Jį esant tikrą Die-
vą ir tikrą žmogų. Jis gyvena ir viešpatauja per
amžius. Amen.

2. Apsilankymas

254

Tomis dienomis Marija susiruošusi skubiai iške-
liavo į Judėjos kalnyno
miestą. Ji nuėjo į Zacha-
rijo namus ir pasveikino
Elzbieta. Vos tik Elzbieta
išgirdo Marijos sveikini-
mą, jos iščiose šoktelėjo
kūdikis, o pati Elzbieta

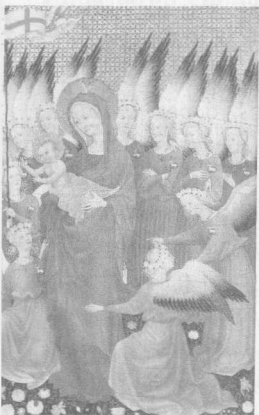
pasidarė kupina Šventosios Dvasios. Ji balsiai
sušuko: „Tu labiausiai palaiminta iš visų mo-
terų ir palaimintas tavo iščių vaisius! Iš kur
man ta garbė, kad mano Viešpaties motina ap-
lanko mane?! Štai vos tik tavo pasveikinimo
garsas pasiekė mano ausis, šoktelėjo iš džiaugs-
mo kūdikis mano iščiose. Laiminga įtikėjusi,
jog išsipildys, kas Viešpaties jai pasakyta“.

(Lk 1, 39–45)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė
Dievui“.

Baigiamoji malda

Visagali amžinasis Dieve, Tu įkvėpei Švenčiausiąją Mergele Mariją, laukiančią dieviškojo Sūnaus užgimimo, aplankyti Jono Krikštytojo motiną Elzbietą. Suteik malonę, kad mes taip pat būtume klusnūs Šventajai Dvasiai ir su Marija šlovintume Tave per amžius. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

3. Gimimas

255

Anomis dienomis išėjo ciesoriaus Augusto įsakymas surašyti visus valstybės gyventojus. Toks pirmasis surašymas buvo padarytas Kvirinui valdant Siriją. Taigi visi keliavo užsirašyti, kiekvienas į savo miestą.

Taip pat ir Juozapas ėjo iš Galilėjos miesto Nazareto į Judėją, į Dovydo miestą, vadinamą Betliejumi, nes buvo kilęs iš Dovydo namų ir gi-

minės. Jis turėjo užsirašyti kartu su savo sužadėtine Marija, kuri buvo nėščia. Jiems tenai esant, prisiartino metas gimdyti, ir ji pagimdė savo pirmgimį sūnų, suvystė jį vystyklais ir paguldė ēdžiose, nes jiems nebuvo vietos užeigoje.

Toje apylinkėje nakvojo laukuose piemenys ir, pakaitomis budėdami, sergėjo savo bandą. Jiems pasirodė Viešpaties angelas, ir juos nutvieskė Viešpaties šlovės šviesa. Jie labai išsigando, bet angelas jiems tarė: „Nebijokite! Štai aš skelbiu jums didį džiaugsmą, kuris bus visai tautai. Šiandien Dovydo mieste jums gimė Išganytojas. Jis yra Viešpats Mesijas. Ir štai jums ženklas: rasite kūdikį, suvystytą vystyklais ir paguldytą ēdžiose“. Ūmai prie angelo atsirado gausi dangaus kareivija. Ji garbino Dievą, giedodama: „Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje ramybė jo mylimiems žmonėms!“

Kai angelai nuo jų pakilo į dangų, piemenys kalbėjo vieni kitiems: „Bėkime į Betliejų pažiūrėti, kas ten įvyko, ką Viešpats mums paskelbė“. Jie nusiskubino ir rado Mariją, Juozapą ir kūdikį, paguldytą ēdžiose. Išvydę jie apsakė, kas jiems buvo pranešta apie šitą kū-

dikį. O visi žmonės, kurie girdėjo, stebėjosi
piemenų pasakojimu. Marija dėmėjosi visus
šiuos dalykus ir svarstė juos savo širdyje. Pie-
menys grįžo atgal, garbindami ir šlovindami
Dievą už visa, ką buvo girdėję ir matę, kaip
jiems buvo paskelbta. (Lk 2, 1–20)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė
Dievui“.

Baigiamoji malda

Visagali Dieve, Tu užliejai mus nauja įsikūni-
jusio Žodžio šviesa! Tegul ji tikėjimu šviečia
mūsų dvasioje ir atsispindi darbuose. Per Kris-
tų, mūsų Viešpatį. Amen.

4. Paaukojimas

256

Pasibaigus Mozės Įstatymo nustatytoms apsi-
valymo dienoms, [Juozapas ir Marija] nunešė
kūdikį į Jeruzalę paaukoti Viešpačiui, – kaip
parašyta Viešpaties Įstatyme: *Kiekvienas pirm-
gimis berniukas bus pašvęstas Viešpačiui*, – ir duo-
ti auką, kaip pasakyta Viešpaties Įstatyme: *Por-
rą purplelių arba du balandžiukus*.

Jeruzalėje gyveno žmogus, vardu Simeonas. Jis buvo teisingas ir dievobaimingas vyras, laukiantis Izraelio paguodos, ir Šventoji Dvasia buvo su juo. Jam buvo Šventosios Dvasios apreiškta, kad jis nemirsiąs, kol pamatysiąs Viešpaties Mesiją. Šventosios Dvasios paragintas, jis atėjo dabar į šventyklą. Įnešant gimdytojams kūdikį Jėzų, kad pasielgtų, kaip Įstatymas reikalauja, Simeonas jį paėmė į rankas, šlovino Dievą ir sakė:

*„Dabar gali, Valdove, kaip buvai žadėjęs,
leisti savo tarnui ramiai iškeliauti,
nes mano akys išvydo Tavo išgelbėjimą,
kurį tu prirengi visų tautų akivaizdoje:
šviesą pagonims apšviesti
ir tavosios Izraelio tautos garbę“.*

Kūdikio tėvas ir motina stebėjosi tuo, kas buvo apie jį kalbama. O Simeonas palaimino

juos ir tarė motinai Marijai: „Štai šis skirtas daugelio Izraelyje nupuolimui ir atsikėlimui. Jis bus prieštaravimo ženklas, – ir tavo pačios sielą pervers kalavijas, – kad būtų atskleistos daugelio širdžių mintys“.

Ten buvo ir pranašė Ona, Fanuelio duktė iš Asero giminės. Ji buvo visiškai susenusi. Po mergystės ji išgyveno septynerius metus su vyru, o paskui našlaudama sulaukė aštuoniasdešimt ketverių metų. Ji nesitraukdavo iš šventyklos, tarnaudama Dievui per dienas ir naktis pasninkais bei maldomis. Ir ji, tuo pat metu priėjusi, šlovino Dievą ir kalbėjo apie kūdikį visiems, kurie laukė Jeruzalės išvadavimo. (Lk 2, 22–38)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“.

Baigiamoji malda

Visagali amžinasis Dieve, nuolankiai maldaujame Tavo didybę: kaip vienatinis Tavo Sūnus, nuolankiai žmogiškąjį kūną priėmęs, šiandien yra paaukotas šventykloje, taip ir mums leisk tyromis širdimis pasiaukoti Tau. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

5. Atradimas šventykloje

257

Jo gimdytojai kasmet eidavo į Jeruzalę švęsti Velykų. Kai Jėzui sukako dvylika metų, šventės papročiu jie

nuvyko į Jeruzalę. Išskilmėms pasibaigus ir jiems grįžtant atgal, vaikas Jėzus pasiliko Jeruzalėje, bet gimdytojai to nepastebėjo. Manydami jį esant keleivių būryje, jie nuėjo dienos kelią, paskui pradėjo ieškoti jo tarp giminių bei pažįstamų. Nesuradę grįžo jo beieškodami į Jeruzalę.

Pagaliau po trijų dienų rado jį šventykloje, sėdintį tarp mokytojų, besiklausantį jų ir juos beklausinęjantį. Visi, kurie jį girdėjo, stebėjosi jo išmanymu ir atsakymais. Pamatę jį, gimdytojai labai nustebo, ir jo motina jam tarė: „Vaikeli, kam mums taip padarei?! Štai tavo tėvas ir aš su sielvartu ieškome tavęs“. O jis atsakė: „Kam gi manęs ieškojote? Argi nežino-

jote, kad man reikia būti savo Tėvo reikaluose?“ Bet jie nesuprato jo žodžių.

Jėzus iškeliavo su jais ir grįžo į Nazaretą. Jis buvo jiems klusnus. Jo motina laikė visus įvykius savo širdyje. O Jėzus augo išmintimi, metais ir malone Dievo ir žmonių akyse. (Lk 2, 41–52)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“.

Baigiamoji malda

Viešpatie, leisk mums nenuilstamai ir nuoširdžiai ieškoti Kristaus ir atrasti Jį Tavo žodyje ir Bažnyčios slėpinyje. Jis gyvena ir viešpatauja per amžius. Amen.

Antra dalis ŠVIESOS SLĖPINIAI

1. Krikštas Jordane

258

Jėzus iš Galilėjos atėjo prie Jordano pas Joną krikštytis. Jonas jį atkalbinėjo: „Tai aš turėčiau būti tavo pakrikštytas, o tu ateini pas mane!“

Bet Jėzus jam at-
sakė: „Šį kartą
paklausyk! Taip
mudviem dera
atlikti visa, kas
reikalinga teisu-
mui“. Tada Jo-
nas sutiko. Pa-
krikštytas Jėzus
tuoj išbrido iš

vandens. Staiga jam atsivėrė dangus, ir jis pa-
matė Dievo Dvasią, sklendžiančią žemyn it ba-
landį ir nusileidžiančią ant jo. O balsas iš dan-
gaus prabilo: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus,
kuriuo aš gėriuosi“. (Mt 3, 13–17)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė
Dievui“.

Baigiamoji malda

Amžinasis ir visagalis Tėve, Jėzui pasikrikšti-
jus Jordane ir Dvasiai tarsi balandžiui nusilei-
džiant paskelbęs Jį savo numylėtuoju Sūnumi,
leisk savo vaikams, atgimusiems iš vandens ir
Šventosios Dvasios, visuomet gyventi Tavo mei-
lėje. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

2. Apsireiškimas Kanos vestuvėse

259

Galilėjos Kanoje buvo vestuvės. Jose dalyvavo Jėzaus motina. Į vestuves taip pat buvo pakviestas Jėzus ir jo mokiniai. Išsibaigus vynui,

Jėzaus motina jam sako: „Jie nebeturi vyno“. Jėzus atsakė: „O kas man ir tau, moterie? Dar neatėjo mano valanda!“ Jo motina tarė tarnams: „Darykite, ką tik jis jums lieps“. Ten buvo šeši akmeniniai indai žydų apsiplovimams, kiekvienas dviejų trijų saikų talpos. Jėzus jiems liepė: „Pripilkite indus vandens“. Jie pripylė sklidinus. Tuomet jis pasakė: „Dabar semkite ir neškite stalo prievaizdui“. Tie nunešė. Paragavęs paversto vynu vandens ir nežinodamas, iš kur tai (nors tarnai, kurie sėmė vandenį, žinojo), prievaizdas pasišaukė jaunikį ir tarė jam: „Kiekvienas žmogus pirmiau stato geresnio vyno, o kai svečiai įgeria, tuomet prastesnio. O tu laikei gerąjį vyną iki šiolei“.

Tokią stebuklų pradžią Jėzus padarė Galilėjos Kanoje. Taip jis parodė savo šlovę, ir mokiniai įtikėjo jį. (Jn 2, 1–11)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“.

Baigiamoji malda

Viešpatie, mūsų nuoširdžiai gerbiama Švenčiausioji Mergelė Marija, Gailestingumo Motina, tepadeda mums išmelsti Tavo pasigailėjimo ir visuomet sulaukti Tavo pagalbos. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

3. Dievo karalystės skelbimas raginant atsiversti

260

Kai Jonas buvo suimtas, Jėzus sugrižo į Galilėją ir ėmė skelbti gerąją Dievo naujieną: „Atėjo įvykdymo metas, Dievo karalystė čia pat! Atsiverskite ir tikėkite Evangelija!“ (Mk 1, 14–15)

Šabo dieną, kaip praręs, nuėjo į sinagogą ir atsis-
stojo skaityti. Jam padavė pranašo Izaijo knygą.
Atvyniojęs knygą, jis rado vietą, kur parašyta:

*Viešpaties Dvasia ant manęs,
nes jis patepė mane,
kad neščiau gerąją naujieną vargdieniams.
Pasiuntė skelbti belaisviams išvadavimo,
akliesiems – regėjimo;
siuntė vaduoti prislėgtųjų
ir skelbti Viešpaties malonės metų.*

Užvėręs knygą, Jėzus grąžino ją patarnautojui
ir atsisėdo; visų sinagogoje esančių akys buvo
įsmeigtos į jį. Ir jis pradėjo jiems kalbėti: „Šian-
dien išsipildė ką tik jūsų girdėti Rašto žodžiai“.
(Lk 4, 16–21)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė
Dievui“.

Baigiamoji malda

Dieve, kuris tikinčiųjų širdis kreipi į save, pa-
dėk palikti klaidų takus ir sekti Tavo Sūnų Jė-
zų Kristų tuo keliu, kuris veda į gyvenimą; pa-
daryk, kad ištikimi krikšto pažadams gyventu-
me tikėjimu ir drąsiai liudytume Tavo Žodžio
tiesą. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

4. Atsimainymas

261

Jėzus pasiėmė su savimi Petrą, Jokūbą ir jo brolių Joną ir užsivedė juos nuošaliai ant aukšto kalno. Ten jis atsimainė jų akivaizdoje. Jo veidas sužibo kaip saulė, o drabužiai tapo balti kaip švieša. Ir štai jiems pasirodė

Mozė ir Elijas, kurie kalbėjosi su juo. Tuomet Petras ir sako Jėzui: „Viešpatie, gera mums čia būti! Jei nori, aš padarysiu čia tris palapines: vieną tau, kitą Mozei, trečią Elijui“. Dar jam tebekalbant, štai skaisčius debesis apsiautė juos, ir štai balsas iš debesies prabilo: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo aš gėriuosiu. Klausykite jo!“ Tai išgirdę, mokiniai parpuolė kniūbsti, labai išsigandę. Bet Jėzus priėjo, palietė juos ir tarė: „Kelkitės, nebijokite!“ Pakėlę akis, jie nieko daugiau nebematė, tik vieną Jėzų. (Mt 17, 1–7)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“.

Baigiamoji malda

Dieve, Tavo vienatiniam Sūnui garbingai atsimainant, sentėvių apsiareiškimu Tu patvirtinai tikėjimo slėpinius ir parodei, kokia garbė laukia mūsų, Tavo vaikų. Padėk mums visada klausyti Tavo mylimojo Sūnaus balso ir tapti Jo garbės dalininkais. Jis gyvena ir viešpatauja per amžius. Amen.

5. Eucharistijos įsteigimas

262

Jėzus sėdo su apaštalais prie stalo. Ir tarė jiems: „Trokšte troškau valgyti su jumis šią Velykų vakarienę prieš kentėdamas. Sakau jums, nuo šiol aš daugiau jos nebevalgysiu, kolei ji išsipildys Dievo karalystėje“. Paėmęs taurę, jis sukalbėjo padėkos malda ir tarė: „Imkite ir dalykitės. Sakau jums, nuo šiol aš nebegersiu vynuogių vaisiaus, kolei ateis Dievo karalystė“.

Ir, paėmęs duonos, jis sukalbėjo padėkos malda, laužė ją ir davė apaštalams, tardamas:

„Tai yra mano kūnas, kuris už jus atiduodamas. Tai darykite mano atminimui“. Lygiai taip po vakarienės jis paėmė taurę, sakydamas: „Ši taurė yra Naujoji Sandora mano kraujyje, kuris už jus išliejamas“. (Lk 22, 14–20)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“.

Baigiamoji malda

Dieve, Švenčiausiuoju Sakramentu palikęs mums savo kančios atminimą, išmokyk mus taip garbinti šventuosius Tavo Kūno ir Kraujo slėpinius, kad galėtume nuolat naudotis atpirkimo vaisiais. Tu gyveni ir viešpatauji per amžius. Amen.

Trečia dalis

KANČIOS SLĖPINIAI

1. Malda Alyvų sode

263

Jėzus savo įpročiu pasuko į Alyvų kalną. Įkandin nuėjo ir mokiniai. Atėjus į vietą, jis įspėjo: „Melskitės, kad nepakliūtumėte į pagundą!“

Jis atsitolino nuo jų maždaug per akmens metimą ir atsiklaupęs

ėmė melstis: „Tėve, jei nori, atimk šitą taurę nuo manęs, tačiau tebūna ne mano, bet tavo valia!“ Jam pasirodė iš dangaus angelas ir jį sustiprino. Mirtino sielvarto apimtas, jis dar karščiau meldėsi. Jo prakaitas pasidarė tarsi tiršto kraujo lašai, varvantys žemėn.

Atsikėlęs po maldos, jis atėjo pas mokinius ir rado juos iš liūdesio užmigusius. Jis tarė jiems:

„Kodėl miegate? Kelkitės ir melskitės, kad nepakliūtumėte į pagundą!“ (Lk 22, 39–46)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“.

Baigiamoji malda

Gailestingasis Dieve, iš mūsų nuodėmėmis sužeistos savo Sūnaus Širdies Tu teiki begalinių meilės turtų. Padaryk, kad visada būtume Jai atsidavę ir deramai atsilygintume už savo bei kitų nedėkingumą. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

2. Plakimas

264

Aukštieji kunigai ir seniūnai sukurstė žmones, kad prašytų paleisti Barabą, o Jėzų pražudyti. Tuomet valdytojas jiems tarė: „Katrą norite, kad jums paleisčiau?“ Jie šaukė: „Barabą!“

Pilotas paklausė: „Ką gi man daryti su Jėzumi, kuris vadinamas Mesiju?“ Jie visi rėkė: „Ant kry-

žiaus jį!“ Jis klausė: „O ką gi pikta yra padaręs?“
Bet tie dar garsiau šaukė: „Ant kryžiaus jį!“

Pilotas, pamatęs, kad nieko nelaimi, o sąmyšis vis didėja, paėmė vandens, nusimazgojo rankas minios akivaizdoje ir tarė: „Aš nekaltas dėl šio teisiejo kraujo. Jūs žinokitės!“ O visi žmonės šaukė: „Jo kraujas [tekrinta] ant mūsų ir mūsų vaikų!“ Tuomet jis paleido jiems Barabą, o Jėzų nuplakdinęs atidavė nukryžiuoti.
(Mt 27, 20–26)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“.

Baigiamoji malda

Visagali Dieve, tegul stiprina ir užtaria mus, bejėgius, Tavo vienatinio Sūnaus šventoji kančia. Jis gyvena ir viešpatauja per amžius. Amen.

3. Vainikavimas erškėčiais

265

Valdytojo kareiviai nusivedė Jėzų į įgulos būstinę ir surinko aplink jį visą kuopą. Jie išrengė

jį ir apsiautė raudona skraiste. Nupynė erškėčių vainiką, uždėjo jam ant galvos, o į jo dešinę įspraudė nendrę. Paskui tyčiodamiesi klūpciojo prieš jį ir sakė: „Sveikas, žydu karaliau!“ Spjaudydami jį, stvėrė iš jo nendrę ir čaižė per galvą. Pasityčioję iš Jėzaus, kareiviai nusiautė skraistę, apvilko jo paties drabužiais ir išsivėdė nukryžiuoti. (Mt 27, 27–31)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“.

Baigiamoji malda

Amžinasis ir visagalis Dieve, leisk mums, ištikimai sekantiems mūsų Karalių ir Viešpatį Kristų, pasiekti Tavo Karalystės pilnatvę. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

4. Kryžiaus nešimas

266

Vesdami Jėzų, jie sulaukė Kirėnės gyventoją Simoną,

grįžtantį iš laukų, ir uždėjo jam ant pečių kryžių, kad neštų jį paskui Jėzų. Jį lydėjo didelis būrys žmonių, tarp jų ir daug moterų, kurios verkė jo ir aimanavo. Atsigręžęs į jas, Jėzus prabilo: „Jeruzalės dukros! Verkite ne manęs, bet verčiau savęs ir savo vaikų! Ateis dienos, kai sakys: „Laimingos nevaisingosios! Laimingos negimdžiusios ir nežindžiusios!“ Tada sakys kalnamas: „Griūkite ant mūsų!“ ir kalvoms: „Pridenkite mus!“ Jeigu šitaip daro žaliai medžiui, tai kas gi laukia sausuolio?“

Kartu su juo buvo vedami žudyti du piktadariai. (Lk 23, 26–32)

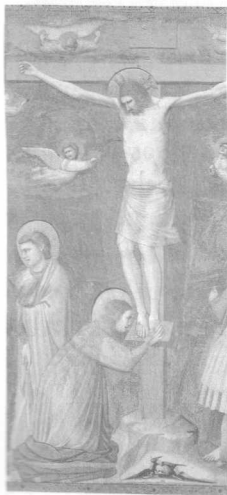
Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“.

Baigiamoji malda

Dieve, norėdamas išgelbėti žmoniją, Tu skyrei vienatiniam savo Sūnui kryžiaus dalį. Su-
teik mums malonę čia, žemėje, pažinti kryžiaus
slėpinį ir danguje džiaugtis atpirkimo vaisiais.
Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

5. Nukryžiuavimas

267

Prie Jėzaus kryžiaus stovėjo jo motina, jo motinos sesuo, Marija Kloprienė ir Marija Magdaliotė. Pamatęs stovinčius motiną ir mylimąjį mokinį, Jėzus tarė motinai: „Moterie, štai tavo sūnus!“ Paskui tarė mokiniui: „Štai tavo motina!“ Ir nuo tos va-

landos mokinyš pasiėmė ją pas save.

Tada, žinodamas, jog viskas įvykdyta, ir kad išsipildytų Raštas, Jėzus tarė: „Trokštu!“

Tenai stovėjo indas, pilnas perrūgusio vyno. Jie pakėlė ant yzopo vytelės kempinę, pamirkytą vyne, ir prinešė prie jo lūpų. Paragavęs to vyno, Jėzus tarė: „Atlikta!“ Ir, nuleidęs galvą, atidavė dvasią. (Jn 19, 25–30)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“.

Baigiamoji malda

Dieve, prie iškelto ant kryžiaus savo Sūnaus Tu leidai stovėti kenčiančiai Motinai. Suteik Bažnyčiai malonę kartu su ja dalyvauti Kristaus kančioje ir džiaugtis prisikėlimo garbe. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Ketvirta dalis

GARBĖS SLĖPINIAI

1. Prisikėlimas

268

Šabui praėjus, Marija Magdaliėtė, Marija, Jokūbo motina, ir Salomė nusipirko kvepalų, kad nuėjusios galėtų Jėzų pa-

tepti. Labai anksti, pirmąją savaitės dieną, jos ateina saulei tekant prie kapo. Jos kalbėjosi tarp

savęs: „Kas mums nuritins akmenį nuo kapo angos?“ Bet, pažvelgusios iš arčiau, pamatė, kad akmuo nuristas. O buvo jis labai didelis. Įėjusios į kapo rūšį, išvydo dešinėje sėdintį jaunuolį baltais drabužiais ir nustėro. Bet jis joms tarė: „Nenusigąskite! Jūs ieškote nukryžiuotojo Jėzaus Nazarėno. Jis prisikėlė, jo čia nebėra. Štai vieta, kur jį buvo paguldę. Eikite, pasakykite jo mokiniams ir Petru: jis eina pirma jūsų į Galilėją. Tenai jį pamatysite, kaip jis yra jums sakęs“. Jos išėjo ir skubiai nubėgo nuo kapo, nes jas buvo pagavęs drebulys ir siaubas. Persigandusios jos niekam nieko nesakė. (Mk 16, 1–8)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“.

Baigiamoji malda

Dieve, Tavo Sūnus, nugalėjęs mirtį, atkėlė vartus amžinybėn. Duok mums prisikelti Šventosios Dvasios šviesoje naujam gyvenimui. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

2. Žengimas į dangų

269

Susirinkusieji ėmė jį klausinėti: „Viešpatie, gal tu šiuo metu atkursi Izraelio karalystę?“ Jis atsakė: „Ne jūsų reikalas žinoti

laiką ir metą, kuriuos Tėvas nustatė savo galia. Kai ant jūsų nužengs Šventoji Dvasia, jūs gausite jos galybės ir tapsite mano liudytojais Jeruzalėje ir visoje Judėjoje bei Samarijoje, ir lig pat žemės pakraščių“.

Tai pasakęs, jiems bežiūrint, Jėzus pakilo aukštyne, ir debesis jį paslėpė nuo jų akių. Kai jie akių nenuleisdami žiūrėjo į žengiantį dangun Jėzų, štai prie jų atsirado du vyrai baltais drabužiais ir prabilo: „Vyrai galilėjiečiai, ko stovite žiūrėdami į dangų? Tasai Jėzus, paimtas nuo jūsų į dangų, sugrįš taip pat, kaip esate jį matę žengiant į dangų“. (Apd 1, 6–11)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“.

Baigiamoji malda

Visagali Dieve, užtvindyk mūsų širdis šventu džiaugsmu ir nuoširdžiausiu dėkingumu, nes Tavo Sūnaus įžengimas į dangų reiškia ir mūsų pergalę. Ta garbė, kurią jau pasiekė Kristus – mūsų Galva, laukia ir mūsų – Jo mistinio Kūno narių. Jis gyvena ir viešpatauja per amžius. Amen.

3. Šventosios Dvasios atsiuntimas

270

Atėjus Sekminių dienai, visi mokiniai buvo drauge vienoje vietoje. Staiga iš dangaus pasigirdo ūžesys, tarsi pūstų smarkus vėjas. Jis pripildė visą namą, kur jie sėdėjo. Jiems pasirodė tarsi ugnies liežuviai, kurie pasidaliję nusileido ant kiekvieno iš jų. Visi pasidarė pilni Šventosios Dvasios ir pradėjo kalbėti kitomis kalbomis, kaip Dvasia jiems davė prabilti. (Apd 2, 1–4)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“.

Baigiamoji malda

Visagali Dieve, teužlieja mus Tavo didybės spindesys, tesustiprina Krikštu atgimusiųjų širdis Šventosios Dvasios malonė. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

4. Marijos paėmimas į dangų

271

Mano siela šlovina Viešpatį,
mano dvasia džiaugiasi Dievu,
savo Gelbėtoju,
nes jis pažvelgė į nuolankią
savo tarnaitę.

Štai nuo dabar palaiminta
mane vadins visos kartos,

nes didžių dalykų padarė man Viešpats,
ir šventas yra jo vardas!

Jis maloningas iš kartos į kartą
tiems, kurie jo klauso.

Jis parodo savo rankos galybę
ir išsklaido išdidžios širdies žmones.

Jis numeta galiūnus nuo sostų

ir išaukština mažuosius.

Alkstančius gėrybėmis apdovanoja,
turtuolius tuščiomis paleidžia.

Jis ištiesė pagalbos ranką savo tarnui Izraeliui,
kad minėtų jo gailestingumą,
kaip buvo žadėjęs mūsų protėviams –
Abraomui ir jo palikuonims per amžius.

(Lk 1, 47–55)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“.

Baigiamoji malda

Visagali amžinasis Dieve, savo Sūnaus Motiną,
nekaltąją Mergele Mariją, Tu su kūnu ir siela
paėmei į dangų. Duok malonės ir mums nuolat
siekti aukštesnių vertybių ir tapti jos garbės da-
lininkais. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

5. Marijos vainikavimas

272

Ir pasirodė danguje didin-
gas ženklas: moteris, apsi-
siautusi saule, po jos kojų

mēnulis, o ant galvos dvylīkos žvaigždžių vainikas. Ji buvo nėščia ir dejavo, kentėdama sąrėmius bei gimdymo sopulius. Pasirodė ir kitas ženklas danguje: štai didžiulis ugniaspalvis slibinas su septyniomis galvomis, su dešimčia ragų ir su septyniomis diademomis ant galvų. Jo uodega nušlavė trečdalį dangaus žvaigždžių ir nužėrė jas žemėn. Slibinas tykodamas sustojo priešais moterį, kad, jai pagimdžius, prarytų kūdikį. Ir ji pagimdė sūnų, berniuką, kuriam skirta ganyti visas tautas geležine lazda. Kūdikis buvo paimtas pas Dievą, prie jo sosto. O moteris pabėgo į dykumą, kur buvo jai Dievo paruošta būstinė, kad tenai ji būtų maitinama tūkstantį du šimtus šešiasdešimt dienų. (Apr 12, 1–6)

Tyli meditacija, „Tėve mūsų“, 10 „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“.

Baigiamoji malda

Dieve, savo Sūnaus Gimdytoją paskyręs mūsų Motina ir Valdove, padėk mums jos užtarimu pasiekti Tavo vaikų garbę dangaus karalystėje. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Pabaiga

Meldžiamės popiežiaus intencija: „Tėve mūsų“, „Sveika, Marija“, „Garbė Dievui“ arba kalbame maldą už popiežių (Nr. 25).

Giedame arba kalbame „Sveika, Karaliene“ (Nr. 10) arba Švč. Mergelės Marijos (Loreto) litaniją (Nr. 245–250).

piligrimų kelionė

273

Piligrimystė. Kelionė yra būties simbolis, išreiškiamas daugybe tokių veiksmų, kaip išėjimas ir sugrįžimas, įžengimas ir išėjimas, nusileidimas ir pakilimas, ėjimas ir postovis. Žmogus nuo pat savo atsiradimo nuolat juda, ieškodamas naujų tikslų, tyrinėdamas žemiškuosius horizontus ir gręždamasis į begalybę. Jis plaukia upėmis ir jūromis, kopia į šventuosius kalnus, kurių viršūnėje, rodos, susitinka žemė su dangumi. Žmogus žygiuoja per laiką, priimdamas gimimą kaip įžengimą į pasaulį, o mirtį – kaip išėjimą iš pasaulio, kad įeitų į žemės iščias arba būtų priimtas į dangiškąsias buveines.

Bažnyčia – piligrimė. Piligrimystė, ženklinanti Kristaus mokinius šiame pasaulyje, visuomet buvo svarbi krikščionių gyvenime. Per visą istoriją krikščionys išsirengdavo kelionėn, trokšdami švęsti tikėjimo slėpinius vietoje, žen-

klinančiose Viešpaties atminimą arba primenančiose svarbius Bažnyčios istorijos įvykius. Krikščionys lankydavo šventas vietas, kuriose ypatingu būdu garbinama Dievo Motina, vietas, kur gyvas šventųjų atminimas. Maldininkas čia stoja Dievo akivaizdon kaip „svečias ir praeivis“. Kristus įėjo į istoriją kaip „kelias, tiesa ir gyvenimas“, Jis nuo pradžių eina žmonijos ir savo tautos keliu, vienydamasis su kiekvienu žmogumi. Jis nužengia iš Dievo prieglobsčio, tampa „kūnu“ ir keliauja drauge su žmonėmis. Įsikūnijęs Dievas asmeniškai ateina kalbėti apie save žmogui ir parodyti jam kelią į save. Jis nuolat sako: „Eime“.

Etapai. Maldingajai kelionei būdinga dinamika. Ji išryškina tuos kelio etapus, kurie, maldininkui juos pasiekus, tampa viso jo tikėjimo gyvenimo raktažodžiai. Leidimasis kelionėn liudija jo pasiryžimą eiti iki tikslo ir įvykdyti per Krikštą gauto pašaukimo dvasinius planus. Kelionė išreiškia solidarumą su broliais ir seserimis bei tinkamai parengia susitikti su Viešpačiu. Šventųjų vietų lankymas kviečia klausytis Dievo žodžio ir dalyvauti švenčiant sakramentus. Galiausiai grįžimas primena maldininkui apie jo pasiuntinybę – būti išganymo liudytoju ir taikos ugdytoju.

Tikslas – susitikimai. Šio piligrimystės kelio galutinis tikslas nepažymėtas žemėlapyje. Tas tikslas yra anapus mūsų horizonto – į Dievo pilnatvę. Apaštalų darbuose krikščionio gyvenimas apibūdinamas tiesiogine prasme kaip kelias. Viešpaties kelias yra Jo jau praeitas takas, kurį dabar Jis eina su mumis. Kelias, tiesiamas Dievo žodžiu, skel-

biamu, skaitomu, apmąstomu, diskutuojamu, ir Eucharistijos pokylio stabtelėjimais, atves Tave į susitikimą:

- **su Dievu.** Piligrimo kelias veda į susitikimą su Dievu. Kelio gale, šventovėje, kurioje išsipildo Viešpaties pažadas, piligrimas susitinka su Dievo slėpiniu, jam atsiskleidžia dieviškosios meilės ir gailestingumo veidas. Maldingoje kelionėje žmogus suvokia, kad nuo pat savo egzistavimo pradžios jis pakviestas į dialogą su Dievu. Krikščioniškoji piligrimystė aiškiai atskleidžia esminį krikščionybės skirtingumą nuo kitų religijų; Kūrėjas žmogui nėra anonimas ar tolima jėga; jis yra Tėvas, o mes visi esame Jo vaikai, broliai ir seserys Viešpatyje Jėzuje.
- **su Bažnyčia.** Kelionė veda į susitikimą su Bažnyčia. Bažnyčia yra surinkimas draugų tų, kuriuos Dievo žodis sušaukia, kad sudarytų Dievo tautą; Kristaus kūnu maitinama, ji pati turi tapti Kristaus kūnu. Piligrimystės išgyvenimas kartu su broliais ir seserimis suteiks progos naujai suvokti Dievo tautą, keliaujančią į Amžinąjį Miestą vieno tikėjimo ir Kristaus meilės vienybėje. Pasijusk vienos Dievo šeimos nariu, apsuptu daugybės tikėjimo brolių ir seserų, vadovaujamu „didžiojo avių Ganytojo“, vedančio mus, regimai vadovaujant ganytojams, kuriems Jis pavedė vesti savo tautą. Todėl nesakyk, kad esi piligrimas. Sakyk – mes esame piligrimai. Kartu su broliais ir seserimis.
- **su šventove.** Šventovė taip pat yra susitikimas susitaikinime. Čia išjudinama piligrimo sąžinė; jis išpa-

žįsta savo nuodėmes, jam atleidžiama, ir jis atleidžia. Per Atgailos ir Sutaikinimo sakramentą jis tampa nauju žmogumi, išgyvenančiu malonę ir dieviškąją pasigailėjimą. Maldingoje kelionėje išgyvenama patirtis paklydusio sūnaus palaidūno, kuris pažįsta išbandymų ir atgailos kietumą ir per kančias, alkį bei aukas pasuka atgal, namo. Tačiau jis pažįsta ir apsikabinimo su Tėvu džiaugsmą, apstų gailestingumo, vedantį iš mirties į gyvenimą: „Šis mano sūnus buvo miręs ir vėl atgijo, buvo pražuvęs ir atsirado“. Maldingoji kelionė, vedanti į šventovę, privalo būti atsivertimo kelias, tvirtai tikint begaliniu Dievo dovanojamo atleidimo gilumu bei jėga. Tad susirask puikų kunigą, galbūt tokį, kuriuo pasitiki kaip bičiuliu, ir atverk jam savo sąžinę, kad atgimtum naujam gyvenimui. Patikėk, jis bus laimingas, galėdamas pagelbėti Tau atskirti meilę nuo egoizmo, tiesą nuo melo. Tam reikia draugo – kunigo, kuriuo pasitiki.

- **su Dievo Motina.** Galiausiai maldinga kelionė yra kelias, vedantis į susitikimą su Dievo Motina Marija. Marijoje piligriminis dieviškojo žodžio kelias į žmonių susivienija su žmonijos piligriminiu tikėjimo keliu. Didžiosios Marijos šventovės Lietuvoje ir pasaulyje – Aušros Vartai, Šiluva, Žemaičių Kalvarija, Pivašiūnai, Lurdas, Fatima – gali būti puiki vieta susitikti su jos mums dovanotu Sūnumi. Jos iščios tapo pirmąja šventove, dievystės ir žmogystės susitikimo vieta, ant kurios nužengė Šventoji Dvasia ir kurią „Aukščiausiojo galybė pridengė savo šešėliu“.

V SKYRIUS

**mažasis kataliko
žinynas**

Šventojo Rašto kanonas

Apaštališkoji Tradicija padeda Bažnyčiai atskirti, kurie raštai turi būti laikomi šventosiomis knygomis. Visas jų sąvadas vadinamas *Šventojo Rašto kanonu*. Kartu su knygų pavadinimais skliausteliuose pateikiamos jų santrumpos. Šventasis Raštas cituojamas nurodant knygos pavadinimo santrumpą, knygos skyrių ir eilutę ar eilutes, pvz., Pr 1, 2–4 – Pradžios knyga, pirmas skyrius, nuo antros iki ketvirtos eilutės.

Senąjį Testamentą sudaro 46 knygos:

Penkiaknygė: Pradžios knyga (Pr); Išėjimo knyga (Iš); Kunigų knyga (Kun); Skaičių knyga (Sk); Pakartoto Įstatymo knyga (Įst).

Istorinės knygos: Jozuės knyga (Joz); Teisėjų knyga (Ts); Rutos knyga (Rut); Pirmoji Samuelio knyga (1 Sam); Antroji Samuelio knyga (2 Sam); Pirmoji karalių knyga (1 Kar); Antroji karalių knyga (2 Kar); Pirmoji kronikų knyga (1 Kr); Antroji kronikų knyga (2 Kr); Ezdro knyga (Ezd); Nehemijo knyga (Neh); Tobito knyga (Tob); Juditos knyga (Jdt); Esteros knyga (Est); Pirmoji Makabėjų knyga (1 Mak); Antroji Makabėjų knyga (2 Mak).

Išminties knygos: Jobo knyga (Job); Psalmynas (Ps); Patarlių knyga (Pat); Koheleto knyga (Koh); Giesmių giesmės knyga (Gg); Išminties knyga (Išm); Siracido knyga (Sir).

Pranašų knygos: Izaijo knyga (Iz); Jeremijo knyga (Jer); Raudų knyga (Rd); Barucho knyga (Bar); Ezekielio knyga (Ez); Danielio knyga (Dan); Ozėjo knyga (Oz); Joelio knyga (Jl); Amoso knyga (Am); Abdijo knyga (Abd); Jonos knyga (Jon); Michėjo knyga (Mch); Nahumo knyga (Nah); Habakuko knyga (Hab); Sofonijo knyga (Sof); Agėjo knyga (Ag); Zacharijo knyga (Zch); Malachijo knyga (Mal).

Naująjį Testamentą sudaro 27 knygos:

Evangelija pagal Matą (Mt), Evangelija pagal Morkų (Mk), Evangelija pagal Luką (Lk) ir Evangelija pagal Joną (Jn).

Apaštalo Pauliaus laiškai: Laiškas romiečiams (Rom), Pirmasis laiškas korintiečiams (1 Kor), Antrasis laiškas korintiečiams (2 Kor), Laiškas galatams (Gal). Apaštalo Pauliaus laiškai iš kalėjimo: Laiškas efeziečiams (Ef), Laiškas filipiečiams (Fil), Laiškas kolosiečiams (Kol),

Pirmasis laiškas tesalonikiečiams (1 Tes), Antrasis laiškas tesalonikiečiams (2 Tes).

Pastoraciniai laiškai: Pirmasis laiškas Timotiejui (1 Tim), Antrasis laiškas Timotiejui (2 Tim), Laiškas Titui (Tit), Laiškas Filemonui (Fm), Laiškas žydams (Žyd).

Visuotiniai laiškai: Jokūbo laiškas (Jok), Pirmasis Petro laiškas (1 Pt), Antrasis Petro laiškas (2 Pt), Pirmasis Jono laiškas (1 Jn), Antrasis Jono laiškas (2 Jn), Trečiasis Jono laiškas (3 Jn), Judo laiškas (Jud).

Apreiškimas Jonui (Apr).

Pasaulio sukūrimas
Sandora su Nojumi
Abraomo pašaukimas
Jokūbas gauna Izraelio vardą
Mozės pašaukimas
Dešimt įsakymų

Pr 1 ir 2

Pr 9

Pr 12

Pr 35

Iš 3

Iš 20 ir Įst 5

275

Svarbiausios Senojo Testamento vietos

Raudonosios jūros perėjimas	Iš 15
Mozės mirtis	Įst 34
Perėjimas per Jordaną	Joz 3
Dovydas tampa Izraelio karaliumi	1 Sam 16
Saliamonas stato šventyklą	1 Kar 6
Pranašų pašaukimas	Iz 6 ir Jer 1
Aarono palaiminimas	Sk 6, 22–27
Jobo skundas	Job 10
Siono šlovė	Iz 60
Mesijo viešpatavimas	Mch 5

276

Svarbiausios Naujojo Testamento vietos

Viešpaties malda	Mt 6
Mokinių pasiuntinybė	Mt 28, 19–20
Gyvenimo išmintis	Mk 12, 29–31
Dievo gailestingumas	Lk 15
Gailestingasis samarietis	Lk 10
Apie meilę	1 Kor 13
Apie pasiaukojimą, tarnavimą, meilę	Rom 12
Apie tikėjimą	Žyd 11
Apie Šventąją Dvasią	Jn 16, 4–15
Apie maldą	Jn 17
Palaiminimai	Mt 5, 1–12

Kalno pamokslas

Mt 5, 1–12 ir

Lk 8, 4–18

Dievo žodžio sėja

Mt 5–7

Aukso taisyklė

Mt 7, 12

Kas ir kokie esame

Rom 8

277

Skaitau, kai...

... ieškau paguodos

Ps 23

... esu nepatenkintas

2 Kor 6, 1–10

... turiu rūpesčių

Jn 14

... bijau

Ps 91

... gailiuosi ir meldžiu atleidimo

Ps 51

... esu laimingas

Jn 15, 1–8

... pykstu

Mt 5, 21–26

... ieškau pagalbos

Ps 71

... mirtis šalia

Jn 10, 14–15.

27–29

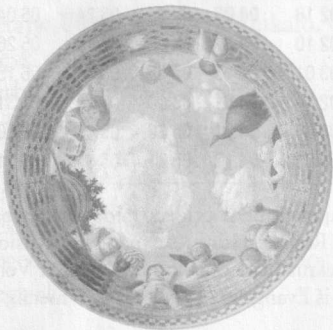
Pagrindinės Bažnyčios iškilmės

1. Sekmadienis.
2. Viešpaties prisikėlimas (Velykos) – žr. lentelę.
3. Viešpaties žengimas į dangų (Šeštinės) – žr. lentelę.
4. Šventosios Dvasios atsiuntimas (Sekminės) – žr. lentelę.
5. Švč. Kristaus Kūnas ir Kraujas (Devintinės) – žr. lentelę.
6. Viešpaties gimimas (Kalėdos) – 12 25.
7. Švč. Mergelė Marija, Dievo Gimdytoja (Naujieji Metai) – 01 01.
8. Viešpaties apsireiškimas (Trys Karaliai) – 01 06.
9. Šv. apaštalai Petras ir Paulius – 06 29.
10. Švč. Mergelės Marijos ėmimas į dangų (Žolinė) – 08 15.
11. Visi Šventieji – 11 01.
12. Švč. Mergelės Marijos Nekaltasis Prasidėjimas – 12 08.

Pastaba. Lietuvoje Viešpaties apsireiškimo, Žengimo į dangų ir Švč. Kristaus Kūno ir Kraujo šventės keliamos į sekmadienį.

Liturginis kalendorius

Nikėjos Susirinkime (325 m.) visos Bažnyčios sutarė, kad krikščionių Velykos bus švenčiamos sekmadienį po pavasario lygiadienio pirmos mėnulio pilnaties (Nisano – žydų metų pirmojo mėnesio, kurį švenčiamos Velykos, – 14 dienos). Dėl kalendoriaus reformos Vakaruose (vadinamos „grigališkąja“, nes ją įvykdė popiežius Grigalius XIII 1582 m.) tarp šio ir Rytų kalendoriaus susidarė keliolikos dienų skirtumas. Dabar Vakarų ir Rytų Bažnyčios siekia susitarti, kad Viešpaties prisikėlimas vėl būtų švenčiamas tą pačią dieną. Štai kodėl svarbiausios Bažnyčios šventės neturi pastovios kalendorinės dienos – jos priklauso nuo Velykų.

Metai, liturgijos skaitinių ciklas	Gavėnios pradžia	Velykos	Šeštinės	Sekminės	Devin- tinės	Advento pradžia
2002 A	02 13	03 31	05 09	05 19	05 30	12 01
2003 B	03 05	04 20	05 29	06 08	06 19	11 30
2004 C	02 25	04 11	05 20	05 30	06 10	11 28
2005 A	02 09	03 27	05 05	05 15	05 26	11 27
2006 B	03 01	04 16	05 25	06 04	06 15	12 03
2007 C	02 21	04 08	05 17	05 27	06 07	12 02
2008 A	02 06	03 23	05 01	05 11	05 22	11 30
2009 B	02 25	04 12	05 21	05 31	06 11	11 29
2010 C	02 17	04 04	05 13	05 23	06 03	11 28
2011 A	03 09	04 24	06 02	06 12	06 23	11 27
2012 B	02 22	04 08	05 17	05 27	06 07	12 02
2013 C	02 13	03 31	05 09	05 19	05 30	12 01
2014 A	03 05	04 20	05 29	06 08	06 19	11 30
2015 B	02 18	04 05	05 14	05 24	06 04	11 29
2016 C	02 10	03 27	05 05	05 15	05 26	11 27
2017 A	03 01	04 16	05 25	06 04	06 15	12 03
2018 B	02 14	04 01	05 10	05 20	05 31	12 02
2019 C	03 06	04 21	05 30	06 09	06 20	12 01
2020 A	02 26	04 12	05 21	05 31	06 11	11 29

Prie metų skaitmens pridėta raidė A, B arba C žymi Šventojo Rašto skaitinių sekmadienio Mišiose ciklus. A metų sekmadieniais, išskyrus gavėnią ir Velykų laiką, skaitoma iš Evangelijos pagal Matą, B metais – iš Evan-

gelijos pagal Morkų ir C metais – iš Evangelijos pagal Luką. Kiekvienais metais per gavėnią ir Velykų laiku skaitomos ištraukos iš Evangelijos pagal Joną.

280

Didysis įsakymas

MYLĖK VIEŠPATĮ DIEVĄ visa širdimi,
visa siela, visu protu, visomis jėgomis;
mylėk kiekvieną žmogų taip kaip save.

281

Dievo įsakymai

- I. Neturėk kitų dievų, tik mane vieną.
- II. Netark Dievo vardo be reikalo.
- III. Švęsk sekmadienį.
- IV. Gerbk savo tėvą ir motiną.
- V. Nežudyk.
- VI. Nepaleistuvauk.
- VII. Nevok.
- VIII. Nekalbėk netiesos.
- IX. Negeisk svetimo vyro ir svetimos moters.
- X. Negeisk svetimo turto.

Viešpaties palaiminimai

PALAIMINTI turintys vargdienio dvasią;
jų yra dangaus karalystė.

Palaiminti liūdintys; jie bus paguosti.

Palaiminti romieji; jie paveldės žemę.

Palaiminti alkstantys ir trokštantys teisybės;
jie bus pasotinti.

Palaiminti gailestingieji; jie susilauks
gailestingumo.

Palaiminti tyraširdžiai; jie regės Dievą.

Palaiminti taikdariai; jie bus vadinami
Dievo vaikais.

Palaiminti persekiojami dėl teisybės;
jų yra dangaus karalystė.

Palaiminti jūs, kai dėl manęs jus niekina ir
persekioja bei meluodami visaip šmeižia.

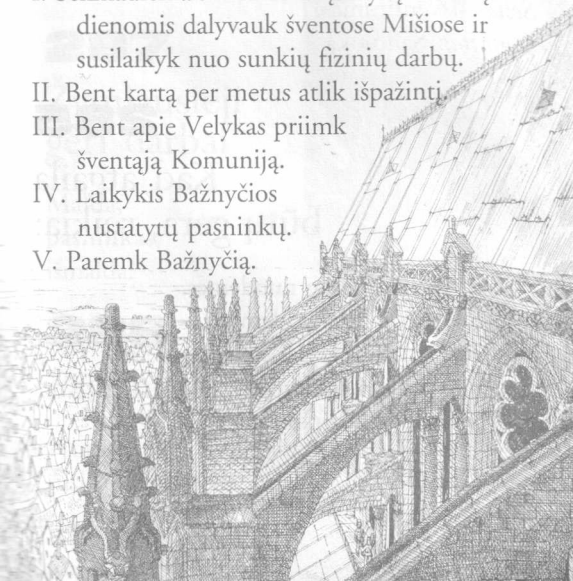
Būkite linksmi ir džiūgaukite, nes jūsų
laukia gausus atlygis danguje.

(Mt 5, 3–12a)

Bažnyčios įsakymai

Bažnyčios įsakymai tarnauja doriniam gyvenimui, kuris susijęs su liturginiu gyvenimu ir yra jo stiprinamas. Bažnyčios vadovybė, įpareigodama laikytis jos išleistų pozityvių įstatymų, siekia laiduoti tikintiesiems labai reikalingą maldos dvasios ir dorinių pastangų minimumą, ugdydama Dievo ir artimo meilę.

- I. Sekmadieniais ir kitomis įsakytų švenčių dienomis dalyvauk šventose Mišiose ir susilaikyk nuo sunkių fizinių darbų.
- II. Bent kartą per metus atlik išpažintį.
- III. Bent apie Velykas priimk šventąją Komuniją.
- IV. Laikykis Bažnyčios nustatytų pasninkų.
- V. Paremk Bažnyčią.

Sakramentai

Kristaus įsteigtieji ženklai,
kuriais gauname Dievo malonę:

Pirmas: Krikštas.

Antras: Sutvirtinimas.

Trečias: Eucharistija.

Ketvirtas: Atgaila ir Sutaikinimas.

Penktas: Ligonijų patepimas.

Šeštas: Išventinimas.

Septintas: Santuoka.

Kad atgaila
būtų gera, reikia:

Pirma: Atsiminti savo nuodėmes.

Antra: Gailėtis dėl nuodėmių.

Trečia: Tvirtai pasiryžti nebenusidėti.

Ketvirta: Atlikti išpažintį.

Penkta: Atsilyginti ir taisytis.

286

Dieviškosios
dorybės,
vienijančios mus
su Dievu

Tikėjimas,
viltis,
meilė.

287

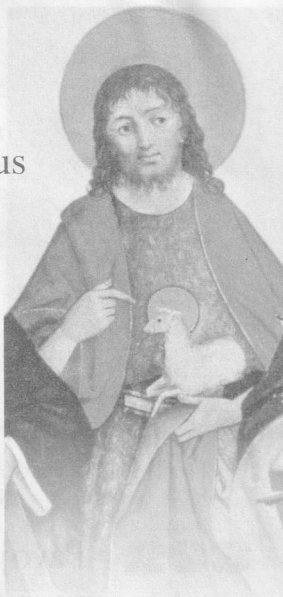
Žymiausieji
geri darbai

Malda,
pasninkas,
išmalda.

288

Pagrindinės dorybės

Protingumas, teisingumas,
susivaldymas, tvirtumas.

289

Gražiausios žmogaus dorybės

1. Nuolankumas.
2. Dosnumas.
3. Tyrumas.
4. Romumas.
5. Meilingumas.
6. Saikingumas.
7. Uolumas.

290

Pavojingiausios ydos (priešingos gražiausioms dorybėms)

1. Puikybė.
2. Godumas.
3. Gašlumas.
4. Rūstumas.
5. Pavydas.
6. Nesaikingumas
valgant ir geriant.
7. Tingumas.

Gerieji darbai sielai

1. Pamokyti nemokantį. 2. Patarti abejojančiam. 3. Paguosti nuliūdusį. 4. Sudrausti pikta darantį. 5. Atleisti įžeidimus. 6. Nukęsti nuoskaudas. 7. Melstis už gyvus ir mirusius.

Gerieji darbai kūnui

1. Pavalgydinti išalkusį. 2. Pagirdyti ištroškusį. 3. Aprengti vargšą. 4. Priglausti keleivį. 5. Sušelpiti kalinį. 6. Aplankyti ligonį. 7. Palaidoti mirusį. (Žr. Mt 25, 34–46)

Katalikiški pasisveikinimai

GARBĖ JĖZUI KRISTUI! – Per amžius.

Amen.

PADĖK, DIEVE! – Dėkui!

SOTINK, DIEVE! – Dėkui!

SU DIEVU! – Su Dievu! Sudiev!

abėcėlinė giesmių rodyklė

a

- Aleliuja (Eucharistijai) 138
Alsuok many, Šventoji Dvasia (Šventosios
Dvasios atsiuntimui – Sekminėms) 223
Amžinoji šviesa šiandien kyla (Eucharistijai,
Komunijai) 148
Apšlakstyk mane (Eucharistijai, apšlakstymui) 135a
Aš – kaip žalias medis (Eucharistijai, šlovinimui
po Komunijos) 153
Ateik, o Dieve iš dangaus (Eucharistijai,
Komunijai) 149
Atskamba balsas iš aukštai (Adventui) 191
Ausk Marijai (Dievo Motinai) 247

b

- Būk ramus (Eucharistijai, šlovinimui
po Komunijos) 154
Būk su manim (Eucharistijai, šlovinimui po
Komunijos) 155

d

- Dangaus Karaliene (Lurdo giesmė Dievo
Motinai) 248
Didis džiaugsmas patekėjo (Viešpaties gimimui –
Kalėdoms) 198
Dieve Tėve galingiausias (Gavėniai) 205
Dieve, Tu mums esi (Eucharistijai, Komunijai) 150
Dievo Avinėli (Eucharistijai) 145

- Dvasia, Viešpatie, ateik (Šventosios Dvasios
atsiuntimui – Sekminėms) 222
- Džiaugsmingų šventų Kalėdų (Viešpaties gimimui –
Kalėdoms) 200
- Džiūgaukit, širdys (Eucharistijai, pabaigai) 160

g

- Garbė Dievui aukštybėse (Eucharistijai) 137
- Garbinkime Švenčiausiąjį Sakramentą
(Švenčiausiojo Sakramento adoracijai) 235
- Giedokit visos tautos (Laudate omnes gentes)
(Eucharistijai, įžangai) 134

i

- Iš šios žemelės (Švč. Jėzaus Širdžiai) 242

k

- Ką padarėt vienam (Eucharistijai, šlovinimui po
Komunijos) 156
- Kaip ilgesingai (Eucharistijai, atnašavimui) 139
- Kelias jau pramintas (Eucharistijai, atnašavimui) 142
- Kelkis ir nušvisk (Viešpaties apsireiškimui –
Trims Karaliams) 202
- Kiekviena diena (Eucharistijai, šlovinimui
po Komunijos) 157
- Kyrie (Eucharistijai) 136
- Kryžiau šventas (Gavėniai) 206
- Kūno paslaptį šlovingą (Švenčiausiojo Sakramento
adoracijai, palaiminimui) 233

l

- Laimink, Dieve, mūsų surinkimą (Eucharistijai,
įžangai) 130
- Lydek mūs žingsnį (Eucharistijai, atnašavimui) 140

Linksma diena mums nušvito (Viešpaties
prisikėlimui – Velykoms) 216

Linksminkis, žeme (Viešpaties prisikėlimui –
Velykoms) 217

m

Marija, Marija (Dievo Motinai) 249

Marija, Motina Dievo (Dievo Motinai) 246

Mes norim nešti Tavo taiką (Eucharistijai,
šlovinimui po Komunijos) 158

n

Nakties tyloje (Viešpaties gimimui –
Kalėdoms) 199

Neišeiki, Viešpatie (Eucharistijai,
pabaigai) 159

Nors dulkės ir kaitra (Eucharistijai,
Komunijai) 147

o

O dieviškoji Ostija (Švenčiausiojo Sakramento
adoracijai) 228

O Dievo Žodi (Adventui) 192

O Dvasia, Viešpatie, nuženk (Šventosios Dvasios
atsiuntimui – Sekminėms) 221

O Kristau, pasaulio Valdove (Eucharistijai,
įžangai) 132

p

Pajust kelyje Tavo žvilgsnį (Eucharistijai,
Komunijai) 146

Petro laivas (Eucharistijai, pabaigai) 163

R

Rasokit, dangūs (Adventui) 193

Regėjau versmę (Eucharistijai, apšlakstymui
Velykų laiku) 135c

S

Stovi Motina (Gavėniai) 208

Sustokim, pagarbinkime Jį (Eucharistijai, įžangai) 131

Sutelk visus (Eucharistijai, įžangai) 133

Sveika, Jūrų žvaigžde (Dievo Motinai) 250

Sveika, Marija, o Motin Dievo (Dievo Motinai) 251

Sveikas, Jėzau gimusis (Viešpaties gimimui –
Kalėdoms) 196

Š

Štai jau baigėm auką (Eucharistijai, pabaigai) 161

Švč. Jėzaus Širdies litanija 241

Švč. Mergelės Marijos (Loreto) litanija 243

Šventas (Eucharistijai) 143

Šventas Dieve – maldavimai (Švenčiausiojo
Sakramento adoracijai) 230

T

Tau lenkiuos, o Dieve (Švenčiausiojo Sakramento
adoracijai) 229

Tave, Dieve, garbinam (Padėkos himnas) 232

Tavim pripildyti (Eucharistijai, pabaigai) 162

Tavo apgynimo šaukiamės (Dievo Motinai) 244

Tegul būna garbinamas (Švenčiausiojo Sakramento
adoracijai) 227

Ten, kur gailestis (Ubi caritas) (Eucharistijai,
atnašavimui) 141

Tēve mūsu (Eucharistijai) 144
Tyliajā naktī balsas sugaudē (Viešpaties gimimui –
Kalēdoms) 197
Tu amžinasis, nemarus (Gavēniai) 204
Tu ateini (Adventui) 190

V

Vandens lašeliai (Eucharistijai, apšlakstymui) 135b
Viešpatie Jēzau (Švenčiausiojo Sakramento
adoracijai, procesijai) 231
Viešpats mano tautos stiprybē (Eucharistijai,
Komunijai) 152
Viešpats pakrantēj stovējo (Išventinimo
sakramentui) 172
Viešpats prisikēlē (Viešpaties prisikēlimui –
Velykoms) 219

Ž

Žinom širdī tokiā (Gavēniai) 207
Žiūrēki, aušra jau arti (Eucharistijai, Komunijai) 151
Žmonijos Gelbētojau, sveikas (Viešpaties
prisikēlimui – Velykoms) 218

- Bendruomenės giesmynas*, sudaryt. M. Pitrenas, Vilnius, 1998
- B. Bulika, *Kryžiaus keliu*, Kaunas, 2000
- Didžiojo 2000 metų Jubiliejaus Mišios ir apeigos*, Vilnius, 1999
- Giedokime visi*, sudaryt. P. Bagdonavičius, Vilnius, 1993
- Katalikų Bažnyčios katekizmas*, Kaunas, 1996
- Katholisches Gebet- und Gesangbuch fuer die Soldatinnen und Soldaten in der Deutsches Bundeswehr*, Berlin, 2000
- Kelionėje*, sudaryt. H. J. Veisbenderis ir G. Krolis, Kaunas, 2001
- Kūdikių krikštas*, Vilnius, 1995
- Liturgia Horarum*, vol. I, Roma, 2000
- Liturginis maldynas*, Kaunas–Vilnius, 1984
- Mažasis apeigynas*, sudaryt. kun. Jonas Staškus, Kanada, 1995
- Mergelės Marijos rožinis*, parengė kun. Vytautas Brilius, Kaunas, 2002 (Mergelės Marijos rožinio baigiamosios maldos)
- Nuovo dizionario di liturgia*, ed. D. Sartore, A. M. Triacca, Milano, 1988
- Nuovo dizionario di spiritualità*, ed. S. De Fiores, T. Goffi, Milano, 1985
- Rinkinėlis stovyklai*, [?], 1991
- Romos mišiolas*, t. 1, Kaunas–Vilnius, 1981
- A. Sabaliauskas, *Karių maldaknygė*, Klaipėda, 1937
- Santuokos sakramentas*, Vilnius, 1997
- Sutvirtinimo sakramentas*, Vilnius, 1998
- Šeimos maldos*, Vilnius, 1999
- Šventasis Raštas*, Vilnius, 1999

Brangus Lietuvos Kary	5
Lietuvos kariuomenės ordinariato globėjas šventasis Ignacas Lojola	9
I SKYRIUS	13
Malda	15
Pagrindinės maldos	17
Tikėjimo išpažinimas	17
Kryžiaus ženklas	21
Viešpaties malda	21
Dievo pagarbinimas	23
Malda vienybėje su Švenčiausiaja	
Dievo Motina	24
Angelo pasveikinimas	24
Marijos giesmė	25
„Viešpaties angelas“	27
„Dangaus Karaliene“	28
Dienos maldos	32
Ryto malda	32
Vakaro malda	39
Maldos prie stalo	45
Prieš valgant	45
Pavalgius	47
Tikėjimo maldos	48

Maldos už gyvenimą	55
Palaiminimo maldavimas	68
Palaiminimo malda	70
Palaiminimas kelionei	71
Angelui Sargui	72
Maldos už Bažnyčią, Dievo tautą	72
Už popiežių	80
Už vyskupą (kariuomenės ordinarą)	80
Už kunigus (kapelionus)	81
Už pašaukimą tarnauti Dievo tautai, Bažnyčiai	82
Už vienuolius	84
Už krikščionių susivienijimą	85
Už persekiojamus krikščionis	87
Už misijas	87
Maldos už pasaulį	88
Už taiką, teisingumą ir ramybę pasaulyje	88
Už Tėvynę Lietuvą	93
Už nelaisvėje esančius	94
Už kalinius	94
Kario maldos	95
Kario tarnybą pradedant	95
Priesaikos dieną	96
Kareivio malda už taiką	98
Pėstininkų malda	99
Artileristų malda	100
Savanorių malda	101
Jūrų laivyno karių malda	102

Oro pajėgų karių malda	103
Parašiutininkų malda	104
Šaulių malda	106
Už pavaldinius	107
Už vadus	108
Už saviškius	109
Prasidedant tarnybos dienai	109
Prieš pavojingą užduotį	110
Ligoje, kančioje, sunkumuose, pavojuose, neviltyje, baimėje	111
Už sergančiuosius ir kenčiančiuosius	117
Už smurto, nelaimingų atsitikimų ir katastrofų aukas	119
Šeimos maldos	120
Draugystės ir meilės ieškant	120
Sužadėtinio (sužadėtinės) malda	122
Sutuoktinių malda	123
Sutuoktinių malda sunkumuose	126
Malda už dar negimusius vaikus	127
Tėvų malda	128
Tėvų palaiminimas vaikams	129
Vaikų malda	130
Malda vienatvėje	131
Kai mirtis išskiria	132
Malda už šeimos mirusius	135
II SKYRIUS	137
Bažnyčios liturgija	139
Įkrikščioninimas	140

Krikšto sakramentas	141
Kūdikių Krikštas	144
Kūdikių pasitikimas	144
Žodžio liturgija	147
Visuotinė malda	148
Egzorcizmas ir patepimas katechumenų aliejumi	150
Krikšto liturgija	151
Vandens palaiminimas	152
Nuodėmės atsisąžadėjimas ir tikėjimo išpažinimas	154
Krikštas	156
Patepimas krizma	157
Balto drabužio įteikimas	158
Degančios žvakės įteikimas	159
Apeigų pabaiga	160
Pakrikštytųjų kūdikių įteikimas tėvams	160
Viešpaties malda	161
Palaiminimas	161
Sutvirtinimo sakramentas	163
Sutvirtinimas Mišių metu	165
Žodžio liturgija	165
Homilija	166
Krikšto pažadų atnaujinimas	166
Sutvirtinimo liturgija	168
Rankų ištiesimas	168
Patepimas krizma	169

Visuotinė malda	170
Palaiminimas	172
Eucharistijos sakramentas	173
Eucharistijos šventimas	176
Ižangos apeigos	176
Atgailos aktas	178
Maldavimai	181
Garbės himnas	181
Pradžios (surinkimo) malda	183
Žodžio liturgija	183
Skaitiniai	184
Evangelija	185
Homilija	186
Tikėjimo išpažinimas	186
Visuotinė, arba tikinčiųjų, malda	187
Eucharistijos liturgija	187
Atnašavimas	187
Eucharistijos malda	189
Ižanga. Dėkojimo giesmė	189
Epiklezė (Šventosios Dvasios maldavimas)	190
Paskutinės vakarienės (Eucharistijos įsteigimo) pasakojimas	191
Anamnezė (atminimas)	193
Užtarimas	194
Didžioji doksologija (pagarbinimas)	194
Komunija	194
Viešpaties malda	195

Ramybės apeiga	196
Duonos laužymas	197
Komunijos dalijimas	198
Pabaigos apeigos	200
Giesmės Eucharistijai	201
Įžangai	201
Apšlakstymui	208
Atnašavimui	220
Komunijai	227
Šlovinimui po Komunijos	237
Pabaigai	249
Atgailos ir Sutaikinimo sakramentas	254
Pasirengimas Atgailai ir Sutaikinimui	258
Sąžinės patikrinimas	258
Malda prieš išpažintį	266
Išpažintis	268
Išrišimas (nuodėmių atleidimas)	269
Dėkojimas po išpažinties	270
Ligonių patepimo sakramentas	272
Išventinimo sakramentas	273
Santuokos sakramentas	278
Jungtuvės ne Mišių metu	281
Žodžio liturgija	282
Santuokos apeigos	283
Klausimai prieš priesaiką	284
Santuokinė priesaika	285
Priesaikos patvirtinimas	286

Žiedų palaiminimas ir įteikimas	287
Visuotinė malda	288
Santuokos palaiminimas	288
Šventoji Komunija	290
Pabaiga	292
 III SKYRIUS	 293
Liturginiai metai	295
Adventas	296
Kūčių vakarienės malda ir palaiminimas	300
Viešpaties gimimas (Kalėdos)	303
Viešpaties apsireiškimas (Trys karaliai)	310
Gavėnia	313
Didžioji savaitė	324
Didysis Velykų Tridienis	325
Velykų laikas	324
Šventosios Dvasios atsiuntimas	
(Sekminės)	333
Švenčiausiasis Kristaus Kūnas ir Kraujas	
(Devintinės)	338
Eilinis laikas	338
 IV SKYRIUS. Pamaldos	 339
Švenčiausiojo Sakramento garbinimas	341
Išstatymas adoracijai	342

Procesija	347
Padėkos himnas	349
Palaiminimas	351
Meditacijos	355
Kas yra mūsų Dievas	355
Visa, kas Dievo sukurta, yra gera	358
Nėra taikos be teisingumo	361
Mirusiųjų atminimas	364
Kryžiaus kelias	367
Įžanga	367
1. Piloto teisme	368
2. Kryžius ant pečių	370
3. Pirmą kartą suklupus	371
4. Susitikimas su Motina	372
5. Simono pagalba	373
6. Veronikos paslauga	374
7. Antrasis suklupimas	375
8. Moterų užuojauta	376
9. Trečią kartą parpuolus	377
10. Nuplėšus drabužius	378
11. Prikaltas prie kryžiaus	379
12. Mirtis	380
13. Nuėmimas nuo kryžiaus	382
14. Laidotuvės	382
Pabaiga	384
Litaniijos	385
Švč. Jėzaus Širdies litanija	385
Švč. Mergelės Marijos (Loreto) litanija	392

Mergelės Marijos rožinis	403
Įžanga	404
Pirma dalis. DŽIAUGSMO SLĖPINIAI	405
1. Apreiškimas	405
2. Apsilankymas	407
3. Gimimas	408
4. Paaukojimas	410
5. Atradimas šventykloje	413
Antra dalis. ŠVIESOS SLĖPINIAI	414
1. Krikštas Jordane	414
2. Apsireiškimas Kanos vestuvėse	416
3. Dievo karalystės skelbimas raginant atsiversti	417
4. Atsimainymas	419
5. Eucharistijos įsteigimas	420
Trečia dalis. KANČIOS SLĖPINIAI	422
1. Malda Alyvų sode	422
2. Plakimas	423
3. Vainikavimas erškėčiais	424
4. Kryžiaus nešimas	425
5. Nukryžiavimas	427
Ketvirta dalis. GARBĖS SLĖPINIAI	428
1. Prisikėlimas	428
2. Žengimas į dangų	430
3. Šventosios Dvasios atsiuntimas	431
4. Marijos paėmimas į dangų	432
5. Marijos vainikavimas	433
Pabaiga	435
Piligrimų kelionė	435

V SKYRIUS. Mažasis kataliko žinynas	439
Mažasis kataliko žinynas	441
Šventojo Rašto kanonas	441
Svarbiausios Senojo Testamento vietos	443
Svarbiausios Naujojo Testamento vietos	444
Skaitau, kai... ..	445
Pagrindinės Bažnyčios iškilės	446
Liturginis kalendorius	447
Didysis įsakymas	449
Dievo įsakymai	449
Viešpaties palaiminimai	450
Bažnyčios įsakymai	451
Sakramentai	452
Kad atgaila būtų gera, reikia:	452
Dieviškosios dorybės, vienijančios mus su Dievu	453
Žymiausieji geri darbai	453
Pagrindinės dorybės	453
Gražiausios žmogaus dorybės	454
Pavojingiausios ydos	454
Gerieji darbai sielai	455
Gerieji darbai kūnui	455
Katalikiški pasisveikinimai	455
Abėcėlinė giesmių rodyklė	456
Šaltiniai	462

Ka427 **Kario** maldos vadovas. – Sud. kun. Artūras Kazlauskas. 2003. – 453 p., iliustr., gaidos. – Abėcėlinė giesmių rodyklė: p. 456–460. ISBN 9955-9606-0-4

Tai maldų ir giesmių rinkinys Lietuvos kariuomenei. Čia surinktos maldos, mąstymai, giesmės padės besimeldžiantiems kariams pažinti Dievą ir su Juo bendrauti.

UDK 23/28

KARIO MALDOS VADOVAS

2003.03.20. 29,5 sp. l.

Leidėjas Lietuvos kariuomenės ordinariatas.

Leidinyje panaudoti A. Aleksandravičiaus, A. Baltėno, E. Obelies, D. Tunkūno, V. Vildžiūno nuotr. fragmentai.